

نرے نرے لوگے ترے خبڑی
د چاہ نوے یاری اور اولگہدوہ

پنتو ناول

مہلہ

پرویز شیخ

(ایم اے اردو، انگلش)

Ex.Subject specialist in English

& Principal (r)

Mobil#:0343-9643320

ناول حقوق محفوظ دی

د کتاب نوم: مہلہ

لیکوال: پرویز شیخ

اشاعت: نومبر 2014ء

کمپوزنگ: حبیب الرحمن (صافی)

شمپر: (200)

پرپس: اعراف پرنٹرز محلہ جنگی پینبور

091-2580006

بیعہ: (400) روپیہ

د موندلو در کونہ

یونیورسٹی بک ایجنسی پینبور

یونیورسٹی بک شاپ

دانش کتب خانہ دھکی نعلبندی پینبور

دوهيم باب

نن سم د سحره د ډاکټر لائبي بنی سترگه رپېده او هر رپ سره به د هغې په مخ شفقې مسکا خورېده . داسې معلومېده چې د کائنات ټول رنگونه د هغې په مخ کې کوي او په کېدا کېدا کېنې د هغې د رښل ته ، د هغې کور ته او د هغې غېږې ته د يوې لوي خوشحالي زېږې راوړي ، هغه خوشحالي چې د هغې د ژوند لوي ارمان وو او د هغې راتلو ته هغه د ډېرې مودې نه سترگې په لار وه .

”خو دا څنگه او څه رنگه کېدېشي...؟“ د پنځلس کاله شنډې زوجيت نه پس چې زمونږ توليدي اميدونه ختم شوي دي ؟ نو بيا دا څنگه کېدېشي...؟ نو ، ناممکن Impossible... کېدېشي څه بله خوشحالي راتلونکې وي... Oh, yes, I see, I see... پوه شوم پوه شوم . کېدېشي انصارت ته د امريکې وېره لگېدلې وي ، هغه سپېشلا تېزېشن کولو پسې لېونې شوې دې او په دغه چکر کېنې پرې اکثر چکر راځي . کېدېشي د هغه کار شوې وي خو د هغه تلو سره زما د خوشحالي څه تعلق دې ؟ آيا زه د هغه په تلو خوشحاله يم ؟ آيا زه د هغه جډائي برداشت کولې شم ؟ ظاهره ده چې چېرې هم نه . “ ډاکټر لائبي د خود کلامي دغه سلسله لار وانه وه چې د هغې په موبائېل د هغې د خاوند ډاکټر انصار له خوا رېنگ راغی . هغه مسکې شوه ، موبائېل يې o.k کړ او وې وئيل : ”هېلو ډيرانصار ، چرته يې او څنگه يې؟“ د هغه له خوا اواز راغی ، “لائيبي ، زه په اسلام

تېرون :

زه د دې ناول تېرون پښتو عالمي کانگرس او په خصوصي توگه د کانگرس پرېس سېکتر ، نوموړې شاعر ، اديب ، نقاد ، کالم نگار ، په پښتو او پښتنو مئين ښاغلي حميد الرحمن نادان ته کوم او هيله لرم چې د هغه او د کانگرس د نورو عهدده دارانو په ايتار ، قرباني او هلو ځلو به داتولنه ټول عمري دوام اومومي .

پرويز شيخ

نومبر ۲۰۱۲ء

آباد کښې يم ، مبارک شه زما په پاسپورټ د امريکې وېزه هم اولگېده ، ټکټ هم o.k شو او سبا دوه بجې د نورخان اېرپورټ نه زمونږ فلاټ دے . زه کور ته درځم ، نورې خبرې به بيا دغلته اوکړو.“ د هغه جُدائي اکر چه د هغې د پاره ناقابل برداشت وه ځکه چې په اېم بي بي اېس کښې هم هغوي کلاس فېلوز وو، په هاؤس جاب کښې هم يو ځای وو او د هاؤس جاب نه پس دواړه شريک حيات هم شو او شريک روزگار هم شو خو د هغه د زړه ساتلو د پاره يې ورته اووې ، ”څه شکر دے چې ستا د زړه ارمان پوره شو“ دې سره يې موبائېل بند کړ او په شوکېس کښې لگېدلی د هغه تصوير ته يې په ځير ځير کتل .

په دغه کتوکتو کښې هغه په ولاړه ولاړه ډېره لرې لاړه . هغه لا هغه سره د تصور په ائينه کښې د ماضي په واديو کښې گرځېده او مشغولېده چې د هغې ډرائېور غلې غوندي راغی او هغې ته يې اووے ، ”مېلم ، گاډۍ تيار دے .“ د هغه په دے ناگهانه غږ هغې د يرې نه داسې توپ اوو هو لکه په بې خيالي کښې چې په چا د باؤ اواز اوشي . د هغې خيالونه داسې منتشر شو لکه په پرته شيشه چې د پاس نه يو غټ کاڼۍ راپرېوځي او زړه زړه شي . بهر حال هغې خپله يره په مسکا بدله کړه او گاډي له روانه شوه . ډاکټر لائبه د ډاکټر انصار بنځه وه . د واده نه پس دواړو په خپل پرائېوېټ هسپتال انصار هيلته سنټر کښې کار کوو . دا هسپتال هغوي د مېټرنيټي هوم د يو څو کمرونه شروع کړے وو او په خپل محنت او قابليت يې د لوے

هسپتال درجې ته اورسوؤ . د هر قسم ټسټونو د پاره خپلې خپلې لېبارټري وې . ECG او الټراساؤنډ سهولتونه هم موجود وو او په اپرېشن تهېټر اولېبروم کښې جديد ترېن مشينري هم موجود وې . دې نه علاوه د مريضانو او د هغوي د لواحقينو د پاره کمري هم وې او د هر قسم دوائۍ د پاره دوکانونه هم وو . د ضرورت هر يو څيز د يو چټ لاندې په اسانه موندے شو او بهر تلو ته ضرورت نه پېښېدو . د نورو بيمارو نه علاوه په دے هسپتال کښې به اکثر د بنځو او د هغوي د ماشومانو کيسونه کېدل . په دے فيلډ کښې د هغوي دومره تجربه شوې وه چې څوک به دغلته تلل نو شفا به يې موندله . د کامياب ډاکټرانو په حېث د هغوي متعلق دا مشهوره شوې وه چې ، ”د ډاکټر انصار په يوه ستنه مړے رغېدے شي او د ډاکټر لائبې په يوه ستنه شنډے بوټے بارداره کېدې شي . هم دغه وجه وه چې د بال بچ نه مايوسه زنانه او د هغوي نارينه به اکثر دغه هسپتال ته راتلل او خوشحاله به تلل . د هغوي په علاج په زرگونو غېږې ډکې شوې او دغه ډکې غېږې ډکې په ډکې چلېدي خو د پنځلس کاله زوجيت باوجود د ډاکټر لائبې خپله غېږه ډکه نشوه . کله به چې د هغې په زړه کښې د ميراثي خيال راغی نو د ډېر خفگان نه به پرې لږزه راغله . دغه حال د ډاکټر انصار هم وو خو هغه خپل خفگان د هغې نه پټ ساتو او هغې له به يې تسلي ورکوله . هغه د چا خبره چې ”څوک وائي ، څه اوکړو؟ او څوک وائي ، څه يې کړو“ دا

خبره د هغې په زړه کښې گرځېده او د هغې سترگه لا هغسې رپېده چې هسپتال ته اورسېده . هغه چې خپل کلینک ته ورغله نو گلی او د هغې خاوند سوچي کاکا پومبې نمبر نیولې وو او د هغې په انتظار کښې ناست وو . هغه چې په خپله کرسی کېناسته نو سوچي کاکا ته یې اووې ، ”ښه روره تاته څه تکلیف دے ؟“ سوچي کاکا لکه چې د مخکښې نه جواب تیار کړی وو او هغې د پاره یې ساتلې وو . هغه ورته زر اووې ، ”ماته هیڅ تکلیف نیشته بي بي ، تکلیف زما ښځې ته دے .“ ډاکټر لائبې هغې ته اوکتل او ورته یې اووې ، ”دلته راشه بي بي ، ماسره جخته په دې کرسی کېنه .“ سوچي کاکا هغه د لاس نه اونیوه ، د خپل ځای نه یې پاسوله او لاس نیولې یې هغې ته مخامخ په کرسی کېنوله . هغه یې هلته پرېښوده او خپل ځای ته واپس شو او کېناستو ، د گلی کېناستو سره د ډاکټر لائبې د سترگې رپا نوره هم زیاته شوه . بهر حال هغې خپل ځان قابو کړو او هغې ته یې اووې ، ”تاته څه تکلیف دے بي بي ؟“ د هغې په تپوس هغه اوشرمېده او وې وئیل : ”بي بي ، زما نظر کارنه کوي ، شمکوره شوې یم .“ ”بیا خوته غلط ځای ته راغلې بي بي ، ته شپږم نمبر کمري ته ورشه ، هلته زمونږ ډاکټره ، مس طاهره ناسته ده ، هغه به ستا د سترگو چېک اپ اوکړي او نسخه به درته اولیکي ، دا کمرة د زچه وېچه د پاره ده .“ ډاکټر لائبې هغې ته په نرمه او پسته لهجه کښې اووې خو سوچي کاکا او گلی د هغې په جواب مطمئن نشو . د

سوچي کاکا نه برداشت اونشو او د گلی په ځای ورته هغه اووې ، ”بي بي دا شمکوره ده خو د دې د شمکورتیا وجه نوره ده . ته دې نه تپوس اوکړه ، دا به درته ټوله خبره په زور زېر اوکړي .“ بیا گلی ته وائي ، ”جینی بي بي ته ټوله خبره اوکړه .“ د سوچي کاکا په شاړه او بې ډبه لهجه هغې بد اونه گڼل او گلی ته یې اووې ، ”بي بي ستا د بیماری وجه څه ده ؟“ د هغې په تپوس گلی اوشرمېده ، د لوپټې پلو یې خولې ته اونیوو او په یره یره یې اووې ، ”بي بي زما د شمکورتیا وجه زما امید دے .“ ”څه مطلب ؟ زه ستا په خبره پوه نشوم ،“ ډاکټر لائبې هغې ته په غټو غټو اوکتل . گلی سترگې ټیټې کړې او وې وئیل ، ”بي بي زما چې کله امید پېدا شي ، نو دا بیماری راباندې راشي او چې د ماشوم زېگون اوشي نو بیماری په خپله ښه شي .“

ډاکټر لائبې : . اوه ، داسې تاسره مخکښې هم شوي دي ؟

گلی : . نه بي بي په پومبي ځل هیڅ نه ووروغه جوړه ووم خو په دویم او درېم ځل راباندې دا بیماری راغلې وه او اوس په څلورم ځل راباندې بیا دا چل اوشو .

ډاکټر لائبې : . ستا خبره باکل ټېک ده . د حمل په وجه کله کله داسې کېږي خو چې حمل ختم شي نو بیماری هم ختمه شي . زه به درته في الحال یو څو نسخې اولیکم . دا به واخلي او د دې استعمال سره به ښه شي انشاء الله . خو دا دارو به باقاعدگي سره استعمالوې . ”هغه په یو کاغذ نسخه اولیکي او کاغذ هغې له ورکړي . گلی چې د دارو

ڪاغذ ۾ لاس ڪڍي اونيستي نو هڻي ته وائي، ”بي بي زه به دا دارو تر ڪومي پوري خورم“.

ڊاڪٽر لائيه: ترڻو ڇي ستا ڏ ماشوم زبگون نه وي شوي نو دا دارو به خوري.

گلي: بي بي، بي بي مونڱ غريبانان يو، ٻي وسه يو، دا خبره زمونڱ ڏ وس نه بهر ده. زه خو... زه خو... (هغه چپ شي)

ڊاڪٽر لائيه: وايه وايه، ته ڇه وڀل غواڙي؟

گلي: بي بي، زه خودي له راغلي يم ڇي... ڇي دا زمانه لري ڪري اود دے غم نه م خلاصه ڪري. ڏ هڻي ڇي دے جرأت ڊاڪٽر لائيه هڻي ته نيغ نيغ گوري او وائي، ”ته خيل حمل لرے ڪول غواڙي؟“ ڏ هڻي ڏ تپوس ڇي جواب ڪڍي گلي. سراوڱو. ڊاڪٽر لائيه ڏ هڻي ڇي مطلب پوه شو. هڻي هڻي ته ڊهره شهبه ڇي حيرانتيا ڪتل او بيا يي ورته ڏ نصيحت ڇي طور اووي، ”گوره بي بي، اولاد ڏ خداے رحمت هم دے او نعمت هم دے. ڇي خيل اولاد ناشڪري مء ڪوه اود خداے ڏ رحمت او نعمت دروازي ڇي ڇان مء بنده وه“ ڏ گلي. ڇي ڇاهے سو ڇي ڪاڪا جواب ورکوي او وائي، ”بي بي، زه به هغه اولاد ڇه ڪرم ڇي زما بنڄه پري ڏ مرگ شي. زه غريب اويي وسه سرے يم خود خيل ضرورت ڏ پارھ م لس زره روپي راوڙي دي. دا رانه واخه او دا غم تري لرے ڪري. زه مزدور ڪار سرے يم، مزدوري به ڪوم او ڪه بال بچ او ڏ بنڄي الهه پالنه به ڪوم.“ هغه گلي. له ڏ پيسو غوتي ورکوي او ورته

وائي، ”دارويي بي بي له ورکري.“ گلي. ڇي ڊاڪٽر لائيه ته ڏ پيسو غوتي اونيستي نو هڻي ورته وائي، ”نه بي بي، دا ڇان سره ڪڀر ده. زه دا ڪار نشم ڪولي“ گلي. ڇي هڻي ته ڇي مایوسه نظر اوگوري نو هغه ورته وائي، ”بي بي زه هغه ڪار ڇنگه اوڪرم ڇي الله پري رانه ناراضه ڪڀري. بله دا ڇي ڊاڪٽر هرچاله ڏ ژوند ورکولو ڪوشش ڪولي شي خود ڇا ژوند اخلي نه، البته ڪه ته ڏ شمڪورتيا خبره ڪوي نو ڏ اوس نه واخه ستا ڏ ماشوم ڏ زبگون پوري به زه ستا علاج ڪوم او تاته به هيڻ ڇي قسمه شڪايت نه وي. ستا شمڪورتيا به بالڪل ختمه شي.“

گلي: بي بي زما شپڙ بال بچ نور هم شته، زه هڻي نشم پاللي نو دا راتلونڪي به ڇنگه اوپالم.“ ڏ ڊاڪٽر لائيه ڇي ڏهن ڪڍي يو ڇل بيا هغه خبره راغله ڇي، ”ڇوڪ وائي، ڇه اوڪرو او ڇوڪ وائي، ڇه يي ڪرو“ هڻي يوه شهبه هڻي ته ڇي ڇي خوله ڪتل، بيا يي ڇي مَسڪا اووي، ”ستا ڏ علاج توله خرچه هم ڇي ما اوستا ڏ بچي پالل هم ڇي ما.“ گلي: زه پوه نشوم بي بي؟

ڊاڪٽر لائيه: زه به تانه ستا ڏ علاج پيسي نه غواڙم او ته به ماشوم نه غواڙي. ڏ هڻي الهه پالنه به ڇي ماضي.“ ڏ هڻي ڇي خبره ڏ سوچي ڪاڪا او گلي. خولي ڇي خندا وازي شوي او دواڙو ڇي يوه خوله اووي، ”ڏيره بنه ده، مونڱ دي ته تيار يو خود تختي به نه.“ بيا ترينه هڻي ڏ حمل ڏ تاريخ تپوس اوڪرو او هڻي هغه تاريخ او ڏ متوقع ماشوم ڏ زبگون متوقع تاريخ ڇي خيله ڏاڙي ڪڍي اوليڪو. بيا يي ڏ هڻي نه ڇي يو

لو مے کاغذ اقرار نامہ واخسته ، د هغوي گوتې يې پرې اولگولې او په خپله ذاتي الماری کښې يې محفوظه کېښوده . د اقرار نامې ليکلو نه پس د هغې د سترگې رڼا ختمه شوه او هغې ته داسې محسوسه شوه چې هغه بذات خود د يو ماشوم مور جوړېدونکې ده . دې احساس سره هغه خوشحاله شوه او ټوله دنيا ورته خوشحاله ښکارېده . د ډاکټر انصار د راتلو په خيال هغه د نور کله په نسبت کور ته وختي لاړه . هغې تر ناوخته پورې د هغه د راتلو انتظار کوو او په دغه انتظار انتظار کښې د هغې سترگې ورغلې . غوټه نيمه شپه وه چې هغه کور ته راغی . گاه يې يو خوا ته اوږو او غلے غونډې د هغې کمرې ته ورغی . هغه په خپل بېل کښې اوده وه او د هغه تصوير د هغې په سينه پروت وو . هغه چې هغې ته اوکتل نو مسکے شو يوه شېبه يې هغې ته کتل او بيا د هغې د کمرې نه اووتو او خپلې کمرې ته لاړو . سحر چې په ناشته باندې د هغوي ملاقات اوشو نو د ډاکټر لائبه په تپوس باندې هغه هغې ته ، اسلام آباد ته د تلو ، هلته د ايسارېدو او د واپس راتلو ټوله خبره په خوند خوند شروع کړه او د ناشتې نه پس يې د واپس تلو خبره ورته اوکړه . هغې هغه سره بله خبره اونکړه ، غلې غونډې پاسېده او د هغه د سامان پېکنگ يې شروع کړو . هغه چې ناشته اوکړه نو هغه هم ورسره شو او دواړو په شريکه پېکنگ کوو . د پېکنگ نه پس چې ډرائېور د هغه سامان په گاډي کښې کېښود نو هغې د هغه جُدائی برداشت نکړې شوه او

ډکې سترگې خپلې کمرې ته لاړه . ډاکټر انصار ته چې د هغې د خفگان احساس اوشو نو هغې پسې د هغې کمرې ته ورغی . او په مسکا يې ورته په خوشگوار موډ کښې اووے ، ”اوه مائي ډير وائف ، ته زما په تلو باندې خفه يې ، دا هرڅه خوزه ستا د پاره کوم ... زه څه هميشه د پاره خو نه ځم“ . ډاکټر لائبه هغه ته په ډکو سترگو گوري او وائي ، ”انصاره ، د شلو کالو رفاقت او د پنځلسو کالو زوجيت څه وړه خبره نه ده . دا ناگهانه جُدائی زه څنگه برداشت کولې شم ؟ impossible .

ډاکټر انصار : ريلېکس پليز . زه څه د ټول عمر د پاره خو نه ځم . دوه څلور کاله به هم تېر شي او بيا به ټول عمر يو ځای يو . ستانه بغير زما بل څوک دي ؟

د هغه په روستۍ خبره هغه مسکۍ شي او هغه ته وائي ، ”داسې مه وايه پليز ، ستا يو مېلمه يا مېلمنه هم راتلونکې ده . زمانه زيات د هغه يا هغې د راتلو او مستقبل فکر پکار دے .“ د هغې په خبره هغه هغې ته په حېرانتيا گوري او چې کله هغه په موسکو سترگو هغه له په سترگو سترگو کښې يقين دهاني ورکړي نو د هغه په مخ مسکا خوره شي او وائي ، ”Is it so?“ هغه يو ځل بيا مسکۍ شي او وائي ، ”Yes it is true“ د هغې په انکشاف د هغه په زړه د خوشحالي چې او د هغه په بدن کښې جنبش راشي او وائي ، ”اوه ، دومره لويه خوشحالي تامانه پته ساتلې وه ؟“

ډاکټر لائبه : انصار ، دا به تر اخره پورې پته وه خو که تۀ فارن ته نۀ

تلے. اوس چونڪه ته په لوءِ سفر روان ڀي نوتاته م ځكه اووې چې په ما دے څه بدگماني رانشي.“

ډاڪٽرانصار: بدگماني او په تا؟ په تېرو پنځلسو کالو ڪنڀي آيا داسي څه شوي دي؟ لائبي، داستا وفا ده چې د ڀي اولادي باوجود ڀي زه ستا په وفا ڪلڪ اودرولې يم او اوس چې ته ماله د يو ښڪلے ماشوم گلدسته تياروې او د تحفي په طور به ڀي د هغه په شڪل او د هغه په لاس راڪوې نوزه به ستا په وفا ځنگه شڪ او ڪرم. لائبه مائي ڏير لائبه، وايه د دے غير متوقع زيري په خوشحالي ڪنڀي تاله څه انعام درڪرم؟“

لائبه لاد انعام په بدله ڪنڀي څه سوچ کوي چې هغه ورته په فخر به لهجه ڪنڀي په شاهانه انداز په اردو ڪنڀي وائي، ”ماڻگ ميري مجوبه ماڻگ جو ڪچھ ماڻگنا ڀي ماڻگ، ابھي موقعه ڀي بول ڪيا چا ڀي؟“ د هغه په مصنوعي انداز او جلال هغه په خدا شوه او په خدا خدا ڪنڀي ڀي غلې غوندي اووې، ”مهر وفا“ د هغې په دے دومره وړوڪي خواهش هغه مسڪے شو، هغې ته ورنزدے شو او دواړو د يو بل په شونڊو د وفا مهورنه اولگول، دې سره ډاڪٽر لائبي هغه په ډکو سترگو رخصت ڪړو.

د هغه د تلونو په پس هغې خپل مصروفيات بيا شروع ڪړل. خپل هسپتال ته به د معمول مطابق تله او مابنام ماسخوتن به خپل ڪورته راتله. گلي به مياشت په مياشت چٻڪ اپ د پاره هسپتال ته ورتله. هغې له به ڀي دارو درمل هم ورکول او د ماشوم په حقله به ڀي ورسره

خبري اترې هم کولے. په دغه تلو راتلو ڪنڀي د گلي او ډاڪٽر لائبه د مريض او ډاڪٽر رسته په خورولي ڪنڀي بدله شوه او د سوچي کا کا او د ډاڪٽر لائبي رسته د رور خور په رسته ڪنڀي بدله شوه. د هغوي د رورولي او خورولي د رشتي د دواړه طرفين د مجبوري په وجه جوړي شوي گڻني هغه د چا خبره چې، ”چرته لعل او چرته ڪوتي لعل“. د ډاڪٽر لائبي او د هغې د خاوند شمار د ښار په معززينو او اميرو ڪورنو ڪنڀي وو او سوچي کا کا يو غريب سرے وو. هغه په ذات شاه خپل وو او پلار په نيڪه د زور ڪلي د خانانو ڪسب ڪر وو. د هغه خپل نوم گلالے وو او د مور پلار ايڪے يو زوے وو. د گلالې پلار تور خان بابا بوڊا سرے وو خو په دغه ٽپه ٽپه څانگي ڊپر تابعدار او خدمتي سرے وو. د خپل ڪسب نه علاوه هغه به د هر چا منڊه ٽپه ڪوله، که هغه به د ڊالي اوڀر نه راڻر نه وه، څه سوال جواب به وو، د چاله خوا د اڻڻنڀي پوڻڻنڀي بيگار به وو، د ڪٿونو بونل به وو او که د غم بنيادي خبر به وو. خبر لوٺ دومره وو چې يوه خبره به ڀي شروع ڪړه نو په هغې به لگيا شو. بيا به په هغه خبره ڪنڀي نوري خبري راغلي او چې هغه به ڀي ختمه ڪړي نو خپلي زړي خبري له به بيا واپس راغي. او شروع به ڀي داسي او ڪړه چې، ”ښه نو ماوے چې“ د عمر د زياتي او د حافظي د ڪمي په وجه به چې تر ڀنه ڪله ڪله خپله بنيادي خبره هڀره شوه نو مخاطب نه به ڀي ٽپوس او ڪړو، ”ماڅه خبره ڪوله گله؟ او بيا به ڀي ناگهان په خپله اووے، ”هاڻ رشتيا راياده شوه راته

...“که چابه کټ بڼلو له بوتلو او د هغه د حوصله افزائي د پاره به چا اووے، ”بابا ته خو ډېر بنائسته او گلدار کټ بڼے، دا چل درته چا بنسودلے دے؟“ نو بيا به هغه د خپلو مشرانو، د هغوي د کارگردگي او د هغوي دشغل خبره شروع کړه. د هغوي د خپرانگي سږي خبره به پکې هم راغله او د تور بوچي سږي خبره هم. په دې دې کښې به د هغوي د ښکاري سږي لږمي خبره هم راغله او د لږمي د مور سينگي. او د هغوي د شجرې خبره هم راغله. که د هغه د ذات په باره کښې به ترېنه چا تپوس او کړو نو هغه به مسکے شو، په ژامه کښې پرته د نسوارو چونډۍ به يې د مسواکې گوتې په تها مکش د خولې نه اوويستله او لږه به يې کړه، په نسوارو ککړه گوته به يې مټې گوتې پورې تر هغې مږله چې د نسوارو ټول پوتې به ترېنه پرېوتل. بيا به يې د ډبلې نه يوه چونډي نسوار په تلي کښې واچول او تر هغې به يې ورسره مټے او اوږې وهلے چې د نسوارو د چونډۍ نه به يې بلورے جوړ کړو. دې نه پس به يې د دوو گوتو په مرسته د بره ژامې په مخصوص ځاي کښې کېښودو او د شونډې موږه به يې په مسواکه گوته داسې تپوله لکه يوه مور چې خپل ماشوم زوے په بستره کښې سملوي او په سينه يې رورو تپوي. بيا به يې د دواړو گوتو نه د نسوارو پوتې او څنډل، د تلي زير بخنه گونه به يې په نوک اوگروله، يو ځل به بيا مسکے شو او په مسکا مسکا کښې به يې د نسوارو فالتو پوتې د خولې او شونډو نه په لمن يا د څادر په پسکي

صفا کړل او مخاطب ته به يې اووئيل، گله دا د ولاړې خبره نه ده ...کښه گله چې خبره دے راياده کړه نو اوس غوږ شه چې پوره يې وورے. ”بيا به شروع شو، ”گله زمونږ ذات شاخېل نه دے بلکه شاه خپل دے. شاه با چا ته ويلے کېږي او خپل کورنۍ او قبيلې ته وبلے کېږي. د شاه خپل معنی ده شاهي کورنۍ، ته پوه شوے په خبره؟ بالکل داسې لکه خان او خانخېل يا ميا او مياخېل ...دغسې ورپسې څه ”بيا به يې د خپل ذات او شجره نسب وضاحت شروع کړو او په دې دې کښې به يې خپله شجره نسب د بغداد عباسي خاندان ته اورسوو. که هغه به ترېنه د دليل تپوس او کړو نو هغه به په سره سينه جواب ورکړو، ”زه بې بنياده او بې دليله خبره نه کوم. ماسره اگر چه ليکلې شوې شجره نېشته خو د دے ضرورت هم نېشته، زمونږ شجره سينه به سينه را روانه ده او ماته ټوله زباني ياده ده ”بيا به شروع شو، ”زه يعنی تورخان ابن انخر گل ابن پشم گل ...“ او په دې دې کښې به عباسي کورنۍ ته اورسېدو. په شجره کښې به هغه ځان سره د تاريخ اهم سياسي، فوځي او مذهبي مشران هم راوړل او هغوي به يې هم د خپل خپل په اهم شخصياتو کښې شامل کړل. بيا به شروع شو، ”زمونږ مشران دې علاقه د غذا په نيت راغلي وو او دا ټولې علاقې هغوي پټح (فتح) کړي دي. که هغوي غوښتل نو زمونږ د کورونو دېوالونه او ورونه به د سرو، سپينو وو خو هغوي دا لالچ نه کوو. زمونږ مشران د خپل نيکه بالول دانه

(بھلول دانا) په پل روان وو ، لکه څنگه چې هغه باچۍ (بادشاهۍ) له لټه ورکړې وه او پکیري (فقیري) یې کبوله (قبوله) کړې وه ، دغه حال زمونږ هم دے .“ د کلي د خلقو د نورو خدمتونه علاوه هغه به هنډرغوايان او سخوندران هم خصيان کول . هغه په دے فن کښې دومره ماهر وو چې د لرې لرې نه به ورله خلقو سخوندران راوستل او هغه به خصيان کول ، هغه به چې کوم څاروے يو ځل اوټکوؤ نو د بيا ټکولو ضرورت نه وو بلکه په رومبي ځل به د څاروي توليدي رگونه مړه شو .

گلالي چې بوغورکے شو نو پلار ورله واده اوکړو چې نسل يې زيات شي او مټے يې مضبوطے شي . د هغه واده او شو خو د څو څو کالونو د انتظار باوجود هم د هغه د زړه ارمان پوره نشو او د رومبي ښځي نه يې هيڅ اولاد ونشو . د بې اولادۍ په غم او د ميراثي په پېغور هغه څه موده کړېده او اخره مړه شوه . د هغې په مرگ تورخان بابا ته سخته ذهني صدمه اورسېده ځکه چې د هغوي د اخلي پخلي کار خراب شو نو هم په دې وجه يې ورله په مياشت کښې دننه دننه بل واده اوکړو . څه موده پس د هغې هم دغه حال شو او هغه هم د اولاد په ارمان مړه شوه . د پرله پسې ددوو ښځو د بې اولادۍ او د هغوي د مرگ په وجه د کلي خلقو گلالي پسې هم خبرې شروع کړې او د هغه پلار تورخان بابا پسې هم . گلالي پسې داسې چې د هغه متعلق دا مشهوره شوه چې هغه نامرد دے او تورخان بابا

پسې داسې چې هغه د بې زبانه څارو نسل کشی کړے ده او کوي نو په دې وجه خداے د سزا په طور د هغه نسل کشی کوي . دا خبره چې د تورخان بابا غوږ ته اورسېده نو هغه د سخوندرانو خصي کولو نه توبه اوويستله خو هغه د کلي د خلقو د رويې نه دومره بددله شو چې دغه صدمه يې برداشت نه کړے شوه او يو څو ورځې پس هغه هم مړ شو . د هغه د مرگ نه پس چې د گلالي د نامردۍ خبره د هغه غوږ ته اورسېده نو هغه د ډېرخفگان نه سودائي شو . هر وخت به په لارو کوڅو او شارو ويچارو کښې اواره گرځېدو ، خپلې گوتې به يې شمارلے او ځان سره به يې څه وئيلے . ورځ به تېره شوه ، شپه به تېره شوه خو د هغه د گوتو شمار به تېر نشو او هر وخت به په سوچونو او فکرونو کښې ډوب وو . نه يې چاسره خبرې کولے ، نه يې په چاسلام اچوو او نه يې د چاسلام اخستو . هم دغه وجه وه چې هغه د گلالي نه په سوچي او بيا روستو په سوچي کاکا مشهور شو . د سوچي کاکا حالت انتهائي قابل رحم وو . د هغه د خدمت او اخلي پخلي هېڅوک پاتې نشو . دې سره سره به هر چا ورپورې خدا کوله او په خدا خدا کښې به يې ورته عکسې خبرې کولے . تردے چې هغه ته په مخامخ څو څو ځله نامرده اووېلے شو . د کلي محلت ښځو او جينکو ته دومره سپک شو چې هغوي به د هغه نه ستر پرده نه کوله او په خدا خدا کښې به يې دا جواز پېش کوو چې ، ”خواري دة نه به لاڅوک ستر اوکړي ، دے هم زمونږ غونډې دے .“ دا ټولې خبرې به هغه اورېدے

خو هغه پرې داسې ځان کون کړې وولکه چې هغه نه د هغوي خبرې اوري او نه پرې پوهېږي .

د کوم ذهني اذیت او کوفت نه چې هغه تېرېدو د هغه دردناکو مرحلونو ګلۍ هم تېرېده . د ګلۍ او ګلالې د ژوند قيصۍ که یوه نه ده خو یوشان ضرور ده . هغه هم د بې اولادۍ په وجه په ځوانه ځوانۍ کېنې دوه ځله طلاقه شوې وه او د ژوند نه مایوسه د پلار په کور بڼه په پخه ناسته وه . هغه په زنانه و کېنې د میراثې او طلاقې په نوم مشهوره وه . د کلي پېغلو به د هغې نه مخ اړو چې چرته د هغې غوندې نشي . هغه د کلي د غم بنادۍ او مړي ژوندي نه اوتې وه او که چېرې د خپلې یاندي به واده بنادۍ له لاره او د ناوې د لیدو خواهش به یې اوکړو نو په څه به بېانه به د کوره او ویستلي شوه چې په ناوې د هغې سیوري اونشي . د هغې د مور پلار د مرګ نه پس د هغې د ژوند او امید ټولې سهارې ختمې شوې . هغې د څو څو کورونو بیانو ته د یوې خدمتګارې په هېټ خپل خدمات پېش کړل خونه پرې چا جهارو او وهله او نه پرې چا لوبښي او جامې اووینځلې . چې اونشوه نو بیا به یې په خپلو لاسونو ګټله او په خپله به یې څټله . د هغې مزدوري دا وه چې په لارو کوڅو کېنې به یې سوتې غونډولي ، د هغې نه به یې سپیاکي اوسکري جوړولې او هغه به یې په کولالانو د پجې د پاره خرڅولې . په مني کېنې به یې وېرې سپینول او په غنم لو کېنې به یې د غنمو موتۍ هم کولې او ګوندې به یې هم صفا کوو .

په دغه درمنونو کېنې د هغې اوسو چې کاکا تر مینځه خبرې جوړې شوې . سو چې کاکا به خپله زړه ستره هغې ته کوله او هغې به د خپل غمونو داستان هغه ته وېلې . په دغه وېلو اوږېدو کېنې د هغوي یو بل سره همدردې جوړه شوه . دغه همدردې په یو څو ورځو کېنې په دوستانه کېنې بدله شوه او دغه دوستانې د ښځې خاوند شکل اختیار کړو . چې د هغوي نکاح اوشوه او خلق ترې خبر شونو د کلي خلقو ورپورې خاندل او په خندا خندا کېنې به یې دا وېل ”مولا جوړ په جوړ کړل ، سو چې کاکا نامرد دے او ګلۍ مېرته ده .“ هغوي پسې ډېرې خولې او ډېرې خبرې وې خو هغوي د هیچا د خبرو هیڅ پروا نه لرله . هغوي دواړه د یو بل ضرورت وو او د هغوي واده صرف د ضرورت او مجبوري واده وو . دواړه د ژوند ناکړدو ، کړمو او ترسکو وهلي وو ، دواړه د مینې اوږې او ترې وو او دواړه د یو بل په مینه نه مړېدل . هغوي دواړه به کور په صحرا یو ځای وو . چې د غنمو په سیزن کېنې به سو چې کاکا راشپېل ویشتنو نو هغې به ورپسې جهارو وهله . د وېرو په سپینولو کېنې به هم دواړه یو ځای وو او د وېرو په ټکولو کېنې هم . د مشر خان حجره به هم دواړو یو ځای جهارو کوله او خزه به هم دواړو یو ځای غورځوله .

وېلے کېږي چې ښځه خوشحاله وي نو ټوله دنیا خوشحاله وي ، چې خاوند خوشحاله وي نو الله خوشحاله وي او چې دواړه خوشحاله وي نو د هغوي کور په ژوندني جنت دے . دا مثال د هغوي

هم وو. دواړه ښه خوشحاله ژوند تېره وو. دا د هغوي د خوشحاله کور
نتيجه وه چې هغوي له خداي د واده په پرمې کال د عادل او شېردل
غوندې غبرگ نعمتونه ورکړل. د هغوي په زيگون يو خوا د سوچي
کاکا خوله د ډېرې خوشحالي نه نۀ راغونډېده بل خوا گلۍ په جامو
کښې نه ځائېده ځکه چې د هغوي راتلو سره ترېنه د ميراثې نوم
لرې شو. د هغوي زېگون سره د سوچي کاکا سوچ په ځائې شو او د
هغه نه د نامرده تېکې هم لرې شو خو د سوچي تېکې ترې لرې نشو.
دوه کاله پس د گل ولي او خان ولي په شکل کښې خداي دوه نور
غبرگوني اولاد ورکړو. درې کاله پس د قدیر او کبير غوندې دوه
نورې غبرگونې ډالۍ خداي ورکړې او اخري نعمت يې ډاکټر لائې
له د ډالۍ په توگه اوساتو.

★★★★★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★★★★★

★★★★★★

★★★★

★★★

★

دوېم باب

زور کلي د نوم په لحاظ هم زور وو او د ابادۍ په لحاظ هم زور
وو. د دې کلي ټوله ابادي کچه او د خټو لوتو زارۀ کورونه وو البته د
خان بابا کور او د هغه لويه حجره پخه وه. زور کلي ، هميون کلي او
اکبر کلي ، دا درې واړه کلي او د دې کليو نه چاپېره په زرگونو
جريبه جائيدا د خان بابا ملکيت وو. دا درې واړه کلي د سپين نهر په
پرتيزه او اوچته غاړه په لږه لږه فاصله باندې پراته وو. دا نهر د غريزو
چينو او ټکرو نه راوتې وو ، د خان بابا په زمکه کښې تېر شوې وو او
مخکښې تلې وو. په دې باندې ځائې په ځائې ټکرونه وو او په دغه
ټکرونو وړې وړې جرندي جوړې شوې وې چې هغه ټولې د خان بابا
وې. د دې اوبه دومره سپينې وې چې د نهر په وېخ کښې شگې ،
کاني او د کانو رنگونه صفا لېدې شو. د نهر ختيزې غاړې ته پوخ
سړک وو چې د هغې سر د خان بابا حجرې ته رسېدلې وو او خوله يې
د ښار په لويه سړک پرته وه. په نهر باندې واړۀ اولوې پولونه جوړ
شوې وو چې د کلي خلق او گاډي به پرې تلل راتلل. د نهر ختيزې
غاړې ته ، د پوخ سړک او نهر تر مينځه په مناسبه مناسبه فاصله
باندې ، تر لرې پورې د خراولو اونې ولاړې وې چې اکثر پکښې د نهر
اوبو ته سلامي شوې وې او د هغوي نرۍ اوږدې خانگې او پانې لکه
د تېرو خولو په دغه يخو اوبو کښې به اوږدې ژمې پرتې وې خو په مودو
مودو يې تنده نه ماتېده. په اوږدې کښې به د کليو بوډاگان ، مشران د

اونو په سيوري بربنډې خپټې په کتونو کښې پراته وو، د گړې شربتونه به يې کول او خکل، د زړې زمانې خبرې به يې هم کولې او په اونیو کښې به يې د چنچنو، خاروگانو، توربانکو او گوگو شتکو خواږه اوازونه هم اورېدل، د اوبو د پاسه د شنو مچانو ډلو ته به يې هم کتل او د جنتي تنهنکو نظارې به يې هم کولې. هلکانو او زلمو به دغه اوبو کښې لامبل، کله به يې يو بل اوبو ته دیکه کول او کله به يې په دوه کسه يو هلك د لاس پښو نه اونیو، ټالۍ به يې ورکولې او په دغه ټالو ټالو کښې به يې نه رته ویشته. ځینې هلکان به اونیو ته اوختل او دبره نه به يې نه رته ورتوپ کړې. يو خوا به دغه مستۍ کېدې، بل خوا به د مدرسې ځینې طالبان د اونیو په سيوري پټ ناست وو، چا به خپل حفظ پخو او چا به د گرانرو گردان کوو. چې کله به د باران په وجه د نهراوبه خړې شوې نو د زلمو ورپې به هم خړې شوې خو ورو هلکانو به پکښې په دې غرض لامبل چې په خړو اوبو گرمکې ماتېږي او اوچېږي. دې نه رته د خان بابا زمکه هم اوبه کېده او لاندې به د لېوني خپلو زمکه هم اوبه کېده. د خان بابا د زميدارو او د لېوني خپلو تر مينځه به د نهړ د اوبو په تړلو او پرېښودو اکثر جنگ جهگړې کېدې. د سوك سپېږي نه علاوه کله به پکښې غاښ ماتې او سرماتې هم کېده خو چې مليان او عالمان به تر مينځه شو نو روغه جوړه به اوشوه. خان بابا د غټې سينې او فراخه ذهن خاوند وو. هغه دغه ورو ورو جهگړو پسې مخه نه اوړه، اکثر به

يې خپل زميدار ملا مته کړو او د جرگې د مشرانو خبره به يې اومنه خو لېوني خپل فطري شريپسند او ځان خوښخي وو. د هغوي مشر د خپل سر د پاسه بل سر نه منو او په څه ناڅه طريقه به يې هغه ته اوبه خړولې: هغه اگر چه يو وزرې وو خو چې کله به د هغوي زياتې د هغه د زغم نه اووتو نو ټول زميدار، نوکران او کسب گر به يې په يو شپيلې راغونډ کړل او داسې حمله به يې پرې اوکړه چې رڼا ورغ به يې پرې توره شپه کړه او په خپلو کورونو کښې به يې د پټېدو ځاي نه خوښخېدو. د پرله پسې د ماتې نه پس د هغوي لسه پسه شوه، بڼه يې مړه شوه او د کبر نشه يې داسې ماته شوه چې هغه د چا خبره بيا غوښتو ته هم نه چغېدل. په دې دې کښې هغوي دومره پرېوتل چې خان بابا به پرې لږې خپې او ترپولې نو سرونه به يې تپت کړل او کورونو ته به ننوتل. څه موده پس يې خان بابا سره بڼه پخه روغه اوشوه او خپلو کښې اونختل. خان بابا د هغوي د دشمنۍ په تود تنور خپلې ډوډۍ پورې کولې، په هغوي يې نړولې او په هغوي به يې خورلې. په دې دې کښې يې د هغوي نه ټولې زمکې بېعه واخستې او د هغوي د جنگ شر نه همېشه د پاره خلاص شو خو هغه د چا خبره چې پرې اوسوزي خو ول ترې لاړ نشي. بيا به هغوي په هغه زمکو گرځېدل، په زړونو کښې به خټکېدل او دا به يې وئيل چې دا زمکې زموږ نه په چل ول تلي دي، نه ابۍ گوته لگولي ده او نه سابۍ، خو اوس هغوي هيڅ نشو کولې، هغوي صرف د تبې د

تاوه لگياوو.

د خان بابا درې زامن وو. د مشر نوم افضل خان وو، د دويم نوم همايون خان وو او د درېم نوم اکبر خان وو. د خان بابا د مرگ نه پس افضل خان ته د کورنۍ د مشرۍ پټکې په سر شو. د زور کلي کور او حجره هغه ته ورکړې شوه او چې کله د جائېداد وېش او شو نو سل جريبه زمکه ورته د حجرې د خرچې د پاره ورکړې شوه، همايون خان په نوې کلي کښې ځان له خپله بنگله او حجره جوړه کړه او څه موده پس دغه کلي د هغه په نامه، همايون کلي، مشهور شو. دغه رنگې اکبر خان په سرکلي کښې ځان له خپله بنگله او حجره جوړه کړه او دغه کلي د هغه په نامه اکبر کلي، مشهور شو. اگر چه د هغوي زمکې، کورونه او حجرې او گټه وټه بيله شوې وه خو د هغوي رورولي نه وه بيله شوې. د هغوي غم بنادي، اخترادينه او هره مشوره او فېصله به د مشر خان په لويه او د مشرۍ په حجره کښې کېده. يواځې دانه بلکه هغوي به د خپلو زميندارو او کسب گرو فېصلي هم اکثر مشر خان ته سپارلې او چې هغه به کومه فېصله په کومه طريقه او په کوم رنگ او کړه نو په هغې به بل رنگ نه ختو. همايون خان او اکبر خان سرکاري افسران وو او د خپلو زميندارو او کسب گرو فېصلي ته اوزگار نه وو. همايون خان په اسلام آباد کښې DMG افسرو او اکبر خان په ارمي کښې کرنل وو. مشر خان اگر چه سرکاري افسر نه وو خو په عوامي سطح باندې لويه سټه وه او ډېر اثر رسوخ يې لرلو. هرې

سياسي ډلې او سياسي ليډر سره د هغه رابطې او دوستانې وې. مشر خان له خدای ډېره بڼه کانتې ورکړې وه. د هغه عمر د شپېتو کالو نه اوخته وو خو نه د هغه په قیافه او اعضاء کښې څه فرق راغله وو او نه يې په ملا کښې خم راغله وو. د هغه همخولي بوډاگان شوي وو په همساگر خېدل او د هغه روح صحت ته پس خېدل. هغه په اونه غنه، رنگ جثه او خوي بوي کښې خپل پلار خان بابا ته تلې وو. لکه د هغه لوړ دنگ دروند وجود، درنې خبرې، سورسپين مخ، غټې شېلا سترگې، تورې سپينې گورې روځې او لکه د هغه به يې هر سحر کلين شيو کوو. په ژمي کښې به يې د خرې خامتا درنې جامي، ټوپۍ او جېکټ اغوستو او په اوړي کښې به يې د مملل سپينې جامې، سپينه ټوپۍ او سپين جېکټ اغوستو. د هغه د حجرې رونق د مغلو د دربار نه کم نه وو. سوچي کاکا به هر سحر د هغه حجره چهارو کوله، د هغه تربورانو به د حجرې چهر کاو کوو، چمن او بوټي به يې اوبه کول د هغه د حجرې په چهتري نما سپر کښې پراته د غټو غټو کټونو لنگې به يې راخکله، بتيارانو به منگي او چاټي د تازه اوبو نه ډکولې، نائي به هر سحر د هغه حجامت کوو، د ضرورت مطابق به يې د هغه د لاس پښو نوکونه پرېکول، د هغه اوږې او مټې به يې منډلې، د هغه د سرمالش به يې کوو او په اخره کښې به يې د هغه د لاس پښو د گوتو نه ټکونه ويستل. د هغه د ټولو زميندارو د کورونو نه به يو يو مشر هر سحر د

هغه حجرې ته د هغه سلام له ورتلو. هغه سره به يې د زمکې او فصل په باره کښې خبرې هم کولې، په نوې تازه به يې تبادلې خیال هم کوو او د هغه نه به يې هدايات هم اخستل، چې کله به هغه مطمئن شو نو بيا به يې د هغه نه اجازت واخستو او خپلو خپلو کارونو له به روان شو، هره جمعه به د کلي بات سحر وختی د هغه حجرې ته راتلو او په خپل مخصوص انداز او اواز به يې د خلقو په مخکښې د هغه منظوم شجره نسب بيانوو. کوم کار به چې بهر نارینه کسب گرو کوو هغه کار به د هغه په کور کښې زنانه کسب گرو هم کوو. مشر خان د حجرې مغل اعظم وو او مشر به يې د کور ملکه عاليه وه. دا ټول زميدار، کسب گرو او کسب گري په خپله مرضی او خوشحالی راتلې او هغه هېڅوک نه مجبورل. زميدارو د هغه زمکه کرله او کسب گرو د هغه ملکانه خوړله. دې نه علاوه د هغوي د جنگ جهگړو فېصلې به يې هم کولې او د هغوي د تانې تحصيل منډه به يې هم کوله. دغه رنگې به مشري بي بي د زنانه و د جنگ جهگړو او ورکړې راکړې فېصلې کولې او چې کله به هغوي ته په فېصله کښې څه کړمه پېښه شوه نو خپلو کښې به يې يو بل سره مشورې هم کولې.

د مشر خان دوه زامن او دوه لوڼه وې. شاکر خان، زاهد خان، حنا او بلقيس د هغه د زامنو او لوڼو نومونه وو. شاکر خان د پلار مشر زوې وو او د هغه په صحبت کښې لوسته شوي وو. هغه هم لکه د

خپل پلار نيکه خپلې زمکې سره ډېره مينه لرله. هغه لا د سکول طالب علم وو چې د مشر خان په وينا به يې خپلو زميدارو سره د فصل، تخم او سرې حساب کتاب کوو، هر زميدار له يې خپله خپله کهاته جوړه کړې وه او د زمکې د آمدن، خرچې او قرضې حساب به يې په هغې کښې ليکو. مشر خان په زمکه د گرځېدو شوقي وو او په هفته کښې به يو ځل دوه په خپله پوله پټي گرځېدو خو د زمکې په فصل او اباد، غېرا باده يې هيڅ کار نه لرلو. کومې زمکې چې د خان بابا په وخت کومو زميدارو کړلې اوس هغه د هغوي زامنو او نوسو کړلې. هغوي د زمکې نه زيات خپلو څاروو او ډنگرو سره مينه لرله. هغوي به اکثر هغه فصل کرلو کوم به چې هغوي د خپلو څاروو د پاره د چارې په توگه استعمالوو، لکه شوتل، رشکه، خيد او مکي وغيره. گني، غنم و جوار او شولې هم کرلې کېدې خو دغه فصلونه به د نورو فصلونو په نسبت خوار وو او بهوس، تانتي او پلاله به هم هغوي په خپل استعمال کښې راوسته. مشر خان دغه څيزونو پسې مخه نه اوړه. کوم فصلونه به چې د خان بابا په وخت کښې کېدل اوس يې هغه خوند نه وو. مشر خان دا پروا نه کوله ځکه چې زمکه ډېره وه او هغه د چا خبره چې د ډېرو همسا او د يو گېډې. د هغه پرې خپله خاني چلېده خوشاکر خان د خپلو زميدارونه ډېر مايوسه وو. هغه څو څو ځله د زميدارو خلاف د هغه د غوږونو ډکولو کوشش او کړو خو د هغوي د پشت په پشت د وفاداری او چاکرۍ په وجه هغه په خپل

کوشش کښې ناکام شو. د هغه خبرې به د مشرخان په يو غوږ لگېدې او په بل به وتې. چې کله هغه د خپل تعليم نه فارغ شو نو مشرخان هغه له د ټولې زمکې اختيار ورکړو. هغه پومبې کاردا اوکړو چې ټول زميداري يې خپلې حجرې ته راغونډ کړل او د هغوي نه يې د فصل او د حاصلات د کمي په باره کښې تپوسونه اوکړل. د هغه د تپوسونو په جواب کښې يو زميدار اووے، ”خان جي زمکه راسره ډېره ده او زه يو وزرے يم، ټولې ته نشم رسېدے.“ دوهم اووے، ”خان جي، مزدوران نه پېدا کېږي او چې پېدا شي نو دومره خرچه پرې راشي چې زمونږ مول اوسود دواړه لاړ شي خپله دپاري هم راته نه پاتې کېږي.“ درېم اووے، ”خان جي، زميداري د کوهي خټه ده، د کوهي نه اوځي او په کوهي لگي.“ څلورم اووے، ”خان جي، مونږ ته د زميداري نه مزدوري ښه پرېوځي. زميداري کښې هيڅ نېشته، بس دغه خاړو مو پکښې گټه ده، چې اريان شو نو يو خاړو خرچ کړو او خپله اريانه پوره کړو.“ پنځم اووے، ”خان جي د خپلې قلبې وس نه نېشته او د ترېکټر خرچه نشم برداشت کولے. کال راشي او کال تېر شي خو نه په خپته ماړه شو او نه موجه نوې شي. مونږ باندې تخم، ترېکټر او سره تاوان شي.“ هغوي چې خپلې مسلې بيان کړے نو هغه په دې نتيجه اورسېدو چې زميدارو ته د ترېکټر تکليف هم شته، د تخم، سرې بې وسې يې هم شته او د زمکې د کمي زياتي مسله هم شته. هغه پومبې کاردا اوکړو چې نهري زمکه يې د

هغوي د استعداد مطابق په هغوي کښې تقسيم کړه. چې څوک يو وزرے وو، هغه له يې کمه برخه ورکړه او چې چا سره افراډي قوت زيات وو نو هغوي له يې زياته برخه ورکړه. دې نه پس يې د مشرخان په اثر رسوخ وزير زراعت سره ليدل کتل اوکړل، د هغه په ذريعه يې په خپله لويه حجره کښې د زرعي بېنک يوه خانگه پرانسته او د تخمونو او سرې د پاره يې يو ډېپو هم مقرر کړو. بېنک د ترېکټرو، سرې او تخمونو د پاره قرضه ورکوله او په هغه پېسو به هغوي خپل ضرورتونه پوره کول. ترېکټرو د پاره هغه خپل نوکران اوساتل، هغوي به د زميدارو د ضرورت مطابق د هغوي زمکې اړولے، تنخواگانې به هغه ورکولے او د تيلو خرچه به يې د زميدارونه اخسته. دې نه پس يې د محکمه زراعت ډايرکټر سره خبره اوکړه او د هغه په ذريعه يې د مختلف فصلونو نمائشي پلاتونه اولگول. دې نه علاوه مياشت په مياشت به يې زرعي ماهرين راغونډتل، هغوي به د زميدارو په فصلونو گرځېدل او هغوي له به يې د فصل په باره کښې مشورې ورکولے. کومه زمکه چې د سؤنو کالو راسې شاړه او جبه وه او د فصل په ځاي پکښې د اوبو ډنډونه او د لوخي ځنگلونه ولاړ وو، په هغې يې تيوب وېلونه اولگول. دې سره زمکه هم اوچه شوه او د نورې زمکے د پاره د اوبو کمې هم پوره شو. بيا يې هغه زمکه خوځوځله واړوله او چې کله سادين شوه نو بيا يې پکښې د خپل کلي ټول ډېرانونه واچول او چې کله زمکه نرمه،

پسته او بور بورۍ شوه نو د مشرخان په مشوره يې د زرعي يونيورسټۍ وائس چانسلر سره لېدل کتل او د دغه زمکې په باره کښې يې ورسره خبره اوکړه . يو څو ورځې پس وائس چانسلر او زرعي ماهرين راغلل او د ټولې زمکې سروې يې اوکړه . بيا يې د مختلفو ځايونو نه د ځاؤرې نمونې ځان سره يوړې او په لېباترۍ کښې يې د هغې ټسټونه اوکړل . يو څو ورځې پس هغه زرعي يونيورسټۍ ته اوغوښتلې شو او هغه ته د يونيورسټۍ د طرفه په دغه زمکه د نماشي باغونو لگولو د پاره اووبلې شو . هغه د مشرخان په مشوره هغوي سره متفق شو . دغه شان هغه د زرعي يونيورسټۍ په خرچه په دغه زمکه نمائشي باغونه اولگول .

کوم بوټي چې زيات شو هغه يې د زميدارو په غاړو پولو اوکرل او هغوي ته يې اوسپارل . اوس زميدار ډېر خوشحاله وو ځکه چې زمکې يې په ډېره کمه خرچه اړولې کېدې ، نو د نوې تخمونه او سرې هم ملاوېدې او د تيوب وېلونو په ذريعه د اوبو کمې هم پوره کېدو . دې نه پس يې د زميدارو تر مينځه د فصلونو مقابلې شروع کړې . چې د کوم زميدار فصل به ښه او ډېر اوښو نو ټول زميدار به يې خپلې حجرې ته راغونډ کړل او د هغوي په مخکښې به يې ورته د مشرخان په لاس د انعام په توگه په سر شنه لونگۍ او تړلې شوه . دا مقابلې به په هر فصل کښې کېده ، دې سره په زميدارو کښې د مقابلې رجحان پېدا شو او د هريو دا کوشش وو چې هغه انعام اوگټي .

دويمه برخه

د سوچي کاکا پومبۍ دوه ښځې د اولاد په ارمان مړې شوې او هغه کونډ او ميراث پاتې شو . هغه د نامردو په صف کښې شمار شو او په کلي محلت کښې يې هيڅ عزت پاتې نشو . گلۍ د بې اولادۍ په وجه دوه ځله طلاقه شوه او د ميراثې او طلاقې په نامه ياده شوه . د دواړو د قسمت ستوري د زمانې په گردش کښې وو او دواړه سرو هلي بهر و هلي گرځېدل خو کله چې د هغوي د قسمت دغه گردش ستوري په دغه چکر او گردش کښې يو بل ته مخامخ شو نو د يو بل کراس کولو په ځاي د يو بل د ذات د محور نه تاوېدل او په تاوېدو تاوېدو کښې يو بل ته نژدې کېدل . چې څومره څومره د هغوي تر مينځه فاصله کمېده ، څومره د هغوي په کشش کښې اضافه کېده او اخر دا چې د يوې چودنې غوندې د ښځې خاوند ، په شکل کښې دواړه ملاؤ شو . د دغه درز اواز په زوړ کلي کښې هر چا وورېدو او چې کله په هغوي د خداي د طرفه د اولاد د نعمتونو سلسله شروع شوه نو د ټول کلي نارينه او زاننه ورته گوته په خوله شوې . د پرله پسې د شپې نعمتونو نه پس گلۍ د بيمارۍ په وجه د اووم نعمت قبلولونه انکار اوکړ او د هغې په گېډه کښې پروت ماشوم اوس د هغې نه بلکه د ډاکټر لائبي اولاد وو . ډاکټر لائبي به مياشت په مياشت د هغې چېک اپ کوو ، هغې له به يې دوايانې ورکولې او د متوقع ماشوم په باره کښې به يې هدايات ورکول . ډاکټر انصار به هم څو په څو بېمه

هغې ته کال کوو او د ماشوم په حقله به يې ترېنه معلومات هم کول او هغې له به يې هدايات هم ورکول. دا سلسله چلېده چلېده چې اخر هغه ورځ راغله چې د ټولو ورته سترگې وې او گلې. له خداي په کور لور ورکړه. د هغې د زېږون نه پس سوچي کاکا په هغه ساعت انصار هېلتهه—سنتېرته لاړو. هلته يې ډاکټر لائبي سره ليدل او کړل او د ماشومې د زېږون خبره يې ورته وکړه. ډاکټر لائبي د مور لور د پاره دوايانې او د ضرورت نور سامان راواخستو، سوچي کاکايې ځان سره په گاډې کښې کېنو او د هغه کورته روانه شوه.

د سوچي کاکاکور د شاه خېلانو د مهلت په اخري برید پروت وو. دا هغه کور وو چې د تورخان بابا پلار موسم خان بابا د خټولو ټو نه جوړ کړی وو او د بې شمېره بارانونو او طوفانونو مقابلې يې ښه په نړه کړي وه. هغه بارانونه او طوفانونه تېر شو او هېر شو خو هغه لا هغسې ولاړ وو او په چپه ځله د خپل ژوند د داستان په خپله راوي وو. اکر چه د پښتۍ د مخې دېوال د تورخان بابا د ژوند په اخري ورځو کښې پروتې وو او سوچي کاکا د توت د خامبو او د پټرۍ، خزلې د شپول په شکل کښې خپله پښتۍ کړې وه خو چې کله به باد، سيلې راغله نو پټرۍ او خزله به ترېنه لاړه او هغوي به په ډاگه پاتې شو. په کور کښې يو لويه کوټه وه چې په ژمي او باد، باران کښې به پکښې هغوي هم سملاسټل او هغوي سره به يوه غوا، يوه سخی او دوه چېلۍ هم وې. د پښتۍ د دېوال ښي طرف ته يو سپرو او او سپر سره خوا کښې بيت الخلا او

غسل خانه وه. د گس طرف دېوال ته چارگي وو، د چارگي نه په لږه فاصله باندې، شپول سره نږدې د بکيانې اونه وه او د اونې لاندې کوهي وو. د پښتۍ د دواړو دېوالونو سرونه د وړېدلي او نري شوي وو او وېخونه يې خوړلي شوي وو. د دواړو دېوالونو په وېخونو کښې واړه، لوې سوري په ډاگه ښکارېدل. عادل، شيردل، گل ولي او خان ولي سکول ته تلل راتلل، قدير او کبير په ټوله ورځ د لارو کوڅو په خاورو کښې لوغړېدل او په لوبو لوبو کښې به په دغه سوړو کښې لکه د پېشو گانو دننه بهر ته تلل راتلل او تيان تان به يې کوله.

ډاکټر لائبي چې د سوچي کاکا کورته اورسېده او د گلۍ لور يې اولېده نو خوځوځله يې ښکل کړه او خپلې سينې پورې يې اونيوه. گلۍ هغې ته په مسکا اووې، ”بي بي دا خپل امانت دے ځان سره يوسه، زه د دې حفاظت نشم کولے.“ هغه مسکۍ شوه، هغه يې يوځل بيا ښکل کړه او ورته يې اووې، ”دا امانت به خلوېښت ورځي تاسره پروت وي، د دې په خلوېښتمه به زه راحم او تانه به يې اورم. ته تر هغې پورې د خپلې سينې پۍ ورکوه.“ بيا يې د پرس نه يو بلهاروبۍ رااوويستلې، هغې له يې ورکړې او ورته يې اووې، ”دا واخله بي بي، د دې د خلوېښتۍ پورې د دې د پيو او خصمانې خرچه.“ سوچي کاکا چې روپۍ اوليدې نو مسکۍ شو او ورته يې اووې، ”بي بي پروا مه کوه، دا ستا امانت دے چې کله ته غواړې دا اوړې شي.“ بيا ډاکټر لائبي دوايانې راواخستې، د گلۍ او د ماشومې دوايانې يې

بيلي بيلي کړې او هغې ته يې د استعمال طريقه اوښودله . دې نه پس يې په خپل موبائېل د هغې تصويرونه اوويستل ، گاډي کښې کېناسته او هسپتال ته روانه شوه . چې هسپتال ته اورسېده نو ډاکټر انصار ته يې کال اوکړو ، هغه له يې د ماشومې د زېږون مبارکي هم ورکړه او د هغې تصوير يې هم وراولېږو . ډاکټر انصار چې د هغې تصوير اوليدو نو په مْسکا يې ورته اووے ، ”زما لور خو ماشاء الله د سپورډمي غونډې بنائسته ده .“ هغې ورته زراووې ، ”بنائسته څکه ده چې مور ته تلې ده .“

ډاکټر انصار (په مْسکا) اوه ، دا خبره ده . ستا دعوی به زه په عدالت کښې چيلنج کوم او چې عدالت کومه فيصله اوکړي نو د هغې د منلو نه څوک انکار نشي کولے .

ډاکټر لائبه (خاندي) اوه مائي گاډ ، ته دومره لرے لارے ؟ دغه ماشومه به اوس په عدالتونو گرځوو چې دا معلومه شي چې پلار ته تلي ده او که مور ته ؟ ټېک ده ، زه خپله خبره واپس اخلم ، سوري ، ډاکټر انصار خاندي اووايي ، o.k ، ته معاف شوې خو نوم به ورله څه اړدې ؟

ډاکټر لائبه :. ماورله مهوش نوم خوښخ کړې دے او که ستا څه بل چوائس وي نو ويلے شے .“

ډاکټر انصار :. نه لائبې ، دا نوم ډېر ښه دے . زه تاسره اېگرې يم . ښه څه مبارک شه ، اوهن د خپل صحت او د هغې د صحت خيال ساته .

ډاکټر لائبه :. ستا د مشورې ډېره شکريه o.k ، تينک يو . د خدائے په

امان .“

دې سره هغه موبائېل بند کړي او ډېره شېبه بند موبائېل ته په مْسکا گوري . چې خومره خومره به ورځې تېرېدې نو د گلي به خپلې لور سره مينه زياتېده چې هغه څلوېښتۍ ته رسېده نو د هغې مينه هم انتها ته اورسېده . چې کله به د هغې په زړه کښې د پردي امانت خيال راغی نو په مخ به يې لړۍ لړۍ اوښکې راغلې . د څلوېښتۍ د لامبولو نه پس چې هغې ورته نوې جامې واغوستې نو بيا خو سمه جاپاني گوډۍ ښکارېده . کله کله به د هغې په زړه کښې دا خيال راتلو چې هغه د ډاکټر لائبې نه پټه کړي او هغې ته د هغې د مرگ بهانه اوکړي او هغه تشه غېږ اولېږي خو بيا به يې په زړه کښې راغله چې د مرگ نوم پرې نه اړدي ، هسې نه رشتيا مړه شي . بيا يې په زړه کښې څه نورې بهانې راغلې خو هغه ټولې نامعقوله او غېر منطقي وې . چې اونشو نو په زړه کښې يې جوړه کړه چې ”زمالور ، زما لور ده که دلته وي او که هلته وي . چې هلته وي نو په گېډه به مړه او په جامه به پټه وي . دلته خو به نيمه پاتې نشي .“ دا خبرې لا د هغې په زړه کښې اوختې رااوختې چې ډاکټر لائبه او د هغې د کور خدمتگاره جان پري د هغې کورته وردننه شوې . ډاکټر لائبې چې هغه د مور په غېږه کښې اوليده نو مسکۍ شوه ، هغه يې د مور په غېږه کښې ښکل کړه او ښکلولو ښکلولو کښې يې خپلې غېږې ته واړوله . مهوش اوده وه او په اودو کښې د هغې په غېږه کښې موسېده . داسې معلومېده لکه د گل غوتۍ چې د بوتې په غېږه کښې

موسپړې او سپړدلې کېږي. د هغې په مټسکا ډاکټر لائېه هم موسپړه او جان پري هم، خو د گلي سترگې د اوبښکونه ډکې شوې. په دغه موسپړو موسپړو کښې هغې د مور سينې پسې خوله وهله. د گلي سينه وينه شوه او د پيو نه ډکه شوه. هغې لور له د سينې ورکولو هڅه اوکړه خو د ډاکټر لائې په وېنا جان پري د غوتې نه د پيو ډک فېلر راواخستو او د هغې په خوله کښې يې کېښودو. د مهوش د چوس چوس سره د گلي په مخ غټې غټې اوبښکې راماتې شوې. ډاکټر لائې چې هغې ته اوکتل نو مسکې شوه او هغې ته يې اووې، ”اوه، بي بي ته ژاړې؟ دې پسې ژاړې؟ دا خو هغه ماشومه ده چې تاکچه په کچه غورځوله... ته ورته اوگوره څومره بنائسته ماشومه ده. که ته ما منعې کړې نه وې نو دا به اوس خاورو سره خاورې وه. دې پسې مۀ ژاړه بي بي دا تا د خپل طرفه په هر لحاظ مړه کړې ده.“ بيا يې د پرس نه يوه قوده روپۍ راويستلې، د هغې لاس کښې يې کېښودې او د هغې د کوره اووتې. د مهوش په بوتلو د هغې پاتې اوبښکې هم د هغې په مخ راماتې شوې او په چغو چغو په ژړا شوه. هغې ته يې خوره غېږ اونيوه او وې وئيل، ”زما لورې...“ د هغې خوره غېږه تشه پاتې شوه او هغوي په گاډي کښې کېناستې او روانې شوې. چې گاډي روان شو نو د هغې په سترگو توره تياره شوه او په زمکه نسکوره پرېوته او تر هغې پرته وه چې سوچي کاکا راغی. او هغه يې اوچته کړه او په کټ کښې يې واچوله.

﴿درېم باب﴾

د مشر خان زوي زاهد خان اېل اېل بي کړې وه او په کچه کې کښې يې وکالت کوو خو د وکالت خوند يې نه وو ځکه چې هغه يو ازاد خياله سړی وو. نه يې وکالت کښې دلچسپي وه او نه يې د کپس په تيارۍ کښې محنت کوو. نتيجه يې دا شوه چې پرله پسې يې خو خو کپسونه بائلل نو وکالت يې پرېښودو او په يو غېږ ملکي اين جي او کښې نوکړ شو. په دې ملازمت کښې هغه ډېر خوشحاله وو ځکه چې دا نوکري د هغه طبيعت مطابق وه. د دغه ملازمت په سلسله کښې به په مياشتو مياشتو غېږ وو او په دغه گرځېدو گرځېدو کښې ولايت ته اورسېدو او هلته بڼه په پخه پرېوتو. د هغه په غېږ موجودگي کښې د هغه خور حنا د همایون خان زوي ياسر ته واده شوه او څه موده پس بلقيس د اکبر خان زوي قېصر ته واده شوه. د هغوي د تلو نه پس کور مشرې بي بي ته پاتې شو، حجره مشر خان ته پاتې شوه او د زمکې کاروبار شاکر خان ته پاتې شو. چې کله مشر خان د زمکې لانجې گونجې شاکر خان ته حواله کړې نو د هغه وجود سپک شو. هغه د حجرې خصمانه هم شاکر خان ته پرېښوده او د دې موقعې نه هغه دا فائده واخسته چې د خپلو خپلوانو او يارانو دوستانو اختنې پوښتنې او مړي ژوندي ته اوزگار شو او داسې سېلانه شو چې هغه د چا خبره يوه پښه به يې په انگاه او بله به په بنگاه وه. کله کله به ورسره مشرې بي بي هم وه گينې اکثر به يواځې وو او په هفتو هفتو به غېږ

وو. په دغه گرځېدو گرځېدو او اختننو پوښتنو کښې هغه د ټولو خپلوانو او يارانو دوستانو هغه گيلې ختمې کړې کومې به چې هغوي د کالونو کالونو راسې د هغه نه کولې.

د شاکر خان د خوځو ځله د وېنا نه پس هغه يوه ورځ هغه سره په گاډي کښې کېناستو او په زمکه د چکرو هلو د پاره اووتو. د کچه سپرلي شپې ورځې وې. موسم ډېر خوشگوار او مزېدار وو. زير مازيگرو، په شين اسمان کښې د سپينې، سرې او زيرې وريځې غونډاري لکه د رنگينو کشتيو د اسمان په وسيع سمندر کښې د نرۍ هوا په سنگاونې په خوند خوند خورېدې او گرځېدې. هغوي چې کله د کلي نه وتل نو يو خوا په هغه د خپلې زمکې او فصل وېرمې ورغلي، بل خوا د هغه په زمکه او فصل د هغه خوشبوئي ورغله. په ټوله زمکه د شين فصل شين خادر غوړېدلې وو. د شين فصل سرونه په نرۍ هوا زانگېدل او داسې معلومېده چې مشر خان له سلامي ورکوي. ځنگلي گلونه په غاړو پولو غوړېدلي وو لکه چې د هغه قدم بوسۍ ته سترگې په لاروي. مېوه دارې اونې درنگين گلونو په رنگين لباس کښې ملبوسه وې. داسې معلومېده چې د اُونو ځانگې او گلونه خپلو کښې گنگوسې کوي او په دغه گنگوسي کښې يو بل سره د مشر خان پېژندگلو کوي. په اُونو کښې مرغۍ چغېدې په گلونو د شاتو مچۍ بنگېدې او د فصل او گلونو وېرمې د چپو په شکل کښې په هوا کښې تلې راتلې او خورېدې.

زميزدارو چې د مشر خان گاډۍ اوليدو نو ټولو خپل خپل کارونه پرېښودل او د هغه د استقبال د پاره د هغه د گاډي په لاره کښې اوږېدل. کله چې هغه د گاډي نه کوز شو نو هريو به د هغه سلام له په ټيټه ټيټه ورتلو، هغه ته به يې سلام کوو او د عقيدت په توگه به يې د هغه لاسونه ښکلول. دې نه مخکښې داسې چرې هم نه وو شوې، دا رومبې ځل وو چې هغوي مشر خان ته دومره په مينه او عقيدت هرکلي اووې. دېکښې وجه دا وه چې د هغوي په ژوند او خيالونو کښې يو لوی انقلاب راغلی وو. کومې زمکې به چې د فصل په ځايې ازغکي، زوزان، گنده بوتې ډډم او مندانان زرغونول اوس په هغې کښې زانگېدلې فصل ولاړ وو. نتيجه يې دا شوه چې ټول زميدار په گيډه ماړۍ او په جامه پټ شوي وو. هغه زمکه چې جبه وه او د اوبو ډنډونه او لوڅه به پکښې ولاړه وه، اوس پکښې مېوه دارې اونې هسکه غړۍ ولاړې وې. مشر خان چې فصل او باغونو ته اوکتل نو په سترگو کښې يې د خوشحالي او ښکي راغلې. هغه چې د نمر په پلوشو کښې او د دغه اوبنکو په ائينو کښې شاکر خان ته اوکتل نو هغه ته داسې معلومه شوه چې د هغه مخې ته د يو شاکر په ځايې بې شمېره شاکران ولاړ دي او هغه ته په مسکا مسکا گوري. مشر خان د ډېرې خوشحالي نه هغه ته ورتړغاړه وتواوورته يې اووې، ”زويه! زه ستا په محنت او مړانه فخر کوم“. مشر خان نور هم څه ويل غوښتل خو شاکر خان د هغه مخه اونيوه اووې وئيل، ابو ماچې څه کړي دي

نو ستاسو په مشوره م کړي دي. دا هرڅه ستاسو د لارښودنې په وجه شوي دي، دېکښې زما هيڅ کمال نيشته. اوس تاسو نه د نورو مشورو هيله لرم.“ مشر خان مټکې شو او وې وئيل. ”بچې مشران وائي چې هر هره زمکه درخو ده خو چې مالک يې ادم خان وي. زمکه دومره حساسه وي چې د خپل مالک د بدن وېر مه او د هغه د پښو ښکالو په سره غرمه او توره شپه هم پېژني. او چې د هغې مالک په هغې گرځي نو په مټکا مټکا د هغه پښې ښکلي. په هغې ولاړ فصل او اونې بوټې د هغه جامې بويوي. زمکه د مينې اوږې وې، که مينه دې ورکړه نو مينه به درکړي خو دې سره سره دومره ضدي هم وي که سپک دې ورته اوکتل نو په ازغو به درله پښې سوري کړي.“

په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغوي يو تيوب وېل ته اورسېدل. مشر خان تيوب وېل سره اوږېدو، د تيوب وېل خوا کښې يو څائې ته يې په گوته اشاره اوکړه او ورته يې اووې، ”بچې، دغه لوړه زمکه باندي يو ارام گاه جوړ کړه چې په هغې کښې د ارام ټول سهولتونه موجود وي او مېلمانه پکښې د ساعت نيم د پاره دمه هم کولې شي او شپه هم تېرولې شي. چې دغه جوړ شي نو بيا يو څو کيدار اوساته، د ارام گاه صفائې ستهرائې به هم کوي او د باغونو خصمانه به هم کوي.“ مشر خان، کله پياده او کله په گاډي کښې ټوله زمکه د نظر نه اوويستله او چې نمر پېوتو نو هغه په گاډي کښې کېناستو او کورته روان شو. د رسيدو سره شاکر خان په نورو مصروفياتو کښې اخته شو

او هغه خپلې کمرې ته لاړو او په خپل بېدې کښې خور وور پېوتو. اوس هغه ډير خوشحاله وو او په خپل خيال کښې لا هغسې د خپل فصل او باغونو په غاړو پولو گرځېدو. هغه لا په دغه خيالونو کښې ډوب وو چې مشره بي بي د هغه کمرې ته ورغله او د ورتلو سره يې هغه ته په مټکا اووې، ”ولې گرانه، تۀ جوړ په گرځېدو گرځېدو سترې شوې يې؟“ د هغې په تپوس هغه د خيالونو د دنيا نه اووتو او هغې ته يې اووې، ”هاؤ ناوي، نن ډېره موده پس شاکر خان سره پټي ته تلې ووم، په گرځېدو گرځېدو سترې شوم.“

مشره بي بي: په پښو درله زور کړم؟

مشر خان مټکې شي او هغې ته وائي: د نېکې په کار کښې د تپوس ضرورت نيشته، مشر خان پښې اوغزوي او هغه ورله په پښو زورکوي. مشره بي بي هغه ته گوري او وائي، ”فصل څنگه وو؟“ مشر خان بالخت ته ډډه شي او هغې ته وائي، ”فصل ډېر ښه دے، زما د توقع نه څو څو چنده زيات ښه دے خو يوه عجيبه غوندي منظر م اوليدو چې د هغې په ليدو تراوسه پورې حېران يم.

مشره بي بي (په حېرانتيا) څه منظر گرانه؟

مشر خان: نن ډېره موده پس شاکر سره پټوته تلې ووم. زما په سؤنو جريبه زمکه کومه چې د خان بابا او زما په مشرۍ کښې شاپه او غېر آباد پرته وه، اوس پکښې شنه لوڅه فصل ولاړ دے. مشره بي بي د هغه د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”ولاړ به نه وي چې هغه شپه

ورځ په ځان يو کړې ده ، خپل ځان ته يې شاکرې ده او زميداري ته يې مخه کړې ده . غريب نيم پاته نشو . دوه گوتې مخ يې راووتو تا د هغه مخ ته کتلي دي ؟

مشرخان (مسکې شي) هاؤ ، هسې کتل خوز مونږ ډېر شوي دي خونن مازيگر چې ماورته په څېر څېر او کتل نو د هغه په مخ کښې راته يونه بلکه ډېر شاکران ښکاره شو او ټول لکه د هغه غوندې ښائسته ، خنده رويه او خوش اخلاقه . ماوے گنې زه خوب وينم خو نه دا هر څه په وينه وو .

مشره بي بي : دا ښه ده چې تاته د خپلې وينې احساس او شو گينې معلومه نه ده چې تر کومې پورې به په دغه وينه کښې اوده وے ؟

مشرخان : څه مطلب ؟ زه ستا په خبره پوه نشوم ؟

مشره بي بي : مطلب دا چې تا کوم شاکر ليدو نو هغه ستا زوے شاکرخان وو او چې د هغه په مخ کښې دے څوک ليدل ، هغه د هغه د اولاد او ستا د نوسو څهرې وې .

مشرخان (خاندي) خبره دې واخسته او د چرته نه دې چرته اورسوله .

مشره بي بي : هيچرته م نه ده رسولې گرانه . تانه م واخسته او تاسره م پرېښوده . که زما په وس کښې وې نومابه د هغه خبره ډېره مخکښې سرته رسولې وه .

مشرخان : دېکښې نه ته څه کولې شي او نه زه څه کولے شم . مونږ هغه خپلې خوبښخې ته پرېښے دے خوبښخه د هغه کار دے او

راوستل يې زما کار دے او که ستا خوبښخه مني نو يا بسم الله خبره ورسره اوکړه نور کار زما دے .“

مشره بي بي : څو څو ځله م ورته خبره کړې ده ، د همايون لالا د لور عنبرين شپنگ م ورته اورولې دے ، د اکبرخان لالا لور نگهت م ورته ياده کړې ده خو هغه په دغه دواړو کښې دلچسپي نه اخلي . ته به نه ويی که د زلميتوب هوا پرې لگېدلې ده .

مشرخان : زما زوے انتھائی شريف او حياناک دے . هغه په خوي بوي کښې ماته تلے دے . چې څنگه په هلکانه کښې زه ووم هغسې زما زوے شاکرخان هم دے .“

مشرخان مخکښې نور هم څه وئېل غوښتل خو مشري بي بي د هغه د خولې نه خبره واخسته او وې وئېل : بس دے خواره ، ته لا د خپل ځان صفت اوکړے . تانه او ستا د خطونو نه خوزه پوزې له راغلې ووم . ستا په هر خط کښې به دا ټکې اړو مرووو ، ”په زړه سورے يم ... په اور سوے تور لرگے يم ... په ځله م د ځنکدن سلگۍ دي او درنگ ساعت له روان د دنياگۍ يم .

مشرخان : دروغ ، سپين دروغ ، ماچرې هم داسې نه دي ويلے .

مشره بي بي : دروغ ولي ؟ ستا ټول خطونه او ستا د خطونو نه جوابونه ماسره پراته دي ، په هريو خط کښې تادغه ټکي څو څو ځله ليکلي دي .

مشرخان (خاندي) په دے چل ول خو م راوستے گينې د خان بهادر بابا

مخې له څوك ورتلې شو.

مشره بي بي: په چل ول نه، زما پلار هله راضي شو چې خان بابا د خپل سر نه پټكې كوز كړو او د هغوي پښو كښې ئې كېښودو.

مشرخان (خاندي) ښه نو بيا ؟

مشره بي بي: بيا زما پلار هغه پټكې اوچت كړو، د هغه په سريې اوتړو، كورته راغی. اوزما مور سره يې خبره وكړه. زما مور چې زما نه تپوس او كړو نو ما په زړه كښې وې چې زه داسې هلك سره څنگه واده او كړم چې په زړه سورې دے، په اور سوے تور لرگے دے، په خله يې د څنكدن سلگۍ دي او درنگ ساعت له روان د دنيا گۍ دے؟ چې زه چپ پاتي شو نو مورم خپله لويپټه زما پښو كښې او غورځوله ما هغه لويپټه اوچته كړه او هغې ته م په سر كړه.

مشرخان (خاندي) بيا څه اوشو؟

مشره بي بي: بيا دا اوشو چې ستا ضد پوره شو، ستاد كور شوم او د خبره د څلور بال بچ مور شوم.

مشرخان: يره ناوي، مشران وائي چې جواني دېواني. د هغوي دا خبره بالكل د كانبي كړښه ده. څه عجيبه شپې ورځي وې، څه د ليونتوب وخت وو. په هر څه او هر څائے كښې راته ته ښكارېدې. په كوڅه كښې ته وې، په حجره كښې ته وې... په كالج كښې ته وې په پاركونو كښې ته وې... په لار كښې ته وې په بازار كښې ته وې... په فضا كښې ته وې په هوا كښې ته وې... په ويښه كښې ته وې او په

خوب كښې ته وې. اوس چې كله كله هغه وخت راياد شي نو په خپل ځان باندي خدائېگو خدا راشي. اوس د هغه عاشقانه او شاعرانه ذهن تصور هم نشم كولے. ماته د هغه ټكو هيڅ معلومات نيشته چې ما څه ليكل او څه ليكلي دي، تاسره واقعي زما خطونه شته ؟

مشره بي بي: ماسره ستا خطونه هم شته اوزما له خوا ستا د خطونو جوابونه هم شته. ما هغه ټول فائل كړي دي او په الماری كښې مې ايښلي دي.

مشرخان: ته ورشه هغه فائل راوړه چې زاړه يادونه تازه كړو.

مشره بي بي پاسي، د كمرې نه اوځي او د بلې كمرې الماری له ورځي. لږه شيبه پس واپس راشي او هغه ته وائي، "سوري گرانه، هغه فائل الماری كښې نيسته. داسې معلومېږي چې چرته بل څائے پروت دے. اوس نشي كېدې څوكه سبا بله ورځ راته موقعه ملاؤ شوه نو لټون به يې او كړم.

﴿دوېمه برخه﴾

سوچي كاكا به د خپلې لور د تپوس په غرض څو په څوېمه انصار هېلته سنتر ته تلو او د ډاكټر لائې نه به يې د خپلې لور د خبر خبريت تپوس كوو. د لور د تپوس نه زياته دلچسپي د هغه په هغه مراعات كښې وه كوم به چې هغې هرځل هغه له وركول خوا اخر تر كومې پورې ؟ هغه د هغه د تلو راتلو او تپوسونو نه پوزې له راغلې

وه. خو هغه يې خفه کولې نشو ځکه چې د هغې په خولۀ کښې لومه وه او هغې سره دا يره ملگرې وه چې د هغوي تر مينځه راز چرې فاش نشي. چې کله به هغه انصار هېلته سنتې ته ورغی نو په هغې به د يرې زلزل راغی او چې ترڅو به هغه هغې سره ناست وو نو د هغې په ذهن کښې په مختلف خبرې اوختې رااوختې او په زړۀ کښې به يې دا دعاگانې غوښتلې چې د هغۀ د خولې نه چرته غلطه خبره اونه ځي. دې د پاره به هغې دا کوشش کوو چې هغه له پټ په پټه په جېب کښې څۀ واچوي او هغه رخصت کړي.

هلته ډاکټر انصار په واشنگټن کښې په چائلډ سپېشلائزېشن کښې داخله اخستۀ او د هغه کلاسونه شروع شوي وو. هغۀ ډاکټر لائې ته وېلۀ وو چې هغه به په مېټرم کښې کورته د راتلو کوشش کوي خو د خپلو مصروفیاتو په وجه هغۀ دغسې اونکړۀ شو، البته ډاکټر لائې ته يې هلته د تلو د پاره وېزه را اولېږله. ډاکټر لائې هم دا غوښتل او هغې هلته تلو د پاره خپل تيارې شروع کړو. مهوش ايله د دووکالو وه چې هغې ځان سره امريکې ته بوتله. ډاکټر انصار چې هغه په رومبي ځل اوليده نو هغه د لائې په غېږ کښې لکه د رومبي سپرلي د رومبي غوټی موسېدلې اوده پرته وه. د هغۀ په خپل ځان يقين نه راتلو چې هغه د دغه پري رويه ماشومې پلار جوړېدېشې. هغه د دغې معصومې د مينې د جذبات نه دومره مغلوب شو چې هغه يې په دغه خوابيده حالت کښې د هغې په غېږ کښې څو څو

ځله ښکل کړه. بيا يې هغه د هغې د غېږ نه واخسته او خپلې سينې پورې يې اونيوه. په دغه اړولو راپولو کښې چې د هغې سترگې او غړېدي نو هغې فطرتي طور مور پسې هڅه اوکړه او وۀ وئيل: ”ماما“ دې سره دواړه مسکي شو. د ډاکټر انصار د خولې نه بې اختياره اووتل، ”مور واقعي مور وي.“ لائې هغه خپلې غېږې ته واپوله او ډاکټر انصار ورسره په ولاړه ولاړه د هغې په ژبه کښې وړې وړې او پرېکړې پرېکړې خبرې کولۀ. هغه دومره خوږه وه چې د هغې د ليدونه پس پرې بهر وخت نۀ تېرېدو او چې کله به د هغۀ کلاس ختم شو نو زرتزر به يې کورته ځان رسوؤ خو په راتلو کښې به يې هغې له څۀ ناڅۀ تحفه ضرور راوړه. د راتلو سره به يې په چغه او وۀ، ”ډير مهوش، راشه اوگوره ماستا د پاره څۀ راوړۀ دي؟“ هغه به که هرځای به په يوه منډه به يې هغۀ له ځان اورسو او ورته به يې په وړه ژبه او وۀ، ”پاپا، پاپا“ او هغه له به يې ورمندۀ کړه. هغه به هغه تحفه شاته پټه نيولۀ وه، چې هغه به د هغۀ خواله ورغله نو هغه به تحفه مخکښې روستو کوله، هغه به د هغۀ نه تاوېده او په توپونو توپونو به يې د تحفې د نيولو کوشش کوو او چې کله به يې د هغۀ د لاس نه تحفه راڅکله نو مور له به يې منډه کړه خو په دغه منډه کښې به هغه په دواړه لاسه د شانه اونيوله، اوچته به يې کړه او په اوږو به يې کېنوله. مابنام به درۀ واړه په گاډي کښې کېناستل سپر مارکيټ ته به لاړل او هغې د پاره به يې ډېر شاپنگ اوکړو.

ډاکټر لائبي، ډاکټر انصار سره په واشنگټن کښې دوه مياشتې تېرې کړې. په دې دوو مياشتو کښې د هغې ډېرې پښتنې خورينگې جوړ شوې. مهوش هم د هغوي ماشومانو سره بلده شوې وه او اکثر به يې هغوي سره لوبې کولې. په دغه لوبو لوبو کښې هغې د هغوي نه د انگرېزي ژبې ډېر ټکي اзде کړل لکه، انکل، انټي، بوائے، گرل، فرېنډ، ډاټر، سسټر، برډر، واټر او دغه رنگې نور او نور... چې کله د ډاکټر لائبي د وېزټ وېزې وخت پوره شو او هغه خپل ملک ته راتله نو ډاکټر انصار هغې له د تلو اجازت ورکړو خو د مهوش د بوتلو اجازت يې نه ورکړو ځکه چې د هغه هغې سره دومره مينه پيدا شوې وه چې د هغې جدائی هغه برداشت کولې نشوه خو چې کومه مينه هغې سره د هغه وه، د هغې نه زياته ورسره د ډاکټر لائبي وه. هغه د هغې روح وو او د هغې نه بغير هغې د خپل ژوند تصور هم نشو کولې. چې اونشو نو ډاکټر انصار په يو ماهر مصوّر د هغې پورټرېټ جوړ کړو، په فرېم کښې يې بند کړو او په خپل شوکېس کښې يې کېښودو. بيا يې هغوي دواړه رخصت کړل.

چې کله هغوي خپل کور ته اورسېدل نوبله ورځ يې سحر په گاډي کښې کېنوله او په يو اعلي انگلش ماډل سکول کښې يې په پلے گروپ کښې داخله کړه. بيا به هره ورځ هغې سحر په گاډي کښې سکول ته بوتله او د چټتۍ نه پس به جان پري کور ته راوسته.

امريکې ته د تلو نه پس سوچي کاکا خوڅو څله انصار هېلته سنټر

ته راغله وو خو چې کله ورته معلومه شوه چې هغه امريکې ته تلې ده نو بيا يې په کور د هغې انتظار کوو او د هغې دواپسۍ ورځې يې شمارلې. د هغې د راتلو په څلورمه ورځ سوچي کاکا بيا راغی او ډاکټر لائبي سره يې لېدل کتل او کړل. د هغې نه يې د خپلې لور تپوس او د هغې د ليدو خواهش اوکړو. ډاکټر لائبي د هغه د بيابيا راتلو او د لور د تپوسونو په وجه ډېر تنگه شوې وه هغې د هغه دغه حماقت نور نشو برداشت کولې او په څه ناڅه طريقه يې د هغه نه ځان خلاصول غوښتل. بله دا چې هغې سره دا يره هم ملگرې وه چې که د هغه دغه تلۀ راتله د ډاکټر انصار د راتلو پورې دغسې جاري وي نو کېدېشي د هغوي ترمينځه دغه راز فاش شي. او که داسې اوشي نو دې باندې به د هغې ډېره بدنامي اوشي او د هغه په نظر کښې به د هغې هيڅ عزت پاتې نشي. په دې وجه هغې دا بهتره اوگنله چې د هغه د بيا بيا راتلو لاره، همېشه همېشه د پاره بنده کړي. د هغه په تپوس باندې هغې هغه ته اووې چې ”هغه په امريکه کښې مړه شوې ده او هلته دفن شوې ده“. د دے خبر په اورېدو سره د سوچي کاکا سترگې ډکې شوې او په ډکو سترگو يې ډېره شېبه هغې ته کتل خو چې هغې د څه رد عمل اظهار ونکړ نو په چپه خوله پاسېدو او په دروند وجود او درنو قدمونو د هغې د کمري نه اووتو. د هغه د تلو نه پس ډاکټر لائبي يوه لويه ساه واخسته، په ناسته ناسته يې ستوماني اوويستله، مسکۍ شوه او په غرپ غرپ

يې د اوبو ډک گلاس خولې ته واړه وو. اوس هغه ډېره خوشحاله وه او د هغې په سترگو کښې د دغه خوشحالي څلا څلېده.

ډاکټر لائېي د مهوش د تعليم و تربيت، خوراک څڅاک او صفایي ستھرايي ډېر خیال ساتو. هغې دا غوښتل چې د هغې لور په هر لحاظ سره یو رول ماډل وي. د دنیاوي تعليم نه علاوه هغې د هغې د ديني تعليم او ناظرې د پاره د یوې مدرسې مهتمم سره خبره او کړه. مهتمم صېب د هغې د نېکې جذبې ډېره ستاینه او کړه او په راتلونکي اتوار مازېگر شپې بجې يې د یو طالب ورلېرلو وعده ورسره او کړه. او هم دغسې اوشوه. د اتوار په ورځ ټيک شپې بجې په داسې وخت کښې د هغې د کور په گیت رینگ اوشو چې هغې په خپله کمره کښې ارام کوو او جان پري بهر مهوش سره ناسته وه او د هغې د گډيانو لوبولو تماشه يې کوله. د رینگ اواز ډاکټر لائېي هم وورېدو خو د هغې د پاسېدو او وتو نه مخکښې جان پري گېټ له ورغله، د گېټ کهرکۍ يې لرې کړه او طالب يې ځان سره کورته دننه کړو. هغه د پنځلسو شپاړسو کالو یو لوړ دنگ نو خېزه زلمه وو. شونډه يې ایله شنه شوې وه او په زنه يې د شلتالو د پشم غوندې شنه نري نري وېښته ټوکېدلې وو. هغه سپینې ریمې جامې اغوستې وې، په سريې سپینه ټوپۍ وه، په اوږه يې سپین څادر نما رومال وو او په پښو کښې يې خړې هوائې چپلې وې، هغه اوتراویرېدلې ښکارېدو. د هغه په لیدو ډاکټر لائېي مسکۍ شوه او هغه سره يې په مسکا

مسکا روغ جوړ او کړل. دې سره د هغه يره کمه شوه او د هغه په رگونو کښې ولاړه وینه چلنده شوه. هغې هغه په عزت ډرائینگ روم کښې کېښوو او د هغه نه يې د هغه د نوم او ديني علم په باره کښې تپوسونه کول چې جان پري په تری کښې شربت راوړو او هغه ته مخامخ په یو وړوکي مېز ئې کېښودو. بيا بهر اووته او ځان سره يې مهوش راوسته. ډاکټر لائېي هغه سره د خپلې لور پېژندگلو او کړه او مهوش سره يې د چاچو په نوم د هغه پېژندگلو او کړه. ډاکټر لائېي د هغه په راتلو ډېره خوشحاله وه او هم په دغه ورځ د مهوش د ديني تعليم سلسله شروع شوه.

هغې جان پري ته د هغه د عزت په باره کښې خاص هدايات هم ورکړې وو او میاشت په میاشت به يې تنخواه هم ورکوله خو دې سره سره يې ورته دا هم وېلي وو چې د هغوي په درس و تدریس کښې به هغه کېښي او مهوش به هغه سره یواځې نه پرېږدي.

مهوش له خداي ډیر ښه ذهن ورکړی وو. یو خوا هغه د انگریزی په سبق لکه د روانو اوبو خوېده، بل خوا په اردو کښې ډیره ښه چلېده او په لږو ورځو کښې په نوراني قاعده کښې هم روانه شوه. هغه لکه د لوڅې لوتېده او لکه د بلبلې چغېده. د هغې خبرې په ډاکټر انصار ډېرې ښه لگېدې او د پاکستانی وخت مطابق د هراتوار په شپه اته بجې به ورسره په انټرنېټ د هغه خبرې کېدې. د نورو خبرونه علاوه هغې به ورته په انټرنېټ د انگریزی، اردو او د نوراني قاعدې سبق هم

اورولو او خپله خوشخطي به يې هم ورته ښودله. د هغې په قابليت يوخوا ډاکټر لائبه د ډېرې خوشحالي نه په جامو کښې نه ځانېده بل خوا د ډاکټر انصار خوله نه راغونډېده خو چې کله به د هغې خبرې ختمې شوې او ست به آف شو نو د هغه ښه به مړاوې شوه او ډېره شېبه به خفه ناست وو. هغه دا غوښتل چې هغه امريکې ته او غواړي او په هغه زرخېز ماحول کښې د هغې تعليم و تربيت اوشي. په دې غرض هغه څو څو ځله ډاکټر لائبې ته خواست او کړو خو هغې د هغې جډائي برداشت کولې نشوه او هغه ته يې ساپټ انکار او کړو.

د څو څو مياشتو د بحث و تکرار نه پس ډاکټر لائبه په دې راضي شوه چې کله هغه د پنځو کالو شي نو هلته به لاړه شي، د دې تجويز سره هغه بادل ناخواسته اتفاق او کړو او د سپېشلائزېشن نه پس هغه هلته مستقل ملازمت اختيار کړو او د هغې د راتلو ورځې يې شمارلې.

درېمه برخه

د ډاکټر لائبې له خوا جان پري ته سخت هدايات ورکړې شوې وو چې د قاري صېب عزت به هم کوي او د هغه د چايي، شربت خدمت به هم کوي خو مهوش به هغه سره يواځې نه پرېږدي. د هغې په هداياتو هغې ښه پوره عمل کوو او په ډرائېنگ روم کښې به د هغوي نه په لږه فاصله باندې بوزی، وهلې چپه خوله تر هغې ناسته وه چې ترڅو به د هغې سبق ختم شوې نه وو. چې کله به د هغې سبق ختم شو نو هغه به يې سره د سپپارې د ډرائېنگ روم نه ځان

سره بهر اوويستله. بيا به هغې خپلو گډيانو سره لوبې کولې او جان پري به قاري صېب له چاي راوړه.

جان پري ليک لوست نه وه خو چې کله به قاري صېب مهوش ته نوراني قاعده ښودله نو هغې به په زړه کښې دا غوښتل چې هغه د قاري صېب مخې ته د يوې شاگردې په حيث کښي او د هغه نه زده کړه او کړي خو د وېلو جرأت يې نشو کولې. څه موده پس قاري صېب ته پته اولگېده چې هغه ناخوانده ده خو سبق کښې دلچسپي اخلي نو هغه ورته مهوش سره د کښاستو اجازت ورکړو. بيا به دواړو په يوه سپپاره کښې سبق وېلې. چې کله به د هغې سبق ختم شو نو مهوش به يې د لاس نه اونيوه، بهر ته به يې بوتله او هغې به هغه د پاره چايي تياره کړه. چې هغې به چايي راوړه نو هغه ته به يې په مېز کېښوده او هغه ته به مخامخ کېناسته. قاري صېب په هغې پوه شوې وو چې هغه د هغه نه څه تپوس کول غواړي خو وېلې نشي او هغه ترېنه واقعي يو ځل تپوس او کړو ”بي بي“ که ته مانه څه تپوس کول غواړي نو کولې شي، د هغه په خبره هغه مسکۍ شوه او شرمېده، سترگي يې خکته کړې او وې وئيل، ”نه قاري صېب، څه خاص خبره نېشته خو هسې ماوې چې لږي به خپلې خبرې او کړو.“ قاري صېب د هغې په نيت پوه شو، پيالي يې په سر راواړوله، پاسېدو او روان شو.

چې په دې اونشوه نو بيا يې په مختلف طريقو هغه ځان ته د مائل

کولو کوشش کوو. يو ځل يې د چاي څکلو نه پس لوڅې راغونډ کړل ، سمه لار يې پرېښوده او د هغه په خوا کښې په داسې انداز تېره شوه چې د هغې د لويې پسيکې د هغه په مخ راڅکلې شو او که چرې هغه ځان نه و راغونډ کړې نو د هغه کونډۍ به هغې سره لگېدلې وې . هغه د هغې په حرکت مسکې شو خو په خولۀ يې هيڅ اونه و . د هغه مسکا سره هغه ډاډه شوه او بيا به يې په څۀ ناڅۀ طريقه دهغه د شهواني جذباتو د مشتعل کولو او هغه ځان ته د مائل کولو کوشش کوو. هغه هغه د ذاتي تپوسونه منعې کړې وه نو بيا به يې د ذاتي تپوسونو په ځائ د هغه نه د هغه اسلامي مسلو تپوسونه کول کومي چې عموماً بنځو ته پېښېږي . بيا به يې د دغه مسلو اطلاق په خپل ځان کوو او د هغه نه به يې د مشورې اخستو کوشش کوو. د هغې د طويل جائزې مطابق قاري صېب ډېر د کار سره وو او هغې د هغه نه هغه کار اخستل غوښتل د کوم چې هغې خپل ځان مستحق گڼلو .

ډاکټر لائبه چې د مهوش په باره کښې د کومې خطرې نه یرېده او هغه يې هغه سره يواځې نه پرېښوده ، هغه خطر هغې د خپل ژوند اخري اسره او د خپل مستقبل اخري منزل گڼلو . هغه جان پري چې د هغه په مخکښې به بوزۍ وهلې په ادب ناسته وه ، اوس د هغې بوزۍ هم ختمه شوه او لويته هم ختمه شوه . بيا خبره دې له راغله چې په هغه جامو کښې به د هغه مخې ته ناسته وه چې هغې کښې

به د هغې د بدن ټولې پټې خزاني سرگنده ښکارېدې او هغه به په نيم کڅو سترگو ليدے .

قاري صېب نه اسماني مخلوق وو او نه د انساني جذباتو نه محروم روبات ووبلکه د وينې غوښخې نه جوړ يو عام انسان وو او انساني خواص يې لرل . هغه د عمر په هغه طوفاني دور کښې وو چې په هغې کښې د انسان د نفساني خوا هشاتو نيرنگي او د هيچاني کپفياتو طغياني نسبتاً شديد وي . او چې څوک د دغه چپو ښکار شي نو دومره شرمسار شي چې ټول عمري توبه گار شي .

يو ځل په تلو تلو کښې هغې د هغه تندې ښکل کړو او د هغې په بدل کښې يې د هغه نه هم دغه مطالبه او کړه . بله ورځ يې د تبرک په طور د هغه شونډې ښکل کړې او هغه ته يې هم د خپلو شونډو ښکلولو خواست او کړو . په درېمه ورځ د هغې د صبر پېمانه ډکه شوه او هغه ته بې اختياره ورترغاړه وته . هغوي دواړو د يو بل نه لاسونه تاؤ کړي وو او دواړه د عشق په رنگينو کښې پټې سترگې ولاړو . هغوي دواړو په يوه ساه ، ساه اخسته او د دواړو زړونه په يوه ساه درزېدل . هغوي د ليونتوب اخري منزل ته رسېدلي وو او په مدهوشه حالت کښې يک جان ويک قالب وو چې دېکښې ډاکټر لائبه ډرائېنگ روم ته راغله . هغې چې داروماني منظر اوليدو نو غلي غوندې واپس شوه ، هغه دواړه دومره رانده کانه وو چې نه د هغې په راتلو پوه شو او نه د هغې په تلو پوه شو . البته چې کله د هغوي د

سترگو خړه ختمه شوه او دواړه په مُسکا مُسکا د کمري نه بهر اووتل نو ډاکټر لائبې د هغوي په انتظار کښې ولاړه وه . هغې په ولاړه ولاړه دواړو له خپله خپله بقايا هم ورکړه او دواړو له يې رخصت هم ورکړو . هغوي دواړه په يو گيت اووتل خو دا معلومه نشوه چې قاري صېب په کومه لاړو او جان پري په کومه لاړه .

جان پري د ډاکټر لائبې په کور کښې وړه لويه شوې او پېغله شوې وه . هغه د اته کاله په عمر کښې د ډاکټر لائبې کورته راغلې وه او دولس کاله يې هغې سره تېر کړل . هغې د خپل ژوند لويه برخه د هغې په کور کښې تېره کړه او اوس د شلو کالو پخه پېغله وه . هغه د انصار هيلته سنټر د يوي سابقه دائي لور وه . د هغې غوښتو پسې خو شو رشتې راغلې وې خو د هغې بودی، مور د خپلې لور د رشتې واک ډاکټر لائبې له ورکړې وو . او ډاکټر لائبې هغه ټولې رشتې واپس کړې وې ځکه چې هغه د هغې قابل اعتباره خدمتگاره وه او د هغې نه بغير د هغې کور چلېدې نشو . هغې سره د خپل کور چلېدو او نه چلېدو فکر وو خو د هغې ځواني ، د هغې د ځوانۍ تقاضې ، د هغې د ژوند اسرې او د هغې د مستقبل تيرې ورته نه ښکارېدې . په دغه رشتو کښې ځينې رشتې داسې وې چې په هر لحاظ غورې هم وې او هغې ته قابل قبول هم وې خو د ډاکټر لائبې په انکار هغه ټولې رشتې واپس شوې . د هغې همخولې جينکۍ واده شوې او د بال بچ مياندي شوې خو د هغې ټول خواهشات د هغې د ژوند د ارمانونو

ساندې شوې . د جان پري مور د خپلې مور د رشتې واک ډاکټر لائبې له ځکه ورکړې وو چې د هغې د واده او د واده د ټولې خرچې ذمه هغې اخستې وه . په دې وجه د هغې انکار د جان پري او د هغې د مور انکار گڼلې شو . هغه جان پري چې د ډاکټر لائبې په کور کښې يې د لومړي داج سره د واده خوبونه لېدل ، په يوه غېراخلاقي گناه ډېر په بې عزتۍ سره دوه لاسه ، دوه پښې اووته . د هغې په تلو باندې د ډاکټر لائبې ډېر کارونه نيمگړې پاتې شو خو هغه نه د خپلو کارونو په نيمگړتيا خفه وه او نه ورته د هغې په تلو افسوس وو بلکه هغې ته افسوس په دې وو چې هغه دومره موده د هغې د کردار نه ولې غافله پاتې شوه او هغه يې مخکښې ولې رخصت نکړه . د هغې دتلو نه پس هغې د خپل هسپتال يوه بودی، ملازمه ، مرجان راؤ غوښتله او د جان پري ديوټي يې هغې ته حواله کړه . د جان پري دتلو نه پس هغې د هسپتال ديوټي مختصر کړه او زيات وخت يې مهوش له ورکړو . هغې سره به يې په هوم وړک کښې هم لاس کوو او ناظره يې هم ورته په خپله کوله . دې نه علاوه نمونځ يې هم ورته اوښودو او د نمونځ اودس طريقې يې هم ورته اوښودلې .

يوڅو ورځې پس جان پري خپله مور ځان سره انصار هيلته سنټر ته بوتله او هغې ته يې خپله صفائي پېش کول غوښتل خو هغې ، هغې سره خبره کول مناسب اونۀ گڼل او دواړه يې په ولاړه ولاړه رخصت کړې . جان پري چې د هغې نه ناامېده شوه نو بله ورځ يې

مور خان سره کړه او د قاري صېب په لټون کښې د هغه مدرسې ته ورغله او چې کله يې د هغه تپوس او کړونو هغوي ته اوويله شو چې خه موده مخکښې هغه چاسره تور شوې دې او دې مدرسې نه تلې دې. جان پري د هغه نه مايوسه هم شوه او د هغه په نامه توره هم شوه. دې نه پس هغه په خپل کور کښې ښه په پخه کېناسته.

د جان پري په تلو باندې مهوش ډېره خفه وه او کله کله به يې يادوله ځکه چې هغې، هغې له د مور مينه ورکړې وه. د هغې خوراک خڅاک، د هغې لامبلول، د هغې صفائي ستهرائي، د هغې جامي وينخل، استري کول، د هغې کتابونه سمبالول، د هغې تيارول او د سکول نه راوستل به هغې کول. د هغې په يووېش سره به د هغې زړه درزېدو او د هغې په يوه چغه به هغه، هغې ته حاضرې ولاړه وه او لکه د خوږ لاس به يې زړه پورې نېولې وه... دې نه علاوه د هغې د زړه د پاره به يې هغې سره د يوې ملگرې په حبث گډيانې هم لوبولې، هغې سره به يې پټپټوڼي، کوچامورې، شلفاتي، چيندرو او اشتاپې هم کولې، د ښاپېرو او شهزادگانو قيصې به يې ورته هم وېلې او چې لږه به يې د سترگو نه اخوادېخوا شوه نو تر هغې به ورپسې د کور په گوټونو کښې او تره گرځېده چې ترڅو به يې هغه موندلې نه وه. د ټولو نه لويه خبره دا وه چې هغه د هغې کلاس فېلو هم وه او بک فېلو هم وه. هغې به هغې ته انتې وېلې او قاري صېب ته به يې چاچو وېلې.

کله کله به هغې، هغې پسې ژړل او په ژړا ژړا کښې به يې هغه يادوله خو وړې مهوش ته خه پته وه چې ژوند خه دې؟ د ژوند اصول خه دي؟ د ژوند تقاضې او کړمې خه دي؟ په ژوند کښې د ښځې حيثيت او مقام خه دې؟ د هغې ژړا سره به کله کله د ډاکټر لائې سترگې هم ډکې شوې خو چې د هغې د بې حياۍ منظر به ورته مخکښې شو نو ډکې سترگې به يې اوچې شوې.

د جدائۍ په دغه اور کښې جان پري هم سوزېده، ژړېده او په هره سلگۍ کښې به ورته هغه يادېده. د هغې په زړه کښې خوڅو ځله راغله چې هغه د هغې د ليدو د پاره د هغې د سکول په لاره کښې اودرېږي او هغه اووښي خو د ډاکټر لائې نه پرېده.

**

*

﴿خلورم باب﴾

د اوړي موسم وو. د عيسوي كال شپږمه مياشت په وتو او اوومه مياشت په راتلو وه. د اسمان نه د نمر سرې پلوشي د سرو لمبو په شكل كښې وړېدې او د سومبو غونډې په زمكه لگېدې. د زمكې نه تود تبهې او د فضا نه تود تنور جوړ شوې وو. د خوړې دا حال وو چې هر سرې په خپلو خولو كښې لكه د وېشېدونكي وړي خټكېدو. مرغو په پاڼو كښې سرونه وركړي وو، ژبې يې راويستې وې او وزرونه يې خواړه كړي وو. خاړو د اونو او سپرونو په سيوري په ولاړه او ملاسته ژبې راويستې وې او تشې يې وهل. د مېداني او ښاريې د هرشته من سړي دا خواهش وو چې د اوړي موسم تېرولو د پاره چرته يخي او غريزې علاقې ته لاړ شي او ډېرو كسانو دغسې او كړل. د سوات د شورش په وجه اكثر سېلانيانو مري، گليات، اېټ آباد، كاغان، ناران او ديريخو علاقو ته مخه وكړه. په كلبو، بانډو كښې د بجلۍ د لوډ شپېنگ مسله وه، بله د گرمۍ اوږده او نه ختمېدونكې سلسله وه. مشر خان چې د گرمۍ نه تنگ شو نو هغه هم مشري بي بي او شاكركان سره كاغان ته د تلو مشوره وكړه. مشر بي بي هغه سره تلو ته تياره شوه خو شاكركان د خپلو مصروفياتو په وجه تيار نشو البته هغوي له يې په خدا خوشحالي د تلو مشوره وركړه.

كوم خلق چې د گرمۍ سيزن تېرولو د پاره سوات ته تلي وو او د

مينگوري، فضاگت او كانجو، خوازه خېله، بحرېن، مډېن، كالام بشام او د نورو علاقو په هوتلونو، د كرايه په كورونو، جماتونو او تبليغي مركزونو كښې پراته وو، هغوي ته زر ترزره د سوات نه د وتو آرډر اوشو. د هغوي د وتو نه پس د سوات مقامي خلقو ته په داسې وقت كښې د وتو اعلان اوشو چې نمر په غرغره وو. په دې اعلان كښې هغوي ته اووبلې شو چې په سوات د فضائي حملې او بمبارۍ آرډر شوې دې. خپل كورونه جرنده كړي او زر ترزره د دې علاقې نه اوځي. گينې د خپل هلاكت به په خپله ذمه واړيې. “دا اعلان دومره ناگهاني او ناصافي وو چې د دې په اوږدو د ټولو زړونه لكه د شگې د كمز ژېدل او دورېدل. هېڅوك، هېڅ ته جوړ نشو او هر چا سره د خپل بال بچ او د خپل سريره شوه. د سركار له خوا د گادو بندوبست شوې وو خو هغه په سوك كښې د نوك برابر هم نه وو. هر څوك په دې كوشش كښې وو چې خپل ضروري سامان د يوې غوتې دوه په شكل كښې ځان سره واخلي او زر ترزره د كوره اوځي. د هغوي دا هلې ځلې شروع وې چې په كبل كښې د قيامت خېزه چودنو بي شمېره اوازونه وورېدې شو او د تور او شين لوگي تورې شنې لوڅې د پالې د ټوپنو غونډې لري په لري. بره ختې او د اسمان په وسعتونو كښې خورېدې. چا چې دغه خوفناك اوازونه وورېدل او دغه تور، شنه لوگي يې اوليدل نو هرڅه يې په ځان پرېښودل، ورونه يې جرنده كړل او د لېونو غونډې پرېشانه، بد حاله، پښې بېله

پښې او سرتور سر د کورونو نه اووتل. سرکاري گاډي د سرکاري کسانو او معززينو نه ډک شوي وو او د پرائېوېټ گاډو خرچه د هر چا د وس کار نه وو خو په دغسې موقعو کښې څوک پېسې ته نه گوري بلکه خپل عزت او خپل سرتو گوري. شته من په پرائېوېټ گاډو کښې کېناستل څوک د سورلو په بسونو کښې کېناستل او خوارانو غريبانانو پياده تپال شروع کړو. هيچا ته معلومه نه وه چې هغه چرته او کوم خوا روان دے خو دا هر چاته معلومه وه چې دا علاقه پرېښودل او دې نه وتل پکار دي. د کلېو، بانډو نارينه، زنانه، سپين ږيري، بوډاگان، ځوانان هلکان، سپين سرې بوډې گانې، تور سرې نيم زالې، حيا دارې پېغلې، وړې جينکې او ماشومان په ژړا انگولا، کډې په سر د مينگورې په سړک روان وو. د نمر سترگه پرېوته خو د هغه زيرې پلوشي د ششتي د زيرگل د زيرو پانو غوندي د يوې شيرازې نه د اسمان تر لمنې پورې رسېدلې وې. په شين آسمان کښې د وريځې سرې توپنې داسې ښکارېدې لکه چې په فراخه مېدان کښې ځائے په ځائے د قربانۍ وينې او د غوښخې ډهبري پراته وي. سکني ماښام په مزه مزه د شپې په تور و زلفو شفقي څلا چهارو کوله او د تېرې تور پرونې يې په فضا او تول چاپېريال خوره وو. په سړک يو خوا د گاډو غرغور او پوښ پاڼو، بل خوا بې وزله کډوال، نارينه او زنانه پياده روانې وې. چا خپلې ضعيفې مياندي د لاس نه نيولې وې، چا خپل وارۍ سينې ته اچولي وو، چا د ټيکري په شکل

کښې شاته اچولي وو او چا په اوږدو راپولي وو. د مخالف طرف نه به د گاډو په رڼا د هغوي سترگې برېښېدې، کله به پټېدې او کله به غړېدې. يو خوا لومړۍ لومړۍ غرونه وو، بل خوا ژور گرنگونه وو. هغوي د گاډو د ډغرونه هم پرېدې او لاندي د گرنگونو نه هم پرېدې. کوم کډوال چې په گاډو کښې وو هغوي شپه په شپه تخت بائي، مردان، صوابۍ، چارسدې او پېښور ته اورسېدل. څه خپلو رشته دارو کره لارل او څه په سرکاري سکولونو، کالجونو او نورو سرکاري ځايونو کښې پرېوتل او څوک چې پياده وو نو هغوي پراۍ په پراۍ په څو څو ورځو کښې سمې ته اورسېدل، او کوم سرکاري ځاي ته به چې ورتلل نو د گنجائش د کمي په وجه به ترېنه مايوسه واپس تلل. کوم حال چې د سوات د کډوالو وو هغه د بونير او د خواښاعلاقو د کډوالو هم وو. يو خوا سخته گرمي وه، بل خوا مايوسي، پرېشاني او ځان ځاني وه. هر څوک په خپلو خولو کښې ډوب وو او د بل چا په سخته، راخه يې هيڅ کار نه لرلو. دا بې اسرې قافلې پراۍ په پراۍ پرېشانه گرځېدې او په دغه گرځېدو گرځېدو کښې د قي دست چېې او وهلې. ځينے بوډاگان، ماشومان او زنانه د خپلو قافلو نه بې درکه او ورکې شوې. د سرکاري اهل کارو د ډېر کوشش باوجود هم دغه قافلې هغوي نشوي قابو کولے. چې کله د هغوي نه ناپوره شوه نو د هرکلي او محلت سماجي کارکنان د هغوي د خدمت د پاره مېدان ته اووتل. هغوي د هرکلي په جماعت کښې د لوډ سپکرو په ذريعه اعلانونه او کرل او

عوام ته يې د هغوي د پنائې ، خوراك ، جامه پېزار او د هر قسمه امداد اپيلونه او كړل . د دغه كډوالو قافلې زوړ كلي ، هميون كلي او اكبر كلي ته هم راماتې شوې او د سپين نهر په غاړه د اولو په سيوري پريوتې .

شاكرخان چې د هغوي د راتلو نه خبر شو نو د زوړ كلي ، هميون كلي او اكبر كلي په جماتونو كښې يې اعلانونه او كړل او ټولو خلقو ته يې د هغوي د امداد خواست او كړو . د هغه په اعلانونو د درېو واړو كلېو نه ټول زميدار ، كسب گر او مزدور كار رااووتل او ټولو ورته د خدمت د پاره خپلې سينې او ټپولې . هغه په درېو واړو كلېو كښې امدادي كېمپونه اولگول . څه كسان يې دغه كېمپونو ته اوډرول او څه يې بازار ته د خېمو اخستلو د پاره اولېږل . يو خوا امدادي كېمپونو ته امدادونه راتلل ، بل خوا نه خېمي راغلې او په دغه درېو واړو كلېو كښې د سپين نهر په غاړه په داسې طريقه اولگولې شوې چې د هرې كورنۍ د زنانه و او نارينه و د پاره بيلې بيلې بيت الخلا او غسل خانې وي . چې دا اوشوه نو بيا يې د خپلو سړو په ذريعه د هغوي كډې او چټې كړې او د هغوي په خوبنځه يې په خېمو كښې اولگولې . چې دا كار اوشو نو بيا يې په هنگامي توگه بازار ته سړي اولېږل او د ورژو درې پاڅه دېگونه يې راوړل او په خپل لاس يې په هغوي تقسيم كړې ، څه كډوال د قي دست چېې وهله وو ، څه د شوگر او بلډپريشر مريضان او څه د پياده مزل په وجه سترې ستومانه وو او د درېونو نه يې فريادونه كول . شاكرخان چې دې مسلو نه خبر

شو نو DCO ته يې فون او كړو او هغه نه يې د مېډيكل ټيم مطالبه او كړه . د هغه په مطالبه فوري طور عمل اوشو اولې شېبه پس د ډاكټرانو يو ټيم راغی . چې په هغې كښې نارينه او زنانه ډاكټرانې شاملې وې . د سرکاري ډاكټرانو نه علاوه د پرائېوېټ هسپتالونو ډاكټران د خدمت خلق په توگه په مختلف كېمپونو گرځېدل . هغوي به د مريضانو د بيماريو ټسټونه هم كول او دارو ډرمل به يې هم وپړيا وركول . په دغه پرائېوېټ ډاكټرانو كښې د نورو نه علاوه ډاكټر لائبه او د هغې معاونين هم شامل وو . هغوي ټول د شاكرخان په وېنا په دغه درېو واړو كېمپونو خواړه شو . يو خوا د هغوي د علاج معالجې سلسله جاري وه بل خوا د امدادي كېمپونو نه جامې ، پېزار ، لويټې ، خادرونه ، پټكي ، چېنكونه ، پيالۍ ، ركبيۍ ، تېل مالگه ، د جامو وينځلو اولامبلو صابونونه ، اينې گمنزې او د ضرورت نور سامانونه راتلل او هغوي ته حواله كېدل . دې نه علاوه د كورونو نه به د يخو اوبو او شربت كولرونه ، د چايو ډك ډك چېنكونه ، د تركارۍ ډكې كټوۍ او د ډوډۍ ډكې شكرۍ راتلې او هغوي له به وركړې كېدې .

ماښام هغه د كلي قصاب او كولال خپلې حجرې ته راوغوښتل ، او قصاب ته يې اووے ، ”ته به هره ورځ يوسخوندر راولے ، هغه به حلالوے او هغه غوښنځه به دے كولال ته حواله كوے“ . بيا يې كولال ته اووے ، ته به هره ورځ د يو يو كېمپ د پاره يو يو دېگ پخوے او په خپله به يې په كډوالو كښې تقسيموے “ بيا يې دواړو

ته اووے، ”تاسو دواړه به هرمانبام ماسره ليدل کوی او خپلې پېسې به اوړی.“ چې کله دا ټول انتظامات اوشو نو هغه ډېر خوشحاله شو. يوه ورځ هغه ته شکایت اوشو چې د لېونې خېلو ځینې اواره هلکان د کډوالو د پراوونو مخې ته اوړي راوړي، سگرېټې څکي، غاړې تازه کوي، شپېلي وهي او په خیمو کېنې دننه جینکو ته تیا تان کوي. هغه چې دا وورېدل نو د قهره داسې سور شو لکه چې د اور لمبه پرې گرځېدلې وي. هغه فوري طور خپل مسلح نوکران راو غوښتل او د هغوي د سرکوبۍ د پاره یې هغوي پسې ولېږل. هغوي پرې هډو اوچ اونه خوړل، یو څو کسان یې راگېر کړل او تر هغې یې وهل او په سپین نهر کېنې یې غوږې ورکولې چې هغوي یې په توبو کړل. بیا به د هغه دوه دوه سړو په هر پراو وسله په لاس شپه ورځ څوکی کوله چې دغه مېلمنو ته څوک څه نقصان اونه رسوي. په څلورمه ورځ د کېمپونو معائنې د پاره DCO په داسې وخت کېنې راغی چې د هر کېمپ مخې ته د غوښخي یو یو دېگ پخېدو. د هغه په تپوس باندې هغې ته اوویلې شو چې دلته نه سرکاري امداد راځي او نه د څه این جی اوله خوا څه مواد راځي. دا خېمې شاکر خان په خپلو پېسو د بازار نه راوړې دي او دا دېگونه او د ډوډۍ تنورونه او دغه نوره خرچه هغه د خپله جبهه کوي. هغه چې دا وورېدل نو د هغه د ځوانمردۍ یې ډېره ستاینه اوکړه او هغه سره یې د لیدو خوا هڅه اوکړه، او چې کله یې هغه سره لیدل اوکړل نو د هغه د شخصیت نه

دومره متاثر شو چې هغه د ټولو فلاحی او میډیکل تیمونو کمانډر مقرر کړو. دې نه علاوه هغه یې اعلیٰ صوبائي او وفاقي اېوارډز د پاره نامزد کړو. دې سره دومره اوشو چې دا درې واړه کېمپونه او په دېکېنې پراته کډوال د سرکار په ریکارډ کېنې راغلل او د حکومت او این جی اوز له خوا خوراکي مواد او نور امدادي څېزونې به دې کېمپونو ته راتلل او تقسیمېدل. يوه ورځ هغه ته شکایت اوشو چې د اکبر کلي د کېمپ په رومبۍ خېمه کېنې شپه ورځ ژړا وي خو دا معلومات نېشته چې د هغوي د ژړا فرياد څه وجه ده؟“ هغه چې دا خبره وورېده نو د معلومات کولو د پاره یې یو سړی ولېږو خو هغه په خپل مشن کېنې ناکام شو. دې نه پس هغه په خپله ورغی او د خېمې ځواکېنې غلې غونډې اودرېدو. د ژړا نه هغه ته معلومه شوه چې دوه زنانه دي او دواړه ژاړي. د هغوي په ژړا هغه د خېمې د ځوانه اواز ورکړو، ”بیانوزۀ، شاکر تاسو نه تپوس کولې شم چې تاسو ته څه تکلیف دے چې تاسو ژاړی؟ زه ستاسو څه خدمت کولې شم؟“ د هغه په تپوس دواړو زنانه و خپل مخونه په لوپټو کېنې پټ کړل. بیا د یوې بوډۍ اواز راغی، ”زویه جو ته مونږ د پاره یوه قرباني جو ورکولې شے؟“

شاکر خان: زه هرې قربانی ورکولو ته تیاریم. وایه مورې زه ستاسو څه خدمت کولې شم؟

بوډۍ: زویه، زما نوسه جو زمونږ د قافلې نه بېل شوے او جو بې

درکه شوے دے. ته جو مونږ د پاره د هغه د موندلو هڅه کولے شے ؟
شاكرخان: اوه ، دا مسله ده تاسو ته ؟ دا څه دومره مشكله نه ده . د هغه څه نوم دے .
بوډی: جو شهيل .

شاكرخان: جو شهيل ؟ دا څنگه نوم دے ؟ ”د يوې پېغلې اواز راځي ،
”جوشهیل نه جو، سُهیل .

شاكرخان: جو سُهیل .

پېغله: جو سُهیل نه ، صرف سُهیل .

شاكرخان: صرف سُهیل .

پېغله: صرف سُهیل نه ، سُهیل .

شاكرخان (خاندی) پوه شوم ، پوه شوم ، سُهیل. ښه د هغه عمر څه دے ؟

پېغله: لس كاله .

شاكرخان: بس اوشوه . زه ورپسې نورو كېمپونو ته سړي لېږم خو په يو شرط او هغه دا چې تاسو به ژاړی نه پليز ؟ هغه بله خبره اونكړي او د هغوي نه روان شي . هغه چې خپلې حجرې ته اورسېدو نو خپل نوكران يې راغونډ كړل چې په هغوي كېنې دوه ، درې كسه مختلف كېمپونو ته اولېږي او د هغه معلومات اوکړي . هغه چې هغوي چاڼ كړل نو دوه كسه يې پكېنې منتخب كړل او هغوي له يې د تلو او د هغه د تلاش متعلق هدايات وركول چې يو لوړ دنگ سړی او

بوغورکے هلك حجرې ته دننه شول . ميلمه چې هغه اوليدونه مُسکے شو او د هغه سلام له په مُسکا مُسکا ورغی . د روغ جوړ نه پس مهلمه شاكرخان ته اووے ، ”جونائیکه زه دے جواونه پېژندم ؟“
شاكرخان: سترگې م درباندي خوږې شوې خود خيال نه م اوتے يې .
مهلمه (په مُسکا) نائیکه ، جوزة طالع مند يم (خاندی) اوس دے اوپېژندم نائیکه ؟

شاكرخان (خاندی) او طالع مند کاکا په خبر په خبر (هغه له غاړه ورکوي) ”ډېره موده پس م اوليدے . چرته وې او چرته يې ؟
طالع مند: جونائیکه ، بره وطن کښې ووم . اوس دے کډوالو سره جو خکته راغلے يم ، په تخت بې کښې پروت يم .

شاكرخان: دلته ولې نه راتلے ؟

طالع مند: دلته راتلم نائیکه جو په لاره م کډه ناروغه شوه .

شاكرخان (په حېرانتيا) کډه دے ناروغه شوه ؟

طالع مند: هاؤنيکه ، جو کډه مونږ کور واله ته وايو (خاندی) چې لږه ښه شي نو هم دلته به راځم .

شاكرخان: ډېره ښه ده . دا ستا خپل ځای دے . . . دا ماشوم ستا زوے دے ؟

طالع مند: نه نائیکه . دے د قاضي صېب نوسے او ستا مهلمه دے .
شاكرخان (په حېرانتيا) زه پوه نشوم طالع مند کاکا . ”طالع مند د جېب نه يو خط را اوباسي او هغه له يې ورکوي . شاكرخان چې خط اوسپري

نو هغه د هغه د پلار په نامه ليکله شوے وي. خط داسے وو.

گرانہ افضل خانہ خوشحالہ اوسے .

سلامونه . هيله لرم چې روغ جوړ به يې. په سوات کښې اپريشن شروع کېدونکے دے . ټولو مقامي او غېر مقامي خلکو ته د علاقې د خالي کولو اعلان شوے دے . زه په خپله درتله نشم ځکه چې کمزور یم او مريض هم یم . ماخپل ځان په مرگ شمېرلے دے چې په لاره مرم نو بهتر دا ده چې په خپل کت پوزي مرشم . د طالع مند په مرسته خپله کډه ، خپله نوسی . هما قاضي او خپل نوسے سهېل قاضي درلېږم او هيله لرم چې ستا په سرپرستی کښې به محفوظه یم وي او خوشحالہ به یم وي . زماله خوا بي بي ته ، سلامونه او شاکر خان او زاهد خان ته ډېره ډېره مينه .

والسلام

ستا ورور قاضي عنايت الله مينگوره .

شاکر خان چې خط اولولي نومسکے شي او وائي ، ”وعليکم سلام“ بيا سهېل ته گوري او وائي ، ”ستا نوم سهيل دے ؟“ د هغه په ځائے طالع مند جواب ورکوي او وائي ، ”هاؤ نائېکه ، جو مونږ په يوه قافله کښې وو خو چې زما کډه ناروغه شوه نومونږ په تخت بے کښې د گادي نه کوز شو او دے هم مونږ سره کوز شو . زمونږ جودا خيال وو چې ابے او خور بي بي هم مونږ سره کوزه شوه خو چې گادے روان شو او هغوي م او نه ليدل جو ماسره غم شو . نائېکه سهېل به جوتا

سره پاتے شي او زه به د ابے او خور بي بي لټون اوکړم . که هغوي م جو اوموندل نو دلته به يې راولم .

شاکر خان (مُسکے شي) د هغوي لټون مټ کوه ، هغوي دلته راغلي دي او مونږ سره په کېمپ کښې دي . البته مونږ سره د سهېل غم وو او د ده تلاش پسې م سړي لېږل چې تاسو راغلی . زمونږ مسله حل شوه که ته ډوډۍ ته ايسارېږے خو ډېره بڼه ده او که نه ايسارېږے نو څه لاړ شه او خپله کډه کوډه دلته راوړه .

طالع مند: نه نائېکه ، جو ايسارېږے نشم ، اجازت راکوه چې ځم درنه . لاړم درنه ، سلام عليکم .

شاکر خان: . وعليکم السلام . شاکر خان هغه له د رخصت لاس ورکوي خو په تلو تلو کښې ورته وائي ، ”طالع مند کاکا“ ستا هغه ورور... بگا څنگه دے ؟

طالع مند (خاندي) بڼه دے نائېکه . هغه م جو وطن کښې مېښو ته پرېښے دے . ”دې سره هغه ډېر په تيزۍ سره بهر اوځي . د هغه د تلو نه پس شاکر خان په سهېل باندې چاې شربت او څکوي او چې کله هغه بڼه سُر کښې شي نو بيا يې ځان سره په گادي کښې کېږي او هغه خېمې ته يې اورسوي چرته چې د هغه نيا او خور وي . بيا سهېل ته وائي ، ”څه گلہ خپلې نيا او خور له دے ورشه .“ او هن خپله کډه کوډه موراو اخلي . چې تاسو بل پراؤ ته اورسوم .“ سهېل چې خپله نيا او خور اولېده نو ډېر خوشحالہ شو ، هغوي دواړو لا هغه بنکلوؤ

چې هغه ورته اووے ، ”خان جي وائي چې خپله کډه کوډه راواخلي . هغه مونږ بل پراؤ ته بوځي“ . هغوي هډو د هغه نه د ”ولي اوچرته“ تپوس اونکړو، خپل سامان يې زرزر راغونډ کړو او د هغه په گاډي کښې يې کېښودو . چې گاډۍ روان شو او لږه شېبه تېرېده نو هغوي يې ”آرام گاه ته اورسول . هلته نه يې هغوي ته د آرام کولو د پاره اووے او واپس کورته روان شو. چې کورته اورسېدو نو د خوراک خڅاک سامان يې په گاډي کښې کېښودو، خپله خدمتگاره يې ځان سره په گاډي کښې کېښوله او د هغوي د خدمت د پاره يې هلته اورسوله . دا آرام گاه هغه د پلار په وېنا د مېلمنو د آرام او قيام د پاره جوړ کړے وو . د قاضي صېب کورنۍ د هغه رومبي مېلمانه وو چې دلته د قيام د پاره راوستي شو ځکه چې دا ځای محفوظ هم وو او د ژوند سهولتونه هم پکښې موجود وو . قاضي عنايت الله د قاضي ثناء الله ايکے يو زوے وو. قاضي ثناء الله د والي سوات د عدالت عاليه قاضي القضاات يعني چيف جسټس وو او د خپلي ايماندارۍ او عدل وانصاف په وجه د سوات په ټوله سيمه کښې مشهور وو. قاضي عنايت الله د پېښور په اسلاميه کالج کښې د افضل خان (مشر خان) کلاس فېلو هم وو او د هغه ښه ملگرے هم وو. هغوي دواړه به يو بل سره کلي ته تلل راتلل . قاضي صېب به د يخنۍ چھټيانې مشر خان سره په زوړ کلي کښې تيرولے او مشر خان به د گرمۍ سېزن هغه سره په مينگوره په نوے کلي کښې تېره وو. چې کله هغوي د

اسلاميه کالج نه فارغ شو نو مشر خان د خان بابا په وېنا د خپلې زمکې خصمانه شروع کړه او قاضي عنايت الله په اسلام آباد کښې په محکمه داخله کښې افسر شو. دواړه په خپلو خپلو کارونو کښې مصروف شو خو د دوستۍ رشته يې بحال وه او د يو بل کلي ته به تلل راتلل . قاضي عنايت الله چې د نوکړۍ نه ريتاثر شو نو اکثر به مشر خان له راتلو او څو څو ورځي به هغه سره په حجره کښې پروت وو او چې کله به مشر خان او قاضي صېب د خپلې هلکانۍ ، پخوانۍ خبرې کولے نو شاکر خان او زاهد خان به اورېدې خو د تيرو څلورو کالو نه هغه نه ووراغلے ځکه چې د هغه زوے نورالله قاضي چې په پاک آرمي کښې مېجروو، د روډ په يوه حادثه کښې سره د خپلې ښځې مړ شوے وو او د هغوي د مرگ په وجه هغه ته دومره ذهني او قلبي صدمه رسېدلې وه چې څو څو ورځي د خفگان په وجه نسکور پروت وو په هغه وخت کښې د هما قاضي عمريؤلس کاله وو او د سهيل قاضي عمر شپږ کاله وو.

مشر خان چې د هغوي د مرگ نه خبر شو نو سره د مشرې بي بي د هغوي تعزيت د پاره هلته لاړو او هغه سره يې غم خوري اوکړه . دې نه پس هم مشر خان څو څو ځله هلته تلے وو خو هغه نه ووراغلے البته د طالع مند او بگا په ذريعه به سلامونه تلل راتلل . طالع مند او بگا دواړه روڼه وو د هغوي خپل ذاتي کور نه وو. هغوي د پېشي په لحاظ گوجران وو. په مينگوره کښې د قاضي صېب په مينه کښې

اوسپدل او چې کله به په یخنی کښې سمې ته راڅکته شو نو په زور کلي کښې به د مشر خان په هغه مینه کښې پراته وو چې د گوجر مینه ، په نامه مشوره وه خو د تېرو دوو کالو راسې هغوي هم نه ووراغلي . ماسخوتن چې طالع مند د خپلې کلي او بال بچ سره را اورسېدونو هغه د اکبر کلي د کیمپ په هغه خیمه کښې ډهبره شو په کومه کښې چې مخکښې د قاضیانو کورنۍ وه او اوس خالي پرته وه . سبا چې طالع مند د مشر خان حجرې ته راغی نو شاکر خان هغه ته اووے : طالع مند کاکا ، داراته اووایه چې قاضي صېب خپل تېر سره ولې رانه غی او خپل تېر یې تاته ولې اوسپارلو ؟

طالع مند: نائیکه جو دېکښې ډېرې خبرې دي . یوه دا چې مونږ ټول تېر جو د هغه په نغري او د هغه په تالي لوی شوے یو . هغه او د هغه بي بي مونږ ته د خپلې ابی ، بابا نه کم نه بنکاري او د هغوي نواسا نوسي زمونږ په لاس کښې لکه د خپل آئېل (اولاد) لوی شوي دي . زمونږ ذمه واري صرف دومره وه چې هغوي جو ستاسو کاله (کور) ته راوړسو او تاسو ته یې حواله کړو . درېمه خبره دا ده چې هغه جو ناتوانه هم دے او مریض هم دے . نایکه هغه به تاسو ته په خط کښې جو دغه عذر لیکلي وي .

شاکر خان: طالع مند کاکا ، زه د قاضي صېب په وجه ډېر پریشان یم . که ابو م دې نه خبر شي چې قاضي صېب د بیماری په وجه هلته پاتے شوے دے او تېر یې دلته رالېږلے دے نو هغه به ډېر خفه شي .

زه غواړم چې د ابو د راتلو نه مخکښې هغه دلته خپل تېر له راولم . ستا څنگه خوښخه ده .

طالع مند: نائیکه جو ستا خبره م زړه ته پرېوته . که ستا خوښخه وي جو زه به ورپسې جو یوه منډه اوکړم .

شاکر خان: نه طالع مند کاکا ، ته به یواځے منډه نه کوے بلکه مونږ دواړه به ورپسې ځو ، په دواړه کسه به یې ډگنه ډولی اوچتوو او په گاډي کښې به یې اچوو .

طالع مند (خاندي) ډېره م خوښخه ده نائیکه ، کله به ځو . شاکر خان: کله کله نېشته ، زه گاډے را اوباسم او اوس ځو . ته ځان تیاره وه .

طالع مند: زه تیار یم جو نائیکه . شاکر خان: اوس اته بجې دي . چې اوس روان شو نو یو لیس ، یو لیس نیمې بجې به هلته اورسو او چې د هلته نه دولس بجې راروان شو نو درې ، درې نیمې بجې به دلته یو . “دې سره هغه پاسي ، گاډے را اوباسي ، طالع مند ځان سره کښوي او روانېږي . په سوات کښې د ترهه گرو خلاف سرچ اپرېشن شروع شوے وو . ځائے په ځائے د فوجیانو چوکۍ جوړې شوې وي او د هر گاډي ، سامان او د هر سړي جسماني تلاشی به هم اخستلې کېدې او تپو سونه به تربنه هم کېدل . په دې دې کښې هغوي دوه بجې نوي کلي ته اورسېدل . د طالع مند په ښودنه شاکر خان د قاضي صېب د کور مخې ته گاډے

اودروو او دواړه ترېنه کوز شو. د قاضي صېب دروازه لرې وه او هغوي چې کور ته دننه شو نو قاضي صېب بهر په برنډه کښې ډډه وهله وه ، د طالع مند کشر ور بگا ورله په اوږو او متوزور ورکوو او د هغه بنځه شاهي لعله د هغه د کور په صفائي، ستهرائي، کښې اخته وه. هغوي چې هغوي اوليدل نو بگا په خندا خندا د هغوي مخې له ورغی. او دواړو سره يې ستړي مشي او کړل. د هغوي په ليدو شاهي لعله هم په خندا شوه. زرزي يې لاسونه اووینځل او دواړو سره يې ستړي مشي او کړل. دې نه پس قاضي صېب له ورغلل او هغه سره يې روغ جوړ او کړل. طالع مند، قاضي صېب سره د شاکر خان پېژندگلو کول غوښتل خو د هغه نظر دومره پوخ وو چې د هغه د پېژندگلو ضرورت پېښ نشو او هغه يې په پومبي نظر او پېژندو. هغه د لاس په اشاره د طالع مند خبره پرېکړه او شاکر خان ته يې په مخامخ کړسې. د کېناستو ست او کړو د کېناستو سره بگا، طالع سره گنگوسي او کړو او دواړه کور ته روان شو. د هغوي د تلو نه پس قاضي صېب، شاکر خان ته اووے، شاکر هچے، ته څنگه راغله؟ هغه مسکے شو او هغه ته يې په معصومانه مسکا اووے، ”کاکاجي، زه ستاسو سلام له راغله یم“

قاضي صېب: سلام خو تا د طالع مند په خوله هم رالېږله شو. تا ولې تکليف کوو؟

شاکر خان: کاکاجي، سلام د هغه په خوله کېدېشو خولېدل کتل د

هغه په خوله نشو کېدے. قاضي صېب مسکے شي، هغه ته په خوږ نظرگوري او وائي، ”شاباش زويه، زما تانه هم دغه توقع وه. پلار مور دې څنگه دي؟ زاهد بچے څنگه دے او نور کله اولس څنگه دے؟ شاکر خان: ټول د خبره روغ جوړ دي. زاهد ولايت ته تلے دے او مور پلار م د گرمۍ سېزن تېرولو د پاره کاغان ته تلې دي.

قاضي صېب (ترخه مسکا) هغه گرمۍ ته د ټينگې نه دے. ماوے چې دلته مشکله ده خو چرته بل خوا به ضرور تلے وي... او دلته به څنگه راشي؟ د دے ځائے خپل حق چې پلار په نيکه او نيکه په نيکه، د پېرو پېرو راسې د دې سيمي اوسېدونکي وو هغوي ټول لارل، او هغوي لا څه کوي چې د دے سيمي د هوا مارغان او د ځنگل ځناور هم لارل او تختېدل، صرف هغه خلق پاتي دي چې لکه زما بې وسه ناتوان دي يا څه ډېر مجبور کسان دي. يا دا چې د خپل ځان دشمنان دي. دا اوس هغه سوات نه دے پاتے چې د خوشگواره فضا، د فطرتي ښکلا او د امنيت د څېړ صلا په وجه به ورته ملکي او غېر ملکي سيلانيانو د پاکستان سوېز لېند وېلے. اوس دے نه تود تنور جوړ شوے دے چې د بارودو لمبې ترېنه خېژي او انسان پکښې سوزي ايره کېږي. يو خوا طالبان دي، بل خوا فوجيان دي او د دوي په مينځ کښې بې وزله عوام دي. عوام مري، عوام ژوبلېږي، د عوامو کورونه وړانېږي، فصلونه يې تباہ کېږي، او څاروي يې هلاکېږي. دلته هېڅوک نشي ايسارېدے، هر سړے په تېخته دے.

شاكرخان: كاكا جي چي هر سر په تېخته دے نو تاسو څه ته ايساريء. قاضي صېب: په سوات او د سوات په حسن د بڼكلا ډېرې قصيدې ليكلې شوي دي خو نوحه پرې چانه ده ليكلي. زه د سوات په حالت وواقعات نوحه ليكل غواړم.

شاكرخان: آيا تاسو داسې كولے شي؟ د سوات د تباھۍ او بربادۍ په محرکاتو، زبان كشائي كولے شي؟ او ستاسو نوحه به څوك اوري؟ طالبان؟ فوجيان او كه عوام؟ د سوات په حالت زار د نوحې لېكلو په ځاي د هغه خلكو په حالت زار نوحه وليكي. كوم چې در په در او كډې په سر د سمې په رېگونو كښې گرځي. ته د هغه كنډورنډو د ژړا اوازونه ووره د چا بچي او خاوندان چې بې گناه بې خطا قتل شو، هلاك شو، د هغه ماشومانو چغې ژړا ووره چې په يتيم خانو كښې پراته دي. سوات هيڅ نه كېږي، دا به بيا اباد شي خو كوم بې گناه عوام چې د دوو نظريو په تېس كښې هلاك شو، هغوي چرې هم بيان شي راتلے. د شاكرخان په خبرو د قاضي صېب سترگې ډكې شي او هغه ته وائي ”زما نواسا نواسي څنگه دي؟ بوډۍ څنگه ده؟ شاكرخان: هغوي بڼه دي خوستاسو په وجه ډېر پرېشان دي.

قاضي صېب: دغه حال زما هم دے بچے خوزه په دے مطمئن یم چې هغوي ستاسو د سيوري لاندې دي.

شاكرخان: كاكا جي زه تاسو پسې راغله یم او تاسو ځان سره بوتل غواړم.

قاضي صېب: شاكره بچے، زه د يو څو ورځو مېلمه یم، چې په خپل كټ پوزي او په خپله سيمه كښې مړشم نو دا به زما خوش قسمتي وي. شاكرخان: كاكا جي، داسې د مايوسۍ خبرې مه كوی، تاسو به انشاء الله تېك ټاك شي هسې تاسو ته څه تكليف دے؟

قاضي صېب: زه نور بڼه یم، خوراك كولے شم، خبرې كولے شم خو پښې م شلې دي، نه اودرېدے شم او نه گرځېدے شم.

شاكرخان: (خاندي) ما او طالع مند كاكا، دا صلا كړے وه چې تاسو به په دواړه كسه ډنگه ډولۍ او چتو او په گاډي كښې مو اړدو. ما ستاسو د پاره په خپل باغ كښې الوچۍ او امونه ساتلي دي. هغه به ځان له په خپله شو كوی او په خپله به يې خوری.

قاضي صېب (مسكے شي) كاش داسې اوشي.

شاكرخان: داسې به كېږي انشاء الله، د هغه د خولي نه ايله دغه ټكي اووتل چې طالع مند، بگا او شاهي لعله كورته دننه شوه. د راتلو سره طالع مند په برنډه كښې درۍ او غوړوله او بگا او شاهي لعلې پرې ډوډۍ كېښوده. طالع مند، شاكرخان ته اووے، ”راځه نائېكه چې ډوډۍ او خورے“. هغه د چا خبره چې تېرے شپېلې نه غواړي او اوږے ست نه غواړي. او هم دغسې اوشوه، هغه، هغه سره ډوډۍ، ته كېناستو. ډوډۍ ډېره ساده، د جوارو ډوډۍ، د پيشتري ساگ، ماسته او شوملې وې د كېناستو سره شاكرخان د ماستو ډكه كاسه د ساگ په كاسه كښې واړوله، د جوارو ډوډۍ يې پكښې ماته كړه او بيا

شروع شو . هغه دومره په مړه خېټه ډوډۍ اوخوړه چې بيا په هغه
څائے اوغزېدو . د هغه سترگې مرغۍ مرغۍ کېدې چې طالع مند
شاهي لعلې ته اووے ”شاهي لعلې ، جوتۀ د قاضي صېب د جامه ،
پېزار غاړه غوټه تياره کړه او جونائېک به لږ ارام اوکړي ،

شاکرخان چې دا وورېدل نو پاسېدو ، په واش روم کېنې يې اودس
اوکړو ، بيا يې سفرانه نمونځ اوکړو او د تلو تيارې يې شروع کړو . هغه
د گاډي تېل ، اوبه چېک کړے او لا په نور ټکو پکو کار کېنې لگيا وو
چې شاهي لعلې د قاضي صېب سوټ کېس راوړو . شاکرخان د هغې
نه سوټ کېس واخستو او په روستي سيټ کېنې کېنودو لږه شېبه
پس بگا هغه په دواړه لاسه په غېږ کېنې اوچت کړو او په فرنټ سيټ
کېنې يې کېنو . طالع مند هم روستو کېناستو او شاکرخان هم گاډي
ته اوختو . په تلو تلو کېنې قاضي صېب هغوي له د کور په باره
کېنې هدايات ورکړل او چې کله گاډے روان شو نو په ډکو سترگو
يې خپل کور ته اوکتل او بيا يې ترېنه مخ واړه وو . بگا او شاهي لعله
تر هغې ولاړ وو او هغوي ته يې کتل چې گاډے د نظر نه پناه شو .

مانېام ترېمے وو چې هغوي کلي ته اورسېدل . هغه طالع مند خپلې
حجرې سره کوز کړو او قاضي صېب يې آرام گاه ته اورسوو . هغه
چې د آرام گاه گېټ سره هارن اوو هو نو د هغه خدمتگارې زرتاجې
هغه ته گېټ لړے کړو . د قاضي بښځه خوش نصيبه ابۍ په مصله
ناسته وه او په ناسته ناسته يې نمونځ کوو . هما او سهېل په چمن

کېنې لوبې کولے خو چې کله يې گاډے او ليدو نو دواړه هغه ته
متوجه شو . هغه چې د گاډي نه کوز شو نو سهېل هغه له ورمندېه
کړه او هما د بوتو پناه پټه شوه . هغه د فرنټ سېټ کېکۍ لړے کړه ،
قاضي صېب يې په غېږ کېنې اوچت کړو او په تېزو قدمونو برنډې
ته روان شو . زرتاجه د هغه نه مخکېنې شوه ، زرزي يې ورته په کټ
کېنې تولاڼي اوغوړوله او بالخت يې پکېنې کېنودو . سهېل خپل
نيکه بابا ته ورتراغاره وتو . قاضي صېب هغه سينې پورې کلک
نيولے وو لکه چې ډېره موده پس يې هغه ليدلے وي . قاضي صېب
چې بالخت ته ډډه اووهله نو سهېل د هغه پښې اوغزولے او په مزه
مزه يې مندلے . زرتاجې د فريج نه يخې اوبه راواخستې ، يو گلاس
يې قاضي صېب له ورکړو او بل يې شاکرخان له ورکړو . شاکرخان
لا هغه ته مخامخ په کرسۍ ناست وو چې خوش نصيبې ابۍ سلام
اوگرځوو ، د مصلې نه پاسېده ، شاکرخان سره يې ستري مشي اوکړل
او قاضي صېب ته يې سلام اوکړو . د هغې په مخ د نوراني بڼکلا
مُسکا وه او په سترگو کېنې يې د مننې غټې غټې اوبنکې اوختې را
اوختې . او چې کله هغې د مننې په نظر هغه ته يو ځل بيا اوکتل نو د
هغې په مخ راماتې شوې . شاکرخان چې د هغې اوبنکو ته اوکتل نو
وے وييل ”مورې ته ژاړې؟ هغې خپلې اوبنکې د لويټې په پسکي
اوچې کړې او هغه ته يې اووې .“ ”دا د خوشحالي اوبنکې دي زويه .
دا ستا د مننې او د هغه احسانونو اوبنکې دي چې تامونې سره کړي

دي او کومې . زويه تا مونږ د زمکې نه اوچت کړو او په تخت دے کښلولو . مونږ د دومره لوي عزت تصور هم نشو کولے . زه به ستا د احسانونو او مهرباني . کومه کومه خبره يادوم . اوس يوه شېبه مخکښې م په زړه کښې د قاضي صېب متعلق خبرې تلې راتلې او په زړه کښې م وے چې درېغه قاضي صېب هم مونږ سره دلته وے نو زړه به م جو جمع وو . دا خبره م په زړه کښې جو تېره شوه او چې سلام م اوگرځو نو په تاسو م سترگې اولگېدې .

شاګرځان: مورې ، دېکښې د احسان هيڅ خبره نېشته . تاسو زما د پلار مېلمانې يې او مېلمه په هر حال کښې مېلمه وي . که هغه نېشته نو زه خويم کنه . دا ستاسو خپل کور دے او چې تاسو ته څه ضرورت وي نو زرتاجې ته وايي . بيا زرتاجې ته وائي ، ”زرتاجې د دوي د ضرورت ټول څېزونو په دوي اوليکه او ماله يې راکړه چې هغه ورله راوړم .“

خوش نصېبه ابې: نه زويه نه . مونږ ته د هيڅ څيز ضرورت نېشته . هر څه ډېر دي . خداے دے ځواني نصيب کړه او خداے دے ډېر ډېر خوشحاله کړه .

قاضي صېب اخوا دېخوا او تر او تر گوري او بيا سهېل ته وائي ، ”سهېله زويه هما م اونه ليدله ؟ هغه څه شوه ؟

سهېل: هغه د چمن په بوتو کښې پټه شوې ده .

قاضي صېب: په بوتو کښې ولې پټه شوې ده .

خوش نصېبه ابې: هغه د شاګرځان بچي نه سترکوي . قاضي

صېب څه وېلو ته خوله جوړه وي خوشاګرځان د هغه نه مخکښې شي او وائي ، ”بياخو ماله تلل پکار دي . هغه به هلته ترڅو ناسته وي او زما د تلو انتظار به کوي .“

قاضي صېب: ستا د تلو انتظار به ولې کوي ؟ (سهېل ته) ورشه ورپسې هلکه او ورته وايه چې بابا م راغله دے ، تاغواړي ، سهېل چې هغې پسې روان شي نو شاګرځان مسکے شي او قاضي صېب ته وائي ، ”کاکاجي ، زه به درنه لاړ شم .“

قاضي صېب: نه زويه ته کښه ، هغه راځي .

شاګرځان (مسکے شي) د هغې د راتلو په وجه خوزه ځم چې د هغې انا مجروح نشي . دې سره هغه ډېر په تېزۍ سره بهر اوځي .

**

*

﴿نهم باب﴾

گلی. د خپلې لور په مرگ خوڅو ورځې ژړا انگولاوکړه خو
 اخريې زړه صبر شو. هغې داسې اوگنل چې کوم حمل هغې کچه په
 کچه لرې کول غوښتل، که هغه خپل وخت ته اورسېدو او د هغې
 زېږون اوشو نوڅه اوشو دغه حمل خو هغې مخکښې هم په ورکه
 حساب کړې وو او چې اوس مړه شوه نو هلو د عمر نول يې ختم شو.
 هغه د خپل موجوده بال بچ نه هم پرېشانده وه او د هغې غم به پرې لا
 تېرې وو. عادل په يوه مدرسه کښې سبق ويلې او هم هلته ډېره وو.
 هفته کښې به يو ځل کور ته راتلو خو د تيرو څو هفتو راسې يې هيڅ
 پته نه لگېده چې څه شو او چرته دې. شېر دل تر شپږم جماعت پورې
 رسېدلې وو خو څه موده مخکښې د سبق نه هم اووتو او د مور پلار د
 گوتو نه هم اووتو. نه يې د مور پلار خبره اورېدله او نه يې منله. تر
 سپېن سحر پورې به اوډه پروت وو او چې غرمه به د کوره اووتو نو
 غوټه نيمه شپه به په داسې وخت کښې کور ته راتلو چې د هغه مور
 پلار به اوډه وو. هغوي ته دا معلومه نه وه چې هغه چرته ځي، چا
 سره کښې پاسي او څه کاروبار کوي. دغه رنگې به گل ولي او خان
 ولي سحر د سکول په بهانه د کوره اووتل او ټوله ورځ به يې په لارو
 کوڅو او پولو پټو کښې جړنډې کوو. د وېره مکوه او مخ راوړلو يې
 څوک نه وو. دغه رنگې به قدير او کبير ټوله ورځ په ځاؤرو کښې
 لوغړېدل. سوچي کاکا او گلی. به د مشر خان د حجرې صفائي هم

کوله او په زور کلي کښې به يې د کډوالو په کېمپ کښې چهارو هم
 وهله. هلته به يې غرمه، ماښام ډوډي، هم خوړله او ځان سره به يې د
 بال بچ د پاره هم راوړه. د ماسپڅين او مازيگر تر مينځه وخت کښې
 به دواړه پټو ته لاړل او څارووله به يې گياڼه کوله. سوچي کاکا د بال
 بچ پلار شو او گلی. د بال بچ مور شوه خونه يې پرې زړه ټکور شو او
 نه يې پرې لاس تور شو. کله کله خو به د هغې په زړه کښې راغله
 چې د دغسې اولاد نه خونه اولاد ښه دے خو ډېر زړه به يې په خوله
 لاس کېښودو چې هسې نه د هغې د زړه خبره د هغې په خوله راشي
 او په بې خيالي کښې ښېرې او بد دعا شي. هغه د چا خبره چې اولاد،
 اولاد وي او مور، مور وي، د اولاد د قدر وقيمت پته هغه چاته لگي
 چې بې اولاده وي او د مور د خوږو پته هغه چاته لگي چې بې مور
 وي. اگر چته د هغوي اولاد نافرمان او اواره وو خو د هغوي د اوراگي
 باوجود هم د هغوي وجود د هغوي د پاره د قدر وړ وو. چې په خپلو
 عزيزانو او تربورانو کښې د هغوي قدر پېدا شو. هغې به په دے
 خيال خپل زړه له تسلي ورکوله چې هغوي لا واره دي، ناپوه دي او
 چې کله پوه شي نو په خپله به ځای له راشي. يوه ورځ هغه په
 خپل کور کښې يواځې ناسته وه سريې گمنزه وو او چې د سرد
 گمنزو لور په دوران کښې به يې کوم ځای کښه اوکړه نو په هغه ځای
 به يې د سپرې گمان راغی. هغې به د هغې نيولو پسې گوتې وهلې
 خو نالېدلې سپرې په گوتو نه ورتللې. په دغه وخت کښې د هغې د

خولې نه يو سوړ اسوېلې اووتو او په زړه کښې يې راغله چې ، ”کاش هغې په خپل اخري اولاد کبر نه وې کړې ، اوس که هغه ژوندۍ وه نو د سر نه خو به يې راله سپرې غونډولې.“ د هغې په زړه کښې ايله دغه خبره راغله چې د هغې د کور په ور په پروني کښې پته يوه زبانه د هغې کورته دننه شوه . گلۍ چې هغې سره روغ جوړ اوکړل نو ورته يې اووې ، ”لورې خفه نشي خوما اونۀ پېژندې“ هغې ورته په مسکا اووې ، ”بابي که ستا ياد شي نو زۀ دلته يو ځل مخکښې ډاکټري بي بي سره راغلي ووم . زمانوم جان پرې دے او زۀ ...“ گلۍ د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي ، ”هاؤ ، هاؤ ، ښه ښه . اوس م اوپېژندې ... ښۀ څۀ به کوي ، شربت درله اوکړم او که چاي درله پخه کړم“.

جان پرې: نه بابي هيڅ ته م زړۀ نه کږې . هسې ډېره موده اوشوه ليدلې م نه وې ماوې چې د مهوش د مخه يې لږه اووينم .

گلۍ: مهوش ؟ مهوش څوک ده لورې ؟

جان پرې: مهوش څوک ده ؟ ستا د لور نوم مهوش دے کنه بابي . تانه د خپلې لور نوم هم هېر شوے دے .

گلۍ: هاؤ لورې . چې هغه لاږه نو په نوم به يې څۀ اوکړم . هغه ژاړي او په ژړا کښې وائي ، ”هاي زما وړې لورې ، تابه څنگه وړې وړې سلگۍ وهلي وي . درېغه د مرگ نه م مخکښې يو ځل ليدلي وې .

جان پرې (په حېرانتيا) د مرگ نه مخکښې ؟ څۀ مطلب ؟

گلۍ: ولې تاته پته نيشته چې زما وړه لور ، د چا ظالم د گاډي لاندې

راغله او چق چور شوه . که ماته پته وه چې هغې سره به دغسې کږې نو مابه ...“ جان پرې د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي ، ”نه بابي نه ، خداے دے نکړي . خداے دے نکړي . خداے دے د هغې يو وېښتۀ هم نه ازاره وي . هغه خو زما د غېږې گوډۍ ده.“

گلۍ خپلې اوښکې اوچوي او هغې ته په سواليه نظر په ځير ځير گوري . جان پرې يو ځل بيا مسکۍ شي او هغې ته وائي ، ”بابي ستا لور مهوش ژوندۍ ده“ ”ژوندۍ ده“ ؟ د گلۍ د خولې نه بې اختياره اوځي او بيا ورپسې زياته کړي ، ”زما لور ژوندۍ ده ؟ هغه چرته ده ؟ تۀ رشتيا وائي.“

جان پرې: هاؤ بابي ، هغه نه صرف ژوندۍ ده بلکه ښائسته ښکلي لولکۍ ده .

گلۍ: که ته رشتيا وای نو ما ورله لږه بوځه چې خپله لور اووينم . جان پرې: ما د ډاکټري بي بي نوکري پرېښې ده ، زۀ هلته نشم تلې خو که تۀ هغه لېدل غواړې . نو زۀ به تاسره د هغې تر کوره پورې لاږه شم ، نور کار ستا خپل دے .

گلۍ: بس ، بس . تۀ دومره اوکړه چې ماته د هغې کور اوښايه . جان پرې: دا دومره لويه خبره نه ده . تۀ چې څۀ وخت غواړې نو زۀ به دې هلته اورسوم .

گلۍ: څۀ وخت نه ، هم نن او په دے ساعت .

جان پرې: ښه بابي ته خپل تيارې اوکړه چې څو .

گلی: زۀ تیاره یم لورې. ”هغه خپله بورقه راخلي او هغې ته وائي، ”خه چې څو لورې.“ هغوي د کلي په ډاټسن کښې کښي او چې ښار ته اورسي نو بيا د حیات آباد په گاډي کښې کښي او د ډاکټر لائې کور ته رسي.

د ډاکټر لائې او مهوش وېزې تیارې وې، او هغوي امریکې ته د تلو تیارې کوو. هغې خپله ټوله پراپرټي د مهوش نوم ته منتقل کړې وه صرف بینک بېلنس لانه وه منتقل شوه او د هغې په باره کښې د هغې هلې ځلې شروع وې. هغوي چې د ډاکټر لائې کور ته نږدې شوې نو جان پري یو خوا ته اوږېده او هغې ته یې د گوتې په اشاره اوبښودو. گلی: ډېره په تېزۍ سره د هغې د کور پلو روانه شوه. هغه چې د هغې د کور گېټ له اورسېده نو د ټلۍ په ځای یې ور په زوره زوره اوږېوو. ډاکټر لائې سره مرجانه هم ناسته وه او مهوش هم. د مرجانې په ځای مهوش گېټ له منډه کړه او هغې ته یې د گېټ کهرکۍ لرې کړه. هغه چې کور ته دننه شوه نو مخې سره یې خپله لور اوپېژنده. هغې چې د هغې د ښکلولو هڅه اوکړه نو هغه ترېنه اویرېده، منډه یې کړه او ډاکټر لائې له یې ځان اورسوو. ډاکټر لائې چې هغې ته اوکتل نو په رومبي نظریې هغه اوپېژنده او رنگ یې تک زیر شو. گلی: چې بورقه په سر د هغې خواله ورغله نو هغه ورته پاسېده او روغ جوړ یې ورسره اوکړل. د روغ جوړ نه پس ورته هغې اووې، ”څنگه راغلې بي بي؟“

گلی: د خپلې لور لیدو له راغلم. ډاکټر لائې: د خپلې لور لیدو له؟ خه مطلب؟ ”گلی: مهوش ته اشاره کوي او وائي، ”د دې لیدو له راغلې یم (مهوش ته) راشه لورې چې لږه دې ښکل کړم.“

ډاکټر لائې: معافي غواړم بي بي، دا ستا لورنه ده. ستا لور مړه شوې ده. دا زما لور ده.

گلی: نه بي بي، دا زما لور ده. خپل اولاد چانه غلطېدې نشي. تا مونږ ته دروغ وېلې دي چې هغه مړه شوې ده. مرگ خو لا لویه خبره ده، خداي د دې يونوک هم نه ازاره وي (مهوش ته) راشه بچې، ماله راشه، مهوش د ډاکټر لائې په سينه سر اړدي او هغې نه تپوس کوي، ”ماما، دا ښځه څوک ده.“ ډاکټر لائې: دا لیونی ده.

گلی: لیونی نه یم خو د اولاد مینې لېونی کړي یم. گلی: مهوش ته خوره غېږه اوږېږي او وائي، ”راشه لورې چې لږه دې ښکل کړم او د مینې تنده م د درباندي ماته شي.“ ډاکټر لائې په هغې سترگې راؤباسي او ورته وائي، ”خبردار... که دې له گوتې یوړې نو ښۀ به نه وي. څه اوڅه او چې بیا په دې طرف رانشي گېنې پښې به درباندي ماتې کړم.“

گلی: (په مایوسه لهجه) بي بي، زۀ خپله لور ښکلولې هم نشم؟ ډاکټر لائې: نه دا ستا لور ده او نه یې ښکلولې شي. څه اوڅه. گلی:

یوه شېبه ډکې سترگې او خوره غېږه ولاړه وه خو چې هغې مرجانې ته اووې، ”مرجانې، دا بنځه د کوره اوباسه“، نو هغه خپل لاسونه راغونډ کړي، خپلې اوبنکې اوچې کړي او په درنو قدمونو د هغې د کوره اوڅي. د هغې د تلو نه پس مرجانه گهټ بند کړي او کور ته واپس راشي. د هغې د تلو نه پس ډاکټر لائبه ځان سره غلې غوندې وائي، ”ماته پته ده چې دا جان پري رالېږلې ده، گینې دې ته زموږ کور معلوم نه دے.“

گلۍ چې کور ته اورسېده نو د سوچي کاکا په تپوس باندې، هغې هغه ته ټوله خبره اوکړه او هغه یې دومره اوپر سوؤ چې په کور کښې نور نشو ایسارېدے او په دروند سر او پر سېدلے وجود بهر اووتو.

دویمه برخه

د زور کلي، همایون کلي او اکبر کلي د کډوالو کیمپونو ته د سرکار او اېن جي اوله خوا د خوراک خټاک د موادو امداد هم شروع شوے وو او د امدادي کیمپونو له خوا جامه پېزار او د ضرورت د نورو خیزونو نه علاوه د هغوي د پاره د لوبو سامان او کهلونې هم وې چې د دغه کډوالو ماشومان په لوبو کښې مشغول وي. دغه ټول سامان به شاکر خان ته حواله کېدو او د هغه په نگرانی کښې به د هغه سړو تقسیموو. دا کډوال اگر چته د خپلې سیمې نه اوږې تږي او سرو هله برو هله راغلي وو خو چې کله دلته دېره شو او په گېډه مارۍ شونو بیا به اکثره خپلو کښې جنگ جهگړې کولے. رور به رور سره مش

وگړېوان وو او پلار به زوي سره انخته وو. د هغوي جنگ جهگړې به اکثر په دنیاوي سود زیان او گټې تاوان وې. د خوراک خټاک او د ضرورت نور سامان کوم به چې هغوي ته د سرکار، اېن جي اوز او د امدادي کیمپونو نه ملاوېدو، هغه به هغوي بازار ته اوږو او په دوکاندارو به یې خرڅوو. په دغه سامان کښې وروژې، اوږه، غوړي، دالونه، چاپې چینی، بسکتونه، کمبلې، صابونونه او دغسې بلها ډېر خېزونه وو چې هغه به هغوي په بازار کښې خرڅول، هغه پېسې به یې جېب کښې اچولے او ډوډۍ به یې د شاکر خان د لنگر نه خوړه خو هغه د چا خبره چې مېرې ته خدای په قهر شي نو وزرے ورکړي. په دوي کښې ځینے کسان داسے وو چې هغوي لالچ لیوني کړي وو او د هغوي دا خوا هڅه وو چې میم زرما، ټوله زما. په دے غرض به هغوي به په هرڅه کښې گوتې وهلے او هر چا پسې به یې خبرې کولے. د سرکاري، اېن جي اوز او د امدادو کیمپونو نه علاوه شاکر خان او د هغه د لنگر خوړې پسې به یې خبرې هم کولے او پوزې به یې هم چوڼولے. نتیجه دا شوه چې هغوي د ”تحفظ حقوق کډوال“ په نوم ځان له یو خپل یونین جوړ کړو. د هر کیمپ نه درے درے سړي د هغې ممبران شو او یو پکښې صدر شو. یوه ورځ د نهه کسانو دا جرگه د شاکر خان حجرې ته ورغله او هغه ته یې د لنگر د خوراک متعلق شکایت اوکړو او په اخره کښې یې ورته دا اووے چې، ”مونږ ته د لنگر ضرورت نیشته، مونږ ته د خوراک خټاک د پاره

مواد ملاوېږي. که څوک لږه خوري او که ډېره خوري، ځان له به په خپله پخوي او سره وي، البته کومه خرچه چې په لنگر کېږي، هغه پېسې دے مونږ له راکړې کېږي او مونږ به يې د کورنۍ په حساب تقسيموو. د هغوي خبرې چې شاګر خان وورېدې نو ډېر غصه شو خو خپله غصه يې په مسکا بدله کړه او ورته يې اووے، ”تاسو زما مېلمانۀ يې او کوربه، مېلمه له ډوډۍ ورکوي، نغدې پېسې نه ورکوي چې دا واخله او څه بازار کېنې ډوډۍ او خوره. داسې نشي کېدې“ د هغه په جواب ټول ځان سره او ګوښېدل او د هغه د حجرې نه بې دعا او بې سلامه پاسېدل روان شو. بله ورځ هغوي يو درخواست اوليکو، ټولو پري ګوتې اولګولے او د شکايت د پاره د DCO دفتر ته لاړل. DCO صېب چې درخواست اوکتو نو مسکے شو او هغوي ته يې اووے، ”ښه تاسو په درخواست کېنې ليکلي دي چې د لنگر انتظام ناقص دے. غوښخه کله کچه او کله سوزېدلې وي. مالږه، مرچکې او غوړي ترې هم پکېنې نه وي. ډوډۍ هم پتيره، اومه او سوزېدلې وي. ستاسو دا شکايت دے؟“

صدر صېب: هاؤ صېب، يو سخوندر هره ورځ حلالېږي، په هر کېمپ کېنې يو يودېګ پخېږي خو چې کله تقسيمېږي نو مونږ ته صرف تشي اوبۀ ملاوېږي، د غوښخي درک پکېنې نه وي.

DCO: هغه غوښخه څه شي؟

صدر صېب: هغه د شاګر خان سړي خوري او چې کومه پاتې شي نو

هغه کورونو ته اوږي. مونږ ته خپل حق نه ملاوېږي صېب. DCO صېب: تاسو ته د خوراک څڅاک مواد ملاوېږي؟ صدر صېب: هر څۀ ملاوېږي خو د لنگر مسله صحي نه ده صېب زموږ په مال کېنې او زموږ په حق کېنې بې درېغه خرد، بُرد کېږي. مونږ د خپل حق د تحفظ د پاره راغلي يو.

DCO: مختصر خبره کوی. تاسو څۀ ويل غواړي. صدر صېب: مختصر خبره دا ده صېب چې زموږ په لنگر څومره خرچه راځي، هغه پېسې دے مونږ له راکوي اولنگر دے ختم کړے شي.

DCO: تاسو شاګر خان سره خبره کړے ده؟ صدر صېب: هاؤ صېب، مونږ هغه له د جرګې په شکل کېنې ورغلي وو او دا خبره مو ورته اوکړه خو هغه اونه منله.

DCO صېب هغه څۀ اووے؟ صدر صېب: صېب، هغه سياسي سړے دے او مونږ سره يې سياست اوکړو. هغه وے صېب چې، ”تاسو زما مېلمانۀ يې او کوربه، مېلمه له ډوډۍ ورکوي نغدې پېسې نه ورکوي چې دا واخلۍ او بازار کېنې پرې ډوډۍ او خوري.“

DCO صېب: شاګر خان هر څۀ چې دے، وي به خو سياسي سړے ځکه نه دے چې د سياسي سړي نظر ډېر تېز او ژور وي. هغه يو پښتون خان دے او تاسو ته يې د پښتنو په سترګه کتلي دي خو افسوس دا چې تاسو پښتانه نه يې. تاسو نورۍ وينۍ او ټېپر پرې نه

وينی. دا تاسو چې څه خوری نو دا نه د سرکار له خوا دي او نه د این جی اوله خوا. ستاسو مهلمستیا هغه خپله پښتو گڼي او خپله پښتو ترسره کوي. که ستاسو د سپېنو ډکو خاطر نه وې نو اوس به م ټول په جېل کښې اچولې وې. ځی او ځی او چې بیا مو اونه وېنم. “هغوي چې د DCO صېب خبرې وورېدې نو ټول خړې روځي پاڅېدل او روان شو. د هغوي د ټلو نه پس DCO صېب شاکر خان ته فون اوکړو، هغه یې د ټول صورت حال نه خبر کړو او هغه ته یې د لنګر ختمولو آرډر اوکړو.

د کډوالو په رویه او د لنګر په ختمېدو د هغه بڼه مړای شوه او هغه ته خپل ځان سپک او کچه ښکارېدو. هغه قصاص او کولال له خپل خپل بقایاجات ورکړل او هغوي یې رخصت کړل. دغه شان هغه خپل سړي خپلو کارونو له اولېرېل او کوم خوراکي مواد یا د امدادي کمپونو سامان به چې د هغه په نگرانی کښې د هغه سړو تقسیموو هغه یې سرکاري او د اېن جی اوز اهل کارو ته حواله کړو. دغه شان هغه د کډوالو د لاندو گونجو نه تر ډېر حده ازاد شو. کډوالو ته چې کله د خپلو ملګرو د اعتراضونو پټه اولګېده نو هغوي ټولو هغوي ته بدرد اووې او هغه له د جرګې په شکل ورغلل او د هغه نه یې معافي او غوښتنه. هغه، هغوي ټول معاف کړل خو د هغوي د سر پرستی نه یې انکار اوکړو.

شاکر خان د یوې لارې او یوې خبرې سره وو. چې چاله به یې د

دوستی. لاس ورکړو نو د هغه لاس به یې ټینګ نیولې وو او په هره سخته راڅته او غم ښادی کښې به ورسره ښه په کلکه ولاړ وو او چې په چا به نااعتباره شونو بیا به ټول عمر نااعتباره وو. د لېوني خپلو او خواؤ شا کلېو ډېر کار به دمعاشان هغه لکه د ډوک نیغ کړي وو. د هغه هیچا سره خپله دشمني نه وه بلکه اکثر به د خپل همسایه، کسبګر او خپل زمیندار په سر ولاړ وو او تر هغې به ولاړ وو چې مخالف به ورته گونټې ماتې کړې او معافي به یې ترېنه او غوښتنه. هم دغه وجه وه چې د کلي هر سړی د هغه په یوه اشاره خپل سر ورکولو ته تیار وو. د خپل بې لوثه خدمت او بې کچه جرأت په وجه هغه په خواؤ شا کلېو کښې د “اچ نر” په نامه مشهور وو. د هغه دا اصول وو چې کله به هغه ته څه صدمه اورسېده نو د خپله کوره به اووتو، خپلو پټو ته به لاړو او هلته به په چپه خوله خپل فصل او اونیو بوتوسره مشغولېدو خو دا ځل د هغه اصول بدل غوندې ښکارېدل. هغه درې ورځې پرله پسې په خپل کور او حجره کښې تیرې کړې. په درېمه ورځ هغه په خپله کمره کښې پروت وو چې د هغه خدمتګاره، زرتاجه د هغه په اجازت د هغه کمرې ته ورغله او هغه له یې یو چټ ورکړو. هغه چې چټ ته اوکتل نو مټسکې شو او تپوس یې ترېنه اوکړو “دا څه دي زرتاجي؟”

زرتاجه: خان جی هغه بله ورځ تاسو د سهېل په مخکښې د هغوي د ضرورت د سامان په باره کښې خبره کړې وه نو هغه دا کاغذ اولیکو

او ماله يې راكړو .

شاكرخان (مُسكې شي) دا خو د ضرورت سامان نه دے بلكه د كركټ
د لوبې سامان دے .

زرتاجه (مسكې شي) دا د هغه ضرورت اوگڼه خان جي .

شاكرخان: او هماغه ته د څه ضرورت دے ؟

زرتاجه: دا سامان د دواړو مشتركه ضرورت اوگڼه خان جي، اورشتيا
هغې په راتلو كښې دا كاغذ راكړې دې . هغه د قمبص د جيب نه يو
كاغذ را اوباسي او هغه له يې وركوي . دې سره هغه مسكې شي او
بهر اوځي . د هغې د تلو نه پس هغه چې كاغذ اوسپري نو هغه د
هغه په نامه يو خط وي . خط داسے وو .

قدرمن خان جي خوشحاله اوسے .

سلامونه: هغه بله ورځ د نيکه بابا د راوستو په وجه تاسو راغلے وى،
او ماليدلې هم وى، خو د څه وجوهاتو په بنا زه ستاسو سلام له او
ستاسو شكرية ادا كولو د پاره حاضره نشوم . زما د نه درتلو په وجه كه
ستاسو خاطر دروند شوے وي نو د هغې بخنه غواړم خو دې سره سره
يو وضاحت كول هم ضروري گڼم او هغه دا چې زموږ د كورنۍ د دود
دستور مطابق هر پېغله د نامحرم سړي نه ستر كوي . خفه نشے .

هما قاضي

هغه چې خط اولوستو نو مسكې شو او ډېره شېبه يې د محرم او
نامحرم په ټكو اود دے په فلسفه باندې سوچ كوو . په اخره كښې په

دے نتیجه اورسېدو چې دا ډېر ښه اصول دي او د اسلامي او پښتنې
معاشري عين مطابق دي . كه چېرې دا اصول په ټوله معاشره كښې
رائج شي نو د يوې لوي خرابۍ تدارك به اوشي . چې څومره څومره
به هغه د محرم او نامحرم په ټكو او فلسفه سوچ كوو هومره به د
هغې په لېدو كښې د هغه دلچسپي زياتېده خو هغه ته هم نه وه
معلومه چې د محرم په حېث او كه د نامحرم په حېث . دے خيال سره
هغه مسكې شو او د كمري نه بهر اووتو . بيا بازار ته لاړو ، سهېل له
يې د لوبو سامان هم واخستو او هغوي ټولو له يې كپړې ، د خوراك
څخاك خېزونه هم واخستل او قاضي صېب له يې يو وهيل چېر هم
واخستو . دغه ټول سامان هغه د زرتاجې په لاس وړاولېدل خو په
خپله يې كورته د ورتلو هڅه اونكړه .

★★★★★★★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★

★★★★★★

★★★★

★★★

★★

★

شپږم باب

د سبارنا خوره شوې وه خو نمر لاخيره نه وه وهله . نوې ورځ د ژوند د نوې پېغام په اُميد د نمر سترگې ته سترگې نيولې وې. ټول دې روح مخلوق د خپلو خپلو جالو ، غارونو او کورونو نه وتي وو او د رزق په تلاش کښې د زمکې په فراخه سينه خواره شوي وو. په باغونو د بوراگانو ، لولکو او تېټنکو لښکرې خورې شوې وې . په اونو کښې چنچنې چغېدې او په گلونو د شاتو مچۍ بنگېدې . د ډاکټر لائبي د کور د جامن په اونه کښې هم د چنچنو شور خور وو . څېنو پکښې د خوشحالي نه څانگه په څانگه تپونه وهل او ځينو پکښې وزرونه خواره کړي او لکۍ بېرې کړې وې ، يوبل سره يې پنځې اچولې او يو بل له يې په مخو کو تونگې ورکولې . ډاکټر لائبي هم پاسېدلې او تياره شوې وه او مهوش هم تياره شوې وه . او په نوې رنگينو جامو کښې وره رنگينه لولکه ښکارېده . هغې په فضا کښې د مارغانو روانو سېلونو ته کتل او په زړه کښې يې دا وېل چې لږه شېبه پس به هغه هم د دغه مرغو غوندې په هوا الوځي او د خپل پاپا لېدو له به امريکې ته ځي .

مرجان د کور په صفای ستهراي کښې اخته وه او ډاکټر لائبي دلکښه جامې اغوستې وې ، په برنډه کښې د لوي آېنې مخې ته ولاړه وه او د خپل سنگار تماشه يې کوله خو غوږ يې د گېټ ټلۍ ته نيولې وو او د ډرائېور د راتلو انتظار يې کوو . د هغې د سنگار تماشې ته يو خوا نمر د

ختيز افق نه سراوچت کړو بل خوا د هغې د کور د پناۍ په وړوکي دېوال چا سراوچت کړو او د سراوچتولو سره فوري طور په دېوال اوختو او کور ته يې ورتهوې کړو . د هغه د تپ ، کړپ چې مهوش وورېدو او هغه ته يې اوکتل نو اوږېده او مور له يې منډه کړه . ډاکټر لائبي چې کړپ پسې روستواوکتل نو يو هلک يې اوليدو چې دگېټ کهرۍ يې لري کړه . هغې په زړه اوخوړه چې خبره خرابه شوه ، او واقعي هم دغسې اوشوه . د هغې په ليدو ليدو سوچي کاکا ، د هغه زوې شېردل او گلۍ بورقه په سر کورته دننه شوه . د راتلو سره سوچي کاکا کوټک په لاس او شېردل طماچه په لاس د هغې نه په لږه لږه فاصله باندې اوږېدل او گلۍ مهوش له ورغله . هغه د هغې مخې ته خوره غېږه اوږېده او ورته يې اووې ، ”هله لوري ماله راشه ، هله هله “ مهوش چې هغې ته اوکتل نو مور له يې غاړه ورکړه او هغې ته يې اووې ، ”ماما ، ماما دا ښځه څوک ده ؟“ د ډاکټر لائبي په ځائې گلۍ جواب ورکړو ، ”پرېره مټه لوري ، زه ستا موريم . ماله راشه لوري “ مهوش سترگې پټې کړې وې او د هغې په اوږه يې سراښې وو . گلۍ هغه د ملا نه اونيوه او د هغې د سينې نه يې د هغې د شوکولو کوشش کوو خو هغه د هغې سينې پورې داسې پله شوې وه چې د هغې د بدن يوه برخه ښکارېده ، نه په شوکولو شوکېده او نه په راخکلو بيلېده . هغې په چغو چغو ژړل او په ژړا کښې يې دا وېل ، ”ماما ، ماما ، ته ورته اوگوره کنه دا ښځه ماتختوي او حال لوي ، دې نه

ما خلاصه کړه پليز... آئي لويو ماما". هغې واقعي د هغې لاس اوښو خو يو خوا گلي د هغې لاس له خنډ ورکړو، بل خوا سوچي کاکا کوټک اوچت کړو او شېرډل پرې د طماچې بولټ اووهو. ډاکټر لائبه چې د هغوي په نيت پوه شوه نو د مزاحمت هڅې يې ختمې کړې.

د هغې په ژړا ډاکټر لائبې هم ژړل خو هغې هيڅ نشو کولې. هغې هغه د مور د پنډې نه نشوه خلاصولې. يو خوا د مور او لور مينه وه، بل خوا د مور وينه وه. يوې مور هغه خپلې سينې پورې کلکه نيولې وه او بلې مور هغه د هغې د سينې نه شو کوله، په دغه هلو ځلو کښې هغه د يوې مور د سينې نه اوشو کېده او د بلې مور سينې ته ووخته. يو خوا د مهوش د خولې نه د ماما، ماما چغې وتې، بل خوا د هغې د مور د خولې نه، "مهوش مائي ډاټر، مهوش، مهوش مهوش"، چغې وتې. دې نه پس مکمله خاموشي شوه. مهوش د گلي په غېږه کښې داسې چپ شوه لکه مرغۍ کښې چې د باخې په پنجه کښې غلي شي. مهوش د گلي په غېږه کښې ساه نېولي وه او ډاکټر لائبې د هغې مخې ته خوږه غېږه نيولې وه. گلي هغه خپلې سينې پورې نيولې وه او په فاتحانه انداز په مسکا مسکا د خپل خاوند او زوي سره په گېټ بهر اووتل او گاډي کښې کېناستل. چې لږه شېبه تېريده نو گاډۍ د زور کلي په پل باندې ووخو او چې لږ مخکښې لاړو نو د سوچي کاکا د کور مخې ته اوږېدو.

نن اته بجې د پېښور اير پورټ نه د هغوي فلاټ وو. د هغوي

ټېکټونه o.k شوي او کنفرم شوي وو. هغې ډاکټر انصار له د خپل فلاټ د رسېدو د وخت ټول معلومات ورکړي وو او هغه ډېر په شدت سره په مقرر وخت د هغوي د راتلو انتظار کوو. هغه، هغوي له د vip پروټول ورکول غوښتل. په دې غرض هغه خپل کور هم ښائسته کړې وو او هغوي ته يې د گلدستو پېش کولو انتظام هم کړې وو خو قدرت ته دا منظوره نه وه او مهوش د امريکې په ځاي د سوچي کاکا کور ته اورسېده. ډاکټر لائبه تر ناوځه پورې په خپل بېل کښې ډېره ډوبه پرته وه. مازېگر چې د هغې سترگې او غږېدې نو مرجانه ورته ناسته وه او د هغې پښې يې منډلې. د وينېدو سره چې هغې ته د مهوش د اغوا واقعه مخکښې شوه نو سترگې يې بيا پټې کړې خو ډېر زړې بيا او غږولې او مرجاني نه يې تپوس اوکړو، "د مهوش په باره کښې خو څه نوې خبر نيشه؟" مرجاني هغې ته په غمگينو سترگو او کتل او وې وئيل، "نه بي بي هيڅ نيشته"

دې سره هغه پاسېده، خپل پېک شوې سامان يې آن پېک کړو او خپل خپل ځاي ته يې اورسوو. بيا يې د سفر خصوصي سوټ اوويستو او عامي جامې يې واغوستې. بيا يې په خپله کمره کښې لگېدلې د هغې گڼ شمېره تصويرونو ته يو په يو کتل او هغوي سره به يې په چپه خوله خبرې کولې. په مختلف فوزز کښې ويستلې شوي د هغې يو يو تصوير به يې ښکلوو او ځان سره به يې دا وې آئي لويو مهوش، آئي لويو مائي ډاټر. بيا يې ځان سره غلې غوندې اووې،

”لوري، آئي اېم سوري فار يو، ماته د گلي. د پنجې نه خلاصه نكړې شوې آئي اېم سوري مائي ډاټر.“ د هغې د واپس راوستو د پاره د هغې په زړه كښې ډېرې خبرې تلې راتلې يو دا چې هغه تانې ته لاړه شي او د سوچي كاكا او گلي. خلاف د مهوش داغوا رپورټ درج كړي خو بيا يې په دې يره د خپل خيال په خپله ترديد او كړو چې دې سره به د هغې راز افشا شي او كه د هغې خاوند ته پته اولگي نو د هغه په سترگو كښې به هغه رسوا شي. بيا يې په زړه كښې راغله چې هغه د گلي. كور ته لاړه شي او هغې ته منت زاري او كړي نو كېدې شي هغه مهوش هغې ته حواله كړي خو بيا يې په زړه كښې راغله چې دا ناممكنه ده. د هغې په زړه كښې څه نورې خبرې هم راغلې خو چې په كومه راغلې وي په هغې لاړې. هغه په دې ډېره پرېشانه وه چې كه چرې ډاكټر انصار د هغې نه د نه راتلو د وجهې تپوس او كړي نو هغه به څه جواب وركوي.

هلته مهوش د گلي. په غېږه كښې اوده پرته وه خو چې كله وېښه شوه او گلي. ته يې اوكتل نو په چغو چغو په ژړا شوه. هغې د ماما، ماما چغې وهلې، د هغې د غېږې نه كوزېده او تختېده خو هغې كوزېدو ته نه پرېښوده. د هغې دغه چغې لږې او هلې ځلې روانې وې چې شېرډل ورغی. او د مور په غېږه كښې يې د هغې نه په مخ يو شړك اوويستو. د دې شړك سره گلي. په قهرېدلې سترگو هغه ته اوكتل او د هغې په مخ يې لاس كېښودو او هلته ډاكټر لائېې په خپل

زړه لاس كېښودو. دلته د مهوش سترگې پټې شوې او هلته د ډاكټر لائېې سترگې پټې شوې، دلته د مهوش د پټو سترگو نه لږې لږې اوښكې روانې وې او هلته د ډاكټر لائېې د سترگو نه بوتې. بوتې اوښكې روانې وې. دلته مهوش په پټو سترگو سلگي. وهلې او هلته د ډاكټر لائېې سلگي. نه اودرېدلې. دلته گلي. د هغې اوښكې اوچولې او هلته مرجانې د هغې اوښكې اوچولې. د مهوش دغه اټش فشانې سلگي. او د اوښكو په شكل كښې د لارې دغه لږې لا روانې وې چې جان پري راغله. هغې چې د گلي. په غېږه كښې مهوش اولېده نو مسكې. شوه خو چې د هغې اوښكو ته يې اوكتل نورنگ يې تاغير شو، وارخطا شوه، گلي. ته يې په سواليه نظر اوكتل او وې وئېل، ”بابي زما گوډۍ ولې ژاړي؟“ هغې لاڅه جواب نه وو وركړې چې هغه يې د هغې د غېږې نه خپلې غېږې ته واړوله، د هغې اوښكې يې اوچولې او خپلې يې بهولې. هغې چې د هغې مخ ته په څېر څېر اوكتل نو د هغې په گل پانه مخ د گوتو بيله بيله نښخه پرته وه. هغې ته داسې محسوسه شوه چې هغې له چا په مخ سپېږه وركړي وي. هغې په يره يره گلي. ته اوكتل او تپوس يې ترېنه او كړو، ”بابي، زما گوډۍ تا په مخ وهلې ده؟“ د هغې په تپوس گلي. سترگې خكته كړې او وې وئېل، ”نه لوري مانه ده وهلې.“ هغې د خپلې خبرې وضاحت اونكړې شو او د څه كار په بهانه د هغې د خوا نه روانه شوه او بهر اووته. جان پري د قهره سره لمبه شوه خو په خوله

يې هيڅ اونه وې، البته د هغې په مخ يې خوله کېښوده او د گرمو گرمو پوکو تېکورو نه يې ورکول. دې سره د هغې د مخ دردونه کم شو او سترگې يې او غړولې. هغې چې جان پري ته اوکتل نو هغې ته کلکه ورتراړه وته. جان پري د هغې غوږ ته خوله نږدې کړه او غلې غوندې يې ترېنه تپوس اوکړو، ”مهوش ته چا وهلې يې؟ د هغې په تپوس هغې د هغې د غېږ نه سراوچت کړو، د بکيانې د اونې لاندې په کت کېښې پروت شېرډل ته يې په يره يره اوکتل، هغه ته يې گوته اونيوه او وې وېل، ”زه دغه سړي په مخ وهلې يم.“ هغه په مخ لاس اړدي او هغې ته په ژغوني سترگو گوري. جان پري هغه ښکلوي او هغې ته غلې غوندې وائي، ”خېر دے گل، دغه ستا لالا جي دے“ مهوش د هغې په جواب د نفرت په انداز شونډې بوسې کړي او وائي، ”زما لاله جي نه دے.“ د هغې د خولې نه ايله دغه ټکې اووتل چې سوچي کاکا جهارو په لاس کورته راغی. مهوش چې هغه ته اوکتل نو مخ يې د جان پري په لويته کېښې پټ کړو. سوچي کاکا جهارو يو خوا ته کېښوده، لاسونه يې اوځنډل او مهوش ته يې اووئيل ”هله لوري، ماله راشه“ د هغه په خبره جان پري مسکۍ شوه او هغه ته يې اووئيل، ”مهوش، تانه يرېري باباجي“ بيا مهوش ته وائي، ”باباجي له ورشه مهوش“ مهوش ته داسې محسوسېده چې دغه ټول د هغې او د هغې د مورد احساساتو قاتلان دي.

غرمه کورته گل ولي او خان ولي هم د سکول نه راغلل او گلې هم

يوه غټه کاسه اينگولې په لاس او يو سترے ډوډۍ په ترېښ کېښې نيولې راغله. هغې اينگولې او ډوډۍ په کت کېښې کېښوده، دوه زاړه ټکوري يې په زمکه او غوړول او ټولو ته يې په چغه اووې، يه وړو، راځۍ چې ډوډۍ او خورۍ. د ډوډۍ د اواز په اورېدو سره قدیر او کبير هم د خاورو نه خپېر د کور د گوتونو نه رااووتل او ټول ډوډۍ ته کېناستل. د گلۍ په ست باندې جان پري هم د مهوش د خاطر هغوي سره کېناسته او ټول په يوه کاسه کېښې لگيا وو. جان پري به کاسه کېښې نورۍ چوکه کوله او هغې له به يې خوله کېښې ورکوله خو هغه د هغوي نه دومره يرېده چې نورۍ يې نه تېرېده. بهر حال د جان پري په لاس هغې څه ناڅه اوخوړه. گلۍ او سوچي کاکا هغې ته ډېر زارو قربان وېلے او چې خومره هغوي ځان ته نږدې کوله هومره به ترېنه هغه په يره يره روستو خوېده.

د ډوډۍ نه پس جان پري خپل کور ته تلل غوښتل خو مهوش هغې پورې انځتې وه او هغه يې تلو ته نه پرېښوده. چې اونشو نو گلۍ ورته اووې، ”لورې دې سره يو څو ورځي گزاره اوکړه چې دا دلته بلده شي نو بيا...“ جان پري د هغې د خولې نه خبره اخلې، مسکۍ شي او هغې ته وائي، ”يو څو ورځي؟ زه خو لږ ساعت د پاره راغلي يم. زموږ کور خوشے دے. ورته م جرنده اچولې ده. زما تگ ډېر ضروري دے. گلۍ: موريدې چرته تلې دے؟

جان پري: هغه پندۍ ته خور کره تلې ده.

گلی. لوري، ترڅو چې هغه نه وي راغلې، ته مونږ کره اوسه. د دې جینۍ به درباندي زړه راغونډ وي او ته ځوانه جانې پېغله به په خوشه کور کښې څه اوکړې.

جان پري. چې ته وای نو د مهوش د پاره به پاتې شم خو هسې نه چې تنگ شی راباندې.

گلی. یه لورې مونږ به درباندي څه تنگ شو. زموږ ډوډۍ د مشر خان د کوره ده. ستا د پاره به ترینه یوه ډوډۍ، دوه زیاتي راوړم. د چای، شربت تکلیف نیشته. ځکه چې پی. هم د خپله کوره دي او گړه هم د خپله کوره ده. چې ته کور یې نو زما به زړه جمع وي او د بهر کار ته به اوزگار شم. دا کور خپل کور او گڼه او ترڅو چې مور دې نه وي راغلې، تر هغې به مونږ کره یې.

دویمه برخه

مشر خان او مشرې بي بي سره د شاکر خان خبرې شوې وې او هغوي یې د کډوالو او د قاضي صېب د کورنۍ د راتلو نه خبر کړي وو. د هغوي په راتلو مشر خان ډېر خوشحاله وو او هغه له یې د هغوي د خدمت هدايات ورکړي وو. قاضي صېب سره هم د هغه ډېرې خوږې او اوږدې خبرې شوې وې او هما او سهېل سره یې هم د هغوي د مزاج مطابق خبرې شوې وې. مشرې بي بي هم خوش نصیبې ابې. او هما او سهېل سره خبرې کړې وې او هغوي له یې ډاډ ورکړې وو. دې سره سره یې زرتاجې له هم د هغوي د خدمت او مېلمستیا

هدايات ورکړي وو. د شاکر خان دا خیال وو چې د هغه مور پلار د قاضي صېب د کورنۍ د راتلو نه خبر شي نو خپل قیام به مختصر کړي او د هغوي لیدو له به زرتزره راشي خو داسې اونشو، هغوي په خپله سهېلانی سرگرمۍ کښې داسې انختي وو لکه چې دا د هغوي د ژوند اخري تور (Tour) وي او د راتلو یې هډو نوم نه اخستو. هغوي ته د راتلو ضرورت هم نه وو ځکه چې هغوي ته پته وه چې په هغه کښې د هر قسم مسلې حل کولو صلاحیت شته نو په دې وجه هغوي د هغه له خوا مطمئن وو. هما او سهېل به تر غرمې پورې د آرام گاه په چمن کښې کرکت کوو او مازیگر به د باغ سهېل له وتل. هغوي سره به خوش نصیبه ابې. هم وه او قاضي صېب به هم ورسره په وهیل چپر کښې گرځېدو. هغوي به په خپله طبعه گرځېدل او په خپله طبعه به یې د اونو نه مېوې شوکولې او خوړلې. د هما د خط نه پس شاکر خان نه د آرام گاه په طرف تېرېدو او نه یې خپلو سپرو له هغه خواته دتلو اجازت ورکوو، البته د زرتاجې په ځله به یې د هغوي ټول ضرورتونه پوره کول.

د هغوي بلکه د هما ضرورتونه او فرمائشونه هم عجیبه وو، کله به یې ترېنه څه غوښتل او کله څه. او چې کله به هغه د هغې د فرمائش په پوره کولو کښې لږ لم لېټ او کړل نو بیابه مروره وه. یو ځل ترېنه هغې بنگرې او غوښتل. هغه چې بنگرې راوړل او د زرتاجې په لاس یې ورله اولېږل نو هغه یې ورته واپس کړل چې دا نه بلکه شنه بنگرې

. چې کله يې ورله شنه بنگري راوړل او د زرتاجي په لاس يې ورله اولسپړل نو هغه يې په لاسونو کښې تنگ وو. هغې ورته هغه واپس کړل او د زرتاجي په ځله يې ورته اووې چې دا تنگ دي. هغه خپل ضروري کارونه پرېښودل ، هغه يې بيا يورل او د هغې نه يې لږ لوي بنگري راوړل . د بده مرغه هغه بنگري د هغې په لاسونو کښې دومره اړت ووجې د هغې په لېچو کښې ايسارېدې نشو او ټول به د هغې مړوندونو ته راغونډ شو. هغې ورته د زرتاجي په لاس بيا واپس کړل او د هغې په خوله يې ورته اووې چې ”دا اړت دي“ هغه چې ډېر تنگ شو نو بازار ته لاړو ، يوه بنگري واله يې ځان سره په موټر کښې راوسته او ارام گاه ته يې وردننه کړه ، او چې کله مطمئن شوه نو بيا يې بنگري واله په گاډي کښې کېښوله او خپل مقام ته يې اورسوله. دغه شان يو ځل يې ترېنه دېوتو د پاره سپينه کپړه او رنگېن تارونه اوغونډتل . په هغه کپړا او هغه تارونو هغه پوزې له راغی ، د څو څو ځله راوړلو او واپس کولو نه پس يې اخر د هغې فرمائش پوره کړو. يو ځل زرتاجي هغه له د سودا يولو ډېر فھرست ورکړو. هغه چې فھرست اوکتو نو مُسکې شو او هغې ته يې اووې ، ”دا فھرست چا ليکلې دے ؟ هغې ورته اووې ، ”خان جي ، دا زما په وينا همابي بي ليکلې دي“ هغه ترېنه بيا تپوس اوکړو ، ”رسي هم ستا په وينا ليکلي شوې ده“ ؟ هغې په يره يره جواب ورکړو ، ”نه خان جي ، رسي پکښې هما بي بي د ځانه لېکلي ده“ ؟

هغه ترېنه په مُسکا تپوس اوکړو ، ”رسي څه پکار ده“ ؟ هغه مسکې شوه او ورته يې اووې ، ”رسي نه هغه زانگلو د پاره ټال جوړول غواړي“ ؟ شاکر خان :. ټال ؟ ټال په کوم څائے کښې جوړول غواړي ؟ زرتاجه :. ارام گاه سره خوا کښې د باغ په اړنو کښې . شاکر خان :. د ارام گاه په چمن کښې ولې نه جوړوي ؟ زرتاجه (مسکې شي) خان جي ، هغه په زانگلو زانگلو کښې د اړنو نه مېوي شو کول غواړي . د هغې په خبره هغه تندي له لاس راچوي او وائي ، ”دې مېلمنې نه خو زه ډېر تنگ شوم . د دې د ستر په وجه زه د ارام گاه په خوا هم نه تېرېږم او چې په باغ کښې ټال واچوي نو بيا به رانه باغ ته تلل هم پاتے شي . زرتاجه :. خان جي ، په دې کاغذ هغې خپل موبائيل نمبر لېکلې دي . تاسو ورسره په خپله خبره اوکړی ، هغه خپل موبائيل راخلي او هغې ته کال کوي . چې رينگ ورشي نو هغه وائي ، ”هېلو څوک پليز؟“ شاکر خان :. زه شاکر خبرې کوم . هما :. شاکر ... ؟ څوک شاکر پليز ؟ شاکر خان :. زه ستا خان جي ، شاکر خبرې کوم . هما :. اوه يس ، يس ، تاسو څه وېل غواړی پليز ؟ شاکر خان :. زه تانه دا تپوس کول غواړم چې ته په کوم څائے کښې ټال جوړول غواړی ؟ هما :. ټال ... اوه يس ټال ... ؟ يس ، په باغ کښې خان جي .

شاكرخان: د آرام گاه په چمن كښې ولې نه ؟

هما (په افسرانو موږ) دا زما مرضي ده ، زه چې كوم ځاي جوړول غواړم ، جوړولې شم .

شاكرخان: او كه د څه مصلحت په وجه زه په باغ كښې د جوړولو اجازت درنكړم نو بيا ؟

هما: بيا دا چې ته د باغ مالك يې ، چې اجازت نه راکوړه نومته راکوړه .
دا يو څو ورځې به ستا د تال نه بغېر هم تېرې شي ، دې سره هغه موبائېل بند کړي ، هغه هغې ته څو څو ځله هېلو او وائي خو چې هغه جواب ورنکړي نو هغه مسکې شي ، زرتاجې ته گوري او وائي ، ”همالاره مروړه شوه ډېره نازک مزاجه غونډې ښکاري“ .

زرتاجه: هاو خان جي دېکښې هيڅ شک نېشته .

شاكرخان (په جېرانتيا اوبې صبرۍ) څه مطلب زه پوه نشوم ؟

زرتاجه: خان جي ، هغه په تا باندې ناز کوي ، چې تانه ناامیده شوه نو د هغې د اميد نور څوک پاتې شو؟ د ماشوم د غوښتنې اخري حربه ژړاوي او د مئينو مروړتيا ؟

شاكرخان: دا ته لا څنگه خبرې کوي زرتاجي؟ ته په هوش كښې يې؟
ته ماسره خبرې کوي ، د مئينو او مروړتيا خبره پکښې د کوم ځاي نه راغله ؟

زرتاجه: خفه نشي خان جي ، خوزه هغه څه وېم کوم چې حقيقت دے هغه تاسره بې فنا مينه کوي .

شاكرخان: مينه خو لالويه خبره ده ، هغې ته ما چرې په دے غرض كتلے هم نه دي ، بلکه د هغې مخ م لېدلے هم نه دے .
زرتاجه: تابه واقعي هغه نه وي ليدلے خو ته هغې ليدلې هم يې او ستا خبرې يې هم اورېدلي دي .

شاكرخان: زما د همدردۍ دا مطلب شو چې هغه په سراوخته او زما همدردۍ له يې د مينې رنگ ورکړو ، د هغه په غصه زرتاجه مسکې شي او غلې غونډي وائي ، د مينې رومبي قدم همدردي وي او اخري قدم يې ديوانگي وي .

شاكرخان: زرتاجې ته نن داسې بل بل شان خبرې کوي . دا دې د چانه ازده کړي دي .

زرتاجه: دا ازده کېږي نه بلکه پېښېږي او تېرېږي .

شاكرخان: تاته هغې زما متعلق څه وېلې دي؟

زرتاجه: هغه ستا متعلق په ځله هېڅ نه وائي خو د هغې دکړواوړو نه د هغې د مينې اندازه کېږي .

شاكرخان: د کړواوړو نه څنگه ؟

زرتاجه: خان جي ، تا چې هغې له کومه سپېښه رېښمي کپړه او رېښمي رنگين تارونه راوړي وو په هغې يې ستانوم د گلونو او بوتو په شکل کښې په داسې انداز ليکلې دي چې په اسانه پرې څوک نه پوهېږي .

شاكرخان: چې په اسانه پرې څوک نه پوهېږي نو ته پرې څنگه پوه شوې . ته خوليك لوست نه يې؟

زرتاجه: زۀ پرې ځكه پوه شوم چې ماورته يو ځل اووې چې دغسې گلو نه ماله هم جوړ كړه دا خو ډېر بنائسته دي، هغې زما په خبره او خاندل اووې وئيل، ”دا بوتې، گلو نه نه دي بلكه دا د چانوم دے.“

”د چانوم دے؟“ ماترېنه په حېرانتيا تپوس او كړو دا خو بالكل د گلونو غوندې بنائسته دے، ”هغه مَسْكې شوه، او شرمېده او غلې غوندې يې اووې، ”چې څنگه هغه بنائسته دے، دغسې يې نوم هم بنائسته دے.“ زما د بيا بيا تپوس په جواب كښې هغې اووې، ”دا د خان جي نوم، شاكړخان دے.“ د هغې په خبره هغه مَسْكې شي او وائي، ”ښه نو بيا؟“

زرتاجه: بيا دا چې د هغه كپرې نه يې خپل بالخت له ابره جوړه كړه، اوس ټوله ورځ او شپه د هغې د سر لاندې او ډډو ته هغه بالخت پروت وي.

شاكړخان: اوه دا خبره ده... ښه نو خبره دے حد ته اورسېده.

زرتاجه: نه خان جي، دے نه هم ورتېره ده.

شاكړخان: هغه څنگه؟

زرتاجه: هغې په خپلو دواړو لېچو ستا نوم په پخه سياهي ليكلې دے او چې په هراړخ سملې نو مخ او سريې ستا په نوم پروت وي.

شاكړخان: اوه خبره دے حد ته اورسېده او ماته پته هم نېشته... ښه نو دا راته اووايه چې د هغې مينه دے حد ته رسېدلې ده نو بيا زما نه سترولې كوي؟

زرتاجه: خان جي، مينه په خپل ځاي دے او ستر په خپل ځاي دے.

مينه د هر چا حق دے او ستر د هرې پښتنې پېغلې حسن دے.

شاكړخان: چې ما هغه ليدلي نه ده نو زۀ هغې سره څنگه مينه كولے شم؟

زرتاجه: زۀ تانه د هغې د پاره مينه نه غواړم او نه درته هغې سره د مينې خواست كوم خو د يوې مېلمنې په حېث د هغې زړه ساتل ستا فرض دے.

شاكړخان: واقعي ته ښه وايې، زرتاجې، ماله واقعي داسې نه وو پكار؟ څه ته ورځه.

د هغې دتلو نه پس هغه ډېره شېبه په كټ كښې پروت وواو د هغې متعلق يې سوچ كوو. چې څومره به هغه د هغې متعلق سوچ كوو، هومره به يې ورسره همدردي زياتېده او اخر هغه دې ته مجبور شو چې د هغې خواهش پوره كړي. په دے غرض هغه پاسېدو، د كمري نه اووتو او حجرې ته لاړو. په دغه سوچونو او فكونو كښې هغه ډېره شېبه تېلاني كوله، بيا په گاډي كښې كېناستو او بازار ته روان شو. چې بازار ته اورسېدو نو نوره سودا يې هم واخسته او د هما د ټال د پاره يې رسي. هم واخسته. چې كله د بازار نه واپس شو او ارام گاه ته اورسېدو نو هغه ټوله سودا يې زرتاجې ته حواله كړه او خپل كور ته روان شو. هغه لا ايله خپلې كمري ته رسيدلے او ډډه شوے وو چې زرتاجه راغله او هغه رسي. يې هغه ته واپس كړه كوم ه چې د هما د ټال د پاره هغه راوړے وه. هغه ترېنه په حېرانتيا تپوس او كړو،

”رسي دې ولې واپس راوړه“.

زرتاجه: خان جي، هغه وائي چې اوس د دې ضرورت نېشته.

شاكرخان: ضرورت ولې نېشته؟ چرته يې بله پېدا كړه او كه ټال اچول نه غواړي؟

زرتاجه: ماته پته نېشته خان جي، ته ترېنه په خپله تپوس او كړه، هغه موبائېل راخلي او هغې ته رېنگ كوي، چې رېنگ ورشي نو هغه موبائېل بند كړي. هغه زرتاجې ته په سواليه نظر گوري او وائي، ”موبائېل يې بند كړو، داسې معلومېږي چې د هغې غصه لا ختمه نه ده. زرتاجه: خان جي، تا خپل فرض ادا كړواو د هغې ارمان دې پوره كړو اوس چې هغه ستا خلوص نه قبلوي نو دې كښې نه ته څه كولې شي او نه زه څه كولې شم.

شاكرخان: داسې مۀ وايه زرتاجي، زۀ د هغې خفگان نشم برداشت كولې او په هره طريقه چې وي، هغه خوشحاله لېدل غواړم ځكه چې هغه د يو څو ورځو مېلمنه ده خو تاسره دا مشوره كول غواړم چې ماله څۀ پكار دي.

زرتاجه: خان جي، زۀ ستاسو دواړو خدمتگاره يم. زۀ ستاسو په مينځ كښې هيڅ نشم وېلي.

شاكرخان: مشوره خوراكولې شې كنه.

زرتاجه: مشوره دا ده چې تۀ ورله په باغ كښې ټال واچوه نوركارز ما دے.

شاكرخان: ډېره ښۀ ده. تۀ دا رسي دلته پرېږده او تۀ څه. د هغې د ټلو نه پس هغه هغې ته كال كوي، چې رېنگ ورشي نو هغه موبائېل اوکے كړي او وائي، ”سوري رانگ نمبر“ دې سره موبائېل بند كړي. د هغۀ د خولې خبره په خلة او د زړۀ خبره يې په زړۀ پاتې شي. يوه شېبه يې موبائېل ته كتل، بيا يې يو خوا ته كېښود او په كټ كښې بوړي بوړي پرېوتو.

سبا چې هغه د خپلو مصروفیاتو نه اوزگار شو نورسي او نور لوازمات يې په گاډي كښې كېښودل او د ټال اچولو د پاره باغ ته لاړو. هغۀ ته دا نه وه معلومه چې هغې د ټال د پاره كوم څائے او كومه اونه خوښخه كړې ده. بهر حال ارام گاه سره خوا كښې چې كوم څائے او كومه اونه هغۀ ته غوره ښكاره شوه په هغې كښې يې ورله ټال واچوو. چې دے نه اوزگار شو نو په گاډي كښې كېناستو او چې كورته ټلو نو په لاره كښې د قاضي صېب كورنۍ په مخه ورغله. قاضي صېب په وهيل چېر كښې ناست وو او د هما په سهاره مخكښې روان وو. هغوي پسې روستو خوش نصيبه ابی. وه چې سهېل د لاس نه نيولے وه او د هغۀ په مدد رورور وروانه وه. هغه چې د هغوي خواله ورغی. نو گاډے يې اودرو، د هغوي سلام د پاره د گاډي نه كوز شو او د هغوي خواله ورغی، هما چې هغه اوليدو نو مسكۍ شوه او مخ يې د لپټې په پلو پټ كړو او كله چې هغۀ قاضي صېب سره روغ جوړ كول نو هغې ترېنه مخ واړواو هغه ته يې شاكره. قاضي

صېب د هغه په ليدو ډېر خوشحاله شو ، په ناستې ناستې يې هغه بښکل کړو او د گيلې په انداز يې ورته اووے ، ”شاگره بچے ، ته هډو زمونږ خواله نه راځے . ولې زمونږ نه خفه يې او که په مونږ تنگ شوے يې.“ د هغه په تپوس هغه مُسکے شو او وے وئيل ، نه کاکاجي ، داسې هيڅ خبره نېشته ، زړه م غواړي چې ټوله ورځ تاسو سره وے خو د دې ميلمې د ستر په وجه درتله نشم (هغه هُما ته اشاره کوي) . قاضي صېب مُسکے شي ، شاته گوري او هغې ته وائي ، ”هما لورې ، ته د شاگر بچي نه ستر کوې ، دے خولکه ستا او سهېل زما خپل بچے دے . د مخ نه لوپته لرې کړه ، شابه سلام ورته اوکړه او معافي ترېنه اوغواړه ، “ هغه د هغه په زور نه د مخ نه لوپته لري کړي او هغه ته وائي ، ”خان جي سلام عليك“ هغه چې هغې ته اوگوري نو د هغه سترگې د هغې په مخ کښې ښخې شي او په خوله کښې مې لاړې اوچې شي ، هغه په خپلو اوچو اوړپېدلي شونډو وائي ، ”وعليکم ، سل ... سلام“. د هغه د سلام الفاظ لا پوره شوي نه وي چې قاضي صېب هما ته وائي ، ”شابه ، د شاگر بچي نه معافي اوغواړه“. هغه چې د قاضي صېب خبره ووري نو وائي ، ”نه کاکاجي ، د معافي غوښتو ضرورت نېشته . د دې معافي شوې ده“ د هغه په جواب کښې هما مُسکے شي او وائي ، ”تېنک يو خان جي“ په دېکښې خوش نصيبه ابې او سهېل هم د هغوي خواله راځي ، هغه چې هغې ته سلام اوکړي نو هغه د هغه لاسونه بښکلوې

او وائي ، ”بچے ته مونږ کره ولې نه راځے ، مونږ خو جوستاسو په اُسره پراته يو...“ هغه نور هم څه وېل غواړي خو قاضي صېب د هغې د خُلې نه خبره اخلي او وائي ، ”شاگر بچے ، د هما د ستر په وجه مونږ کره نه راځي“ خوش نصيبه ابې هماته گوري او وائي ، ”داسې مۀ کوه کنه لورې . شاگر خان خولکه د سهېل زمونږ بچے دے . په خپلو کښې جو ستر نه کېږي لورې“. شاگر خان مُسکے شي او په فاتحانه انداز هما ته گوري . د هغه د مُسکا په جواب کښې هغه غاښونه چېچي او هغه ته گوته نيسي لکه چې هغه له څه دهمکي ورکوي . هغه لا هغوي سره خبرې کولے چې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . هغه موبائېل اوکے کړو او غلې غوندې يې اووے ، ”زۀ درغلم“ بيا يې قاضي صېب ته اووے ، ”قاضي صېب ، تاسو نه م تلوته زړۀ نه کېږي خو څه مېلمانه راغلي دي او په حجره کښې زما انتظار کوي.“ قاضي صېب مُسکے شو او هغه ته يې اووے ، ”څه ورشه بچے ، مېلمنو له جو ورشه“.

دې سره هغه د هغوي نه رخصت واخستو ، په گاډي کښې کېناستو او روان شو . ماسخوتن تېر چې هغه د مېلمنو نه اوزگار شو نو خپل کوراو خپلې کمږې ته ورغی . هغه په خپل بېد کښې سملاستو او د هما په باره کښې يې سوچ کوو . هغه د هغې د حسن نه ډېر متاثر شوے بلکه مسحور شوے وو . هغه لا د هغې د حسن په خيالي تماشه کښې بوخت وو چې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . هغه

موبائېل او.کے کرو نو په مُسکا يې اووے ، ”هېلو ، خوک پليز“ په موبائېل اواز راغی . ”خوک پليز؟ ته زما موبائېل نمبر نه پېژنې ؟“ شاګرخان: . اوه ، دا ته يې ، سوري هما ، زما سترګې برېښي او خه پرې لېدے نشم .“

هما: . ستا سترګې کله نه برېښي؟ مازيګر خوتيك ټاک وے .

شاګرخان: . مازيګر تيك وې خو ستا دلېدو نه پس برېښي .

هما: . ښه دا خبره ده هڼ ، ته په ما طنز کوے ؟

شاګرخان: . طنز نه کوم هما ، بالکل رشتيا وایم .

هما: . داسې معلومېږي چې ته دلېدو شوے يې .

شاګرخان: . دلېدو شوے نه يم . په ما نظر نه لګي ځکه چې ما کښې هيڅ داسې خوبي نيشته چې دلېدو شوم .

هما: . ته دلېدو شوې ځانه خه خبرې ، دا تپوس دلېدو شوې ځانه اوکړه چې خوک ستا په مينه کښې شپه ورځ کړېږي . ته خو دلېدو شوې سرېږي .

شاګرخان: . داسې بې وقوفه خوک کېدېشي چې تورې شپې ته روڼ سحر وائي او ماغوندي بنده ته دلېدو شوي .

هما: . په دغه بې وقوفو کښې زه هم شامله يم .

شاګرخان: . اوه ، چرې هم نه . تادي خدای دلېدو شوي نه اوساتي . هما: . خان جي ، يوه خبره م منے ؟

شاګرخان: . بالکل منم ، وايه زه ستا خه خدمت کولے شم .

هما: . خدمت نه ، يو خواست درته کوم او هغه دا چې ته لږ راشه پليز .

تاسره م يوه ضروري خبره ده .

شاګرخان: . اوس په دې توره شپه ؟

هما: . هاو ، اوس په دې توره شپه .

شاګرخان: . که خه ضروري خبره وي نوماته په فون هم کولے شي . وايه پليز .

هما: . دا په فون دلېدو خبره نه ده . ته راشه پليز ، زه دلېدو شوې په چمن کښې ستا انتظار کوم .

شاګرخان: . ډېره ښه ده ، زه درغلم ، دلېدو شوې خبرې سره دلېدو شوې گېټ دلېدو شوې اواز راغی . هغه چې بهر اووتو نو گېټ سره دلېدو شوې نوکر

کمال ولاړ وو او هغه سره خوا کښې دلېدو شوې کاکا دوه زامن گل ولي او خان ولي ولاړ وو . دلېدو شوې تپوس باندې کمال هغه ته اووے چې

”دلېدو شوې کاکا په کور پوليس چهاپه وهلې ده . سوچي کاکا ، دلېدو شوې ښځه دلېدو شوې شېر دل او يوه مېلمنه جيني . پوليس دلېدو شوې اوويستل او تانې ته يې بوتلل . دوي غواړي چې تاسو هغوي پسې

ورشي او هغوي دلېدو شوې نه خلاص کړي .“

شاګرخان: . دلېدو شوې دا مجال چې زما دلېدو شوې اجازت نه يې بغېر ، زما دلېدو شوې په کور چهاپه اووهله او تانې ته يې بوتلل . دې سره هغه

حجرې ته روانېږي ... چې حجرې ته اورسي نو گل ولي او خان ولي ته وائي . ”زه هغوي پسې ورځم ، تاسو کور ته ځي . برېږي مه ، اوس به

يې راولم .“ هغه په گاډي کښې کښې او په يو شخ دلېدو شوې نه اوځي .

چې لږ مخکښې لار شي نو هغه ته هما سره کړې خپله وعده ورياده شي. هغه هغې ته په تلو تلو کښې رېنگ کوي او ورته وائي، ”هما، زما انتظار مه کوه، ماته يوه اېمرجنسي پېښه شوه، زه هغې پسې روان یم“ هغه، هغه له هډوڅه جواب ورنکړي او په چپه ځله خپلې کمري ته روانېږي. لږه شېبه پس هغه ته د تاني د SHO له خوا رېنگ اوشو او ورته اووېلې شو چې، ”خان جي، ستايوڅو همسايو باندې مونږ چهاپه وهله ده او هغوي موتاني ته راوستي دي“.

شاګر خان: په څه کېس کښې؟

SHO: د اغوا په کېس کښې.

شاګر خان: ايف آئي آر خودرچ شوې نه دے؟

SHO: لافي الحال درج نه دے، ستاسو د مشورې انتظار دے.

شاګر خان: مهرباني، هم په دے کېس کښې زه تاني ته دروان یم. شکريه؟ هغه چې تاني ته اورسېدونو SHO د هغه سلام له د خپل دفتر نه بهر اووتو. بيا يې هغه دفتر ته بوتلو او په عزت سره يې په کرسۍ کېنو. د SHO په دفتر کښې دوه مېلمانۍ ناست وو. هغوي هم د هغه په احترام کښې پاسېدل خو شاګر هغوي سره د شکريې په خپلو خپلو ځايونو کېنول. په دغه دوو کښې يوه ډاکټر لائېه وه او بل د هغې خاوند ډاکټر انصار وو. ډاکټر لائېي او شاګر خان يو بل پېژندل ځکه چې د سوات د کډوالو د کېمپ په مېډيکل ټيم کښې هغه هم شامله وه او کله کله به نورو ډاکټرانو سره دغه کيمپونو ته تله. شاګر

خان سره د هغې څوڅوځله ملاقات هم شوې وو او د هغوي د علاج معالجې په باره کښې د هغوي خبرې هم شوې وې. هغه د هغې نه په مټسکا تپوس اوکړو، ”ته تاني ته څنگه راغلې يې؟“ هغه مسکۍ شوه او وې وېل: دا کېس مونږ سره شوې دے.

شاګر خان: اوه، دا خبره ده دا صېب ستا هسپېنډ (Husband) دے.

ډاکټر لائېه: هاڅو جي دا زما هسپېنډ دے. هغوي لا خبرې کولي چې يوسپاهي په يوه وره شان مجمه کښې د شربت يو ګلاس راوړه او هغه ته يې په مېز کېښودو.

شاګر خان هغه ته وائي، ”دوه ګلاس نور راوړه“. هغه ډېره په تېزۍ سره بهر اوځي، لږه شېبه پس دوه ګلاس شربت راوړي او هغوي له يې ورکړي. شاګر خان او ډاکټر لائېه شربت هم څکي او د کډوالو د علاج معالجې او د خپلې مشاهدې او تجربې په باره کښې خبرې هم کوي. چې هغوي شربت او څکي نو SHO يو سپاهي ته وائي، ورشه هلکه، مرزا صېب ته وايه چې هغه ملزمان د حوالات نه راوباسه او دلته يې راوله. ”د هغه د تلو نه لږه شېبه پس هغوي ټول دفتر ته راوستي شي. هغوي ټول شاګر خان ته سلام اوکړي او په فرش کېښي. SHO ډاکټر لائېي ته وائي، ”ښه بي بي د شاګر خان په مخکښې خپل بيان ورکړه. ډاکټر لائېه د سوچي کاکا، ګلي، مهوش، جان پري او د قاري صېب په باره کښې ټوله واقعه بيان کړي او د ثبوت په طور هغه سټامپ پېپر پېش کړي کوم باندې چې هغوي ګوتې

لگولې وې. چې هغه خپل بيان ورکړي نو بيا ګلۍ خپل بيان ورکوي . په خپل بيان کښې هغه د خپل جرم اعتراف اوکړي . شاکرخان ګلۍ نه تپوس کوي ، ”ستالور مهوش خه شوه ؟“ هغه ژاړي او په ژړا کښې وائي ، خان جي ، د تېرو لسو ورځو نه هغه بې درکه ده او مونږ به ته د هغې باره کښې هيڅ پته نه لګي چې چرته ده ؟

شاکرخان: SHO ته گوري او وائي SHO صېب ، دا کېس پېچېده دے که ستاسو خوښځه وي نو دا به جرګې ته حواله کړو .

SHO : زما پرې هيڅ اعتراض نيشته البته د مدعيانو راي معلومې کړي . شاکرخان ډاکټر لائبي او ډاکټر انصار ته گوري او وائي ، ”ستاسو څنگه خوښځه ده .“

ډاکټر لائبي : زما ستاسو په فېصله هيڅ اعتراض نيشته ، چې څنگه تاسو جوړه کړه ماته منظور ده .“

شاکرخان: (SHO ته) صېب مدعيانو او ملزمانو د فېصلي اختيار ماله راکړو تاسو ته منظور ده .

SHO : هاؤ خان جي ، ماته بالکل منظور ده خو دوي به ماله ليکلي راکړي چې دوي خپل کېس واپس واخستو او جرګي ته يې حواله کړو . دې نه علاوه چې کله فېصله اوشي او دواړه طرفين او د جرګې مشران پرې لاس ليک اوکړي نو د هغې يوه کاپي به ماته راکوي .“

شاکرخان: ډېره ښه ده صېب . دا زما ذمه شوه او داسې به ضرور کېږي . بيا ډاکټر لائبي ته وائي ، ”تاسو او دوي به سبا مازېگر پنځه

بجې زما جرګې ته راشي . او ستاسو فېصله به جرګي ته حواله کړو.“ ډاکټر لائبي او ډاکټر انصار: ډېره ښه ده خان جي ، هم دغسې به اوکړو . شاکرخان: ستاسو دے خداے عزت اوکړي چې په مامو اعتماد اوکړو . بيا SHO په يو کاغذ د هغوي اقرار نامه ليکي چې هغوي خپل کېس د کلي جرګې ته حواله کړو او چې جرګې خه فېصله اوکړه هغه به د ثبوت په لور د تانې SHO ته حواله کوي . بيا په هغې د دواړو فريکو گوتې اولگولې شوې او دې نه پس SHO دواړو ډلو ته د تلو اجازت ورکړو . شاکرخان د SHO شکريه ادا کړي او د تاني نه اوځي .

سبا مازېگر پنځه بجې د شاکرخان په حجره کښې جرګه راغونډه شوه . په جرګه کښې د زور کلي ، اکبر کلي ، همایون کلي او د نورو کلېو ، عالمان ، سپدان او سپين روبي مشران شامل وو . هغوي ټولو متفق طور شاکرخان د جرګي صدر او نمانځلو . جرګې ته مدعيان او ملزمان حاضر شو . ډاکټر لائبي د مشرانو مخکښې خپل بيان وورو . دې نه پس ګلۍ خپل بيان وورو او سوچي کاکا په خپل بيان کښې د خپلې ښځې د بيان تائيد اوکړو ، شېر دل د خپل پلار او خپلې مور د بيان تائيد اوکړو چې هغه ، د هغه پلار او د هغه مور د ډاکټر لائبي د کوره مهوش اغوا کړې ده او خپل کور ته يې راوستې ده . دغه رنگي جان پري هم د خپل جرم اعتراف اوکړو . د ملزمانو د بيانونه ثابته شوه چې هغوي ملزمان نه بلکه مجرمان دي . کله چې د ګلۍ نه د مهوش د حواله کولو په باره کښې تپوس اوشو نو هغې

لکه د مخکښې غوندې اووې چې، ”هغه د تېرو لسو ورځو نه بې درکه شوې ده او هغې ته، د هغې خاوند او د هغې زوی ته هيڅ معلومات نېشته.“

مشرانو دواړه طرفين د کمرې نه اوويستل او خپلو کښې صلاح، مصلحت شروع کړو، د ډېر بحث و تکرار نه پس هغوي په دې فېصله متفق شو چې ملزمانو له لس ورځې مهلت ورکړې شي او په دغه کښې دننه دننه مهوش جرگي ته حاضرې کړې شي چې د جرگې مشرانو له خپل بيان ورکړي او که ملزمان د هغې په راوستو کښې ناکام شي نو د هغوي خلاف به فېصله کېږي. ”په دې مختصر فېصله باندې د جرگې ټولو مشرانو او صدر جرگه دستخطونه او کړل. بيا هغوي ټول را اوغوښتلې شو او هغوي ته د جرگې فېصله اورولې شوه. دې فېصلې نه پس کېس ائنده تاريخ پورې اوځنډولې شو او مدعيان او ملزمان لاړل. د هغوي د تلو نه پس شاکرخان د جرگې په مشرانو چايي او څکوله او هغوي ټول يې په عزت رخصت کړل.

﴿درېمه برخه﴾

شاکرخان د سوچي کاکا او گلي په حماقت سخته ذهني صدمه رسېدلې وه هغه اگر چه د هغوي په حرکت سخت غصه وو خو هغه نه غوښتل چې هغوي ته سزا ورکړې شي ځکه چې د موسم بابا او تورخان بابا نه واخله ترسوچي کاکا پورې دغه ټول پلار په نيکه د هغوي د کورنۍ کسب گر او خدمتگار وو خو چې په خپله

يې په خپل جرم بونه وانه چول نو هغه سره دا يره ملگرې شوه چې که چېرې په ټاکلې شوې موده کښې مهوش اونه موندلې شي او د هغوي فېصله اونشي نو هغوي ټول به د مجرمانو په حبث پوليس او عدالت ته پېش کېږي او د جرگې ټول ممبران او د صدر جرگه په حبث به هغه په خپله د هغوي په جرم گواه وي. هغه د خپلو سړو په ذريعه د خواشانا ټولو کليو د جماتونو په لود سپېکرو کښې د مهوش د بې درکۍ اعلانونه او کړل خو چې په دې اونشوه نو بيا يې خپل ټول نوکران او کسب گراغونډ کړل او د هغې تلاش پسې يې د پېښور نه واخله تر صوابۍ پورې د کډوالو کېمپونو ته ولېږل او په خپله به هم د سحر نه تر مابنماه پورې گرځېدو. په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغه خپل ټول ياران دوستان او خپل خپلوان خبر کړل چې که چېرې د هغې څه پته اولگي نو چې فوري طور هغه خبر کړي. دې نه علاوه هغه د رېډيو او ټي وي ټولو چېنلو ته هم د هغې د بې درکۍ خبر ورکړی وو.

هلته ډاکټر لائبه خپل خاوند ته دروغ ژنه هم شوه او مخ تورنه هم شوه. هغې چې د دروغو کومي کړهۍ يوبل سره يوځای کړې وې او د دروغو کوم شرنګېدلې امېل يې ترېنه جوړ کړې وو، هغه ټولې يوه په يوه ختمې شوې او هغې سره د شرمندگۍ اورسوائې نه بغېر هيڅ پاتې نشو. هغه د ډاکټر انصار په نظر کښې دومره سپکه شوه چې د هغې هيڅ حيثيت پاتې نشو. هغه د هغې نه دومره متنفر شو چې

کله هغه هغې سره د شاکر خان د حجرې نه کور ته لاړو نو هم په هغه شپه د کوره اووتو، د هغې نه پټ په پټه اسلام آباد ته او بيا د اسلام آباد نه امرېکې ته واپس لاړو.

دغه شان سوچي کاکا، گلۍ او شېر دل هم په خپلو تربورانو او په کلي محلت کېنې سپک شو، او خلکو ترېنه دا جوړه کړه چې هغوي خپله لور په ډاکټر لائبي خرڅه کړې وه خو چې هغه پېسي يې هضم کړې نو د نورو پېسو مطالبه يې ترېنه اوکړه. چې هغې انکار اوکړو نو بيا يې ترېنه هغه اغوا کړه. ځېنو پکېنې دا شوتۍ هم اوویشلې چې هغه يې په بل چا خرڅه کړې ده او په هغه پېسو خپل زوي شېر دل له واده کول غواړي. واده چاسره کوي؟ ظاهره خبره ده چې نابللې مېلمني جان پرې سره. د جان پرې او شېر دل اگر چې خپلو کېنې نکاح نه وه شوې خو د خوشگواره تعلق په وجه د هغوي خپلو کېنې اندرستينډنگ انتها ته رسېدله وو. سوچي کاکا او گلۍ خپلو کېنې صلاح کړې وه چې د هغوي نکاح زر ترزره اوشي او د هغوي خبره شرعې ته درسته شي. هغوي په دغه تکل کېنې وو چې يو خوا د هغوي لور مهوش بې درکه شوه بل خوا ډاکټر لائبي د هغوي خلاف پولېس ته شکايت اوکړو. جان پرې هم د مهوش د اغوا په کېس کېنې لړلې شوې وه او هغې هم اعتراف جرم کړې وو. اوس هغه هغوي کره بڼه په پخه ډېره وه. يو خوا سوچي کاکا او د هغه کورنۍ د خپلو تربورانو د خندا شوه، بل خوا په کلي کېنې رسوا شو،

درېمه دا چې هغوي سره دا يره ملگري شوه چې که چرې په ټاکلي شوي موده کېنې مهوش اونه موندلې شي نو هغوي به تانې ته بوتلې کېږي او د هغوي خلاف به د اغوا مقدمه درج کېږي. د مهوش د لټون په ځائ هغوي په کور کېنې ناست وو، د مهوش او د ټاکلي شوي تاريخ د راتلو انتظار يې کوو.

شاکر خان، هما سره د ليدو کتو او ملاوېدو خوځو وعدې کړې وې خو د هغې ملاقات ته اوزگار نشو ځکه چې د مهوش په لټون کېنې او د هغې د موندلو په هلوځلو کېنې هغه شپه ورځ په ځان يو کړې وه. په دې دوران کېنې د هغې خوځو کالونه او مېسجونه راغلل او هر ځل ورسره هغه د ملاوېدو نوې نوې وعدې اوکړې. په دغه نن سبا کېنې پوره نهه ورځې تېرې شوې. په لسمه ورځ چې هغه ماسخوتن تياره د حجرې نه کور ته او خپلې کمرې ته لاړو نو د ورتلو سره د هغه سترگې په هغه مېز پرېوتې کوم چې د هغه بېد سرته لگېدله وو. په مېز د ماتو شنو بنگړو يوه لپه پرته وه. د ماتو بنگړو په ليدو هغه مسکه شو، په بېد کېنې کېناستو او ځان سره يې اووې، داسې معلو مېږي چې همابي بي بيا مروره شوې ده. دې سره هغه خپل موبائېل راواخستو او هغې ته يې کال اوکړو خو چې هغې څه جواب ورنکړو نو بيا يې ورته مېسج ورکړو. مېسج کېنې ورته هغه اولېکل، ”ډير هما، ماته ستا د جذباتو احساس دے خو زه في الحال درتله نشم. ماله د يو څو ورځو مهلت راکړه پلېز“. هغه لا د هغې د جواب انتظار کوو چې

زرتاجه ڏ هغه ڪمري ته راغله . هغې لا هغه ته ڇٽ ويل غوڻبتل چي هغه پري مخڪڻسي شو او تپوس يي ترينه اوکرو ، ”هما بي بي بيا مروره شوې ده ؟“ هغه مسڪي . شوه او وڃي ويئل . خان جي ، تاته ڇنگه پته اولگهڊه چي هغه مروره شوې ده .“ هغه په مڙ پرائٽه ماتو بنگرو ته اشاره کوي او وائي ، ”يو خو د دے ماتو بنگرو نه پته لگي چي هغه مروره ده ، بله دا چي ماسره په موبائيل خبري نه کوي .“ زرتاجه .: هاڻ خان جي ، هغه تانه خفه ده . په دي وجه يي خپل بنگري مات کڙل .

شاڪرخان .: مانه وڃي خفه ده ، هغه ڇٽ وائي ؟ زرتاجه .: خان جي ، ماترينه ڇو ڇو ڇله تپوس اوکرو خو هغه هيڻ نه وائي ، زما په هر تپوس به يي ڏيو يو بنگري نه ٽڪ وڻستو او لاندې به يي غور ڇوو . په دي دي ڪڻي يي دواڙه لڀچي تشي ڪري“ شاڪرخان .: تاته ڇنگه پته اولگهڊه چي هغه مانه خفه ده ؟ ڪڍڻسي ڇٽ بله وجه وي .

زرتاجه .: بله وجه نيشته خان جي ، هغه تانه خفه ده او ماته هله پته اولگهڊه چي هغې چاڙه راواخسته او ستا هغه نومونه يي په چاڙه گروڙ کوم چي هغې په خپلو لڀچو په پخه سياهي ليکلي وو . شاڪرخان .: اوه مائي گاڏ ، دومره حماقت ، دغسي ڇو به ڏ هغې څرمن ژوبه شوې وي ؟ تاورته ڪتل او هغې دغسي ڪول .“

زرتاجه .: نه خانجي ، زه چي ڏ هغې په نيت پوه شوم نو ماترينه

چاڙه واخسته او هغې له م ڏ لاسه ورکړه . شاڪرخان .: بيا ڇٽ او شو ؟ زرتاجه .: بيا دا چي هغوي ٽولو ڍوڍي اوخوڙه خو هغې دا بهانه اوکړه چي هغه مڙه ده او زڙه ته يي نه ڪڍي . شاڪرخان .: ڪڍڻسي هغه مڙه وه او نوره يي زڙه ته نه ڪڍه . ڍڪڻسي ڏ بهاني ڇٽ خبره ده . زرتاجه .: نه خان جي ، داسي نه ده . هغه مڙه نه ده ، نن دريمه ورځ ده چي دغه بهانه کوي .

شاڪرخان (په ڇهرانتيا) نن دريمه ورځ ده او هغې لا هيڻ نه دي خوڙلي . هغه ڇو به نيمه نه وي پاتي شوي . هغه مانه وڃي خفه ده ؟ اخر ڇٽ شوي دي ؟

زرتاجه .: خداے ڏ پاڙه خان جي ، ته ماسره لاڙ شه او دا تپوس ترينه په خپله اوکړه . او ڪه ته نه ڇي نو زما هم هلته ڏتلونه توبه ده .

شاڪرخان .: (په بي صبري) . نه ، نه ، داسي به نه کوي زرتاجي . زه درسره ڄم ... ڇه چي ڄو ، هغوي چي ڏ کوره اوڃي نو هغه حجرې ته لاڙ شي ، ڏ حجرې نه گاڏے را اوباسي ، هغه ڄان سره ڪڍي او چي لڙ ساعت تهر پري نو هغه ارام گاه ته اورسي . هغوي چي ڏ گاڏي نه کوز شي او ارام گاه ته دننه شي نو شاڪرخان هغې ته وائي ، ”زه ڏ هغې ڪمري ته ورڄم او ته ڍوڍي گرمه ڪڙه او هلته يي راڙه .“

زرتاجه .: ڍوڍي . په هارڊ پات ڪڻي گرمه پرته ده ، ته ورشه ، زه يي

دراوړم“.

شاګر خان د هغې د کمرې ورسره اوږدېدو او په وريې رو غوندې ناکنگ اوکړو. هغه درې ځله دغسې اوکړل خو چې هغې څه جواب ورنکړو نو بيا يې ورله دیکه ورکړه. وربولت شوې نه ووبکه هسې پورې وو. په کمره کېنې زيروبلبل بلېدو او پکې چلېدو. هغه په سيلپنگ سوت کېنې ملبوسه وه او په بېلېد کېنې خورې زلفې دانه وانه پرته وه. هغه لا د هغې د حسن په تماشه وو چې زرتاجه د ډوډۍ خوانچه په لاس راغله، په مېز يې کېښوده او يو خوا ته غلې غوندې اوږېده. هغه، هغې ته د تلو اشاره اوکړه. هغه چې د کمرې نه بهر اووته نو هغه وربولت کړو، زيروبلبل يې مې کړو راډ يې اولگولو او هغې سره خوا کېنې مېز ته کېناستو. د راډ بلېدو او د هغه د کېناستو سره د هغې سترگې او غړېدې او چې هغه ته يې اوکتل نو سترگې يې څو څو ځله اوزبولې بيا د کت نه پاسېده، برېښې پښې هغه ته مخامخ په فرش اوږېده او ورته يې اووې، ”ته دلته د چا په اجازت راغله؟“

شاګر خان: ماته دا معلومات نېشته چې کمره د چاده خو زه اوږې شوې ووم او چې ډوډۍ خوړلو د پاره ارام گاه ته راغلم نو زرتاجې دلته راوستم“ هغه د غورۍ نه پلېت کېنې برياني اچوي بيا ترېنه يوه قاشوغه ډکوي او خلې ته نيسي چې هغه ورته په غصه وائي، ”زه تانه دا تپوس کوم چې ته دلته د چا په اجازت راغله؟ هغه د برياني

ډکه قاشوغه په پلېت کېنې واپس اړدي او هغې ته وائي، ”ماخو درته مخکېنې اووې بي بي چې زه دلته زرتاجې راوستې يم. که ستا په ارام کېنې خلل راغله وي نو د هغې درنه معافي غواړم.“ هما (په غصه) اوڅه زما د کمرې نه، زراوڅه شابه.

شاګر خان: ترڅو چې م ډوډۍ نه وي خوړلې تر هغې نه اوځم. هما هغه ته نيغ نيغ گوري. هغه ورته وائي، ”ماته ولې نيغ نيغ گورې، که ته اوږې شوې يې نو ته هم راځه کېنه، ډېر خوند به اوکړي چې دواړه يو بل ته مخامخ ناست يو او په رومبي ځل يوځائې ډوډۍ خورو. دغه کرسۍ راکاږه پليز“.

هما: زه ډوډۍ نه خورم.

شاګر خان: چې ډوډۍ نه خورې نو ورشه ماله د باورچي خانې نه د پېسې يو يخ بوتل راوړه.

هما: زه نه ستا بېره يم او نه ستا نوکره يم.

شاګر خان (مُسکې شي) اوه سوري، ته واقعي په دغه دواړو کېنې نه يې... داسې معلومېږي چې ته زما په راتلو او دلته زما په ډوډۍ خوړلو خفه يې. بهتره دا ده چې زه دا خوانچه اوچته کړم او باورچي خانې ته لاړ شم.“ هغه پاسي او د خوانچې اوچتولو هڅه کوي.

هما: د تلو کوشش مۀ کوه چې راغله يې نوځان موړکړه او بياځه.

شاګر خان: بس زه موړ شوم، نوره م زړۀ ته نه کېږي، ”هغه خوانچه اوچتوي. هما د هغه د لاس نه خوانچه اخلي، په مېز يې اړدي او

ورته وائي، ”داسې مۀ کوه پلېز ډوډۍ اوخوره نوبيا څه.“
شاكرخان: يواځې خوړل مزه نه کوي. که تۀ راسره کښې خو ډېره بڼه
ده گڼې زۀ درنه ځم.

هما: او، کۀ، او، کۀ، زۀ درسره کښم خو په يو شرط.

شاكرخان: کوم شرط؟

هما: مخکښې شرط اومنه، بيا به هغه پوره کوي.

شاكرخان: ډېره بڼۀ ده. ماته ستا هر شرط منظور دۀ. دې سره هغه
مسکۍ شي د کمرې نه اوځي، باورچې خانې ته لاړه شي، هلته نه د
پېپسي دوه بوتلې راوړي او هغۀ ته مخامخ په کرسۍ کښې کښي.

هغه چې قاشوغه راواخلي او د بريانۍ نه يې ډکوي نو شاكرخان زر
خپله قاشوغه ډکه کړي او د هغې ځلې ته يې نيسي. هغه مسکۍ
شي او خپله ډکه قاشوغه د هغۀ ځلې ته نيسي. يوځل چې د هغې

خوند د خولې شي نو بيا ورته وائي، ”داسې نه، په خپله خوره او په
خپله به خورم... شابه د خوړلو مقابل به کوو.“ د بريانۍ نه پس چې
کله د ترکاری خوړلو وار راشي نو د هغې د سپېد نه پته لگي چې
هغه په گټه کښې روانه ده چې ټول پلېټونه اوختي نو لاس اوچت

کړي، مسکۍ شي او وائي، Hurra! I have won the match.
هغوي چې ډوډۍ اوخوري نو دواړه د پېپسي بوتلې اوچتې کړي.

شاكرخان چې د بوتل نه يوگوت واخلي نو بوتل په مېز کېږدي، د
هغې بربنډو لېچو ته گوري او وائي، ”هما بنگري دې څۀ شو؟“ هغه

ورته په لاپروائۍ وائي، ”هغه م مات کړل، اوم غورځول.“

شاكرخان: ولې دې مات کړل؟ مادرله څومره په مينه راوړے وو.

هما: ميری مرضی، زۀ تاته جواب ده نه يم.

شاكرخان: او د څنگل د پاسه دا مټ دے ولې ژوبل دے؟

هما: اوه دا...؟ ما په ناپوهۍ کښې د يو کبرژن محبوب نوم په خپلو

متو ليکلې وو. هغه م گروول او وړانول خو وړان نشو.

شاكرخان: زما نه علاوه ستا څوک بل محبوب شته؟

هما: دا هم ستا نوم دے. که زرتاجې نه وې منعې کړې نومابه د دے

دواړو متو د نومونو غوښځه پرېکړې وه او تاله به م درلېږلي وه.

شاكرخان: اوه مائي گاډ، تۀ زما نه دومره نفرت کوي؟ دا خبره خو زما

په خيال وگمان کښې هم نه وه. ستا کمرې ته په راتلو ماته ډېر

افسوس دے. او، کۀ زۀ درنه ځم.

هما: په دې شپه چرته ځے.

شاكرخان: هرچرته چې ځم، ميری مرضی، زۀ تاته جواب ده نه يم،

هغه پاسي او د تلو هڅه کوي. هما هغه د لاس نه نيسي او وائي،

خفه شوے؟

شاكرخان: زۀ تانه خفه نه يم، د هغه ظالمنې محبوبې نه خفه يم د چا

تصوير چې ما په خپل زړۀ جوړ کړے دے. ځم چې هغه تصوير لکه

ستا په چاړۀ اوگروم.

هما: تۀ به داسې چرې هم نه کوي.

شاكرخان: ولې به نه كوم . چې ته د خپلو مټو نه زمانوم گرولې شې
نوزۀ هم دغسې كولې شم . هما د هغه په اوږه لاس اړدي او وائي ،
”خان جي ، ته پومبې سرې يې ، د چا نه چې ماستر مات كړو . شاكر
خان د هغې په اوږه لاس اړدي او وائي ، ”هما، ته پومبې جينۍ يې ،
چې ما ورته په خبر خبر اوكتل“

هما: ته پومبې سرې يې چې زۀ ورسره ډوډۍ ته كېناستم او په
خپل لاس م د هغه خلې ته قاشوغه اونيوه .
شاكرخان: ته پومبې او اخري جينۍ يې چې ستا نورې م قبوله كړه
او خپله نورې م تا ته اونيوه .

هما: پومبې او اخري؟

شاكرخان: هاؤ بالكل پومبې او اخري.

هما: د دې مطلب دا دے چې زما خائے بل خوك نشي اخستې، بيا
خو زما او ستا جهگړه ختمه شوه .

شاكرخان: جهگړه ختمه نشوه بلكه جهگړه اوس شروع شوه .

هما (مسكۍ شي) هغه څنگه ؟

شاكرخان: هغه دا چې تا بنگرې ولې ماتول اوزمانوم دے ولي وړانوو؟

هما (مسكۍ شي) د دے دواړو سوالونو په جواب كښې كه زۀ تاته
سوري اووېم نو معافي ملاوېدي شي .

شاكرخان: ستا د سوري وېلو نه مخكښې ته معاف شوے . ښه اوس
ماته اجازت دے ، تلے شم ؟

هما هغه د لاس نه نيسي او ورته وائي ، ”ته لږ كېنه ، تانه يو تپوس كوم .
هغوي دواړه په بېل كښې كښې . هما هغه ته په مسكا گوري او وائي ،
”ته رشتيا اوږے شوے وے او ډوډۍ خوړلو له دلته راغلے وے .“
شاكرخان: نه داسې نه ده ، ډوډۍ ما په حجره كښې خوړلے وه خو
چې كورته راغلم او په خپل مېز م ستا مات بنگرې اولېدل نو پوه
شوم چې بي بي مروړه شوې ده .

هما: زما مات بنگرې هلته څنگه اورسېدل .

شاكرخان: زرتاجې راوړي وو او ماته يې په مېز اېښې وو . ماته كال
هم او كړو او مېسج م هم دركړو خو چې تاجواب رانكړو نو بيا زرتاجه
راغله او هغې راته اووې چې ته د درېو ورځو نه په بهوك هړتال يې .
اوس ماته پته نېشته چې ته مانه په څۀ خفه وې ؟

هما: زۀ تا څنگه پوه كړم چې زۀ تانه په څۀ خبره خفه ووم ؟ گوره تا
ماسره د ملاوېدو شو خو وعدې او كړے او يوه دے هم پوره نه كړه .
مخكښې خو زما د ستر په بهانه نه راتلے او چې تانه م ستر مات شو
نو بيا مينځ كښې څۀ پاتې شو ؟

شاكرخان: هما ، تاسو مېلمانۀ يې اوزۀ نه غواړم چې زما په وجه تاسو
ډسټرېب شۍ . ”هما د هغه د خلې نه خبره اخلي او وائي ، ”مېلمانۀ ؟
مونږ ستاسو مېلمانۀ نه بلكه كډوال يو . مېلمانۀ داسې وي لكه مونږ
چې يو . مېلمانۀ د كور ليدو له نه راځي بلكه كورښو له راځي . سړو
او ښځو له راځي . په دے دومره موده كښې ، ته دلته په دوېم ځل

راغله . په رومبۍ ځل بابا سره راغله وې او اوس زما د پُرزوره احتجاج په وجه راغله . دې نه علاوه نه ستا خوياندې راغلې نه انکل خان بابا او نه مشرې بي بي . څه ، هغوي کور نيشته خو تا باندې څه شوي دي . ته ولې نه راځې ... خان جي تازما يوشرط منلې وو ، تاته ياد دے .

شاكرخان: . هاڅو ماته ياد دے خو د شرط نوعيت راته معلوم نه دے . هما: . د شرط نوعيت دا دے چې ته چې ټوله ورځ هر چرته يې ، په هغې زما اعتراض نيشته نو د مابڼام ډوډۍ به هم مونږ سره خورې او شپه به هم مونږ سره دلته كوي تاته دا شرط منظور دے .

شاكرخان: . په ډوډۍ خوړلو م مټه مجبوره وه خو چې په كلي كښې يم نو شپې له به راځم ” هغه ، هغه ته په مُسكا ” تېنك يو “ وائي او د هغه په غېږ كښې سړاږدي بيا وائي چې ، ” خان جي چې يوه خبره درته او كړم نو خفه كېږې خو به نه ؟ “

شاكرخان: . ته خبره او كړوه ، خفگان سره به بيا گورو .

هما: . خان جي ، دلته د راتلو نه مخكښې ته ما څو څو ځله په خوب كښې لېدلې يې ... هم هغه ځواني ، هم هغه شكل و صورت ، هغه خبرې او هغه كړه اوږه ... هم هغه مُسكا او هغه خندا . ما په خوب كښې تاسره څو څو ځله خبرې هم كړې دي ... په دغه خبرو خبرو كښې تازه يو ځل د لاس نه اونيوم او ماته دے اووے ، ” ماسره كلي ته ځي “ . ستا په دې خبره زما په وجود د خوشحالي يوه لرزه راغله او

چې سترگې م او غږېدې او ته م اونه لېدے نو بيا م څو څو ځله سترگې پټې كړې خو نه خوب راغی . او نه م ته په وينه اوليدے . دې نه مخكښې م په داسے حال كښې ليدلے وے چې تاسره دوه ميله چريز ټوپك وو او د سيند په غاړه دے د مرغاييو بنكار كوو . زه تاسره څنگ په څنگ گډېدم او لكه ستا م د مرغاييو سېلونو ته كتل . كله چې تا په مرغاييو ډز او كړو نو هلته مرغايۍ اولگېدي ، لا پرېوتې او دلته ما په خپل كټ كښې ټوپ كړو . دغه شان ډېرو ځايونو كښې م ليدلے يې خو اوس هغه خبرې او هغه واقعات راته پوره يادونه دي . خان جي ... ما په زړه كښې وېلې وو چې زه به د دغه سړي نه بغير د هېچا نه ستر مات نكړم او زما خبره رشتيا شوه .

شاكرخان: . تاخو زه ډېر مخكښې لېدلې ووم نو بيا دې مانه سترولې كوو . هما: . زړه م غوښتل چې تانه ستر مات كړم خو د څه وجو هاتو په وجه ما دغسې اونكړې شو .

شاكرخان: . د څه وجو هاتو په وجه ؟

هما: . يو دا چې خپلي پښتو او شرم و حيا اجازت نه راكولو چې د يو نامحرم نه ستر مات كړم . دويم دا چې ستا معلومات كول ضروري وو . درېم دا چې د نيا ، نيکه د عزت په وجه . څلورم دا چې ماځان سره وېلې وو چې زه به د هغه چانه ستر ماتوم ، چاسره چې زه واده كول غواړم .

شاكرخان خاندې او هغې ته په خندا كښې وائي ، ” كه زه تاته دا اوویم چې ته ما څو څو ځله په خوب كښې ليدلې يې نو ته به زما په خله

باور او کړي ؟

هما: تازه په کوم ځای او په کوم حالت کښې لیدلې ووم.

شاکر خان: یو ځل م په داسې حال کښې لیدلې وې چې ته سرتور سر او پښې بېله پښې په بام ختلې وې او بادیوه دې الوځوله. هما خاندي او وائي، ”دا خو بالکل رشتیا ده. دلته د راتلو نه لږ مخکښې، زه به اکثر د کور په بام ختم او بادیوه به م الوځوله. ښه بله واقعه ؟

شاکر خان: دې نه مخکښې م د یو کور مخې ته لیدلې وې چې نورو جینکو سره دې شلغاتې کوو.“

هما خاندي او په خندا کښې وائي، ”مونږ به چې د سکول نه راغلو نو اکثر به مو شلغاتې کوو. ښه بله واقعه.“

شاکر خان: په درېم ځل م په داسې حالت کښې لیدلې وې چې لکه د مرغۍ دې لاسونه خواره کړي وو او پورته په فضا کښې گرځېدې.

هما: دا هم رشتیا ده، (هغه هغه ته په خوبولو سترگو کوري او وائي)

”زه به چې د شپې اوده کېدم نو د الله نه به مې دا سوال کوو چې، یا الله ما مرغۍ کړې چې... چې... د... ټولې دنیا... سېل... سېلونه... کوم.“ دې سره د هغې سترگې پټې شوې او د هغه په غېږ کښې

اوده شوه. هغه په سپینه پاچامه او سپین بڼې کښې هغه ته داسې ښکارېده لکه یو ما هر سنگ تراش چې په خپل لاس جوړه شوې د سنگ مرمر مجسمه په خپله غېږ کښې ایښلې وي او د هغې د حسن کشش ته په غېږ غېږ کوري. د هغې د سپین لباس او د سپین بي

باسه بدن فرق ډېر په مشکله کېدو. هغه لکه د ښاپېرۍ د هغه په غېږ کښې اوده وه او د هغې د بدن وړمې لکه د گل شېو د خوشبوئي په کمره کښې خورېدې. هغه په چپه خوله د هغې د بدن یو یو عضو ته کتل او د قدرت د دې نایاب شهکار د یو یو اندام ستاینه یې کوله. شپه پخپله او د هغه د کتنې اشتها زیاتېده. هغه لکه د څوارلسمې سپوږمۍ د پلوشو په پردو او د وړمو په چپو کښې ډوبه د هغه په غېږ کښې پرته وه. د هغې د ښائست ټولې خزاني، د هغه په غېږ کښې د هغه اوږو تېرو سترگو ته برسېره پرتې وې. یو ځل د هغه په زړه کښې راغله چې هغه د هغې په خوله خوله کېږدي، د هغې د خولې په آب حیات خپله تنده ماته کړه، د هغې د پېغلتوب درس نه ډک، د هغې د خوږو خوږو اننگو نه ډک ډک چکونه اووهي او د تبرک په طور د هغې هریواندام ښکل کړي خو بیا یې د خپل خیال په خپله تردید اوکړو چې د شرعي تړون نه بغیر هغه د هغه د پاره شجر ممنوعه ده.

د رومبي ملا په بانگ سره هغه د هغه په غېږ کښې په ډډه ووخته. د دویم ملا په بانگ هغې بیا ډډه بدله کړه. د دریم ملا په بانگ هغه د هغه په غېږ کښې راغونډه شوه او کله چې د بانگونو سلسله شروع شوه نو هغه هغه په ډډه واړوله او غلې غوندې یې ورته په غوږ کښې اووے، ”هما، پاسه پلیر، ناوخته دے. د سحر رڼا خوره شوې ده“ د هغه په گنگوسي چې د هغې سترگې او غږېدې نو په زبېدلو سترگو یې هغه ته اوکتل مټسکۍ شوه خو ډېر زړو وار خطا شوه او هغه ته یې

اووڀ، ”اوھ مائي ڳاڏ، ته لا وڀڻي يي“؟ هغه ڏ هغه ڏ غڀر نه پاسپده
او هغه ته يي اووڀ، ”سوري خان جي، زه ڀه ڄان پوه نشوم او اوڏه
شوم. تازما ڀه وجه ٿوله شپه ڀه ناستي رونه ڪر.“ ڏ هغه ڏ ٽپوس
ڀه جواب ڪڀي هغه مٿس ڪي شو اووڀ وٺل. ”درڀه ٿول عمر م
روڻ وڃي ڪو سٿا سرم ڀه پتون وڃي.“ ڀنه اوس اجازت راکر
چي ڄم درنه. ڪه ڇا اوليدو نو ڀنه خبره نه ده.

هما: نه، ته به چري هم نه ڄي. ته به دلته زما ڀه ٻڌ ڪڀي اوزما ڀه
غڀر ڪڀي اوڏه ڪڀي.

شاڪرخان: Come on huoma. اوس درنه ڄم. بيا به راشم. ”هما ڏ
ور مخي ته اودرڀي، ڏ هغه لار نيسي او هغه ته وائي، ”نه خان جي،
زه تابهتر ٿو ته نه پرڀڏم، ته نشي ٿي.“

شاڪرخان: هما، لڙه ڀه هوش ڪڀي شه پليز او بهر دنيا ته اوڳوره.

هما: زه بالڪل ڀه هوش ڪڀي ڀم.

شاڪرخان: ته ڀه هوش ڪڀي مد هوشه يي. منت درته ڪوم پليز.

هما: ڀنه چي ڄي ڪو ڏ بيا راتلو وعده اوڪر.

شاڪرخان: هغه ڪو ما ڪر ده. اجازت راکر پليز.

هما: چي ڄي او خامخا ڪي نو داسي نه بلڪه داسي. ”چي هغه
لاسونه خواره ڪري نو هغه ور لڙي ڪري او ڀر ڀه تيزي سره بهر
اوڄي.“

﴿خلور مه برخه﴾

ڏ مهوش ڏ اغوا ڪڀس ڀه باره ڪڀي ڏ مشر خان ڀه لويه حجره
ڪڀي جرگه ناسته وه. ڏاڪٽر لائيه هم راغلي وه او ڀه بله ڪمره ڪڀي
يي ڏ جرگي ڏ فبصلي انتظار ڪو ڏ سوچي ڪاڪا ڏله نه وه راغلي
او ڏ جرگي ممبرانو ته ڏ هغوي ڏ راتلو انتظار وو. چي ڏ هغوي ڏ غڀر
حاضري لمحې اوڀڙي شو نو شاڪرخان ورڀسي خپل ڳاڏي اولڀرو
او ڏرائڀور له يي هدايات ورڪرل چي ٿول ملزمان ڀه ڳاڏي ڪڀي
ڪينوي او ڄان سره يي راولي. ڏ هغه ڏتلو نه پس ڏ جرگي ممبرانو ڏ
ڪڀس ڀه باره ڪڀي يو بل سره تبادله خيال ڪوله او ڏيو بل رايي يي
معلومه. ڏ هغوي مشوري لار وائي وڃي ڏرائڀور راغي او
شاڪرخان ته يي اووڀ، ”خان جي، ڏ سوچي ڪاڪا ڪورخو بالڪل
خوشي تشي پروت ده نه پڪڀي سوچي شته او نه سوچنه“،
شاڪرخان او ڏ جرگي نورو مشرانو چي ڏ هغه انڪشاف وورڀدو نو
ٿولو ڀه سواليه نظريو بل ته اوڪتل. ڏ جرگي يو ممبر وائي، ”ڏي نه
معلومه شوه چي هغوي ملزمان نه بلڪه مجرمان دي“، بل وائي،
”اوس به ڄي ڪڀي“، شاڪرخان هغه له جواب ورڪوي او وائي، ”اوس
به ڏا ڪڀي چي تاسو به ڏ ملزمانو متعلق خپله خپله رايي ورڪري او
يوه مشترڪه فيصله به اوڪرو.

ڊرڀم ممبر: ڏا خبره ڀنڪاره ده چي هغوي مجرمان دي او هغوي له د
ده جرم سزا ورڪول پڪار ده.

خلورم نمبر: چونکه ملزمان حاضر نه دي نو سزا نشو ورکولې خو د هغوي د جرم اطلاع د متفقه تحریري دساتوېز په شکل کښې پولیس ته ورکولې شو.

پنځم: زما خو دا خیال دے چې دا کپس یو څو ورځې وڅنډه وو او چې کله ملزمان حاضر شي نو د هغوي په وړاندې به په دغه کپس بحث اوشي او کپس به فېصله شي.

صدر جرگه: ستا په رایې به ووتنگ او کړو که اکثریت ته منظوره وه نو دغسې به اوکړو.

(بیا وائي) ”کوم ممبران صېبان چې د محترم میا سعید صېب رایې سره متفق دي نو هغوي لاسونه پورته کړی.“ د هغه په حق کښې چې څوک لاس پورته نکړي نو صدر جرگه وائي، ”دې نه معلومه شوه چې د جرگې اکثر ممبران صېبان د میا سعید صېب رایې سره متفق نه دي. په دې وجه د دوي رایې څنډولې شي. چونکه اکثر ممبران صېبان دا غواړي چې فېصله دې د هغوي په غېر موجودگي کښې اوشي نو تاسو د هغوي د جزا یا سزا باره کښې خپله خپله رایې ورکړی. د ډېر بحث و تکرار نه پس هغوي په دے متن متفق شو چې:.

”نن د گل په ورځ د عیسوی کال د. نهمې میاشتې په دویشتم تاریخ کال دوه زره څوارلس، د مازیگر شپږ بجې د مشر خان په حجره کښې د ماشومې مهوش د اغوا کپس چې د صدر جرگه له خوا د جرگې

ممبرانو ته پېش شو نو مدعيه او ملزمانو ته جرگې ته د حاضرېدو حکم اوشو. مدعيه مسمات ډاکټر لائبه جرگې ته حاضرې شوه خو ملزمان سوچي وغیره د ماشومې مهوش د عدم د ستيايې په وجه جرگې ته حاضر نشو او شپه په شپه د کورنۍ ټول ملزمان او غېر ملزمان افراد د کلي نه کډه په سر د نامعلوم مقام په لور تللي دي. چونکه جرگې ته نه دا اختیار شته او نه ورسره دومره وسائل شته چې د ملزمانو لټون او کړي او جرگې ته د هغوي حاضرې يقيني کړي. په دے بنا د ملزمانو په غېر موجودگي کښې د جرگې له خوا دا فېصله اوشوه چې که چېرې مدعيه ډاکټر لائبه غواړي نو هغه د ماشومې مهوش د اغوا رپورټ په مقامي تانې کښې درج کولې شي او که چېرې هغه غواړي نو د صدر جرگه بشمول ټول ممبران به متفقه طور د مدعيه ډاکټر لائبې ډاډگېر نه کوي.“ په دې فېصله باندې د جرگې ټولو ممبرانو او صدر جرگه لاس ليک اوکړو. بیا صدر جرگه، شاکر خان خپل ډرائېور راغواړي او د هغه په لاس د دغه فېصلي اوو کاپي اوباسي. اورېجنل کاپي صدر جرگه ځان سره اړدي، یو یو کاپي ممبرانو له ورکوي، یوه کاپي د تانې SHO له اولېږي او یوه کاپي ډاکټر لائبې له ورکړي. ډاکټر لائبه چې د فېصلي متن اولولي نو په هغې کښې هیڅ داسې خبره نه وي چې د هغې زړه پرې مطمئن شي. هغه د فېصلي نقل په لاس د ممبران جرگه په موجودگي کښې صدر جرگه له ورځي، د فېصلي کاپي هغه ته په مېز اړدي او وائي،

”صدر صڀب، زه ستاسو ڊفڀصلي په مغز پوه نشوم دا لږ په ساده ټڪو ڪښي ماته واضحه ڪړي. ڊجرگي ممبران چي هغه ڊ بحث په موڊ ڪښي اوښي نو يو يواوخي. شاکرخان لاهغي ته وضاحت ڪوو چي ممبران اووتل او هغه هغه سره يواوخي پاتي شوه. ڊاڪٽر لائبي هغه ته په رنجيده لهجه ڪښي اووې، ”خان جي، خفه ڪېره مه خو تا ما سره ډېر زياتي اوکړو.“ شاکرخان خپل نوکر ته په اشارو ڪنايو ڪښي خه وائي. چي هغه اوخي نو هغه ترېنه ٽپوس کوي، ”خه زياتي مڃلجھ“.

ڊاڪٽر لائبي: زياتي دا چي تا زما ترلي ملزمان ڊ حوالا نه اوويستل، هغوي له دے مخه ورکړه. او ماله دے دا کاپي راکړه. زه په دې خه اوکړم؟ زه ښخه ذات به هغوي پسې کوم خائے گرځم. ماخوستا ڊ ښک نامي. او غوانمردی ډېرې چرچي اورېدلې وي خو چي واسطه م درسره راغله نو معلومه شوه چي تا ڪښي انصاف ښشته.“ په ډېکښي نوکر راخي، هغوي ته په مېز دوه بوتلې اږدي او بهر اوخي. هغه يو بوتل هغي ته نزدې کړي او وائي، ”مڃلجھ بوتل واخه.“ ڊاڪٽر لائبي ڊ هغه په خبره غوږ نه گرځه وي او هغسي لگيا وي، ”تا ڊ خپل ڪسب گرو ڊ خلاصي ڊ پاره زما ڊ لور ژوند تباه کړو. لورم لور لاره او خاوند م خاوند لارو. زه په دواړه اړخه اووهلي شوم.“

شاکرخان: مڃلجھ زه ستا ڊ جذباتو او احساساتو قدر کوم خو تا څنگه پوه ڪړم چي دا هرڅه ڊ يو خاص مصلحت په وجه شوي دي. ما او زما سږو ستا ڊ لور په لټون ڪښي ڊ پېښور نه تر پېهور پوري يو ڪېمپ

پري ښود. ټول خواؤ شا کلي م ورپسې لټ په لټ جهان کړل خو پيدا نشوه. مڃلجھ زه لاقلا رنه يم او زما هلې ځلې لا هغسي رواني دي. مڃلجھ، مهوش هغوي ستا ڊ کوره اغوا کړي ده خو ماته پته ده چي اوس هغوي سره ښشته بلکه ڊ هغوي نه بې درکه شوې ده. مڃلجھ ما ڊ رډيو او ټي وي ټولو چپنلو ته ڊ هغي ڊ بې درکي خبر ورکړې دے.

ڊاڪٽر لائبي: هاؤ! ماته پته ده. ما په يو څو T.V چپنلو ڊ هغي ڊ بې درکي خبر اورېدلې دے او دا خبر هم ستا له خوا خور شوے دے.

شاکرخان: مڃلجھ يو خواست درته کوم او هغه دا چي زما په خلوص شک مة ڪوه. زما هلې ځلې به تر هاغي روانې وي چي ترڅوم ستا لور ستاغېر له نه وي راوستے. ڊ مقدمه بازی نه هيڅ نه جوړېږي. دا په کالونو او نسلونو چلېږي او زه نه غواړم چي ته په دې لانجو ڪښي پرېوخي او ڊ ژوند نور مهم کارونه درنه پاتي شي. مڃلجھ، دا ڪېس يواوخي ستا ڪېس نه دے بلکه دا زما ڪېس دے ځکه چي دا زما ڊ کلي بدنامي ده او زما ڊ کلي بدنامي زما او زما ڊ پلارنيکه بدنامي ده ځه خورې ځه، ته بې غمه اوسه دا کار زما دے او زه به يې کوم.“

ڊاڪٽر لائبي: خان جي، تاماته خور اووے؟

شاکرخان (مُسکے شي) ته ډېره مخکښي زما خور وي خو مڃلجھ درته ځکه وېم چي عمر ڪښي رانه مشر يې.

ڊاڪٽر لائبي: خان جي، ته واقعي عظيم انسان يې.

شاکرخان: نه مڃلجھ نه، زه يواډني مخلوق يم خو ته راته انسان وېلې

شي ځكه چې د انسان نه پېدا يم او د انسانانو په معاشره كښې اوسېږم. مېلم بوتل او ځكه پلېز. هغه مسكۍ شي، بوتل او چتوي او په يو څو غږپو كښې يې ختم كړي. خالي بوتل لا د هغې په لاس كښې وې چې زرتاجه ډېره په تېزۍ سره كمري ته راځي او په سلگو سلگو كښې وائي، ”خان جي، خان جي، هما بي بي، اوه خدايه.“ شاكرخان هغې ته په حېرانتيا گوري او وائي، ”ولې په هماغه اوشو. زروايه زرتاجي“

زرتاجه: خان جي، هغې په ټال ځانگل او بازي گرې يې اړولې چې بازيگرۍ سره بازيگره شوه. د ټال نه پرېوته او بېهوشه پرته ده. زر كوه خان جي شابه.“

شاكرخان ډېر په تېزۍ سره د كمري نه اوځي او په گاډي كښې كېښي. هغه پسې ډاكټر لائېه هم اوځي او هغه سره په گاډي كښې كېښي. هغوي چې باغ ته اورسي نو هما په زمكه پرته وي او قاضي صېب، خوش نصېبه ابې او سهېل ورته ژاړي. شاكرخان چې هغې ته اوگوري نو وارخطا شي. ډاكټر لائېه چې د هغې نبض چېك كړي نو هغه ته وائي، ”Come on, it's a seriaus case“. هسپتال ته اوړل پكار دي. هغه، هغه په غېږ كښې اوچته كړي او گاډي كښې اچوي. ډاكټر لائېه هغې سره په روستي سټ كښې كېښي او شاكر خان ډرائېونگ ته كېښي. هغه ډېر زړه حېره تېر شي او په يو څنگ د كلي نه اوځي. ډاكټر لائېه د هغې نبض بيا بيا چېك كوي او هر ځل

هغه ته وائي، هري اپ (Hurry up) چې لږه شېبه تېرېږي نو هغوي انصار هېلته ستنې ته اورسي. د هسپتال عمليه چې ډاكټر لائېه او مريضه اووښي نو ډېر په تېزۍ سره د هغوي خواله راځي او هغه فوراً آئي سي يو ته رسوي. هغې ته اېكسېجن اولگي او ډاكټر لائېه هغې سره په خپله كېښي او هر لس منټه پس د هغې نبض چېك كوي. ټيكن لس بجې هغه په هوش كښې راشي او سترگې او غږوي. ډاكټر لائېه چې هغې ته اوگوري نو د هغې په ساه كښې ساه راشي او مسكۍ شي. هغه د هغې نه اېكسېجن لرې كړي او يو ځل بيا د هغې چېك اپ كوي. بيا هغه په سټېرېچر كښې واچولې شي د Ecg، الټراساؤنډ او د نورو ټسټونو د پاره بوتلې شي. چې دا ټول ټسټونه اوشي نو هغه يوې كمري ته منتقل كړې شي. ډاكټر لائېه هغې ته په خپله ډرپ اولگوي او د يوې نرسې په نگراني كښې يې پرېږدي. چې كله هغه خپل كار ختم كړي نو هغه خپل دفتر ته ورځي. شاكر خان د هغې په انتظار كښې هلته ناست وي. شاكرخان چې هغه اووښي نو وائي، ”مېلم، هما څنگه ده؟“ هغه مسكۍ شي او ورته وائي، ”مبارك شه خان جي هغه په هوش كښې راغلې ده. او د خطري هېڅ خبره نېشته.“

شاكرخان: مېلم هغه كوم ځاي ده، زه هغې سره ليدل كولا شم. ډاكټر لائېه: اوس نه، ټيكن يوه گهڼه پس... هسې يوتپوس درنه كولې شم خان جي، چې دا جينۍ ستاڅه ده؟

شاګر خان: مېلمه دا مېلمنه ده؟ هغه مسکې شي او بيا وائي، ”صرف مېلمنه؟“

شاګر خان: مېلمه، داسې اوګڼه چې زما د مينې دنيا او زما د مستقبل شريك حيات ده.

ډاکټر لائبه (مسکې شي) دا ته څکه دومره پرېشان وې... دا جينې يعنې هما بي بي ستاسو د خپله څوک خانخېله ده؟

شاګر خان: نه مېلمه، دا نه زموږ د خپله ده او نه خانخېله ده بلکه يوه بې کوره کډواله ده او نورو کډوالو سره راغلې ده.

ډاکټر لائبه: ته صرف د خپلې مينې په وجه دا جينې شريك حيات جوړول غواړې او که د بل څه مقصد د پاره؟

شاګر خان: مېلمه، زه ستا په مقصد پوه نشوم؟

ډاکټر لائبه: زما مقصد دې چې ته صرف د هغې د حسن په وجه هغې سره واده کول غواړې که د څه نورو لوازماتو په خاطر؟

شاګر خان: د نورو لوازماتو نه ستا څه مقصد دې؟ زه پوه نشوم؟

ډاکټر لائبه: تعليم، پېشه، پېسه او خانداني وقار وغېره.

شاګر خان: زه د هغې د مينې په وجه هغې سره مينه کوم، البته د هغې د حسن د کشش نه انکار نشي کېدې.

ډاکټر لائبه: حسن خو يوناپائېدار او عارضي څېز دې. يو حسين

انسان د څه د بيمارۍ، حادثې يا د عمر په لحاظ د حسن نه محروم کېدې شي. دا ظاهري چمک دمک او طبعي کشش چې ختم شي نو

بيا د مينې هغه معيار او هغه خوند پاتې نشي.

شاګر خان: مېلمه ستا خبره، څه حده پورې صحي ده. حسن له زوال شته خو مينې له زوال نېشته. مينه په هر حال کښې مينه وي. دا

کېدې نشي البته د دې حالت بدلېدې شي. دا په ځوانۍ کښې لېونۍ

وي، په پوخ عمر کښې د ګورې چکۍ وي او په بوډاوالي کښې مرهم پټۍ وي. په هندوپاک، چين، جاپان، يورپ او د افريقې په سياه فام

ملکونو کښې د حسن نوعيت يو شان نه دې. خو د مينې نوعيت يو شان دې. مينه حسن ته محتاجه نه وي خو حسن مينې ته محتاجه وي

. حسن د فطرت د ښکلا يوه جلوه ده او مينه هغه پټه پلوشه ده چې لکه د بجلۍ د کرنټ د بدن په رګونو کښې پټه وي... مېلمه، لکه څنگه چې

د انسان بدن ته د وينې ضرورت وي دغه شان د هغه روح ته د مينې

ضرورت وي. د انسان د ژوند د پاره دا دواړه څيزونه ضروري دي. حسن يو فطرتي څيز دې. تعليم، پېشه، پېسه او خانداني وقار د دې لوازمات

نه دي بلکه دا دنياوي څيزونه دي او که مينې ته په دغه بڼه څټ او کتلې

شي نو بيا هغه مينه، مينه نشوه بلکه د زوجين د پاره د مفادو يو

اېګريمنټ شو. ډېر کسان داسې شته چې هغوي د خپلو مفادو د پاره د خپلې حقيقي مينې قرباني ورکوي او هغه چا سره واده کوي چې دغه

خلور خوبۍ پکښې وي. مينه هغه سوچه پاسه ده چې د مفاد پرستۍ

ګډون پکښې نه کېږي او که بالفرض پکښې اوشي نو بيا هغه مينه، مينه پاتې نشي بلکه کوټ بنگار شي. که موږ د زوجيت د نظريې نه

راکوز شو او مينې ته په هغه نظر او گورو کومه مسله چې تاته درپېښه ده نو دا به نوره هم واضحه شي. لکه د ماشومې مهوش مثال به واخلو. مهوش ستا وينه نه ده بلکه ستا مينه ده او ستا مينه ځکه ده چې تاته د خپل مستقبل د سهارې د پاره د هغې ضرورت دے. تۀ هغې سره د هغې د حسن په وجه مينه نه کوي بلکه په ائنده ژوند کښې د خپلو مفادو د تحفظ د پاره هغې سره مينه کوي. که هغه ستا په معيار او ستا په تول پوره اوخته خو ډېره ښۀ ده گڼې ډېره زر به يې لاتعلقه کړې. گلي. هغې سره د هغې د حسن په وجه مينه نه کوي بلکه په دې وجه ورسره کوي چې هغه د هغې وينه ده. مينه کښې د دنياوي مفادو گډون نۀ کېږي او چې کله پکښې اوشي نو بيا مينه، مينه پاتې نشي بلکه د مفاد پرستۍ. هغه ليتۍ پاتې شي چې نۀ پکښې خوند رنگ وي او نۀ پکښې خواږۀ، نۀ په کښې خلوص وي او نه پکښې وفا. هم دغه وجه ده چې کله په دوو کښې د يو مفادو ته خطر شي، نو مينه وټه شي. دواړه در په دیکه شي، لئۍ په لئۍ او د عدالت او کچهرۍ په خاورو کښې لوغر پېږي او دواړه د انصاف مطالبې کوي.“ د هغۀ تقرير لاروان وو چې يوه نرس راغله او شاکرخان ته يې اووې، خان جي، ستاسو مريضه تاسو ليدل غواړي.“ دې سره هغۀ خپلې خبرې ختمې کړې، مَسکے شو او ډاکټر لائبي ته يې اووے، ”مېلم اجازت دے ورشم.“

ډاکټر لائبي: داسې نه، دواړه يو ځائے ورځو. هغوي چې د هغې کمري ته ورغلل نو هغه په بېد کښې پرته وه خو چې هغوي يې اوليدل نو د

ملاستي نه کېناسته. ډاکټر لائبي يو ځل بيا د هغې چپک اپ اوکړو. بيا يې شاکرخان ته په مَسکا اووې، ”مبارک شه خان جي، ستاهما بالکل ټيک ټاک ده که تاسو تلل غواړۍ نو تلے شی. خو ښۀ به دا وي چې ننۍ شپه دلته اوکړۍ او سباني. شپه به ماسره په کور کښې اوکړۍ. شاکرخان (مَسکے شي) چې نن شپه دلته تېره کړو نو په سباني به بيا غور کوو.

ډاکټر لائبي: o.k. ماته اجازت دے تلے شم.

شاکرخان: تۀ به څۀ کښې ځي مېلم، ستا گادے خو هلته حجره کښې پاتے شو.

ډاکټر لائبي: پروا نيشته، زۀ به ټيکسي کښې لاړه شم.

شاکرخان: ټيکسي کښې ولې ځي. زۀ به تا اور سوم اوبيا به واپس راشم.

ډاکټر لائبي: نه خان جي، ما د پاره تکليف مۀ کوی. پليز.

شاکرخان: نه مېلم دېکښې د تکليف څۀ خبره ده. ټوله د يوي گهنټې لاره ده.

ډاکټر لائبي: ښه بيا داسې اوکړۍ چې ماسره ډرائيور شته. مابه هغه اورسوي او تۀ هما بي بي سره پاتے شه.

شاکرخان: ډېره ښۀ ده مېلم چې څنگه ستا خوښخه وي. زۀ به خپل ډرائيور ته کال اوکړم هغه به سبا له ستا گادے دلته راولي. هن مېلم، دا چابي واخله. ډاکټر لائبي د هغۀ د لاس نه چابي اخلي، ټېنک يو، وائي اوروانېږي. د هغې د تلو نه پس هغه هما ته متوجه شي او ورته

وائي ”هما ، طبيعت دے ڇنگه دے؟“

هما: طبيعت ۾ ٻڻه نه دے خان جي زڙه راته ڪجهه ڪجهه ڪهڙي، هغه ڀه ڀره پاسي او هڃي ته وائي، ”زڙه ورڃم ڇي ڊاڪٽر خبر ڪڙم“.

هما: ڊاڪٽر مڙه خبره وه هوتل والا خبر ڪڙه او ماله ڏوڏي راڙه .

شاڪرخان: ڏوڏي ماهم نه ده خورلے خو ستا ڊيماري ڀه وجه ماته هڏو ڏ اولڙي احساس اونشو.

هما: زڙه اوڙي شوي ڀم ڇڪه ڇي ما ڏ غرمي ڏوڏي ڀه دے غرض او نه خوره ڇي مابنام له به تاسره ڄان مور ڪڙم . ڇي ناصافه پڪڻي دا واقعه ڀڻڻه شوه .

شاڪرخان: زڙه ورڃم ڇي ڏوڏي راڙم . دي سره هغه ڏ ڪمري نه اووتو . لڙه شڀه پس ڇي ڪمري ته واپس راڃي . نو ڄان سره ڀي ڇڻه فروٽ هم راڙل او بوتلي هم . هغه پس ڏ هوتل بيره هم ڏڪه خوانچه ڀه لاس ڪمري ته راڃي ، خوانچه ڀي ڀه مڙ ڪڀڻوده او بهر اووتو ، هغوي ڇي ڀه واش روم ڪڻي لاسونه اووينڄل نو دواڙه ڏوڏي ته ڪڀڻاستل . ڏ ڏوڏي خورلو ڀه دوران ڪڻي شاڪرخان مڙسڪے شو او هڃي ته ڀي اووے ، ”ڀڻه نو تا ڀه ٽال بازي گري اوڙي؟“

هما: تاته ڇا وي ڇي مابازيگري اوڙي؟

شاڪرخان: ماته زرتاجي وي.

هما: دي سره به زڙه گورم خو ڇي يو ڄل هلته لڙه شم .

شاڪرخان: ولي هڃي دروغ وڀلي دي . آيا تا بازيگري نه اوڙي؟

هما: ما بازيگري اوڙي خو ڏ هڃي ڀه خوله ڪڻي خبره نه ٽينگهڙي؟ دا خبره هڃي تاته ولي ڪوله؟

شاڪرخان: هڃي ماته ڇڪه اوڪڙه ڇي ماترڀنه ستا ڏ غور ڇڏو وضاحت اوغوبنتو . هڃي خو ماته ستا متعلق ڏڀري خبري ڪڙي دي .

ته به هڃي سره ڀه ڪومه ڪومه خبره گوري؟

هما: هڃي تاته نورڇڻه وڀلي دي؟

شاڪرخان: هڃي ماته ستا ڏ بالخت ڏ اڙي او ڀه اڀره زما ڏ نوم ليڪلو، ڀه خپلو لڇو زما ڏ نوم ليڪلو ، ستا ڏ بهوك هڙتال او احتجاج تولي خبري ڪڙي دي . هڃي ماته دا هم وڀلي دي ڇي تا ڏ ٽال يو لڙ پرائستي وو . ڪه زمونڙ مينڄ ڪڻي هغه نه وي نوماته به ستا ڏ مينڀ معلومات ڇنگه ڪڍل . زڙه خو ڏ هڃي ڏڀر احسان من ڀم، اوته؟ هغه ، هڃي ته ڀه غٽو غٽو گوري .

هما (مسڪي شي) واقعي ، She is a loving woman . هغه ڏڀره ڀڻه ڀڻه ده .

شاڪرخان: ڀڻه نو تا ڏ بازيگري وضاحت اونڪرو .

هما: لڪه ڇنگه ڇي تا اووے ما واقعي ڏ احتجاج ڀه طور ڏ ٽال يو لڙ پرائستي وو . خو ڇي ڀه ڪومه شڀه زما او ستا جوڙه اوشوه نو ڀه سبا مازيگر باغ ته لڙم ، اونڀي ته اوختم او هغه لڙم ڀه خپله اوٽرو . جو بيا ڀه ٽال اوختم . زرتاجي جوٽي راڪولي او ما ڏ بازيگري مظاهره ڪوله . ڀه دغه جوٽو او بازيگري ڪڻي هغه لڙ پرائستي شو ڪوم ڇي ماترلي وو . بياڙه ڀه ڄان نه ڀم پوه شوڀ اوچي ڪله ڀه ڄان پوه شوم نوزڙه ڀه

ICU کښې پرته ووم .

شاکرخان: شکر دے چې زما ترلے لږ پرانته نسته شو گېڼې بيا به درته ټول عمري ملا مته ووم .

هما: اوزما د ترلي لږ په پرانسته کېدو خفه نه يي؟

شاکرخان: دهغې په پرانسته کېدو اوستا په غورځېدو خفه يم خو چونکه دا هرڅه تا په خپله کړي وونو ستا د عمل د کمزوري سزاتاته درکړي شوه . د هغه په دې خبره هغه په سوچ کښې لاړه . هغوي چې ډوډۍ او خوړه نو په واش روم کښې يې لاسونه او خولې او وينځلې . په دېکښې د هغوي د کمري په وړناکنگ کېږي . د شاکرخان د ” yes come in ” سره د هوټل بېره راځي او هغه له بل ورکوي . هغه هغه له پېسې ورکړي او هغه خپل لوبښي اوچت کړي او بهر اوځي . د فروټ خوړلو او پېسي څکلو نه پس هما خپل بېد له ورشي او هغه لا هغسې په کرسۍ کښې ناست وي . هما هغه ته نيغ نيغ گوري او وائي ، ” خان جي ، زما د تال د لږ په پرانسته کېدو تاولې اعتراض اوکړو ؟ که دا پرانسته شوې نه وي بلکه شلېدلې وے نو بيا ؟

شاکرخان: رومبۍ خبره دا ده چې ستا د ترلي لږ په پرانسته کېدو ما اعتراض نه دے کړے بلکه ستا لاپروايي او ناپوهي م په گوته کړے ده . که تا مضبوط ترلي وي نو چرې به هم نه وو پرانسته شوې . او که بالفرض ترلے لږ پرانسته شوے نه وے بلکه شلېدلې وے نو د دے نوعيت به جدا وو . هغې کښې به ستا قصور نه وو بلکه هغه به

د قدرت له خواه يو پېښه وه .

هما: په دېکښې د قدرت عمل دخل نيشته ؟

شاکرخان: نه چرې هم نه ، خپله کمزوري د قدرت په ذمه مه اچوه اوس که يو سرے هغه څانگه پرېکوي په کومه چې هغه ناست وي نو آيا د هغه غورځېدو کښې به د قدرت عمل دخل وي؟ نه چرې هم نه . هما: تاخو د خواخوږۍ په ځائے زه مجرمه ثابت کړم .

شاکرخان: بالکل هم دغسې ده . که تا زما ترلے لږ نه وي پرانسته نو هيڅ به نه وو .

هما: ” ماته ستا د فلسفې او دليلونو ضرورت نيشته . ما په خپل حال پرېږده پليز .“

هغه په بېد کښې اړخ بدل کړي او سترگې پټې کړي . هغه يوه شېبه چې خوله په کرسۍ ناست وي ، بيا پاسي او د هغې بېد سره نژدې په بل بېد کښې ډډه اچوي . هماکله کله په نيم کخو سترگو هغه ته گوري خو چې د هغه له خوا پرې څه غرض اونشي نو بيا په بېد کښې ډډه په ډډه اوږي راوړي . هغه خو څو ځله کله په څه بهانه او کله په څه بهانه د بېد نه پاسېده ، په هغه تېره شوه خو د هغه سترگې پټې وې نو د هغې په تلو راتلو پوه نشو . چې اونشوه نو بيا د هغه بېد ته اوږېده او هغه ته يې اووې ، ” خان جي ، ته وينې يې که اوډه ؟“ چې هغه څه جواب ورنکړو نو بيا يې د کمري وربولت او هغه سره په بېد کښې کېناسته . هغه يوه شېبه ناسته وه بيا د هغه بېد ته اوخته او د

هغه په څنگ کښې ورننوته . هغه چې د هغې په موجودگۍ پوه شو نو د بېل نه پاسېدو او هغې ته يې اووے ، ”ته زما بېل د چاپه اجازت راغلي يې“ هغه مسکۍ شوه او ورته يې اووې ، ”ما د پاره د چانه د اجازت غوښتو ضرورت نيشته . زه چې کله غواړم راتلې شم او چې کله غواړم نو تلې شم .“

شاکرخان:.. ته چې زمانه خفه شوې وې ، بيا ولې راغلي ؟

هما:.. هغه وخت دے خداے چرې هم نه راوړلي چې زه به تانه خفه شم ، تانه بغير زما بل څوک دي چې هغه ته به خپل غم او ژاړم خو البته يوه گېله م درنه کېږي او هغه دا چې تا د لې د پرانستې کېدو خبره دومره اوشارېله چې زما د مينې احساسات دې ټول گډوډ کړل“ هغه هغې سر په بېل کښې ډډه شي ، هما د هغه سر په خپل پتون او خپل لاس د هغه په سينه اړدي . هغه هغې ته په سنجيده نظر گوري او وائي ، ”زه اگرچه د دے خيزونو قائل نه يم خودا بدشگونې گنلې شي... د شاعرانو او دانشورانو په نزد هما د هغه بابرکته ، باعزت او قيمتي مرغۍ نوم دے چې د اسمان په وسعتونو کښې پائي ، او کله چې په فضا کښې د الوت په دوران کښې د هغې سيوري د چا په سر راشي نو هغه سر د تاج او هغه سر د بادشاهت مستحق شي... هما ، ما د پاره ته هم هغه هما يې . زما سرستا په پتون او ستا لاس زما په زړه پروت دے . دې نه لوه عزت بل څه کېدېشي؟ مونږ دواړه يو بل سره لازواله مينه کوو... خو مشران وائي چې ټال د دوو مئينو د

ازدواجي ژوند تړون دے او د دے لرونه دواړه شريك حيات دي. چې دواړه لرونه سلامت وي نو د هغوي ازدواجي حيثيت سلامت وي . چې په دغه دوو کښې يولې پرانستے شي نو دښځې او خاوند ازدواجي حيثيت ختم شي . چې دغه دوو کښې يولې او شلېږي نو يوکس پکښې مړ شي او چې دواړه او شلېږي نو دواړه مړه شي اگر چه زه په دے فضول واهيانو يقين نه لرم خو یريرم ضرور .

هما:.. اوه مائي گاډ. که ماته پته وه نو مابه چرې هم دغسې نه وو کړي. مامعاف کړه پليز . بيا به داسې چرې هم نه کېږي . هغوي تر ناوخته پورې خبرې کولې . په دغه خبرو خبرو کښې هغوي په ځان پوه نشو ، په يو بل ورپرېوتل او په دروند خوب اوده شو. هغوي تر غرمې پورې اوده وو او که ډاکټر لائې هغوي ته ناکنگ نه وې کړې نو معلومه نه ده چې تر کومې پورې به اوده وو . د وينېدو او فرش کېدو نه پس هغه د هسپتال د خرچې بل ادا کړو ، بيا يې د ډاکټر لائې نه رخصت واخستو ، په گاډي کښې کېناستل او خپل کلي ته روان شو . د هغوي په ورتلو په ارام گاه کښې بې اختره اختر شو او ټولو يو بل له مبارکي ورکوله . په دغه مبارکو کښې خوش نصيبې ابې شاکرخان ته اووې ، ”زويه ، د دې جينۍ څه چل اوکړه ، يا يې ځان سره کورته بوځه يا ته دلته راځه جو مونږ د دې د قابو کولو توان نه لرو“ . د هغې په خبره هغه مسکے شو او په مسکا مسکا د ارام گاه نه بهر اووتو.

﴿ اووم باب ﴾

د سوات اوبونېر ملټري اپريشن ختم شوې وو او ټولو کډوالو ته خپلو خپلو کورونو ته د تلو اجازت ورکړې شوې وو. د هغوي قافلې شپه ورځ روانې وې يوه لويه هله گوله وه. د همایون کلي، اکبر کلي او زور کلي کېمپونه پاسېدلي وو او په تلو تلو کېنې يې هغه خېمې هم يوړې کومې چې شاکر خان په خپلو پېسو د هغوي د پناۍ د پاره اخستې اولگولې وې. البته يو د فراموش خېمه پاتې ده. هغه چې خپله کډه او ترله نو خپله خېمه يې په اوږه کړه او د شاکر خان حجرې ته يې يوړه. هغه خپله خېمه هغه ته حواله کړه خو شاکر خان د هغه د خېمې نه انکار او کړو او ورته يې اووې ”چې سو بارې لارو نو تخته دې هم ورپسې شي“. هغه د هغه نه د خوړلي خکلي اخنه بخنه واخسته او بيا قاضي صېب سره د ملاوېدو د پاره ارام گاه ته لاړو. هغه چې قاضي صېب ته د سوات د اپريشن د ختمېدو او د کډوالو د تلو خبره او کړه نو د قاضي صېب په سترگو کېنې د اميد ځلا او په مخ يې د خوشحالي رڼا خوره شوه. د قاضي صېب د خولې نه بې اختياره اووتل ”جوپه سوات کېنې امن راغی“؟

فراموش: بالکل جو داسې امن کوم چې جو د والي سوات په وخت کېنې وو. د هغه په دې زېري هغه دواړه لاسونه اوچت کړل، بره اسمان ته يې کتل، په غټو غټو يې ژړل او بيا بيا به يې دا وئېل، ”يا الله دا امن دائمي کړې، يا الله دا امن د خوشحالي او سکالي باعث

اوگر څولې کړې، يا الله ته د دې خوارو کډوالو په خواره ورځ رحم او کړې. يا الله ته د سوات سيمه د خوشحالو گهواره کړې. يا الله ته د دغه سيمې په خپله تحفظ او کړې. ”د قاضي صېب د دعا الفاظ خوش نصيبې ابې او هما په خپلو خپلو کمرو کېنې اوږېدل. د قاضي صېب نه علاوه د فراموش او سهېل سترگي هم د اوبنکو نه ډکې وې. دغه حال د هما او خوش نصيبې ابې هم وو. د هغوي ټولو اوبنکې د شکرې او خوشحالي وې خو د هما اوبنکې د شاکر خان نه د جدائی وې. دې نه پس فراموش د قاضي صېب نه اجازت واخستو او لاړو. د هغه د تلو نه پس هغوي ټولو خپلې خپلې اوبنکې اوچې کړې او د خپلې سېمې او کور کلي په باره کېنې يې خبرې کولې خو د هما اوبنکې نه اوچېدې او د هغې په مخ لړۍ لړۍ روانې وې او په خپله کمره کېنې ډبه ډوبه پرته وه. هغې د خوړلو خکلو نه هم انکار او کړو او چا سره د ملاوېدو نه هم ځان پسې يې وربند کړې وو او ځان يې مراقبه کړې وو. مازېگر چې هغه نورو سره د باغ سپل له اونه وته نو زرتاجې سره غم شو چې که چېرې د هغې دغه ژړا اوږده شي نو هغه خوبه نيمه پاتې نشي. په دې وجه هغې شاکر خان ته د هغې د خفگان او ژړا اطلاع ورکړه. هغه چې د هغې نه خبر شو نو خپل ټول مصروفیات يې پرېښودل او د هغې ليدو له ارام گاه ته ورغی. هغې د زرتاجې نه د هغې د خفگان د وجهې تپوس او کړو. هغې، هغه ته د فراموش د راتلو او قاضي صېب نه د رخصت اخستو ټوله خبره او کړه

هغه چي د هغې خبره وورېده نو وې وېل، ”دې نه معلومه شوه چې هغه د خوشحالي اوبښکې بهوي.“

زرتاجه: نه خان جي، د هغې د خفگان وجه نوره ده. ”د هغې د خفگان وجه نوره ده زه پوه شوم. شاکرخان په بې صبرۍ سره د هغې نه تپوس اوکړو. هغې په مسکا جواب ورکړو او وې وېل، ”مانه ولې خبرې اوباسه خان جي، د هغې کمرې ته ورشه، هغه به درته ټوله خبره اوکړي“ هغه د هغې په خبره مسکې شو او د هغې کمرې ته روان شو او زرتاجه د اخلي پخلي په کار کښې اخته شوه. هغه د هغې د کمرې ورته اوږېدو او ناکنگ يې ورته اوکړو خو د څو ناکنگ باوجود هم هغې ورلرې نه کړو. بيا يې ورته کال اوکړو. دې سره هغې خپلې اوبښکې اوچې کړې او دېبه نه پاسېده. هغې چې ورلرې کړو نو هغه ورته په مسکا اووې، ”څه مسله ده هماغه؟ ته په دې خوږه کښې په بنده کمره کښې پرته يې؟ رايه چې بهر ته اوځو او د تازه هوا خوندونه واخلو.“ هغه، هغه ته په مرځپنو سترگو گوري او وائي، نه خان جي، زه دلته په خپله کمره کښې خوشحاله يم، مادلته پرېږده پليز.

شاکرخان: وه د ځان دشمني، دې سره به ستا په صحت خراب اثر پرېوځي. ناجوړه به شي.

هما: کاش زه مړه شم او د دنيا د غمونو نه بي غمه شم.

شاکرخان (خاندي) اوه مائي گاډ، ماته خوستا د غمونو هډو پته نيسته. سوري ويري سوري. ستا څه غمونه دي پليز؟ زه ستا شريك

غم جوړېدېشم؟

هما: زه د بحث په موډ کښې نه يم خان جي، ما په خپل حال پرېږده پليز. شاکرخان: نه هماغه. زه تا په داسه حال کښې نشم ليدې. څه چې بهر په چمن کښې کېنو، نورې خبرې به هلته اوکړو. هغه، هغه د لاس نه نيسي او ځان سره يې چمن ته بوځي، هلته د گلونو د بوټو په شا کښې او ورته وائي، ”څه مسله ده هماغه؟ زه د زرتاجي په وينا ډېر په تېزۍ سره راغلم چې ستا د خفگان وجه معلومه کړم.“ هغه، هغه ته په لوندو سترگو گوري او وائي، ”ولې تاته جو پته نيسته چې د سوات ټول کډوال لارل، صرف مونږ پاتي يو او کېدېشي چې مونږ هم جو يو څو ورځو کښې کډه اوکړو.“

شاکرخان: ښه ښه، لکه ته خپل کور کلي پسې خفه يې اوزرتزره دلته نه تلل غواړې داسې ده کنه؟

هما: نه خان جي، زه ستا په جدائي خفه يم. زه ستا جدائي نشم برداشت کولې.

شاکرخان: دغه حال زما هم دې هماغه. دا جدائي به مونږ ته ډېره گرانه پرېوځي خو دې حقيقت نه انکار نشي کېدې. چې دا جدائي به يو ځل راځي خو د ډېر لږ وخت د پاره. بيا به د ټول عمر د پاره يو ځايه يو. هما: څه مطلب؟ زه پوه نشوم؟ چې يو ځل بيلتون راشي نو بيا گډون مشکل دې.

شاکرخان: که ته غواړي نو هيڅ مشکل نه دې. هما، زه غواړم چې

مونږ همېشه همېشه د پاره يوشو. (هغه مسکۍ شي، او شرمېږي او سترگي خکته کړي) ”چې امي، ابوراشي نوڅه اميد به پيدا شي“
هما: هغوي به کله راځي؟ د هغوي لارې ته خو زما سترگي سپينې شوي.
شاکرخان: دې يوڅو ورځو کښې د هغوي د راتلو امکان دے.

هما: خان جي، زما زړه دورېږي، داسې معلومېږي چې څه کېدونکي دي يا کېږي، زه په دې یرېږم چې هغوي انکار اونکړي.
شاکرخان: داسې هيڅ خبره نېشته هما ته مطمئنه اوسه چې زه ستا او ته زما يې. د دنيا يوطاقت هم تازمانه نشي اخستے.

هما: خان جي، ستاله خوازه مطمئنه يم او په دے اميد ژوندۍ يم خو د زمانې د گردش هيڅ پته نه لگي چې مخکښې به څه کېږي او زمونږ مستقبل به څه وي؟ هغه هغه ته په مايوسه نظر گوري لکه چې هغه ته د خپلې خدشې اظهار کوي هغه، د هغې ډکو سترگو ته داسې په څېر څېر گوري لکه چې د هغې د اوښکو په ډنډونو کښې خپل تصويرونه لټوي. هغوي دواړه خاموش ناست وي او په خپل خپل تصور کښې ډېر لرې تلي وي. نمر په غرغره وو او په تلو تلو کښې د هغوي په تماشه وو خو هغوي د دے هرڅه نه بې نيازه په خپلو خپلو خيالو کښې ډوب وو په دیکښې هغوي د چا د خبرو او خندا گڼ اوازونه وورېدل. لږه شېبه پس قاضي صېب او هغه سره په څنگ کښې مشرخان د خندا په ډکو خولو د ارام گاه په گېټ دننه شو. هغوي پسې روستو سهېل وو چې د قاضي صېب د وهيل چپر په

دیکه کولو کښې يې هغه سره مرسته کوله. هغوي پسې خوش نصيبه ابۍ وه او هغې سره اوږه په اوږه مشره بي بي وه. شاکرخان او هغوي چې هغوي اوليدل نو يو بل ته يې په مسکا مسکا اوکتل او په سترگو سترگو کښې يې يو بل ته ډېر څه اووے. بيا دواړه پاسېدل او د هغوي سلام له وروان شو. مشري بي بي چې هغوي اوليدل نو مسکۍ شوه او هغوي ته يې اووې، داسې معلومېږي چې ستاسو ډله د دوي نه بيله ده. ”د هغې په خبره دواړه مسکي شو. شاکرخان هغې ته د سترې مشي په وخت غلې غوندې اووے. ”زمونږ ډله به هله بيله شي چې خبره پخه شي او ستاخوله خوږه شي.“ مشره بي بي يوځل بيا مسکۍ شي او ورته وائي، ”ډېر سپين سترگي شوے؟ هغه ورته په خدا کښې وائي، ”دا ستاسو لارې ته سپينې شوې“ هغه هما ځان ته رانزدې کړي، په دواړه مخه يې ښکلوي او ورته وائي، ”زما ښاپيرۍ لورخو د خبره لويه شوې ده.“ بيا هغه د لاس نه نيسي او ځان سره يې برنډې ته روانه کړي. شاکرخان چې د مشرخان سترې مشي له ورشي نو هغه يې ځان ته راترغاړه باسي او ډېره شېبه يې خپلې سينې پورې کلک نيولے وي. بيا لکه د دوو دوستانو لاس تر لاسه برنډې ته روان شي. زرتاجي چې هغوي اوليدل نو خپل ضروري کاريې پرېښودو او د هغوي سلام له په منډه راغله. مشره بي بي هما سره خوا کښې ناسته وه. د هغې سريې په خپله سينه ايښې وو او لاس يې ترينه تاؤ کړې وو. کله کله به يې د هغې غوږته

خُله نزدې کړه او پټ په پټه به يې ورته غوږ کښې څه اووې. دې سره به هغه مُسکې شوه او په مخ به يې د رڼاگانو اورنگونو گڼا شروع شوه. د هغوي په خبرو څوک نه پوهېدل البته شاګر خان به کله کله په نيم کڅو سترگو هغوي ته کتل او د هغوي د خندا او مُسکا نه به يې د هغوي د خبرو اندازه اخسته. بل خوا مشر خان او قاضي صېب خپلو کښې خولې ورکړې وې او د زړې زمانې او خپلې هلکانې خبرې يې کولې. په دغه خبرو کښې د کډوالو د راتلو او بيا د تلو خبره هم راغله. په اخره کښې قاضي صېب هغه ته اووې، ”افضل خانه، مونږ هم تلونکي وو خو ستاسو راتلو ته ايسار وو.“ مشر خان مُسکې شو او ورته يې اووې، ”ولې دا ستا کور نه دے؟ تاسو ته دلته څه تکليف دے. دلته ښه بې غمه، بې درده پراته اوسې، زما هم د خبرو څوک نېشته. دواړه روڼه به په خپلو کښې په زړه شخوند و هو.“

قاضي صېب (مسکې شي) خبره دې بده نه ده افضل خانه، که ژوند وي نو بيا به راشو، بيا به راشو خو في الحال ز مونږ تگ ضروري دے ځکه چې د سهېل د سکول او د هما د کالج مسله ده. سکولونه او کالجونه کهلاؤ شوي دي. د دوي د تعليم مسله ده گينې دلته خو مونږ دومره خوشحاله يو چې خپل کلي کور رانه هېر شو.

مشر خان: که ستا خوبښخه وي نو دوي به دلته داخل کړو. دا هډو هيڅ مسله نه ده.

قاضي صېب: نه افضل خانه، خفه کېږه مه، اوس به لاړشو؟ بيا به راشو،

گينې تاسو راشي، يو څو ورځې به جو مونږ سره هلته تېرې کړي. مشر خان (مسکې شي) واقعي ستا خبره بالکل صحي ده. زړه م غواړي چې مونږ دواړه درشو خو که ته دلته مونږ ته ښه اوکړې نو مونږ به مطمئن او خاطر جمع شو.

قاضي صېب (په حېراتتيا) افضل خانه، زه ستا په خبره پوه نشوم. مشر خان: قاضي صېب، زه غواړم چې ز مونږ دا دوستانه په ښيځۍ کښې بدله شي. زه د خپل زوي شاګر د پاره تانه د هما لور خواست کوم. د مشر خان په خبره يو خوا شاګر خان مُسکې شي او سر خکته کړي، بل خوا هما او شرمېږي او سترگي خکته کړي. د مشري بي بي په مخ د خوشحالي څلا خوره شي او د خوش نصيبي ابې په مخ يوه معصومه نوراني ښکلا راشي. قاضي صېب هغه ته په سنجيده نظر گوري او وائي، ”نه افضل خانه نه، ياري دوستي په خپل ځائ د ده او ښيځي په خپل ځائ د ده. دیکښې نه زما واک شته اونه ستا. ښيځي په خوبښځۍ کيږي. دواړه ماشاء الله ښه بالغ او تعليم يافته دي. دواړه مخامخ ناست دي، دوي نه تپوس اوکړه که دوي راضي وي نو نه پرې ستا اعتراض کېدې شي او نه زما.“ په دېکښې زرتاجه په تری کښې چايې او خواږه راوړي او په ميز يې اړدي. مشر بي بي، هما ته غلې غوندي وائي، ”لورې د شاګر خان په باره کښې ته څه وېل غواړي؟“ هغه هغې ته په تېټو سترگو وائي، ”د نيا، نيکه په مخکښې ماته د څه وېلو ضرورت نېشته. چې دوي څه جوړه کړه

نو ماته منظور ده. “دې سره هغه خپل مخ ته د لويپټي پلو نيسي، پاسي او خپلې کمرې ته روانېږي. د هغې د تلو نه پس شاګر خان هم د هغوي د ډلي نه پاسي او بهراوځي. د هغوي د تلو نه پس ټول يوبل له مبارکي ورکړي. زرتاجه په خوشحالي خوشحالي په ټولو خواږه تقسيم کړي. د هغوي په تړون زرتاجه ډېره خوشحاله وه ځکه چې دا هر څه د هغې په هلو ځلو اوشو. مشرې بي بي هغې ته وېلې وو چې په هره طريقه چې خو چې شاګر خان واده ته تيار کړي. هم دغه وجه وه چې هغې په خپل کوشش د دواړو په زړو کښې د يوبل د پاره هغه مينه پېدا کړه چې د هغې لمبې هغې په خپله ليدلې. هغه شاګر خان چې په زړه کښې يې د مينې بخري هم نه وو او هغه هما چې د هغه نه به يې سترکوو اوس د مينې په هغه انگار کښې سوزېدل چې د يوبل په غېږ کښې هم ارام نه ورتلو. مشرې بي بي به هره ورځ هغې سره رابطه کوله او د هغې نه يې د هغوي متعلق زړه، نوې پوښتله. مشرې بي بي خوش نصيبه ابې. هم په اعتماد کښې اخستي وه او هغې دغه رشته قبوله کړې وه. دغه شان، مشر خان هم په خبرو خبرو کښې قاضي صېب ته اورو نه کړې وه او هغه منلې وه. دغه ټول پټ په پټه خبرو او هما ته پټه نه وه. زرتاجي د هما برخه خواږه په پليټ کښې واچول، د هغې کمرې ته ورغله او د مبارکي سره يې ورله خوله د خوږو ډکه کړه.

هغوي ترناوخته پورې خپلو کښې خبرې کولې. په دغه خبرو خبرو

کښې هغوي د واده نېټه هم کېښوده او د جنج او ډولۍ په حقله هم خبرې اوشوې. په دغه خبرو خبرو کښې هغوي په غنډه ډوډۍ هم اوخوړه. بيا ترېنه مشر خان او مشرې بي بي رخصت واخستو اوروان شو. هلته شاګر خان په خپله کمره کښې ناست وو او يو فائل يې کتو. چې د هغه مور د هغه کمرې ته ورغله. د هغې په ليدو هغه فائل بند کړو او هغې ته يې اووے، “راځه امي کېنه. هغې چې فائل ته په څېر څېر اوکتل نو مسکۍ شوه، هغه سره خوا کښې کېناسته او ورته يې اووې “دے فائل کښې څه دي؟” دې سره هغه د هغه د لاس نه فائل اخلي او چې کهلاؤ يې کړي نو هغه پوه شي چې دا هغه فائل دے په کوم کښې چې د هغې او د مشر خان د ځوانۍ عشقيه خطونه وو، کوم چې د هغې نه بهې درکه شوي وو. هغه پوه ځان ناپوهه کړي او هغه نه تپوس کوي، “دا څه دي؟” شاګر خان هغې ته په لا پروائي وايي، “دا څه خطونه او د خطونو جوابونه دي، خودا معلومه نه ده چې د چادي ځکه چې د نومونو په ځائ پرې څه کوډ ورډز دي. هغه چې د فائل سرسري جائزه اخلي نو ځينے الفاظ پکښې انډر لائن شوي وو او هغې ته ليکلي شوي وو، “ډير ښه ټکے دے... ډېر ښه خيال دے” وغېره وغېره. هغه فائل بند کړي يوخوا ته يې کېږدي او هغه ته وايي، “اوس د دے ضرورت نېشته. ستا د واده نېټه کېښودې شوه او د خپل واده تيار کوه” هغه په حېرانتيا او خوشحالي د هغې خولې ته گوري او وايي، امی، واده کله دے؟

مشره بي بي :. تيك يوه مياشت پس .

شاڪرخان: يوه ميا... شت؟ ”هغه مسڪي شي او هغه ته وائي ، ”يوه مياشت ڊهره نه ده زويه ، په ڊيڪڻي به ايله خپل ڪار راغونڊ ڪړي... اورشتيا زاهد ته فون اوکړه چې د واده نه يو خو ورځي مخکښي راشي او تاسره ڪار راغونڊ ڪري .

شاڪرخان: ڊهره ښه ده امي ، زه به ورته هڏو اوس فون اوکړم او خبر به يي ڪړم . دې سره هغه ، هغه ته شب بخبر وائي او د هغه د ڪمري نه اوځي . د هغې د تلو نه پس هغه زاهد خان ته فون اوکړي او هغه خبر ڪري . دې نه پس هغه يوه لويه ساه واخلي او په خپل بډ ڪښي خور وور پريوځي . هغه لا د خپل واده او هما په باره ڪښي سوچ کوي چې د هغه په موبائيل رڻنگ راشي . هغه چې موبائيل نمبر ته اوگوري نو مُسڪي شي او وائي ، ”هبلو مائي ڏير هما . ڪال دې څنگه اوکړو؟ ته لا اوده نه يي ؟

هما: . خوب نه راځي خان جي .

شاڪرخان: د خوشحالي نه ڪه د خفگان نه .

هما: دامعلومه نه ده خو ته راشه پليز ، تاسره م يوه ضروري خبره ده .

شاڪرخان: ڇه خبره ؟ وايه پليز .

هما: داسي نه . دا په موبائيل د وڊيو قابله نه ده . ته راشه پليز .

شاڪرخان: O.K ، زه درغلم . دې سره هغه د بډ نه پاسي ، غلې غونڊي د ڪمري او کوره اوځي او ارام گاه ته پياده روانه ٿي چې هلته اورسي نو

هغه د ارام گاه په گهٽ باندي د هغه انتظار کوي . د هغه ناڪنگ سره هغې هغه ته د گهٽ ڪرڪي لري ڪره چې هغه ارام گاه ته ورننو تو نو غلې غونڊي ٿي بنده ڪره . هغه يي لکه د ماشوم د لاس نه اونيوو او خپلي ڪمري ته يي روان ڪرو . هغه د هغې نه غلې غونڊي تپوس اوکړو ، ”ڇه مسله ده هما؟“ هغه مسڪي شوه او ورته يي اووي ، ”ستا د راتلو سره مسله ختمه شوه“

شاڪرخان: . اوه ، دومره په اسانه . هغوي چې په بډ ڪښي ڪښي نو هما هغه ته په خبر خبر گوري او وائي . ”خان جي ، تاته پته چې... شاڪرخان د هغې د خلي نه خبره اخلي او وائي ، هاڻ ماته پته ده چې زمونڊ د واده ښه ڪښي شوه او يوه مياشت پس به مونڊ ڊښځي او خاوند په حبث يو بل سره ملاوږو.“

هما: زه د واده خبره نه ڪوم هغه به چري وي زه د جدائي خبره ڪوم .

شاڪرخان: د جدائي ؟

هما: هاڻ خان جي ، سباله زمونڊ روانگي ده . زه وڃم چې نن شپه مونڊ ڊهره خبري اوکړو او ٽوله شپه په خبرو خبرو ڪښي تهره شي . شاڪرخان: هما ڏير هما . ته دومره وارخطا ولي يي . زمونڊ په واده ڪښي صرف يوه مياشت ده . لکه څنگه چې دا دومره موده په سترگه رپ ڪښي تهره شوه ، دغسي به دا يوه مياشت هم تهره شي او بيا به هميشه هميشه د پاره يو يو .

هما: . خان جي ، آيا داسي نشي ڪڍي چې دا يوه مياشت ته مونڊ

سره په کلي کښې تېره کړې .

شاکرخان: داسې نشي کېدې هما، تاسره سوات ته تلل او هلته پاتې کېدل خولا لویه خبره ده چې د تړون نه پس زما او ستا ملاقات هم معیوب گڼلې شي .

هما: چې مونږ سره هلته پاتې کېدې نشي نو مونږ هلته رسولی خوشه کنه .

شاکرخان: نه هما، د واده نه مخکې زه نه تاسره ملاوېدېشم ، نه تا لیدېشم او نه درسره تلې شم ، البته زما ډرائېور به تاسو کلي ته اورسوي .
هما: تانه بغیر به زما تگ د یو مړي تگ وي . هغه اجنبي مړی چې د جنازې او کفن دفن د پاره د کلي هدیرې ته اوړلې شي .

شاکرخان: هما، زه ستا د مینې او جذباتو قدر کوم خو ما دومره مټه مجبوره وه چې د مور پلار او د خپلو خپلوانو په نظر کښې رسواشم او د کلي د خلقو د خدا شوم . ستا مینه د دنیا د ټولو خزانو نه درنه او د ټولې دنیا د خوړو نه خوړه ده خو زما د عزت نفس مخکې هیڅ نه ده ... “ هغه نور هم خه وېل غوښتل خو د خه مصلحت په وجه چپ شو . هغه ډېر شېبه خاموش وو . هما د هغه د پام راگرځولو د پاره به کله کله هغه ته په نیم کڅو سترگو کتل خو هغه په یو لوی سوچ کښې ډوب وو . هما چې په خپل فرمائشونو کښې ناکامه شوه نو مټسکې شوه او هغه ته یې اووې ، “خفه شوې خان جي ، سوري“

شاکرخان: هما، ته اکر چته بالغه یې خو ستاڅوي لا هغسې د

ماشو مانو دے او د ماشوم نه څوک خفه کېږي نه . “ هغه د هغه په غاړه کښې دواړه لاسونه اچوي او ورته وائي ، “بنه یوه بله خبره م منی؟“ .

شاکرخان: که د منلو قابله وه نو ولې نه . وایه خه وېل غواړي؟
هما: ماسره وعده اوکړه چې زما د تلو نه پس به هره شپه لس بجې ماسره په موبائیل خبرې کوې .

شاکرخان: ټپک ده ، وعده ده خو که د خه مصروفیاتو په وجه مانه هېر وو نو ماته مس کال راکوه چې راته یادېږي، د هغوي درازونیا ز او مینې محبت خبرې تر سحر پورې جاري وي . سحر مشر خان او مشر بی بی د هغوي د رخصتولو د پاره راغلل او هغوي یې په عزت او احترام په گاډي کښې کېښل . په تلو تلو کښې هما د خپل تگ په حقله هغه له د یو شعر په ژبه میسج اولېږو چې

جگر چھلنی ہے دل گھبرا رہا ہے ،

محبت کا جنازہ جا رہا ہے -

دې سره هغه ډکې سترگې په گاډي کښې پټ مخ کېناسته او چې گاډی روان شو نو د هغې په مخ غټې غټې اوښکې روانې شوې .

﴿دوېمه برخه﴾

شاکرخان د خپل واده د تیاری په هلو ځلو کښې مصروف وو . د واده کارونه چهاپ شوي وو او د کلي او د مېلمنو د خوړې په حقله مشورې روانې وې . مشر خان او مشري بی بی غوښتل چې د هغه په واده د خپلو زړونو ارمان اورژوي او د چاپېره کلبو خلقو او مېلمنو له

هغه خوره ورکړې چې د ټول عمر د پاره يوشال جوړ شي. په دې حقله هغوي همایون خان او اکبر خان سره مشوره کړې وه او حنا او بلقيس سره هم. البته یوازهدخان سره مشوره نه وه شوې ځکه چې هغه لاد ولایت نه ووراعله. دې نه علاوه د هغوي د کور، حجرې، رنگ روغن او دلارو کوڅو صفائي ستهرائي روانه وه. مشرخان غوښتل چې قاضي صېب له هم د واده کارونه اولېږي او هغه يې په خپلو خپلوانو او یارانو دوستانو کښې تقسیم کړي. هغه او شاکرخان په حجره کښې ناست وو او په دې حقله يې خبرې کولې چې فراموش د یوې ماشومې جینې سره حجرې ته راغی. د هغه په لیدو مشرخان او شاکرخان دواړه ډېر خوشحاله شو. د عليک سلیک نه پس فراموش هغوي ته مخامخ په کټ کښې کېناستو او ماشومه په يره يره د هغه نه په لږه فاصله باندې د کټ لنگې سره جخته غلې غوندې اودرېده. هغه پښې بېله او سرتوره وه. د هغې رېښې، خیرنې جامې ځائې په ځائې شلېدلې وې. د سروېښتې يې بېر او د ځاؤرو خپرو نه ډک وو. د هغې د خیرن مخ او چخنو سترگو نه معلومېده چې د څو څو میاشتو راسې نه ده لمېدلې. هغه یرېدلې او اوتره ښکارېده. د هغې په لیدو د شاکرخان په زړه کښې د فراموش نه نفرت پیدا شو او په زړه کښې وې چې د دغه غریبې په خپل ځای ده خو آیا په غریبې کښې لامبل او د بدن صفائي ستهرائي هم نشي کېدې؟ هغه د کرکې په نظر بیا فراموش ته اوکتل او په طنزیه مسکا يې ترېنه تپوس اوکړو،

”فراموش کاکا، دا ماشومه ستا لور ده؟ د هغه مقصد دا وو چې که هغه هاو اوکړل نو بیا به هغه ته د څه وېلو او د هغه په لاپروايي، د زړه تشولو موقعه په لاس ورشي، خو نه داسې اونشو. د هغه په تپوس فراموش مسکې شو او هغه ته يې اووې، ”نه خان جي دا زما لور نه ده بلکه ستا مېلنه ده. زما مطلب دے چې دا هغه ماشومه ده چې تے يې بي قراره کړے وے. اوس دے اوپېژنده خان جي؟“ شاکرخان هغې ته اوگوري خو ډېر زړ ترېنه مخ واړه وي او د خپلې لاعلمۍ اظهار د ”ننه“ په طور د سر په رکولو اوکړي. فراموش يوشېبه نور هم د هغه د جواب انتظار کوي خو چې هغه څه جواب ورنکړي نو بیا ورته په خپله وائي، ”دا د سوچي کاکا لور ده“، ”خان جي، د سوچي کاکا لور ده؟“ شاکرخان د خپل يقين پخولو د پاره هم د هغه په الفاظو د هغه نه تپوس کوي. هغه يو ځل بيا هغې ته اوکتل او تپوس يې ترېنه اوکړو، ”ستا څه نوم دے جينې؟“ هغې په خپله رېښه لمنه د چخو ډکې او بلنې سترگې صفا کړې او په يره يره يې ورته اووې، ”مهوش“. د مهوش نوم په اورېدو سره د هغه زړه د ډيرې خوشحالي نه يو توپ اووهو. د خپل ځائې نه پاسېدو، هغه يې په غېږ کښې اوچته کړه، خپل کټ کښې يې ځان سره خوا کښې کېنوله او د هغې په سري يې لاس کېښودو. بيا يې فراموش نه تپوس اوکړو، ”دا چرته وه او تاڅنگه اوموندله.“

فراموش: خان جي، جوزة د روغ جوړ پوښتنې د پاره خپلې

سخرگنۍ کره بت خېلې ته تلے ووم چې واپس تلم نودا جينۍ م اوليده چې يوې زنانه سره ولاړه وه او خبرې غوښتو . ما چې ورته اوکتل نو په رومبي نظرم اوپېژنده چې د سوچي کاکا لورده . ما ترېنه تپوس اوکړو چې ، ”یہ جينۍ ته دلته څه کوي . ستا پسې خو خان جي سړي خواره کړي دي او ستا لټون کوي.“ زما په خبره جو هغه زنانه په ما راغبرگه شوه او ماته يې بدرد وېل شروع کړل . زما د سخرگنۍ په وجه د بت خېلې اکثر دوکانداران ما پېژني . هغوي او نورو لاروو چې د دغه ښځې کنځل وورېدل نوټول زمونږ خواله راغلل او لويه گڼه گڼه جوړه شوه . چې ما ورته جو د دې قيصه شروع کړه نو زنانه پښې اوويستلې ، لاړه ، چرته غېبه شوه او دا ماته پاتې شوه . بيا م د هغه ځائے د پېژندگلو په مشوره دلته تاله راوسته چې تاته يې حواله کړم .“

شاكرخان: فراموش کاکا داخو دې يوه ناقابل فراموش کارنامه او ما سره دے لومے احسان اوکړو . وايه ، د دے احسان په بدله کښې تاله څه انعام درکړم .

فراموش: خان جي ، زما او ستاسو تر مينځه د احسان او انعام خبره نيشته . زه په دې ډېره خوشحاله شوم چې زما محنت په ځائے راغی . او زما د لاسه هغه کار او شو چې نور چا اونکړے شو .

شاكرخان: ښه دا راته اووايه چې دا جينۍ تا څنگه اوپېژنده چې د سوچي کاکا لورده ؟

فراموش: دا ما ځکه پېژنده چې دا به گلی او سوچي کاکا سره زمونږ کيمپ ته راتله او مور سره به يې چهارو وهله . زما د کډې او د گلی د مخکښې نه خورينگي وه . هغه به چې کله د کيمپ د صفائي ستهرائۍ نه اوزگار شوه نو بيا به زما کډې سره ناسته وه او ټوله ورځ به يې تاوېلي ماوېلي او پردی سپکه خپله درنه وېلې . د گلی او د ډاکټرې د کپس نه هم خبريم خان جي: مشر خان د هغوي خبرې ښه په غور سره اورېدے خو د هغوي په خبرو نه پوهېدو . د هغه نه چې نور صبر اونشو نو د شاكرخان نه يې د هغې په باره کښې تپوس اوکړو . شاكرخان هغه ته د گلی او ډاکټر لائې ټوله قيصه اوکړه . د هغه خبره لاروانه وه چې يو نوکر د فراموش د پاره چايې راوړه او هغه ته يې په مېز کېښوده . شاكرخان چې خپله خبره ختمه کړه نو هغه يې د لاس نه اونيوه او ځان سره يې کور ته بوتله او خپلې خدمتگارې زرتاجې ته يې حواله کړه . دې نه پس هغه گاډې کښې کېښاستو او بازار ته لاړو . هلته يې هغې د پاره يو څو جوړه رېډي مېډي جامي ، پېزار څه د لوبو او خوراک خيزونه واخستل او واپس راغی . د هغه د راتلو نه مخکښې زرتاجې هغه واش روم ته بوتله او هلته يې ښه صفا اولامبوله . هغه هغه ټول سامان زرتاجې ته حواله کړو او په خپله حجرې ته لاړو . فراموش لا هغسې په حجره کېښې ناست وو او مشر خان سره يې د سوات د امن وامان او د قاضي صېب د کورنۍ په باره کښې خبرې کولے . د هغه په ورتلو باندې هغه پاسېدو او هغه ته

يې اووے، ”خان جي، زۀ تاته ايسارووم، که قاضي صېب ته خۀ سوال وجواب کول وي نو هغه راته اووايه. زۀ به درنه کلي ته لاړشم. شاکرخان: نه فراموش کاکا، ايسار شه، شپه اوکړه، سباله به لاړ شه. فراموش: نه خان جي، شپه نشم کولے جو ډېر کارونه راته پراتۀ دي، زۀ به وختي تلے ووم خو ستا راتلو ته ايسارووم. که قاضي صېب له خۀ اوړنه راوړنه وي خو ډېره بنۀ ده گيڼي زۀ درنه لاړم. د هغۀ په خاے مشر خان جواب ورکوي، نه، نه د دغه ضرورت نيشته، زمونږ هغه سره په فون خبرې کېږي. البته په تلو تلو کښې خپل او د هغۀ کارډونه يوسه. “شاکرخان هغۀ نه د قاضي صېب او د هغۀ د خپلوانو کارډونه هم ورکوي او د فراموش او د بگاډ نامے کارډونه هم ورکوي. د هغۀ د تلو نه پس هغه خپلو مصروفياتو کښې اخته شي او مشر خان کورته لاړ شي. زرتاجه چې مهوش اولامبوي نو نوې جامې ورته واغوندوي، د سر وېښتۀ ورله گمنز کړي، د لاس پښو نوکونه ورله واخلي خور انجۀ يې ورله وانچول ځکه چې هغې سره دا يره وه چې هسې نه د هغې خوږ سترگې نورې خوږ شي. دې نه پس يې هغه د مشرې بي بي کمرې ته بوتله. د مشرې بي بي په تپوس هغې، هغې ته د هغې متعلق ټوله قيصه اوکړه. بيا يې هغه هغې ته حواله کړه او په خپله د کور په نورکار کښې اخته شوه. هغه د مشرې بي بي په غېږ کښې ناسته وه. د چپسو د گوتۍ نه به يې يوه يوه دانه خوړه او هغې ته يې په خپله وړه ژبه کډوالو سره د تلو، د هغوي نه د ورکېدو او يوې ملنگې سره د

خېر غوښتو خبره کوله. په دغه خبرو خبرو کښې هغه د هغې په غېږ کښې اوډۀ شوه. شاکرخان چې د خپلو مصروفياتونه اوزگار شو او کورته لاړ نو زرتاجه د هغۀ مخې له ورغله او ورته يې اووې، ”خان جي، هغه جينۍ م اولامبوله، صفا جامې م ورته واغوستولې خو هغه ناجوړه ده او د مشرې بي بي په غېږ کښې ډبه، ډوبه پرته ده. بي بي وائي چې هغه ډاکټر له بوتلل پکار دي.“

شاکرخان: ناجوړه ده؟ خۀ ناجوړه ده؟

زرتاجه: خان جي هغه تبې هم نيولې ده او سترگې يې هم خوږېږي. شاکرخان: څه، ته ورځۀ زۀ د هغې خۀ بندوبست کوم. دې سره هغه خپلې کمرې ته روان شو. چې کمرې ته اورسېدو نو ډاکټر لائې ته يې کال اوکړو. چې رېنگ ورشي نو هغه وائي، خان جي سلام عليكم. تاسو څنگه يې، هما بي بي څنگه ده. اورشتيا واده کله دے.

شاکرخان: ټوله بنۀ دي مېلم. د واده نېټه مواخلے ده او په ديرشم تاريخ، د اتوار په ورځ وليمه ده. که کارډ درشي او که درنشي، واده له به خامخاراځي.

ډاکټر لائې: ولې نه، ولې نه. دا خو زما خپله خوشحالي ده. ضرور به درځم... خان جي زما د مهوش خۀ پته اولگېده که نه، زه خو د هغې غم اوخوړم.

شاکرخان: د هغې غم مۀ کوه مېلم. هغه زما کاردے اوستا غېږ له به يې راولم، ته بي غمه اوسه خو في الحال ماته يوه بله مسله پېښه

شوي ده او هغه دا چې زما يوه خورزه ناجوړه ده . او ناجوړه څه چې
ډېره سيريښ ده . ته دلته راتلې شې پليز .“

ډاکټر لائبه : . اوه مائي گاد . ستا خدمت په داسې ورځ په ماراغي .
چې زه ډېره مصروفه يم . نن زما د لور مهوش کليزه ده . زه په هغې
کښې مصروفه يم خفه نشي . مېلمانۀ راغلي دي ، ټول ناست دي او
پروگرام شروع کېدونکي دي .

شاکر خان : . مېډم ، زه ډير په مشکله کښې يم . د ډاکټرانو د هېتال په
وجه ټول سرکاري هسپتالونه بند دي . ” ډاکټر لائبه د هغه د خلې نه
خبره اخلي او وائي ، ” ستا خبره بالکل صحي ده . د هغوي د هېتال په
وجه ټول پرائېوېټ هسپتالونه ، کلينکونه هم بند دي او ټول هغوي
سره په هېتال کښې شريک دي . بله دا چې د سرکاري ډاکټرانو يونين
سره زمونږ د پرائېوېټ هسپتالونو او کلينکو ډاکټرانو يونين معاهده
شوي ده چې مونږ به د هغوي هر قسم اخلاقي ، مالي زباني او جاني
مرسته کوو او که چا د معاهدې خلاف ورزي اوکړه نو د هغه کس او د
هغه د ادارې خلاف به تاديبي کار روائي کېږي . هغه کس به لس لاکه
روپۍ جرمانه هم ورکوي او د هغه اداره به هم بلېک لسټ کېږي .

شاکر خان : . مېډم ، زه ستا جرمانه هم ادا کولې شم او ستا هر قسم اخلاقي
، قانوني او جاني مرسته هم کولې شم خو ته راشه پليز او زما دا مشکله
اسانه کړه . او که ته نشي راتلې نو زه به خپل مريض کورته درولم .

ډاکټر لائبه : . خفه نشي خان جي ، زه ډېره مجبوره يم . د مهوش د

سالگرې په وجه نن ټول لوي لوي ډاکټران دلته راغلي دي . . .“
شاکر خان : . دا خو ډېره ښه خبره ده . هغه ټول به يې معائنۀ اوکړي .
ډاکټر لائبه : . نه خان جي نه . ماته ډېر افسوس دے چې زه ستا هيڅ
مدد نشم کولې خفه نشي .

شاکر خان : . مېډم زما د خاطرۀ نه ، بلکه د انسانيت د خاطرۀ زما
مشکله اسانه کړه پليز .

ډاکټر لائبه : . خان جي ، زه د خپل لوظ قول او معاهدې خلاف ورزي
د خپلې خوږې لور مهوش د پاره هم نشم کولې . خفه نشي پليز .

شاکر خان : . ټيک ده . ډېره ښه ده خو يوه خبره م په پرانستو غوږونو
ووره ډاکټري چې خداي مۀ که که چېرې زما خورزه مړه شوه نو ستا
لور مهوش به هم ژوندۍ پاتې نشي . دې سره هغه موبائيل بند کړو
او د هغې په رويه يې ډېر وخت سوچ کوو . هغه د هغې نه سخت
متنفرد شو . د هغه په زړه کښې يو ځل راغله چې هغه د هغې لور
مهوش د دغه بيماري په حالت کښې هغې له اوليږي او هغې سره
خپل رسمي او غېر رسمي تعلق همېشه همېشه د پاره ختم کړي خو
بيا يې د خپل خيال په خپله ترديد اوکړو او ځان سره يې اووے چې ،
”نه داسې نشي کېدې . دا د ډاکټر لائبې د لور مسله نه ده بلکه د يو
انسان او انسانيت مسله ده او هغه به تر خپله وسه پورې په هر لحاظ
او هر قيمت د هغې د بچ کولو کوشش کوي . هغه چېرې په دے وو
چې هغه څه اوکړي او د هغې ژوند څنگه او څه رنگه بچ کړي . هغه

کوم خوا او کوم هسپتال ته يوسي . ټول ملک سرې لمبې او اړې گرې وو. د خېبر نه تر گوادرو او د کراچۍ نه تر لاجپورې او ټوله قبائلي سيمه کښې تاؤ، تر پخوالي وو. انسانيت سوز ډرون حملې کېدې، تر هه گري، کېدې، د ډرون حملو او تر هه گري، خلاف د سياسي گوندونو مظاهري کېدې. دې سره سره د وکيلانو او دانشورانو له خوا د جاني تحفظ او د لاقانونيت، گرانۍ او د بجلي د لوډ شپښنگ په وجه د عوامو چغي سوري او نعرې وې. دې نه علاوه ډاکټران، استاذان او نور سرکاري ملازمان د مراعات او خپل حقوق د غوښتني د پاره د نامعلومه مودې پورې په هېتال وو. هر سړي د حکومت نه گيله من وو او په خپل مظلوميت يې ژړل، خپل حقوق يې په کلکه او په پرلته غوښتل خو خپل فرائض يې نه پيژندل. هر سړي بل ته گوته نېوله خو خپله بي حسي ورته نه ښکارېدله. په دغه ځان ځانۍ کښې ورته خپل ځان ښکارېدو خو د ملک و قوم مجبوري ورته نه ښکارېدې. د هغه مينه خپل قوم او خپل وطن سره نه وه بلکه خپل خېټې او خپل تن سره وه. يو خوا په ملک کښې اندروني خلفشار وو بل خوا د ملک په شرقي پوله د اغيار يلغار وو پاکستانی فوجونه يو خوا بيروني دشمن سره جنگېدل، بل خوا په اندروني سيمو کښې پټ دشمن پسې گرځېدل. دا ټول حالات د هغه نه پټ نه وو او هغه لا په دې باره کښې سوچ کوو چې د هغه مور مشره بي بي د هغه کمري ته راغله او هغه ته يې اووې، ”يہ زويه، تہ دلته پروت يې او هغه

جينۍ ډبه، ډوبه پرته ده. “هغه چې مور اوليده نو د هغې په احترام کښې پاسېدو او هغې ته يې اووې، ”د هغې په تبه کښې څه کمه نه دے راغله؟ هغې دواړه لاسونه او مروړل او هغه ته يې اووې، ”نه زويه کوم دے. پښي لاسونه او مخ م ورله خو خو ځله او وينځو. يخې پټۍ م ورله په سر پښو کېښودې، لږ ساعت د پاره ښه شي خو چې لوندې پټۍ او چې شي نو بيا هغسې شي. تہ راشه زويه، لږه يې اوگوره، لمبې ترې خېژي، شابه زر کوه، ډاکټر له يې رسوه گينې خدای مۀ که...“ هغه مخکښې نور څه او نه وېلې شي او په چپه ځله د کمري نه اوځي. هغې پسې هغه هم د کمري نه اوځي او دواړه په يو وخت د هغې کمري ته ورشي. هغه چې هغې ته اوکتل نو هغه واقعي پټې سترگې پرته وه، هغه چې د هغې مخ او تندي له گوټې يوړے نو هغه اوږېدو، ډېر زړيې خپل لاس روستو کړو، په يره يره يې مور ته اوکتل او وے وئيل، ”دا خو واقعي ډېره سيريده ده“ دې سره هغه د کمري نه اووتو او زرتاجې ته يې په چغه اووے، ”زرتاجې، ته ځان تياره وه، زه گادے راولم چې دا پکښې يوسو“ هغه د هغې د جواب انتظار اونکړو او ډېر په تېزۍ سره بهر اووتو. لږه شېبه پس يې گادے راوستو، هغه يې پکښې واچوله، زرتاجه يې ورسره کېنوله او ډېر په تېزۍ سره د کوره اووتو.

د هغه د تلو نه پس مشر خان ته زاهد خان کال اوکړو او ماښام اووه بجې يې د پېښور په اېرپورټ د کوزېدو اطلاع ورکړه. د مشر خان نه پس

يې مشرې بي بي سره هم خبرې اوشوې. د هغه د اطلاع نه پس هغوي ائېرپورټ ته د تلو تيارې شروع کړو. هلته شاکرخان په داسې حال کېښې هغه CMH ته اورسوله چې هغه پټې سترگې پرته وه. د هغې د چېک اپ نه پس پته ولگېده چې د هغې تبه 104 درجې ته رسېدلې ده او هغه بېهوشه ده. د هغې د پټو سترگو نه زيرې اوبه روانې وې. چې کله هغه داخله شوه نو ټول ډاکټران ترېنه چاپېره شول او په جديد ترين طريقو او تکنیکونو يې هغه نارمل حالت ته راوسته. بيا هغې ته ډرپ ولگېدو. په ډرپ کېښې انجکشن ماتېدي او لگېدي د ټولې شپې د کوشش نه پس د هغې سترگې او غړېدې خوزيرې اوبه ترې هغسې روانې وې. سحر چې هغه د ICU نه واړېد ته منتقل شوه نو د هغې تبه بالکل نارمل وه. بيا چې د هغې د يورين ټسټونه او مکمل چېک اپ اوشو نو ډاکټرانو ته معلومه شوه چې د هغې تبه د سترگو ډيمارۍ په وجه سره وه چې کله د هغې د سترگو چېک اپ اوشو نو هغوي ته معلومه شوه چې د هغې په دواړو سترگو کېښې سرې خولې زخمو نه دي. هغه د ميډېکل وارډ نه آئي وارډ ته منتقله شوه او د هغې د سترگو علاج شروع شو. د احتياط د پاره د هغې په سترگو پټۍ ولگولې شوې چې هغه سترگې نه غړه وي. دې نه علاوه هغې سره په خبرو سخته پابندي ولگولې شوه.

شاکرخان، د زاهد خان د راتلو نه خبر شوې وو هغه سره يې خبرې هم

شوې وې خو د مهوش د بيمارۍ په وجه يې ورسره ملاقات نه وو شوی. هلته ډاکټر لائبه په خپلو کړو باندې پښيमानه وه. هغې ته خپل ځان هم ملامته ښکارېدو خو د هغه د دهمکۍ په وجه هغې سره د خپلې لور د ژوند يره هم وه. شاکرخان سره اگر چې د هغې ملاقاتونه ډير کم شوي وو خو د هغه د شخصيت په باره کېښې هغې ډير معلومات حاصل کړي وو. هغې ته پته وه چې هغه د يوې خبرې سره دې دوست يا دشمن. دې نه علاوه هېڅ. دا د هغه اصول او د هغه طريقه وه. هم دغه وجه وه چې کله به هغې ته د هغه هغه الفاظ ورمخکېښې شو چې ”ډېره ښه ده خو يوه خبره م په پرانستو غوږونو ووره چې خداي مۀ که که چېرې زما خورزه مړه شوه نو ستا لور مهوش به هم ژوندۍ پاتې نشي؟ نو دې سره د هغې بدن د یري نه اوږچېدو او رنگ به يې تک زير شو. هغې د هغه نه د معافۍ غوښتو د پاره څو څو ځله موبائيل اوچت کړو خو د کال کولو جرأت يې نشو کولې د څو څو ځله کوشش نه پس هغې په زړه لاس کېښودو او يوه ورځ يې ورته فون اوکړو. د رينگ ورتلو سره هغه هېلو اووې خو چې د هغې د سلام اواز يې اوپېژندو نو نه يې د هغې سلام واخستو او نه يې خبره اوکړه بلکه موبائيل يې بند کړو. د څو څو ځله کوشش باوجود هم چې کله ورسره د هغې رابطه اوشوه نو بيا ښه په پخه کېناسته خو خپل ضمير قرار ته نه پرېښوده. چې د هغه نه مايوسه شوه نو بيا يې خپله ملازمه مرجانه د هغه کورته

اولېرله او د هغې په ذريعه يې د مشرې بي بي نه د هغه څائے ، څائېرې معلوم کړو. هغه چې د پېښور CMH ته لاړه نو هغې غوښتل چې په انکوائري آفس کېنې معلومات اوکړي . په دے غرض چې هغه د انکوائري آفس په لور روانه شوه نو په لږه فاصله باندې يې زرتاجه وليده . د هغې په لاس کېنې د جوس گلاس وو او ډېر په تېزۍ مخکېنې روانه وه . د هغې په ليدو هغه ډېره خوشحاله شوه . او زريې اواز اوکړو . د هغې په اواز هغه پښه نيولې شوه او اواز پسې يې اخوا دېخوا کتل چې ناگهانې يې په هغې سترگې اولگېدې . د هغې په ليدو هغه مسکۍ شوه او د هغې راتلو ته ډېدۍ شوه . د روغ جوړ نه پس ترېنه زرتاجې تپوس اوکړو ، ”خان جي سره ليدل غواړې ؟ هغې د هغې د جواب انتظار اونکړو او ورته يې اووې ، ”ماپسې راځه “ هغه هغې پسې روانه شوه په څو څو کمرو د تېرېدو نه پس هغه د يوې کمري مخې ته ، ورسره جخته اودرېده او هغې ته يې اووې ، ”بي بي ماپسې راځه “ هغې غلې غوندې ورلرې کړو او کمري ته ننوته . هغې پسې ډاکټر لائېه هم کمري ته ورغله . مهوش په بېلې کېنې پرته وه او شاکرخان ورته په خوبولے انداز په کرسۍ ناست وو. زرتاجې د جوس گلاس په شيلف کېنې کېښودو او هغې ته يې په گنگوسي کېنې اووې ، ”بي بي دې کرسۍ کېنې کېنه “ د هغوي په ښکالو چې د هغه سترگې اوغړېدې او هغې ته يې اوکتل نو نه ورته پاسېدو او نه يې ورته سترې مشي اووے بلکه مخ يې

ترېنه واړه وو. هغه په ژړا شوه او په ژړا کېنې د هغه په پښو پرېوته هغه هغه هم په دغه حالت کېنې پرېښوده ، پاسېدو او د مهوش بېلې له ورغۍ هغه ، هغه په بېلې کېنې کېنوله او د جوس گلاس يې د هغې ځلې ته اونيوو. زرتاجې هغه دفرش نه اوچته کړه او په کرسۍ کېنې يې کېنوله . مهوش په خوند خوند جوس څکل چې د ډاکټر لائېي د سلگو اواز يې وورېدو . په دغه څکلو څکلو کېنې هغې د شاکرخان نه تپوس اوکړو ، ”خان جي انکل ، دا څوک ژاري؟ دا انتي ده ؟“ زرتاجه زرد هغې خواله راغله او ورته يې ”هيڅوک نه ژاري گلله ، ته خپل جوس څکه خبري مة کوه ته ډاکټر د خبرو نه منعې کړي يې“ بيا د ډاکټر لائېي خواله ورځي ، د هغې اوبښکې اوچوي ، د هغې په خولۍ لاس اړدي او ورته غلي غوندې وائي ، ”ژاړه مه بي بي ، زموږ مريض له د ژړا اواز اورېدل ښه نه دې“ . د هغې په تنبیه د هغې د سلگو اواز بند شي . خپلې پاتې اوبښکې اوچوي او په بېلې کېنې پرته ماشومې ته په ځير ځير گوري. هغه په زړه کېنې وائي ، ”دا جينۍ خو هو بهوزما د مهوش په شان ده “ کله چې د هغې يقين پوخ شي نو ځان سره وائي ، ”مهوش ، مائي ډاټر“ مهوش چې د هغې اواز وورې نو وائي ”ماما ، ډير ماما“ . ډاکټر لائېه چې د مهوش د خولې نه د ”ماما ، ډير ماما“ ټکي وورېدل نو د هغې زړه لکه د ماهي بې آب ټوپونه وهل او دا يې غوښتل چې هغې له ورشي او د هغې په ټکور خپل دردمن زړه قلاړ کړي . هغه په ځان پوه نشي او په

چغه وائي، ”مهوش مائي ډاټر، آئي لويو“ هغه خوره غېږ هغې له
د ورتلو كوشش كوي. شاكړخان هغې ته په غضبناك نظرگوري او
زرتاجې ته د هغې د ويستو اشاره كوي. زرتاجه ډېره په تېزۍ سره
هغه په غېږ كښې نيسي او د كمږې نه يې بهر اوباسي. د هغې په
وېنا يواردلي راځي او هغه د هسپتال نه د مين گېټ نه بهر اوباسي.
هغه ډېره شېبه بهر ولاړه او د هسپتال په لوري يې په ډكو سترگو كتل
خوكله چې د هر څه نه مايوسه شوه نو په گاډي كښې كېناسته او
كور ته روانه شوه.

★★★★★★★★★★

★★★★★★★★★★

★★★★★★

★★★★★

★★★★

★★★

★★

★

﴿ اتم باب ﴾

د شاكړخان د واده تياري ښه په درز روانه وه. غوړي، وروژي
راغلي وې، قصابانو ته د غوښخي د پاره، كولالانو نه د ډېگونو
پخولو او حلوايانو ته د قتلماو او نورو خوږو ترسكونو تيارولو د پاره
وبلې شوي وو. د قاضي صېب له خوا د ناوې داج او نور سامان
راغلي وو او د مشرې بي بي په مشرۍ كښې د زرتاجې په محنت او
خواري د هغه كمږه او ډبل بېد سنگار شوې وو. يو خوا هغه د واده
پاتې لمحې شمېرلې بل خوا په هما د جدائي دغه پاتې ورځي شپې
ډېرې په گرانه تېرېدلې. هغې به هره شپه هغه ته مس كال كوو او
هغه به د وعدې مطابق هره شپه لس بجې د آرام گاه په چمن كښې
هغې ته كال كوو. د هغوي د مينې محبت او رازونياز دغه خوږي او
نيازبينې خبرې به ترناوخته پورې روانې وې.

د واده په ټاكلي شوي نېټه كښې لا ورځې وې خو د كور خدمتگارانو،
كسب گريو، همسايو جينكو او د هغه خوياندو حنا او بلقيس ټنگ ټكور
شروع كړې وو. مهوش تر ډېره حده ښه شوې وه. په دغه ټنگ ټكور
كښې به هغې هم برخه اخسته او د بهر نه راغلي جينكو سره به گپېده.
د زاهدخان راتلو سره شاكړخان د خپل واده هلې ځلې هغه ته پرېښودې
او په خپله د كور او زميدارو په نورو لانجو گونجو كښې مصروف شو.
زاهدخان غوښتل چې د خپل مشرور په واده او د واده په جنج راغلي
جنجيانو ته د خپل طاقت مظاهره وكړي. په دې وجه هغه د مشر خان او

د شاکرخان د مشورې نه بغير سوات ته لاړو او د مينگورې په يو لويه هوتل کښې يې د جنجيانو د خوړې د پاره هغه بک کړو. چې دې نه مطمئن شو نو بيا قاضي صېب کره لاړو. هلته يې هغوي سره ملاقات هم اوشو او د جنج د خوړې د پاره يې ورته د هوتل د بک کېدو خبره هم اوکړه. دې نه علاوه خپله بابي يې هم يو نظر اوليده. د هغې په ليدو او د هغې په سلام هغه مسکې شو او غلې غوندې يې اووې، ”د لاله جي انتخاب لاجواب دے“ د هغه د تعريف په جواب کښې هغه مسکې شوه، او شرمېده او خپلې کمرې ته روانه شوه خو په تلو تلو کښې يې ځان سره غلې غوندې اووې، ”جي، شکريه“

هغه قاضي صېب سره ترناوخته پورې ناست وو او د ولايت او يورپ خبري يې ورسره کولې په دغه کښې شربت هم اوڅکلې شو او د غرمې ډوډۍ هم اوخوړلې شوه. دې نه پس هغه د قاضي صېب، خوش نصيبي ابې او سهېل نه رخصت واخستو. د هماغه يې هم د رخصت اخستو طمعه لرله خو هغه د کمرې نه را اونه وته او د هغې د دوباره ليدو ارمان هغه ځان سره يوړو.

چې واده ته درې ورځې پاتې شوې نو قاضي صېب مشرخان ته فون اوکړو او ورته يې اووې چې، ”ماته د يوې عسکري ډلې له خوا د جنج په موقع د خودکش حملې کولو خبر راکړې شوې دے. زه ستاسو په خوشحالي کښې خنډ جوړېدل نه غواړم خو زه دا هم نه غواړم چې د واده په دې مبارکه موقع خداي مۀ که څۀ ناخوشگواره

واقعۀ پېښه شي. زما تجويز دا دے چې د جنج راوستو خيال د زړۀ نه اوباسي. او د واده د ټاکلې شوې تاريخ نه مخکښې مخکښې ته او اورندار جو دواړه راشي. او خپل امانت پټ په پټه ځان سره بوځي. داسې به زما اوږې هم سپکې شي، تاسو به هم مطمئن شۍ. ستاسو دود دستور به هم په اسانه اوشي او د تلور اتلو تکليف نه به هم خلاص شۍ“ مشرخان هغه ته اووې، ”زه به زاهد، شاکر او د هغوي مور سره مشوره اوکړم او تابه خبر کړم“.

ماښام هغه درې واړه کېنول او هغوي ته يې ټوله خبره اوکړه. مشرې بي بي او شاکرخان چپ پاتي شو خو زاهد خان پوزه اوچونوله. مشرخان چې د هغه په خفگان پوه شو نو په موجوده حالاتو يې يوه لويه تبصره اوکړه او په خواؤ شا کليو بانډيو کښې شوي د خودکش حملو او قتلونو مثالونه يې ورکړل. زاهد خان ته چې د زانگېدلې خطرې غږ ترغږ شو نو مشرخان ته يې اووې، ”ابو، تاسو مشري يې اوزمانه ښۀ پوهېږي، تاسو چې څنگه جوړه کړه نو هغسې به کېږي“. دې سره هغه پاسېدو او بهر ته روان شو. په تلو تلو کښې يې د مينگورې د هوتل منېجرت ته ټوله خبره اوکړه او خپله اراده يې اوځنډوله. مشرخان هم قاضي صېب له خبر ورکړو چې سبا له به هغوي ورشي او هلته به تفصيلي خبرې اوکړي. په سبا مشرخان او مشرې بي بي دواړه زاهد خان سره په گاډي کښې کېناستل او سوات ته روان شو. چې هلته اورسېدل نو قاضي صېب د هغوي انتظار کوو. دواړه دوستان يوبل ته ورتراړه

وتل او ډېره شېبه غېږ په غېږ وو. دې نه پس هغه هغوي ته ټوله قېصه او کړه او په اخره کښې يې ورته هغه خط اوښودو کوم چې د عسکري ډلې له خوا رالېږلې شوې وو، هلته هغوي زيات وخت تېر نکړو. تياره ډوډۍ يې او خورپه او د واپسۍ تيارې يې شروع کړه. هما د مخکښې نه تياره وه. نيا، نيکه هغه ښکل کړه او په ډکو سترگو يې رخصت کړه. د هغوي د تلو نه پس چې سهېل کور ته راغی او د هما د تلو نه خبر شو نو هغه، هغې پسې ژړل او هلته يې تلل غوښتل. قاضي صېب هغه په دې وعده قلاړ کړو چې، ”بله ورځ چې فراموش واده له ځي نو هغه به هم ورسره لاړ شي.“

هما چې هلته اورسولې شوه نو د شاکر خان د کمرې په ځاي هغه هغې کمرې ته بوتلې شوه په کومه کښې چې بلقيس پاتې کېده. د هغې په راوستو حنا او بلقيس دواړه ډېرې خوشحاله شوې او دا يې خپل اعزاز گڼو چې ناوې د هغوي په کور کښې تياره شي او د هغوي په کور کښې پاتې شي. حنا او بلقيس ټوله شپه هغې سره ټوکې ټپقالې او خندا خوشحالي کولې چې هغې ته د اجنبيت احساس اونشي خو هغوي ته دا پته نه وه چې هغې ډېر مخکښې ځان د دې کور يو فرد گڼلې دې.

په سبا چې هغه پاسېده او ناشته يې اوکړه نو بلقيس ورته اووې، ”راځه بابي چې بهر اوځو“. هغه مسکۍ شوه او ورته يې اووې، ”بهر ته م زړه کېږي خو په دې یرېرم چې چرته هغه بل رانشي“ بلقيس

خاندي او په خندا کښې وائي، ترڅو چې ستاسو نکاح نه وي تړلې شوې هغه ”بل“ نشي راتلې، هغه مونږ په کور بند کړې دے. هغوي لا دا خبرې کولې چې مشرې بي بي او حنا، دواړه کمرې ته راغلې. هما د هغوي په احترام کښې د بېد نه پاسېده او هغې ته يې سلام اوکړو. مشرې بي بي د هغې سلام په مسکا واخستو، هغه يې خپلې غېږې ته جخته کړه او څو څو ځله يې ښکل کړه. بيا يې ورته اووې، ”دا جينکۍ، حنا او بلقيس دواړه واده شوي دي او د خپلو خپلو کورونو مېرمنې دي. دا کور اوس ستاده، ته د دې کور مالکې يې او ته به يې چلوې.“

هما: موري، زه د دې کور مالکې نه، بلکه يوه ادني وينځه يم. تا دې خداي حیات لري، چې ستا لارښودنه راسره وي نو ستاسو ته به هيڅ شکايت نه ملاوېږي. ”مشرې بي بي د هغې په سر لاس اړدي او وائي، ”خوشحاله اوسې لورې، برکتې شې، بختوره شې“ بيا حنا او بلقيس ته وائي، ”يېه جينکو دا ناوې، نوې راغلې ده، په ټول کور کښې اوگرځوی او ټولې کمرې ورته اوښايي. ځي ورشي“ د هغې د تلو نه پس بلقيس هغه د لاس نه اونيسي او ځان سره يې د کمرې نه بهر اوياسي. بلقيس او حنا هغه د کور په ټولو کمرو کښې گرځوي. هغوي هغې ته باورچي خانه، واش رومونه، ټې. وي لاؤنج، ډائننگ روم، ډرائينگ روم او گسټ روم اوښايي او په اخره کښې يې د شاکر خان کمرې ته بوځي هغه چې د هغې سنگار ته اوگوري نو حېرانه شي چې

دا کمره د نورو نه ولې بدله ده خو چې په مخامخ دېوال د شاکر خان تصوير ته اوگوري نو مسکۍ شي. د هغې شونډلا هغسې په مُسکاخورې وي چې بلقيس ورته په مُسکا وائي، ”دا کمره د لالاجي يعنې ستاسو ده، خو دېکښې اوس تاته د پاتېکېدو اجازت نېشته. دلته به مونږ بلې شپې له تا د ناوې په حبث راولو“. هماغو ځل بيا مُسکۍ، سترگې خکته کړي خو ډېر زړس اوچت کړي، د شاکر خان تصوير ته گوري او وائي ”I will kill you“ حنا او بلقيس خاندې، حنا هغې ته په خندا خندا کښې وائي، ”د هغه د وژلو ضرورت نېشته، هغه ستا حسن او اداگانو ډېر مخکښې وژلې دے.“ د هغې په خبره بلقيس هم خاندې او هماغو هم خاندې، په دغه خندا او خوشحالي کښې هغوي د کمرې نه اوځي او ټي وي لاؤنچ ته لاړې شي. هغوي لاټي، وي لاؤنچ کښې ناستې وي چې بهر په غولي کښې د جينکو تنگ ټکور شروع شي. هغوي چې د تنگ ټکور اواز وورېدو نو حنا او بلقيس غلې غونډې بهر اووتې او هغه يواځې پاتې شوه. هغې په ټي وي يوه ډرامه کتله او د هغې په کتو کښې داسې بوخته وه چې د تنگ ټکور اواز يې په غوږونو نه لگېدو. په دېکښې زاهد خان غلې غلې راغی. او د هغې شاته اوږېدو. هغه د هغه په راتلو هله پوه شوه چې هغه ورته په مُسکا اووے، ”بابي سلام عليك“ د بابي ټکۍ د هغې د پاره دومره ناگهاني وولکه په بې خيالي کښې چې په چا د باؤ آواز اوشي. دے اواز سره هغې د يرې نه ټوپ کړو خو چې هغه ته يې

اوکتل نو خپله يره يې په مُسکا بدله کړه او هغه ته يې سلام اوکړو. بيا د هغه په احترام کښې پاسېده خو هغه پاسېدو ته پرې نه ښوده او ورته يې اووے. ”پاسه مه، کښه کښه پليز.“
هما: تاسو کښې پليز.
زاهد خان: نه بابي زه کښم نه. ستاسو د واده په سلسله کښې ډېر نا اوزگاريم خو ستا سلام او پوښتني له راغلم.
هما: ډېره شکريه، ډېره مننه.
زاهد خان: بابي څه تکليف خو درته نېشته؟
هما: نه لاله جي، ماته هيڅ تکليف نېشته. مشرې بي بي، حنا خور او بلقيس خور زما ډېر خيال ساتي.
زاهد خان: بابي، لاله جي د بهر سرې دے. د ټول کلي لانجې گونجې او د زميدارو قيصې بودې د هغه په سر دي. ته هغه پسې ډېره مخه مة اوړه. دا کور ستادے او ته د دے کور مالکې يې او چرې هم زړه له دارانه ولې چې ته پردې کور ته راغلې يې. لالا جي زما مشر رور دے او زه هغه ته د رور نه بلکه د پلار په سترگه گورم. چې تاته څه تکليف وي يا د څه څيز ضرورت وي نو ماته وېلې شي.
هما: ډېره شکريه، تاسو نه بغير زما څوک دي؟
زاهد: ښه لارم درنه، سلام عليك.
هما: وعليکم سلام په مخه مو ښه. د هغه د تلو نه پس هغې ټي وي بند کړو او د بلقيس کمرې ته لاړه. د زاهد خان په خبرود هغې حوصله

اوچته شوه او هغې ته دا احساس اوشو چې هغه د دے کور مېرمنه ده. هغې يوه شېبه د خپل نوے کور په حقله سوچ کوو چې شاکر خان ورته ياد شو. هغې غوښتل چې هغه ته کال اوکړي او يو خو خبري ورسره اوکړي خو بيا يې په دے غرض د خپل خيال په خپله ترديد اوکړو چې دا ټولې راغونډې شي نو هغه ته به يې اوکړي. بهر د جينکو د ټنگ ټکور پروگرام جاري وو زرتاجې خانک او دېگچې وهلو، د محلت جينکو سندرې وېلې او وره مهوش ورته گډېده. حنا او بقليس چې د هغوي خواله ورغلې نو هغوي ورته لاسونه پرېقول، د هغوي په سيالۍ کښې نورو جينکو هم لاسونه پرېقول شروع کړل او بيا د لاسونو پرېقولو يو پړق پړوق شو. مهوش چې ستړي شوه نو د ميدان نه اووته. د هغې په ځائے حنا ميدان ته ورغله او ځان سره يې بقليس هم راخکله او د گډا مقابلې شروع شوه. د هغوي مقابلې لا روانه وه چې د کلي مهلت نه نکريزې راماتې شوې او بيا هغه دغه دوېره شروع شوه چې راشه که يې گوري. هما سره دا يره وه چې هسي نه حنا يا بقليس هغې پسي راشي او هغه هلته گډا د پاره بوځي. په دې وجه هغې ځان پسي ورپورے کړې وو خو په کهړکۍ کښې يې هغوي ته غلې غلې کتل. تر ماسخوتن پورې د ټنگ ټکور دغه پروگرام روان وو. ماسخوتن چې د کور مهلت ښځي لارې او هغوي ډوډي او خوړه نو زرتاجه د نکريزو تال په لاس د هما کمرې ته راغله او هغې له يې نکريزې پورې کول شروع کړل. چې کله د هغې په پښو

لاسونو نکريزې پورې شوې او د هغې پښې لاس په ختو او تړلي شو نو بيا د حنا او بقليس توقي مسخرې شروع شوې او ترناوخته پورې روانې وې. سبا مازيگر د هغې د سنگار د پاره د بيوتي پارلر نه دوه زنانه راوستې شوې او د هغې سنگار شروع شو. هغې ته د واده جامې واغوستې شوې، د هغې زلفې د هغې په اوږو خورې شوې او د هغې سنگار لاکېدو چې مشر خان کورته راغی. او خپلې کمرې ته لاړو. هغه د تېرو خو ورځو نه کورته نه وو راغلي. د هغه په راتلو مشر به بي بي هم هغه پسي کمرې ته ورغله. د هغې په ليدو مشر خان هغې ته اووے، ”ناوې، قاضي صېب، اگر چه ماله د هما لور د نکاح واک راکړے دے خو زه غواړم چې د هغې د نکاح تړلو نه مخکښې زه يو ځل د هغې نه تپوس اوکړم. د هغې کمرې ته ورنگ ماتې ښه نه ښکاري. زما له خواته ورشه او د هغې نه د نکاح تړلو اجازت واخله. مشر به بي بي مسکۍ شي او وائي، ”هغه غريبه څه وائي، هغه خو ...“ مشر خان د هغې خبره پرېکوي او وائي، ”ته ورشه او په خپله تربنه تپوس اوکړه چې خبره شرعي ته درسته شي.“ مشر به بي بي بله خبره اونکړي او په چپه خولته د هغې کمرې ته روانه شي، لږه شېبه پس په مسکا مسکا او خندا مشر خان له راشي او ورته وائي، ”گرانې، کار اوشو. هغې تاله واک درکړو.“ مشر خان مسکے شو او په مسکا مسکا بهر اووتو. د هغه د تلو نه روستو حنا، بقليس او زرتاجي هغه د شاکر خان کمرې ته بوتله، کالي يې ورته واچول او سره ښارسۍ يې

پرې خوره کړه .

زېرې مازيگره وو. د نمرزيرې ، طلائي پلوشې په فضا ، زمکه او ما فيها خورې وي. او ټول ماحول خوشحاله اورنگين ښکارېدو. د شپې مېلمانه څه راغلي وو او څه راروان وو او هريو مېلمه به ځان سره سهره ، ډالۍ ، د مېهتيایۍ ډبلې او څه نورې تحفې راوړې. د شاکرخان نوکرانو به هغه د هغوي نه اخستې او يو خوا ته به يې اېښودې. د مشرخان په کور کښې خوشحالي وې، مبارکۍ او خندا گانې وې. د حجرې نه بهر په لويه مېدان کښې شاميانې لگېدلې وې، دېگونه کړنگېدل او لويه واړه گېډل. مشرخان ډېر خوشحاله وو ځکه چې په خپل ژوند کښې پرې دا رومبۍ خوشحالي راغلې وه شاکرخان د هغه مشر زوى وو او هغه د چا خبره چې مشر زوى د پلار همخو له وي. همخو له په دې وي چې د هغه ټول صلاح مصلات هغه سره وي او بيا هغوي دواړه د پلار او زوي درشتي نه علاوه بڼه دوستان هم وو. هغه دوستان چې د هغوي مفاد هم شريك وو او مينه او وينه يې هم شريكه وه. بله دا چې مشرخان چې څه غوښتل هغه ټول صفتونه او خصلتونه د هغه په ذات کښې موجود وو. هغه اعلى تعليم يافته هم وو ، اعلى زميدار هم وو. دلاور ، بهادر او اوښيار هم وو ، د خبرې په چل ول هم پوهېدو او د هر چا مړي ژوندي ته هم رسېدو. هغه ته د هغه د څهرې په ائينه کښې د خپلې مشرۍ د سر شمله ښکارېده. هم دغه وجه وه چې د ډېرې خوشحالي.

نه د هغه خوله نه راغونډېده . هغه د حجرې په کمره کښې همایون خان ، اکبرخان او د جمات د پېش امام سره ناست وو او په خپلو خوږو خوږو خبرو يې هغوي مشغول کړي وو خو د خبرو په دوران کښې به کله کله د هغه په مخ خړه راغله ، د هغه او کهر به بدل او وتر شو ، خپله خبره به يې نيمگړې پرېښوده او په موبائيل به يې چا سره د رابطې کولو کوشش کوو خو چې رابطه به اونشوه نو ځان سره به اوگونېدو ، موبائيل به يې يو خوا ته کېښودو او خپله نيمگړې خبره به يې بيا شروع کړه . هغه چې څو څو ځله دغسې اوکړل او رابطه اونشوه نو بيا يې يونوکر او غوښتو او هغه ته يې تپوس اوکړ ، يه هلکه رحيمو ، هغه شاکر څه شو ؟ هغه سره په موبائيل رابطه نه کېږي ، هغه چرته تلې دے ؟ هغه ورته په مسکا اووے ، ”رابه شي خان بابا ، هغه لږه شېبه مخکښې آرام گاه ته تلې دے .“ د هغه په خبره مشرخان ناستې ډلې ته گوري او وائي ، ”ته ، دے پاگل ته اوگوره ... دې ننۍ ورځې ته اوگوره او د هغه هلته تلو ته اوگوره“.

رحيمو: خان بابا، د څه مودے نه دا د هغه معمول دے چې هر مازيگر آرام گاه ته ځي او ماسخوتن تېر راځي .

مشرخان: ماته پته ده خو موبائيل يې ولې بند دے ؟

رحيمو: خان بابا ، د هغه موبائيل د مازيگر نه واخله تر ماسخوتن پورې بند وي . هغه نور هم څه وېل غوښتل خو مشرخان هغه بلې خبرې ته پرې نه ښودو او وے وئيل ، ”ماسخوتن پورې مونږ د هغه

انتظار نشو کولې ، ته ورپسې ورشه او ورته وايه چې زرتزره دلته راشي. دا مشران د هغه نکاح تر لوسته ناست دي. شابه شابه ، ورشه زر کوه او هر ځای چې وې نو ځان سره لاس نیولې راوله ، رحیمو هډو د هغه د بلې خبرې اورېدو انتظار ونکړي او د هغه لټون پسې روان شي. چې کله نه د شاکرخان او هما لیدل کتل شوي وونو دا د هغه معمول جوړ شوې وو چې هر مازیگر به د هغې لیدو له ارام گاه یا باغ ته تلو. هما ، قاضي صېب سره کلي ته لاړه ، او د ناوې په حبث یوه میاشت پس بیا راغله خو د هغه په معمول کښې هیڅ فرق رانه غی. هغه به په باغ او ارام گاه کښې په هغه ځایونو یواځې گرځېدو چرته به چې څه موده مخکښې هغوي دواړه یوځای گرځېدل. هغه به په هغه بېل کښې ډډه په ډډه اوختورا اوختو په کوم کښې به چې هما سملاسته. هغه بالخت به یې خپلې سینې پورې نیو په کوم به چې د هغې سر پروت وو. هما اگر څه هلته نه وه خو د هغې وړمې لا هغسې د هغې په کمره او د هغې په بستره کښې موجود وې. د هغې ټول خیالونه او یادونه د هغې په کمره او بستره کښې موجود وو خو هغه نه وه. کله کله به د هغه په زړه کښې راغله چې د هغې مینې هغه ډېر کمزورې کړو او د هغه دغه خیال واقعي صحي وو کله کله به د هغه په زړه کښې دا خیال راتلو چې د هغې مینه هغه چرته زن مرید نکړي؟ د ځای سره به هغه مسکې شو او ځان سره به یې روغوندې اووې ، ”هما“ که د دنیا ټول خواږه راټول شي او ستامینې سره په ټول نو یقیناً

چې سپک به ټول شي. او رشتیا خبره دا ده چې هغه لائقه هم د دې وه. دا د هغه معمول وو او په دغه سلسله کښې هغه نن مازیگر هم هلته تلې وو او د هغې د وصل پاتې لمحې یې شمېرلې. رحیمو چې ارام گاه ته اورسېدو نو د بهرام گاه گپت ته جرنده پرته وه. د جرندي په لیدو هغه په زړه اوخوړه چې هغه ارام گاه کښې نیشته البته په باغ کښې کېدېشي. هغه چې د هغه په لټون کښې باغ ته ورغی. نو په گرځېدو گرځېدو د هغه ټال خواله ورغی. چې هغه دهما د زانگود پاره اچولې وو. هغه چې ټال ته اوکتل نو یو لړ پرانستې شوې وو او لاندې په زمکه پروت وو او د دغه پرانستې شوې لړ سره خوا کښې د هغه خپلې پرته وې. هغه چې خپلو ته اوکتل نو حق حېران شو او ځان سره یې اووې ، ”عجیبه ده ، هغه نیشته او خپلې یې شته“. نمر پریوتو ، ترېمي ماښام شو ، هغه لا هغسې په هغه ځای د هغه انتظار کوو ، خو د هغه هیڅ معلومات ونشو. چې تر ماسخوتن پورې هغه رانه غی. نو هغه د هغه خپلې اوچتې کړې او کلي ته روان شو. هلته د مشرخان په زړه د قهره نینې اورېدې. چې د رحیمو په ورتلو کښې تاخیر راغی. نو هغه ورپسې دوه کسان نور اولېږل. رحیمو چې په لاره کښې سره لیدل او کړل نو هغه ورته ټوله خبره وکړه. هغوي ټول د هغه په لاروایي ډېر حېران شو او ټول هغه سره د لارې نه واپس شو. رحیمو په ټوله لاره په زړه کښې کرل رېږل چې هغه به مشرخان له

خه جواب ورکوي. د هغه په زړه کښې ډېرې انې بهانې راغلې او ټولې يوه په يوه لارې. اخر هغه په زړه کښې غوټه کړه چې هغه هغه ته ټوله خبره اوکړي او دې نه علاوه هغه نور خه کولې شو. هغه چې حجرې ته دننه شو او د مشر خان کمرې ته ورتلو نو د مشر خان په موبائيل کال راغی. هغه چې موبائيل نمبر ته اوکتل نو هغه د شاکر خان نه وو. هغه موبائيل او، کي کړو، د کمرې بهر اووتو او د چمن اخري گوت ته لاړو. د سلام نه پس د مشر خان په موبائيل اواز اغی. ”مشر خان، اورېدلې م دي چې نن ستا د مشر زوي او د کډوالو د اعزاي کمانډر، جناب شاکر خان عرف خان جي واده دے؟

مشر خان: هاو، تابلکل صحي اورېدلي دي خوتۀ خوک خبرې کوي؟ اواز: زۀ به خپله پېژندگلو روستو اوکړم خو پومبے زماله خوا نه مبارکي قبوله کړه.

مشر خان: ډېره مهرباني خو اوس خپله پېژندگلو اوکړی.

اوز: زما پېژندگلو به درسره ستازوے، شاکر خان اوکړي، هن خبرې ورسره اوکړه. (د شاکر خان اواز راخي) ”ابوزۀ د يوې عسکري ډلې په تحويل کښې يم. زما غلطي دا ده چې ما د سوات کډوالو له پنائې ورکړي وه. زۀ تاسو نه ډېر لرې يم. زماله خوا نه هماله تسلي ورکړه.“ دې سره د هغه اواز بند شي. مشر خان ته پته اولگېده چې شاکر خان اغوا شوے دے خو که په دې وخت کښې د هغه د اغوا خبر خورشې نو د هغه په کور او حجره کښې به قيامت راشي. هغه نه غوښته

چې د هغه د اغوا نه بل خوک خبر شي. په دې وجه هغه په بند موبائيل لگياو او وئېل يې، ”يۀ هلکه شاکره، ته انتهاي پاگل يې. نن ستا د واده شپه ده او تۀ يو خوا بل خوا گرځے. . . . خه جوړه. . . بنه خه چې روغه جوړه اوشي نو بيا زراخه. . . سبا مازيگر خواوشا. . . يره چې خنگه دے خوبنخه وي هغسې کوه.“ دې سره هغه بند موبائيل بند کړې، خان سره گونډې او په دغه گونډو گونډو کښې کمرې ته راخي. د همايون خان په تپوس باندې هغه وائي، ”داسې پاگل به دے ليدلي وي. د خپل واده ورسره فکرنېشته او پردو جوړو پسي گرځي.“ بيا مولانا صېب ته وائي، ”مولانا صېب، تاسو اوس لارښی، چې کله هغه راشي نو زۀ به تاسو له اطلاع درکړم.“ د مشر خان نه بغېر د شاکر خان د اغوا نه هيڅوک خبر نشو. هلته زرتاجه د شاکر خان د راتلو په انتظار کښې ناوې سره په کمره کښې پرته وه او هغه يې په خبرو کښې مشغوله کړې وه. تر دولس بجو پورې د هغوي سترگې په ورلگېدلې وې خو چې هغه ورنۀ غی نو زرتاجې هغې ته اووې، ”داسې معلو مېرې چې خان جي، بهر مېلمنوسره مشغول دے. تۀ اوډۀ شه بي بي ناوخته دے، چې هغه راشي نو زۀ به تا وينه کړم.“ هما: زرتاجې زۀ په دې یرېرم چې هسې نۀ هغه راشي او د پورے ورنه ستون شي.

زرتاجه: نه بي بي زه وينه يم. تۀ بنۀ بي غمه اوډۀ شه. هماله اگر چه خوب نه ورتلو خو د هغې د خاطرې يې سترگې پټې کړې اولړه

شېبه پس اوده شوه . خو زرتاجه د هغه د راتلو په انتظار کښې ترسبا پورې وښه وه . په سبا د مشر خان له خوا ښه زبردسته ولیمه ورکړې شوه . د شپې چې هغه کورته ورنه غی نو هماغسره د هغه فکر ملگرې شو . زرتاجې اگر چه هغې له تسلي ورکوله چې رابه شي ، د هغه ډېر کارونه دي . وغېره وغېره خو د هغې د هغې په خبرو او انوبهانو تسلي نه کېده . هغه چې دوه شپې پرله پسې کورته لانه و نو هماغسره دا يره ملگرې شوه چې شايد هغه هغې سره په واده خوشحاله نه دے او د هغې په وجه هغه کورته نه راځي . هغې د واده جوړه اوويستله او عامې جامې يې واغوستې . کالي يې لرې کړل او تشې لېچې او تشه غاړه ، د کور د يوې عامې ښځې غوندې گرځېده . بله شپه ماسخو تن تېر مشر خان په خپله کمره کښې اوده وو او مشر به يې په مصله ناسته وه نفلونه يې کول چې په ډېکښې د هغه په موبائېل رېنگ راغی . د مشر خان په ځائ هغه د مصلې نه پاسېده او موبائېل يې اوچت کړو . معلومه نه ده چې هغې ته په موبائېل څه اووېلې شو خو يوه هېبتناکه چغه يې د ځلې نه اووته او د چغې سره په زمکه خوره وړه پرېوته . د چغې سره مشر خان هم وښ شو . زاهد هم راغی . هما او زرتاجه هم راغله ، او حنا او بلقيس هم راغله . هما چې هغې ته او په زمکه پروت موبائېل ته اوکتل نو هغې په زړه اوخوړه چې هرڅه دې خو دے موبائېل کښې دي . هغې چې موبائېل اوچت کړو او غوړ ته يې اونيونو نو په هغې کښې لا خبرې کېدې . د موبائېل په

رومبې خبره د هغې د ځلې هم يوه چغه اووته او هغه هم په زمکه راپرېوته . حنا او بلقيس مور له لاس پښې سمولې او زرتاجې هغې له د پښو تلي مېرل . زاهد خان چې دا واقعات اوليدل نو بهر ته يې منډه کړه . لږه شېبه پس يې گاډے کورته دننه کړو او هغوي دواړه يې پکښې کېښودې . زاهد خان ډرائېونگ ته کېناستو او حنا او زرتاجه هغوي سره کېناستې . زاهد خان ډېر په تېزۍ سره روان وو . هغه چې د هسپتال کېزولتې ته اورسېدونو د هسپتال د عملي په تعاون دواړه د گاډي نه کوزې کړې شوي او دننه يوړې شوې . د پورا چېک اپ نه پس هما ICU ته يوړې شوه او زرتاجه ورسره پاتې شوه خو په مشرې بي بي د هغې لويته او غوړولې شوه او هغوي ته واپس کړې شوه .

هما دوه ورځې په ICU کښې بېهوشه پرته وه . په درېمه ورځ چې هغه په هوش کښې راغله او سترگې يې اوغړولې نو د هغې مکمل چېک اپ اوشو او نېرو وار د ته اولېرېلې شوه . درې ورځې پرله پسې د هغې تپوس له هيڅوک رانه غی . په څلورمه ورځ هغې ته نسخې اوليکلې شوي ، د مکمل ارام هدايت ورکړې شو او د هسپتال نه رخصت کړې شوه . هغوي لاخپله غاړه غوته ترله چې زاهد خان د هغې پوښتنې له راغی . هغه چې د هما په لاس کښې د ډسچارج سلپ اوليدو نو هغه يې يونظر اوکتو . بيا هغوي سره د وار د نه اووتو ، په گاډي کښې کېناستل او د کور په لور روان شو . په لاره زرتاجې د هغه نه د مشرې بي بي د صحت په باره کښې تپوس اوکړو خو هغه

هيڻ جواب ورنڪڙو. ڀه ٽوله لاره خاموشي وه. هغوي چي ڪورته اورسبدل او هغه ڳاڙهي اودرو نو زرتاجي ڏکاڙي نه غاڙه غوته ڪوزه ڪڙه او زاهد خان هما ڏلاس نه اونيوه او ڀه مزه مزه يي ڪمڙي ته بوتله. ڀه ڪور ڪڻي مڪمله خاموشي وه او ڏيو شو خدمتگارونه علاوه ڏ هغوي ستري مشي له هيڻوڪ ورنه غلل. زرتاجي چي غاڙه غوته ڏ هما ڀه ڪمره ڪڻي ڪڻبوده نوبهر اوته او ڏڙيتون نه يي ڏ مشري بي بي ڏ صحت ڀه باره ڪڻي ٽپوس اوڪڙو. هغه ڀه ڙا شوه او ڀه ڙا ڙا ڪڻي يي ورته اووي، ”هغوي دواڙه ڀرلڙي تلي دي.“

زرتاجي ڏ هغي نه ڀه يره يره ٽپوس اوڪڙه، ”دواڙه شوڪ؟“

زيتون: مشره بي بي او خان جي؟

زرتاجه: هغوي چرته تلي دي؟

زيتون: هغوي هلته تلي دي چي واپس ترڀنه شوڪ نه دي راغلي. هغه چي دا اندوهناڪ خبرووري نو ڀه چغو چغو ڙاڙي.

زاهد خان چي ڏ هغي ڏ چغو اواز ووري نو ڏ هغي خواله راڻي او هغي ته وائي، ”ڙاڙه مه زرتاجي، ڪه هما بابي خبرشي نو قيامت به راکوز ڪري. بس دعا ورته ڪوه چي دواڙو له خداي جنت فردوس ورڪڙي.“ هما چي ڏ هغوي خبري ووري نو ڏ هغوي خواله راڻي او وائي، ”خان جي پسڻ مشره بي بي هم لاره؟ مور اوزو دواڙه لاهل؟ زاهد خان: ته ڏ لاله جي ڏ مرگ نه خبري؟ چي هغه جواب ورنه ڪڙي نو بيا هغي ته وائي، ”بابي، ماته ڏ لاله جي ڀه مرگ ڀر افسوس ڏس.“

هما: تاته افسوس ڏس؟ نور هيڻ نه...؟

زاهد خان: نور ڙه ڇه ڪولي شم؟ دغه ظالمانو سره ڙه ڇه ڪولي شم. هغوي ماله هم دهمڪي راڪڙي ده. هما خپلي ڪمڙي ته روانه ڀي او ڀه تلو تلو ڪڻي هغه ته وائي، ”ڏخان خيال ساهه لالاجي.“

دو ڀڄه برخه

ڏشاڪر خان ڀه ناتر سه مرگ ڏ زور ڪلي نه علاوه ڏ خواڙ شا ٽولو ڪلهو ڀه خلقو ڪڻي ڏيري ترهي او خفگان خپسه ناسته وه. ڀه هر ڪور، حجره او هره لاره ڪو ڇه ڪڻي ڏ هغه ڀه مرگ تبصري ڪڙي او اوبنڪي بهيڊي. ترخلوينستي پوري ڏ مشر خان حجر ڀه ڏلي ڏلي خلق راتلل او ڙپدل. ڏ مشري بي بي او مشر خان ڀه مرگ اکر چه مشر خان ڀه ڙه سور سور و و خو هغه خپل خفگان ڏ خلقو نه پت ساتلي وو. ڏ سحر نه واخه تر مابنامه پوري به ڀه حجره ڪڻي ڏ خلقو دعاگانو ته ناست وو خو نه يي سترگو له اوبنڪه راتله او نه يي پسه خبره ڪوله. هغه به ڀه ڪڙنگڊلي اواز ڏ هغه يوه يوه خبره يادوله او ڏ هغه يوه يوه ڪارنامه به يي ستايه.

هلته هما ڀه ڪور ڪڻي ڏشاڪر خان ڏ مرگ ڀه ماتم ڪڻي ترخلوينستي پوري ڀه خپله ڪمره ڪڻي ڀه ماتم ڪڻي ناسته وه. يو شو ورڇي يي ڏ خوڙو ڇڪلونه انڪار اوڪڙو خو چي مشر خان ترڀنه خبرشو نو ڏ هغي ڪمڙي ته ورغي، هغي له يي تسلي ورڪڙه، ڀه خپل لاس يي خوله ڪڻي نوري ورڪڙه او ڀه خپل لاس يي مڙه ڪڙه او تر هغي ورسره

ناست وو چې د هغې نه يې د خوړلو څكلو بڼه پوره وعده واخسته. د شاكړخان د مرگ نه پس د خانانو په كورنۍ كښې د هما هيش عزت پاتې نشو. نارينه واکر چته هغې سره ډېره خواخوږي لرله خو د بښځو په سترگو بڼه نه لگېده او په تېره تېره خو د حنا او بلقيس د سترگو ازغې وو. د هغوي په نظر كښې هغه سپېره وه ځكه چې د هغې راتلو سره د هغوي مور او ورور دواړه مړه شول. د دې احساس اكر چته هغې ته د هسپتال نه د راتلو په ورځ شوې وو ځكه چې نه يې ورته ستړي مشي او كرل، نه يې ورسره خواخوږي او كړه او نه د هغې د خيريت معلومولو د پاره د هغې كمزې ته ورغلې. تردې چې هغې سره يې سترگي لگول هم نه غوښتل. د څلوېښتۍ په ورځ د شاكړخان د اغوستو او استعمالولو ټوله جامه پېزار د هغې د اجازت نه بغير د بكسونو نه را اوويستلې شو او د كلي په خوارو غرېبو كښې تقسيم شو خو نه هغې سره مشوره اوشوه، نه د جامه پېزار تقسيم له را اوغوښتې شوه او نه يې ورته د هغه څه نښخه پرېښوده. يواځې دا نه بلكه د څلوېښتۍ په ماښام بلقيس په ډاگه اووې چې، ”دا سپېره دلته څه ته ناسته ده. د دې خو هغه سره نكاح نه وه شوې چې د هغه ميراث خوره شي“

هما چې د حنا دا خبره وورېده نو د مشرې بي بي هغه خبره ورياده شوه چې، ”دا جينكي. حنا او بلقيس دواړه واده شوې دي او د خپلو كورونو مېرمنې دي. دا كور اوس ستا دے. ته د دے كور مالكه يې او ته به يې

چلوي. “د بلقيس خبره لا ختمه نه وه چې حنا اووې، ”داسې معلومېږي چې د خان جي په مرگ كښې د دې لاس دے. دې سپېرې د راتلو سره د خان جي تصوير له دهمكي وركړې وه او دا يې وېلې وو چې، I will kill you. هغه كه هر چا مړ كړے دے خو د دې صلاح مصلحت ورسره شته او د دې تپوس به ترې كولے شي“. هما چې د بلقيس دا خبره وورېده نو په زړه يې داسې اولگېده لكه يوه ناگهاني گولۍ چې د هغې د سر نه اووته او په زړه كښې يې سره شوه. هغې په زړه لاس كېښودو او په خپل بېل كښې ډبه، ډوبه پرېوته.

هغه هما چې مخكښې به حنا او بلقيس په سرگرځوله، اوس يې ترېنه دومره كركه كوله چې كه مشر خان او زاهد خان د هغوي په لاره كښې خندان نه وے نو هغه به يې د يوې لمحې د پاره هم په كور كښې نه وه پرېښې. د څلوېښتۍ نه پس هغوي خپلو خپلو كورونو ته لاړې او په تلو تلو كښې يې اووې چې ”بيا به دلته هله راځي، چې دا سپېره د كوره اوځي“ خو مشر خان او زاهد خان د هغوي دے شرط منلو ته تيار نه وو او هغوي ته يې صفا اووے چې ”دا زما عزت دے او خپل عزت د خپله لاسه د خپله كوره څنگه اوياسم“. دغه شان زاهد خان د هغې په مرسته بڼه په كلكه ولاړ وو او دا به يې وے چې، ”دا زما د خپلې وينې مينه ده. دا كور د دې دے او د دے كور مشري د دے ده.“

د څلوېښتۍ نه پس قاضي صېب او خوش نصيبې ابې غوښتل چې د هغې د غم غلطولو د پاره هغه يو څو ورځوله خپل كلي ته بوځي.

مشرخان اگر چه هغې له اجازت ورکړو او زاهد خان هم هغې ته په کلکه اووې خو هغې د تلو نه انکار او کړو او دا جواز يې پېش کړو چې هغه نه د خان جي يادونه هېرولې شي او نه د هغه روح ته د خپلي کمرې وربندولې شي بهر حال د هغې د زړه د پاره سهېل هغې سره پاتې شو او د کلي په سکول کښې داخل کړې شو. بيا به هغه او مهوش د مشرخان د راتېور هر سحر په گاډي کښې خپل خپل سکول ته رسول او د چټتۍ نه پس به يې راوستل. وخت تېرېدو سره د هغې غم رورو کمېدو، او کله چې ورته زرتاجې په کلکه اووې چې، ”بس که بي بي، په خپل ځان لږه اور حمېره. ته به د خان جي په مرگ تر کومې پورې ژرېږې. که مري په ژړا ژوندي کېدې نو خان جي به ډېر مخکښې ژوندې شوې او کور ته راغلې وې“ دې نه پس د هغې ژړا تر ډېره حده پورې کمه شوه.

د شاکرخان د مرگ نه پس به مشرخان اکثر کور و او په خپله کمره کښې به پروت وو. د بهر مشري زاهد خان ته حواله شوې وه او د کور مشري هماله ورکړې شوې وه. خو هغوي نه په مشرۍ کښې دلچسپي اخسته او نه يې د کور په نورو لانجواکونجو کښې. هغې د کور مشري زرتاجې ته پرېښې وه او د هغې په ذريعه به کور او حجره چلېده. زاهد خان اگر چه د کورنۍ مشر شو خو هغه نه په خپله پوله پټې گرځېدو او نه د چا مري ژوندي له تلو. هغه د يورپ په ازاده معاشره کښې پاتې شوې ازاد طبيعته سړې وو. د خپل ځان او خپل

خواهش پوره کولو نه علاوه هغه په هيچا څه کار نه لرو. البته هر سحر به په گاډي کښې بازار ته تلو او کور د پاره به يې سودا هم راوړه او د هغه گېډه به هم سرېده. د کور د سودا نه علاوه هغه به د شاکر خان د مخه هماله هره ورځ څه ناڅه ډالۍ راوړه او پټ په پټه به يې هغې له ورکوله. هغې به هم د شاکرخان د مخه د هغه ورکړه په شکريه قبلوله. کله به چې د خدمتگارو يا د کلي مهلت د نورو زنانو د موجودگۍ په وجه هغه ته د يو ځيز ورکولو موقع ملاؤ نشوه نو کور ته د تلو راتلو په وخت به غلې غوندې د هغې کمرې ته ورغۍ او هغه ځيز به يې د هغې د بالخت لاندې کېښودو. هغه اگر چه د هغه په ورکړه په زړه کښې خوشحاله نه وه خو هغه يې منعې کولې هم نشو. او بيا د لوندو خټو خولې اوبه بهانه وي. که هغې لږ څه وېلې وې نو د دغه لوندو خټو په دارو به هغه خپله لټار شوې وه او د هغه به پرې هيڅ کمه کوزه نه وه شوې. بهر حال د هغه په ايثار او قربانۍ کښې هيڅ شک نه وو. هغه د هغې دومره خيال ساتو چې د هغې د خاطرې به يې سهېل او مهوش سره هم مينه کوله. چې کله به هغې هغوي سره د هغوي په هوم وړک کښې مدد کوو نو هغه به د هغې کمرې ته ورغۍ. هغوي دواړه به يې خپلې کمرې ته راوستل او هلته به يې ورسره هوم وړک کوو. يو څو ځله هغه هغې ته هم د تيوشن آفر اوکړو خو هغې په معذرت سره قبول نکړو. مازيگر به يې هغوي دواړه په خپل گاډي کښې ارام گاه ته به يې بوتلل او هلته به يې

ورسره په چمن کښې کرکټ کوو. هما د کرکټ ډېره شوقي وه. هم دغه وجه وه چې کله ورته هغه د کرکټ کولو آفر اوکړو نو هغې قبول کړو. هغوي سره هغه هم لاړه او د کرکټ په لوبه کښې يې شرکت اوکړو. وخت تېرېدو سره د هغې غم نور هم کم شو. څه وخت پس د هغې په مخ مټسکا راغله او دغه مټسکا روږ په خدا بدله شوه. چې څومره څومره به د هغې زړه د شاکرخان د غم نه سپکېدو هومره پکښې د زاهد خان مينه راتله. او بيا خبره دې له راغله چې د بابي او لاله جي ټکي ختم شو او د هغې په ځائ د هما او زاهد ټکي راغلل. کله کله به په لوبه کښې وران شو او يو بل ته به يې نېغې اوستغې خبرې هم اوکړې خو د لوبې ختمېدو نه پس به يې بيا د يو بل نه معافي او غوښتنه او پخلا به شو. چې کله به هغې د کرکټ يونيفارم واغوستو او بالنگ به يې کوو نو د هغې د حساس اعضا جنبش سره به د هغه زړه هم ټوپونه وهل. کوم اور چې د هغې حسن او اداگانو د شاکرخان په زړه کښې لگولې وو، د هغې نه زيات د زاهد خان په تن بدن باندې لگېدلې وو. د هر اتوار په ورځ به د هغوي تر مينځه مقابله وه. مقابله به که هر چا اوگټله تريت (Treat) به د زاهد خان د طرفه وو. او دا تريت به د ښار په يو اعلي هوتل کښې وو. زاهد خان څو څو ځله په يو اهم موضوع هغې ته د څه ويلو کوشش اوکړو خو کله به هغه جرأت ونکړې شو او کله به هغې په څه انه بهانه دغه موضوع بدله کړه او څه بله خبره به يې شروع کړه. يو ورځ سهېل او مهوش د

ارام گاه په چمن کښې کرکټ کوو او هغوي دواړه په باغ کښې گرځېدل. هغوي په گرځېدو گرځېدو د هغه ټال خواله ورغلل چې د هغې يو لړ پرانسته شوي وو او لا تراوسه په زمکه پروت وو. هما چې د ټال پرانسته شوي لږته او کتل نو په ولاړه ولاړه د هغه نه ډېره لرې د ماضي په خيال کښې لاړه. هغې ته د انصار هېلته سنټر د کمري هغه منظر مخکښې شو چې شاکرخان سره د ټال او د ټال په لرونو د هغې خبرې شوې وي او هغه ورته وېله وو چې ”مشران وائي چې ټال د دوو مټينو د ازدواجي ژوند تړون دے. او د دے لرونه دواړه شريك حيات دي. چې دواړه لرونه سلامت وي نو د هغوي ازدواجي حيثيت سلامت وي. چې په دغه دوو کښې يو لړ پرانسته شي نو د هغوي ازدواجي حيثيت ختم شي. او چې دغه دوو کښې يو لړ اوشلېږي نو يوکس پکښې مړ شي او چې دواړه اوشلېږي نو دواړه مړه شي.“ هغه لا د شاکرخان د شلېدلي او پرانسته شوي لړ د فلسفې په باره کښې سوچ کوي چې زاهد خان ورته وائي، ”څه سوچ کوي هما؟“

هما: هن، هاو، نه هيڅ نه.

زاهد خان: که په ټال زانگل غواړي چې دے اونې ته اوڅېرم او دالې اوتېرم.

هما: هن، نه، نه. ما د پاره تکليف مټه کوه.

زاهد خان: دېکښې د تکليف څه خبره ده. يې دادے او ختم. هغه

متې انځاري او اونې ته خېژي او د تال لږ بڼه مضبوط اوتري . چې كله راکوز شي نو مُسکې شي تال له تالۍ ورکړي او هغې ته وائي، ”ستا تال جوړ شو، اوس پرې زانگه“. هما هغه ته گوري او وائي، ”لږ دے مضبوط ترلے دے“،

زاهد خان: بالکل بڼه مضبوط، سرې غوټې م ورکړي دي.

هما: او که پرانستے شو نو بيا؟

زاهد خان: که پرانستے شو نو زه ستا مجرم.

هما: ستا د جرم سزا به څه وي؟

زاهد خان: ستا هره سزا ماته قبوله ده. ”هما خاندي په تال کېني او هغه ته وائي، ”سزا سره به بيا کتې شي، راشه اوس جوټې راکړه.“ هغه د هغې شاته اوږېدو، د تال دواړه لږونه يې اونيول او هغې له يې جوټه ورکړه هغه د هغې شاته ولاړ وو او هغې له يې د شانه جوټې ورکولې. په دغه جوټو جوټو کېنې د هغه لاس يو ځل دوه د هغې د بدن حساس ځايونه سره اولگېدو. هغې د هغه دا حرکت محسوس کړو خو په دې يې برداشت کړو چې کېدېشي دا د هغه لاپروايي وي او په غلطې کېنې دغسې شوې وي خو چې کله هغه د هغه په بېهوده حرکت خاموش پاتې شو نو د هغه بېهودگي نوره هم زياته شوه. هغه چې د هغه په اراده پوه شو نو د تال نه کوزه شوه او هغه ته يې په قهرېدلي اواز اوکتل خو هيڅ يې ورته اونه وې هغه ته چې پته اولگېده چې هغه خفه شوه نو دواړه لاسونه يې په تندي کېنودل او

وے وئيل . سوري ، هغې چې د هغه شرمندگۍ ته اوکتل نو هغه يې معاف کړو خواتنډه د پاره يې تنبيه ورکړه . دې نه پس هغې هغه سره خبرې هم بندې کړې او هغه سره يې آرام گاه ته د تلو نه هم انکار اوکړو . د څو څو ځله معافۍ غوښتونه پس د هغې غصه سره شوه او هغه سره يې خبرې شروع کړې خو د خبرو هغه زور خوند پاتې نه شو. د شاکر خان د مرگ نه پس هغې دا خپل عادت جوړ کړې وو چې هغې به د خپلې کمري ورته ورځ او توله شپه په دے غرض لرې ساتو چې که چرې د شاکر خان روح وخت بې وخته راشي نو چې هغه واپس نشي. هم دغه شان هغه يوه شپه په سليپنگ سوټ کېنې په خپل بېلې کېنې ښخه اوده وه، د هغې زلفې او د بدن نور اعضا د ځوانۍ د خوب په مزو کېنې خواره واره پراته وو.

شپه د نیمۍ نه اوختې وه . زاهد خان په خپله بستره کېنې ډډې په ډډې اوختو رااوختو خو خوب نه ورتلو . چې اونشو نو د خپلې بسترې نه پاسېدو او غلې غلې د هغې کمري ته ورغی . د ورتلو سره هغه هغه وربند کړو کوم چې د شاکر خان د روح د تلوراتلو د پاره هغې تر اوسه پورې لرې ساتو . د وړېدو سره هغې ته په خوب کېنې داسې محسوسه شوه لکه چې د هغې په بدن د ځاورې يولو غر پروت وي. د هغه په سام د هغې بدن دروند او ساه يې گډه وډه شوه، او چې کله هغې د دغه عذاب نه ځان خلاصې د پاره په خوب کېنې هلې ځلې کولې نو سترگې يې اوږېدې . زاهد خان د هغې بېلې ته

ولاړ وو او د ختو هڅه يې کوله چې د هغې سترگې او غړې پدې . هغې چې هغه ته اوکتل نو په يره يره يې اووې ، ”خوک ؟ ته ؟“ هغه په بېلې کښې کېناسته او ورته يې اووې ، ”دې خوا دراتلو کوشش اونکړې گېڼې ...“ هغه چې شي او په چې کښې يې سترگې په هغه لگېدلې وې . د هغې په غصه هغه مټکې شي او ورته وائي ، ”کينې څه ... ؟ مړ به م کړې ... ؟ تاپه ماکښې پرېښې څه دي ؟ زه خو تاخو خوځله مړ کړې او ژوندې کړې يم“ . هما هغه ته په قهرېدلې لهجه کښې وائي ، ”ته دلته په څه غرض راغله“

زاهد خان: زمانيت او غرض تانه پټ نه دے او که وضاحت يې غواړې نو ډېره ښه ده .

هما: تاله شرم پکار دے زاهده چې ته خپلې بابي سره داسې فضول خبرې کوے .

زاهد: فضول هغه خيز ته وېلے کيږي چې د هغې څه مقصد نه وي زما خبري فضول ځکه نه دي چې زه يو خاص مقصد پسې راغله يم .

هما: زاهده ، ته لږ لاندې باندې نظر اوکړه او په دېوال لگېدلے دغه تصوير ته اوگوره ، زه د دغه سړي امانت يم .

زاهد خان: نه هماغه ، ته د دغه سړي امانت ځکه نه يې چې هغه سره ستا نکاح نه ده شوې . دوېمه دا چې که چېرې تا هغه سره د وفا وعده کړي وي نو د هغه په بې وفائۍ يعنې د هغه په مرگ هغه وعده ختمه شوه ، او ته لکه زما ازاده يې . اوس ته هر چا سره مينه کولې شي

خو رومې حق زما دے ځکه چې ته زما د وينې مينه يې او زما مينه د هغه د مينې نه کمه نه ده .“ هغه د هغې بېلې ته ورځيږي او د هغې د نيولو کوشش کوي خو هغه ډېر په تېزۍ سره د بېلې نه لاندې توپ کوي او د کمرې نه د وتو هڅه کوي . هغه ، هغې باندې لکه د شاهين ورغوته شي ، په خپلو لېچو کښې يې کلکه نيسي او ورته وائي ، ”بهرته د تلو کوشش مټ کوه ، هلته هم رانه نشې خلاصېدې . ښه به دا وي چې چېرې په خپله کمره او خپل بېلې کښې پاتې شي او يو غوږ او بل غوږ درنه خبر نشي .“ هغه د هغه په غېږ کښې داسې يړېدلې او داسې غلې وي لکه مرغۍ چې د شاهين په پنجه کښې انځتې وي . هغه ، هغه په خپلو لېچو کښې اوچته کړي او بېلې له يې راوړي . هغه يو ځل بيا د بېلې نه لاندې توپ کړي او د کمرې نه د وتو هڅه کوي خو هغه د هغې د سليپنگ سوت ښښ ته لاس اچوي .

بنين د هغه په لاس کښې پاته شي ، هغه ورله ځان اورسوي خو د کمرې نه په وتو کښې کاميابه نشي او يو ځل بيا د هغه پنجه له راشي . هغه خپل ستر په لويته پټوي او په چغو چغو ژاړي . هغه مټکې شي او هغې ته وائي ، ”ژاړه ، ژاړه ، تاته اجازت دے خونه ستا چغې د دې کمرې نه بهر وتې شي او نه ستا مدد له څوک راتلے شي .

هغه د هغې نه د لويټي دلرې کولو او د آب حيات چينو ته د رسېدو هڅه کوي . هغې ته خپل ځان د فلم د هغه هيروئن غوندې ښکاره شي چې د وېلن په غېږ کښې د هغه د گرفت نه په دے اميد د وتو

کوشش کوي چې اوس درنگ ساعت له به د هغې د مدد د پاره يو غېبي طاقت راشي او هغه به کرشماتي طور د هغه د پنجې نه خلاصه شي خو چې د غېبي طاقت د راتلو نه مايوسه شوه او د هغه په لېونتوب د هغې پوخ يقين راغی چې د هغې د عزت لوت کېدو خطر نه نژدې ده ، او که هغه د خپل عزت تحفظ په خپله اونکړي نو دا به د هغې په عزت ټول عمري داغ وي . هغې د وخت ضائع کولو او د چا انتظار کولو نه بغير خپل لاس موټی کړو او په خوله يې داسې مکه ورکړه چې د خولې اوږه شوې لاړې يې په کور وڅکي راغلې او د پرينگ په شکل کښې لاندې اوبهېدې . هغه چې لاس سپېرې ته جوړو نو هغه پرې مخکښې شوه او په سريې داسې مکه ورکړه چې لکه د گوزني چرگ يې خپل سرڅنډو . په دغه څنډلو څنډلو کښې هغه ډېره په تېزۍ سره د کټ نه اوخوږده ، دبجلي بتن يې په منډه کښې مړه کړه او په يو شخ د کمرې نه بهر اووته . هغه چې بجلي اولگوله او هغې پسي بهر وتو نو معلومه شوه ورته چې ور د بهر نه بولت شو ۷ دے .

هغه يوه شېبه بهر د کمرې ورسره په برنډه کښې ولاړه وه خو چې د بجلي په رڼا کښې يې ځان ته اوکتل نو د خپل ځانه شرم ورغی ، د برنډې نه اووته او په کور کښې چرته غېبه شوه . زاهد خان په هغه پنجره کښې گېرشو په کومه کښې چې هغه هغه گېرول غوښتل . هغه لکه د انختې مرغۍ پر قونه وهل او تر هغې يې تمبې ډبولې چې د هغه په درزار مشر خان او زرتاجه دواړه پاسېدل او د هما د کمرې

مخې ته اودرېدل . د هغوي دا خيال وو چې شايد هما ته څه مسئله پېښه ده . زرتاجي چې ورلېرې کړو نو هغه ډېره تېزۍ سره د کمرې نه اووتو . د هغه دا خيال وو چې ورهما لرې کړو . هغه د هغې د نيولو او کمرې ته د بوتلو په خيال چې د هغې په لور اوکتل نو هغه هما نه بلکه زرتاجه وه او هغې سره خوا کښې مشر خان وو . هغه چې هغوي اوليدل نو خپلې کمرې ته يې منډه کړه او وريې ځان پسې پورے کړو . د هغه د تلو نه پس هغوي چې د هما کمرې ته ورغلل او د بجلي په رڼا کښې يې د هما بېد ته اوکتل نو هغه په بېد کښې نه وه . هغوي ته داسې معلومه شوه لکه چې چاپکښې بنډه پرزول کړي وي . مشر خان او زرتاجي يوبل ته په معنی خېز نظر اوکتل خو ډېر زړيې د يو بل نه سترگې واړولي . په بېد کښې د هغې لويته پرته وه خو هغه نه وه . بېد سره خوا کښې د هغې شلېدلې بنېن په فرش پروت وو خو هغه نه وه . زرتاجي هغه بنين راواخستو او په چپه خوله يې د هغه مخې ته اونيوو . مشر خان چې د هغې شلېدلې بنين ته اوکتل نو د قهره پرې رچ راغی او داسې معلومه چې درنگ ساعت له راپريوځي . زرتاجه چې د هغه په حالت پوه شوه نو زړيې په غېر کښې اونيوو . د هغه د ملا نه يې لاس تاؤ کړو او په مزه مزه يې د کمرې نه اوويستو . هغې ډېره گهرانه هغه د هغه کمرې ته بوتلو او په بېد کښې ئې سملوو . هغه په خپله بستره کښې پټې سترگې پرېوتو او هغې ورله سراو اوږې منډلي . يوه شېبه پس يې سترگې اوږولې او هغې ته يې

اووے، زرتاجې هما لورڅه شوه؟ ته ورشه هغه اوگوره چرته د کوره اوتې نه وي.

زرتاجه: نه خان جي، هغه داسې جينۍ نه ده. هغه صرف د خپل عزت ساتلو د پاره د هغه نه تختېدلې ده خو د کوره بهر وتلې نه ده ځکه ماگېټ جرنده کړې دے او چاېې ماسره ده.

مشرخان: ته ورشه هغه اولټوه او ماله يې راوله او هن دا خولۍ م اوچه شوې ده، ځان سره يوه پيالۍ چاېې هم راوړه. څه ته ورشه، هغه چې د مشرخان په وينا د هغې لټون پسې اووته نو په زړه کښې راغله چې مخکښې باورچې خانې ته ورشي او د مشرخان د پاره چاېې تياره کړي. هغه چې په دغه نيت باورچې خانې ته ورغله او بجلي يې اولگوله نو د نغري خوا کښې يې څوک ناست اوليدل چې سريې ټيټ کړے وو او په خپلو زلفو يې خپل سترپټ کړے وو. د هغې په ليدو زرتاجه اويرېده او د خپل ځاي نه يو قدم دوه روستو شوه خو چې کله يې ورته په څير څير اوکتل نو هغه هما وه. هغې چې د هغې بې څوکه حالت ته اوکتل نو په ژړا شوه. هغه يې پاسوله او ځان ته يې راترغاړه ويستله. په ژړا کښې يې ورته اووې، ”زار شم، قربان شم ستا د بهادري نه اوستا د ننگ وناموس نه“. تا چې څه اوکړل نو دا د ټولو پېغلو د پاره د فخر خبره ده. هما د هغې د سر نه لوپټه راکاږي، په هغې خپل سترپټوي او وائي، ”زرتاجې، ماسره هغه څه اوشو چې زما په خيال وگمان کښې هم نه وو“. د هغې د ډاډ د پاره هغه مسکۍ.

شي او ورته وائي، ”تا چې هغه سره کوم کار اوکړو نو دا د هغه په خيال وگمان کښې هم نه وو او ټول عمر به ياد ساتي هغه د پاره دا ډېره ده چې د مشرخان په مخکښې اوشرمېدو... بي بي، مشرخان وائي چې ما پورې دې لږه راشي“.

هما: نه زرتاجې، زه د هغوي مخې له نه ورځم. ماله د هغوي نه حيا راځي. ته اوگوره زه په څه حال کښې ېم.

زرتاجه: زه هغه له يوه پيالۍ چاېې تياروم، ته ورشه جامې بدلې کړه نو بيا راشه.

هما: نه زرتاجې، زه هغوي سره په دې باره کښې نه ليدل کولې شم او نه ورته څه وېل غواړم؟ دې سره هغه د باورچې خانې نه اوځي او ډکې سترگې خپلې کمرې ته روانه شي. چې کمرې ته اورسېده نو ځان پسې يې ورپورې، په خپله بستره کښې سملاسته او په ژړا ژړا اوده شوه. زاهد خان سحر وختي د ناشتې نه مخکښې د کوره اووتو او په تلو تلو کښې يې زرتاجې له يو چټ ورکړو. هما ترناوخته پورې پرته وه. کله چې د هغې خوب پوره شو او په خپله طبعه پاسېده نو واش روم ته لاړه جامې يې بدلې کړې او ناشتې د پاره باورچې خانې ته روانه شوه. په ناشته کښې ترېنه زرتاجې تپوس اوکړو، ”بي بي، شپه څنگه تېره شوه“.

هما: شپه وه که بلاوه، أف الله، زرتاجې د هغې د زړه ساتلو د پاره هغې سره خوږې خبرې کولې. چې کله هغې ناشته اوکړه نو بيا يې

ورته اووې، ”بي بي، مشر خان په خپله كمره كښې ستا انتظار كوي.“ هغې په بې صبرۍ اووې، ”زما انتظار كوي؟ خو كه هغه مانه د بېگانۍ واقعي په باره كښې تپوس او كړي نو زه به ورته څه وېم.“

زرتاجه:.. ته ورته هيڅ مه وايه، هغه هرڅه په خپله ليدلي دي. هغه صرف تاليدل غواړي. هغوي چې د هغه كمرې ته ورشي نو هغه پټې سترگې پروت وي او د سترگو په قوتو كښې يې دوه غټ غټ خاڅكي څلېږي. هغه په پټو سترگو لگياوو او ځان سره يې وې، ”شاكړه، ستا مرگ خو زما د زړه نول شو... درېغه ماستا مرگ نه وې ليدلې... درېغه ستا په ځانې زه مړ وې... چارشتيا ويلې دي چې، ”سل دې مړه شه، يودې مړه“... درېغه مونږ ټول نه وې خو چې يوتې وې. هغه لالگياوو او معلومه نه ده چې نور به يې څه څه وې خو د هغه د پام راگرځولو د پاره زرتاجې ټوخي او كړو. مشر خان چې په ښكاليو پوه شو نو خپلې سترگې يې اوچې كړې او هغوي ته يې د كېناستو اشاره وكړه. هغوي چې د هغه مخې ته كېناستې نو هغه هماغه اوكتل او وې وئيل، ”همالورې، تاسره بېگه څه واقعه شوي ده؟“ هغه سترگې خكته كړي او هغه له هيڅ جواب ورنكړي. هغه يوه شېبه د هغې د جواب انتظار كوو خو چې هغې څه جواب ورنكړو نو وې وئيل، ”ماته پته ده چې ته به زما په تپوس چپ پاتې كېږي خو تپوس كول زما فرض وو. هماغې، ته زما هغه وفاداره لوري يې چې زما د مړ زوي په پټ كښې تراوسه ناسته يې، زه

چې تاته گورم نو د خپل زوي مينه م درياندې ماتېږي... زه دا نه وېم چې هغه مړ دې بلكه ستا موجودگي ماله د هغه د ژوند احساس راكوي. خو حقيقت، حقيقت وي. زه دا منم چې ستاسو يو بل سره بې شانه مينه وه خو افسوس چې د هغه ژوند وفا اونكړه، هغه درنه همېشه همېشه د پاره لاړو او ته يې يك تنها پرېښودې. ته به دا تنهائي تركومې پورې برداشت كوي او تركومې پورې به د هغه په پټ كښې ناسته يې. مړي سره كلې نه كېږي. زه دانه غواړم چې ستا ټول عمر د تنهائي د ازغو په غونډ او ستا ټوله زندگي د جدائي په سولۍ تېره شي. زه نه ستا د كڼډتون مېړتون ليدې شم او نه په تا دا ظلم برداشت كولا شم... او... او نه په دې زړو هېكو ستا د عزت تحفظ كولا شم... زه دا نشم برداشت كولا چې زما په كور كښې ستا عزت تاله واله شي او زه ستا د بې عزتۍ تماشي ته په بې وسو سترگو غټ غټ گورم. زه دا نه غواړم چې زما د شاكړخان په پټ كښې ناسته لور زما په كور كښې د ظلم، زياتي او ناجائزه خواهشاتو ښكار كېږي او زه په بربټو گوتې وهم... زما لورې هما،... ته مخكښې هم زما لوروي ځكه چې زما د دوست بلكه د رور اولاد يې او بيا به هم زما لوري يې او ترڅو چې زما سترگې غړېږي دا رشته به نوره هم پخېږي. ته كه هر ځانې يې، ستا حبشيت به زما د لوروي خوزه ډېر په افسوس سره دا وېم چې زه ستا د عزت تحفظ نشم كولا ځكه چې زه په خپله سټه ناتوان يم. تا چې د شاكړ په پټ كښې څومره وخت تېر كړ او د هغه د

يادونو او عزت دې څومره خيال اوساتو دا ډېره ده ، بلکه د ډېرې نه ورتيره ده . اوس زماله خواته ازاده يې . تاته اجازت دے ، چې چاسره په خپله مرضۍ او په خپله خوبښخه واده کول غواړي نو کولې شي . ستا د واده ټول داچ به د قاضي صېب له خوا نه بلکه زماله خوا وي . ستا ډولۍ به د قاضي صېب د کوره نه بلکه زما د کوره اوځي او هغه چاکره به ځي چاسره چې تۀ واده کول غواړي . که هغه زما دوست وي او که دشمن وي ، پروا نيشته . پاتې شوه د زاهد د غلط حرکت خبره نو د هغه نه به زۀ د دغه غلط حرکت تپوس کوم او زما تپوس به زما په خولۀ نه وي بلکه زما د ټوپک په ژبه وي . “ د مشر خان په دې اوچه کلکه خبره هما خپلې سينې له لاس راچوي او په يره يره وائي ، “ نه باباجي داسې به نۀ کوۍ . ما د پاره به په هغه لاس نه اوچتوۍ . ما د خپل عزت جواب په خپله کړې دے . زما د عزت د پاره خپل کور په خپل لاس مۀ ړنگوۍ .

مشر خان (په چغه) زما کور هغه وخت ړنگ شوۍ دے چې شاکر تلے دے . چې هغه لارو نو دے دے هم ورپسې وي . دۀ په تلو هيڅ فرق نۀ پريوځي .

هما: نه باباجي ، داسې به نه کوۍ ، سوال درته کوم ، منت درته کوم . که تاسو په ماتنگ شوي يې نو زۀ به درنه لاړه شم ، خپل ځان به په سيند لاهو کړم خونه به د ځان جي يادونه هېرکړم ، نه به د هغه په امانت کښې خيانت او کړم اونۀ به هغه کورته لاړه شم کوم نه چې زۀ

راغلي يم .“

زرتاجه: بي بي ، تۀ د ځان بابا په خبره پوه نشوي . ځان بابا نه په تا تنگ شوۍ دے او نه تا د کوره ويستل غواړي . ځان بابا ، ستا په ناموس هرڅۀ ته تيار دے خو که تۀ تياره شي ؟

هما: زرتاجې ، زۀ ستا په مقصد پوه نشوم .

زرتاجه: بي بي ، که زۀ درته د درېمگري په حېث يوه خبره او کړم نو خفه کېږي خو به نه ؟

هما: ته خبره او کړه بيا به کتې شي .

زرتاجه: ځان بابا ستا يوې اشارې ته بند دے . که تۀ غواړي نو هغه وژلے هم شي او که ته هغه معاف کول غواړي نو هغه يې معاف کولے هم شي . د دوي ستا په رضا ، رضا ده .

هما: زماله خوا هغه معاف دے . په ما چې څۀ تېر شوي دي ، ما هغه هېر کړي دي .

زرتاجه: نه کنه بي بي ، هغه خوتا هېر کړل خو که بيا داسې واقعہ پېښه شي او د هغې نوعيت د دې نه هم زيات وي نو بيا ؟ (زرتاجه هغې ته په سواليه نظر گوري) “گوره بي بي ، تۀ پېغله يې ، ماشاء الله بنائسته يې بلکه په بنائسته و کښې بنائسته يې ، هغه هم ځوان زلمے دے . بنائسته دے ، او دے نه علاوه د ځان بابا د کورنۍ واحد نارينه اولاد دے ... چې تۀ هغه معاف کولې شې نو آيا داسې نشي کېدے چې ستاسو دواړو شرم و حيا په خپل خپل ځائے

پاتې شي او هغه سره واده اوکړي؟

هما (په غصه) هغه سره واده؟ آيا زه يو داسې سړي سره واده اوکړم چې هغه د خپل مشرور د مينې خيال نه ساتي؟

زرتاجه:.. هغه هم څوک پردې نه دې بلکه د خان جي خپل ورور دے. د هغه خپله وينه ده. که د ستاسو دواړو کور په کور شي نو نه به تور شي، نه به پېغور شي. ستا مينه به په مينه او د هغه وينه به په وينه پاتې شي، يعنې ستاسو مينه او وينه به په خپل ځای پاتې شي... گوره بي بي، هغه نن سحر په خره اوتے دے. دا معلومه نه ده چې چرته تلے دے خو په تلو تلو کښې يې ماله يو خط راکړے دے (هغه د اړخ د جېب نه يو خط راوباسي، هغې له يې ورکوي او وائي) ”بي بي زه په ليک لوست نه پوهېږم. ته دا خط اولوله چې دېکښې هغه څه ليکلي دي. هما چې خط اوسپړي اولولي نو هغې ته وائي، ”دېکښې يې دا ليکلي دي چې، ”هماز ماده، زماده، زما ده اوزما به وي.“

زرتاجه:.. ددے په جواب کښې ته څه وائي؟ هغه ډېره شېبه چپ وي خو چې هغه ترېنه خو څو ځله تپوس اوکړي نو وائي، ”زما واک مخکښې هم باباجي سره وو او اوس هم باباجي سره دے“ دې سره هغه پاسي او د کمري نه اوځي. د هغې دتلو نه پس هغه مسکې شي، مشر خان ته گوري او وائي، ”خان بابا، اومبارک شه“ مشر خان خپلې اوبښکې اوچې کړي او وائي، ”لويه شې زرتاجې، ستا دے مبارک شي“ زرتاجه په مسکا مسکا د کمري نه بهر اوځي، زاهد خان ته فون کوي او مبارکي ورکوي.“

نهم باب

د زاهد خان د واده تياري شروع وه. هغه غوښتل چې د هغه واده ډېر په ساده طريقه اوشي. په دې وجه هغه د واده کارډونه چېاپ نه کړل خو خپلو ترونو، خوياندو او نورو خپلوانو پسې په خپله اوگر ځېدو او هغوي ته يې په ټاکلي شوي نېټه کلکه بلنه ورکړه په کلي کښې چې د هغه د واده گنگوسي خورشونود هغه زميدارو، نوکرانو، کسب گرو او نورو عام خلقو غوښتل چې د شاکر خان د واده پاتې خوشحالي په دېکښې اوکړي. دې د پاره هغوي د تنگ ټکور پروگرام جوړول غوښتل خو مشر خان هغوي په سختۍ سره منع کړل. په کور کښې هم د جينکو په تنگ ټکور پابندي ولگېده. په کور کښې يو زاهد خان خوشحاله وه ځکه چې د هغه ارمان بلکه ضد پوره شو او بله زرتاجه خوشحاله وه ځکه چې د مشر خان د کور حيا په کور پاتې شوه. کله نه چې مشر خان د زاهد خان د واده نېټه ايښې وه نو هغه وخت نه د هغه اوبښکې نه اوچېدې. دغه حال د هما هم وو. هغې به د شاکر خان تصوير ته کتل او په ژړا ژړا کښې به يې د هغه يوه يوه خبره يادوله. د نکريزو په شپه چې زرتاجه د هغې کمري ته ورغله او هغې له نکريزې پورې کولې نو هغې د نکريزو پورې کولونه انکار اوکړو. د هغې د زړه ورغلے زخمو نه بيا تازه شو. په تصوير کښې د شاکر خان په مخ خوره مسکا هغې ته داسې ښکارېده لکه چې هغه د هغې په بې وفايۍ خندا کوي.

د واده شپه وه د زاهد خان د خپلو خپلوانو د راتلو قوي امکان وو خو د هما په وجه نه د هغه خوياندې راغلې نه د هغه ترونه ، نه تربوران او نه د هغوي د کورنۍ نه بل څوک . د زرتاجې دا خيال وو چې د هغه خوياندې راشي نو هغوي به ناوې په خپله تياره کړې خو چې تر ماسخوتن پورې هغوي رانه غلې نو زرتاجې د هغې د واده جوړه راواخسته او په زورزياتۍ يې هغې ته واغوسته . هغې لا د هغې سنگار کوو چې بهر د کور گېټ سره يوه لويه غلغله جوړه شوه . په دغه شور ژوب کښې شپږ زنه پوليس اهل کارې کورته راغلې او د ناوې کمري ته دننه شوې . د ورتلو سره هغوي زرتاجه يو خوا ته دیکه کړه ، هما يې د لاس نه اونيوه او د هغې نه يې د هغې د نوم تپوس اوکړو . د خپل نوم په بنودنه هغوي هغه د بېله نه کوزه کړه او ځان سره يې روانه کړه . هما هغوي ته او زرتاجې ته په حېرانتيا کتل لکه چې د هغوي نه په چپه خوله تپوس کوي چې دا څه دي او هغه سره څه کېږي خو هغې له هيچا جواب ورنکړو . چې هغه د کوره اوويستلې شوه نو زرتاجې زاهد خان ته کال اوکړو او ټوله خبره يې ورته اوکړه . معلومه نه ده چې هغه چرته وو خو چې کورته راتلو نو هغه په پوليس وېن کښې کېنولې شوې او ثاني ته رسولې شوې وه زاهد خان چې د دې واقعي نه خبر شو نو هغه ورپسې ډېر په تېزۍ سره تانې ته لاړو خو د هغه د ورتلو نه مخکښې پوليس هغه په حوالات کښې بنده کړې وه . هغه چې د SHO دفتر ته په قهرېدلې

انداز ورغی نو SHO د هغه په تعظيم کښې پاسېدو ، هغه ته يې سلام اوکړو او په کرسۍ يې ورته د کېناستو ست اوکړو . د کېناستو سره هغه د SHO نه په غصه تپوس اوکړو . ”SHO ، تازما ناوې په څه کېس کښې راوستې ده . دې څه جرم کړې دے ؟“

SHO :: معافي غواړم زاهد خان زه مجبوريم ، ماباندې دېره نه پرېشر دے .

زاهد خان :: زه درنه د پرېشر تپوس نه کوم . زه تانه ، ستا د غېرقانوني اقدام تپوس کوم . تا د چا په حکم زما ناوې ثاني ته راوستې ده .

SHO :: زاهد خان ، زه بې قانونه کار نه کوم او نه کولې شم ... زاهد خان ، د شاکر خان په ناترسه مرگ ، پرنټ ميډيا يوه ستېري تياره کړې وه او په هغه ستوري کښې يې د هغه محبوبه د هغه د مرگ صلاح کاره گرځولې وه .

زاهد خان :: تا د اخبار په ستوري دا ملزمه اوگرځوله او گرفتاره دې کړه . صرف د اخبار په يوه فرضي او موضوعي ستوري ؟

SHO :: نه زاهد خان ، ما د اخبار په ستوري دا نه ده گرفتاره کړې او نه دغسې کولې شم ... هائي کورټ په دغه واقعي سوموتو اېکشن واخستو او ماته د دې د گرفتارۍ حکم اوشو . هغه د مېز د دراز نه يو چھټۍ راخلي او هغه له يې ورکوي . هغه چې چھټۍ اوگوري نو وائي ، ”تيک ده ، زما ستا په گرفتارۍ اعتراض پاته نشو خوزه به د هائي کورټ دا فېصله په سپريم کورټ کښې چلنچ کوم .

SHO: بالکل بالکل . تاسو ته اجازت دے . داستاسو قانوني حق دے .

زاهد خان: زه خپله ناوې په خپل ضمانت کورته بوتلے شم؟

SHO: نه زاهد خان داسې نشې کېدې . دې نه به زه بيان اخلم . دې نه به اپنټاروگيشن کېږي ، که دې خپل جرم تسليم کړو خو ډېره بڼه ده . سبا له به يې مونږ چالان کړو ، عدالت کېنې به يې ضمانت اوکړي او کورته به يې بوځي او که دې خپل جرم تسليم نکړو نو بيا به پرې ريمانډ اخلو او دا سلسله به تر هاغې چلېږي چې ترخو يې خپل جرم تسليم کړي نه وي .

زاهد: SHO صېب ، زماناوې ډېره ساده جينۍ ده ، هغه په دې معاملو نه پوهېږي . که د دې بيان زما په موجودگۍ کېنې واخستلے شي نو ډېره بڼه وي .

SHO: نه خان نه ، د دې بيان ستا په موجودگۍ کېنې اخستلے کېدېشي او نه د هغې د بيان نه مخکېنې ورسره ملاقات کولے شے . البته په دے کېس کېنې به ستاسو نه هم تپوس کېږي .

زاهد خان: مانه ...؟ مانه به څه تپوس کوے ؟

SHO: خفه نشے خان ، خوتاخيل ځان په خپله مشکوک کړے دے .

زاهد خان: ما ...؟ ماخيل ځان څنگه مشکوک کړے دے ؟

SHO: زن ، زر ، زمين ، دا درے ټکي د فساد جرړې دي . د شاکر خان کونډه بي بي يعني د هغه زن ستاشوه ، د هغه ټول دولت ستاشو او د هغه ټوله زمکه ستاشوه . آيا داسې نه ده ؟

زاهد خان: د هغه بي بي زما اورندار ده او زه نه غواړم چې د هغه د شهادت نه پس هغه ټول عمر په کنډتون کېنې تېر کړي ، د هغه زراو زمين کېنې زما هيڅ نيشته ځکه چې مشر خان لا د خبره ژوند دے دے او هغه د هرڅه مالک دے .

SHO: دا ټول تپوسونه به تانه کېږي خو چې مخکېنې د بي بي نه اپنټاروگيشن اوکړو او د هغې بيان مکمل کړو .

زاهد خان: لږ په سوچ خبرې کوه هسې نه چې بيا په خپله خبره پښېمانه يې ته د مشر خان زوي زاهد خان سره خبرې کوے .

SHO: ماته پته ده خان جي زه د مشر خان زوي زاهد خان سره خبرې کوم خو د قانون نه هېڅوک بالاتر نه دي . اوس ستا خوبنځه ده چې ته مونږ سره په حوالات کېنې شپه کوے او که په ذاتي ضمانت د يوې شپې دوو د پاره کورته تلل غواړي .

زاهد خان: زه د هائي کورټ دا فېصله نه منم . زه به دا په سپريم کورټ کېنې چېلنج کوم . زه درنه لارم .

SHO: اوس لار شه که مونږ ته ستا ضرورت پېښ شونو سلام له به کورته درشو . زاهد خان هغه له هيڅ جواب ورنکړو ، په ډېره غصه د هغه د دفتر نه اووتو ، په گاډي کېنې کېناستو او روان شو . د هغه د تلو نه پس هما د حوالات نه را اوويستلې شوه او د SHO دفتر ته راوستې شوه . هغه د واده په جوړه کېنې ملبوسه وه او سره بنارسي يې په سر وه . SHO چې هغې ته اوکتل نو ځان سره يې غلې غوندې اووے

”زاهد خان ته گناه نيشته . په دے حسن خو هر څوك د سر نه تېر دے“ بيا يې هغې ته اووے ، ”بي بي دغه كرسۍ كښې كېنه“. چې هغه په كرسۍ كښې كېناسته نو SHO ورته يو ځل بيا اوكتل اووے وئېل ، ”بي بي نن ستا د واده پومبۍ شپه وه او ستا په زړه به ډېر ارمانونه وو خو افسوس دا چې زموږ به ډېر مجبوري ده . خفه نشې... بي بي په تا د شاكړخان د قتل شك دے . موږ به تانه په دغه سلسله كښې بيان اخلو او تانه به تپوسونه كوو... كه چرې ته موږ ته په خپله د شاكړخان د قتل او د هغه د قتل د منصوبي په حقله انكشاف او كړې نوتاته هيڅ نيشته. موږ به ستا بيان اوليكو او سبا له به دې عدالت ته چالان كړو او كه چرې ته منكره شي نو موږ له ستاد داده كېدو چل راځي . موږ ته پته چې تاشاكړخان په خپله نه دے وژلے او نه دغسې كولې شې خو دا راته اووايه چې ستا صلاح كار څوك دے؟“ هماژاري او په ژړا كښې وائي، ”SHO صېب ، كه زه دا اوېم چې هغه نه ما قتل كړې دې او نه د هغه د قاتلانو يا صلاح كارانو نه خبريم نو ته به زما په خوله يقين او كړے؟

SHO : نه چرې هم نه بلكه تا به تر هاغې پورې چېرې چې ته خپل جرم په خپله تسليم كړې او نور صلاح كار اوښايې“

هما: او كه زه ستاد و هلو ، ټكولو او بي عزتۍ نه بغير يوداسے جرم تسليم كړم چې نه م كړې دې او نه ترېنه خبريم نو بيا.

SHO : بي بي چې ته خپل جرم تسليم كړې نو موږ به تا چالان كړو

او عدالت كښې به د خپل بيان تصديق او كړي. بيا به مقدمه چلېږي او فېصله به كېږي .

هما: چې زه د قتل دا جرم تسليم كړم نو زما سزا به څه وي؟

SHO : بي بي هغه د وكيانو او عدالت كار دے . زموږ هغسې سره څه واسطه نيشته .

هما: نه صېب هسې تپوس كوم .

SHO : عمري قېد ...، عمر څه تيرېږي، چې په ځان پوهېږي نو سزا به ختمه وي .

هما: سزاي موت ولې نه ؟

SHO : په سزايې موت او بالخصوص د ښځو په سزايې موت بين الاقوامي پابندي ده .

هما: بيا خواوشوه صېب. د هغه اعتراف جرم څه فائده چې سزايې موت ملاؤ نشي.

SHO : ښه نو ته خپل جرم تسليموي؟

هما: جرم كه هر چا كړے دے خو زه يې په خپل سر اخلم .

SHO : تاسره شريك مجرم ؟

هما: ستاسو په خيال څوك كېدېشي؟

SHO : ستا سرتاج يعنې زاهد خان .

هما: دغه تپوس د هغه نه او كړي ، د دے مختصر بيان نه پوليس لوي بيان جوړه كړو هغه اوليكلے شو او د هغې دستخط پرې اوشو. په سبا چې هغه

چالان شوه نو عدالت کښې يې د خپل بيان تصديق اوکړو او جېل ته ولېږلې شوه. زاهدخان چې په رومبۍ ورځ هغې پسې تانې ته تلې وو، هغې نه پس نه د هغې ملاقات له جېل ته لاړو او نه د هغې پېشي له کچهرې ته لاړو. په اصل کښې هغه ته خپله مسله پېښه شوې وه او هغه دا چې د هغه د گڼو په لس جريبه ونډ باندې چاحمله اوکړه. ټول فصل يې ورله څه شپه په شپه اوريسو او څه يې په ترېکټر کوتره کړو. سحر چې د هغه زميدار پټې ته لاړو او خپل کوتره شوې فصل ته يې اوکتل نو د ډېره قهره په ژړا شو او په ژړا ژړا هغه له ورغۍ او ټوله خبره يې ورته اوکړه. هغه د تانې د SHO په نوم يو خط ورکړو او ورته يې اووې چې، ”دا خط SHO له ورکړه هغه به ستا امانې رپورټ اوليکي او چې غل پېدا شي نو بيا به ورسره گورو. هغه زميدار چې تانې ته لاړو او SHO له يې خط ورکړو نو هغه ورته اووې چې، ”زاهدخان ته اووايه چې په خپله راشي. بکپ به هم اولگوؤ او رپورټ به هم اوليکو“. زميدار هم دغسې اوکړل هغه چې د تانې نه واپس راغی. نو زاهدخان ته يې د SHO د خولې ټوله خبره اوکړه. هغه هغه رخصت کړو او په خپله يې تانې ته تلل غوښتل چې د هغه د يو همدرد پوليس اهل کار له خوا ورته په فون اوويلې شو چې، ”تانې ته د راتلو نه مخکښې ضمانت قبل از گرفتارې اوکړه ته د شاکرخان د مرگ په شېبه کښې گرفتارېدې هم شې“. زاهدخان چې دا وورېدل نو د پښو نه يې زمکه اوختېده، يوه شېبه دم ختله ولاړ وو او بيا کورته روان شو. هغه په خوځو اړخه اووهلې شو. يوخوا د هغه د څنگ نه د هغه ناوې اووته او جېل ته لاړه، بل خوا د هغه په زمکه

ناجائزه حمله اوشوه، درېمه دا چې د شاکرخان د قتل شېبه پرې پخه شوه، خلورمه دا چې په کور اوکلي کښې يې هېڅ عزت پاتې نشو او د کلي د خدا شو، تردې چې خپل موبائېل يې بندکړو، نه يې چاته کال کوو او نه يې د چاکال اخستو او يو څو ورځې پس غېب شو.

د هما دتلو نه پس د سهېل او مهوش زړونه هم مات شو. مشرخان هم په دغه غم کښې اخته وو، زرتاجه او نورې خدمتگارې هم د مشرخان د کور په بي عزتۍ او رسوايي خفه وې او د هغوي سبق ته يې هډو د چا خيال نه وو. بله دا چې د هما دتلو نه پس د هغوي زړونه د سکول او کورنه داسې ټکېدلي وو چې دواړه ځايونه ورته تورې بلاگانې ښکارېدې. د هغوي ملاسته د زرتاجې په کمره کښې وه او چې کله به زرتاجې د مشرخان د کورنۍ په حالت باندې ژړل نو هغوي به هم ورسره ژړل. هغې به په ژړا ژړا کښې مشره بي بي، شاکرخان هما بي بي او زاهدخان يادوو. په خپله به هم کړېده او هغوي به يې هم کړول. هغوي دواړه به چې سحر د کوره اووتل نو ماښام تياره به کورته راتلل. دا دومره لويه ورځ به هغوي چرته او کوم ځائ ته بروله، ظاهره ده چې د يو بل په کوڅو کښې، په لاړو پټو کښې او د لوي هډېرې د چهارو په گرځېدو کښې.

ډاکټر لائبه چې د شاکرخان د مرگ نه خبر شوه نو هغې دا موقع غنيمت اوگڼله چې د هغه دعا به هم اوشي او خپلې لور سره به يې ملاقات هم اوشي. هغه چې د مشرخان کورته ورغله نو په هغې کښې مکمله خاموشي وه. زرتاجې هغې سره سترې مشي اوکړل او

د چايو اوبو ست يې هم ورته اوکړو خو هغې د هرڅه نه انکار اوکړو او د شاکر خان په مرگ يې ژړا کوله . هغه لاناسته وه چې د چرت نه سهېل او مهوش دواړه کورته راغلل. هغې چې مهوش اولیده نو هغې ته داسې محسوسه شوه لکه چې د هغې د زړه په خزان زپله باغ باندې د سپرلي چپې راغلې. د هغې په مخ رڼا خوره شوه او په دغه رڼا کښې هغې ته د مهوش د حال او ماضي ټولې دريچې لرې شوې . د راتلو سره هغوي دواړه د کور يواړخ ته کېناستل ، د جولو نه يې کچه بهرې په زمکه واړولې او خپلو کښې يې د هغې تقسيم کوو. ډاکټر لائبې ورته د لرې نه په مسکا کتل خو هغوي د بېرو په تقسيم کښې داسې مشغول وو چې هغې ته يې هېو خيال نه وو. ډاکټر لائبې ډېره شېبه هغوي ته کتل خو چې د هغوي مشغولتيا اوږده شوه نو په اوچت اواز يې اووې ، ”مهوش ، مائي ډاټر“ مهوش چې دا اواز وورېدو نو ترده شوه او اواز پسې يې اوکتل . هغې چې ډاکټر لائبه اولیده نو ټولې بهرې يې سهېل ته پرېښودې او هغې له يې ورمندې کړه. د هغې غېږ ته يې ځان اوسو او په چغو چغو په ژړا شوه. مهوش هم ژړېده ، ډاکټر لائبه هم د هغې په ښکلولو ښکلولو کښې ژړېده او هغوي سره زرتاجه او نورې خدمتگاري هم ژړېدې . مهوش هغې ته په ژړا ژړا کښې اووې ، ”ماما ، ته چرته تلې وې ، ما تاپسې ژړل، ته ولې نه راتللې ماما.“ هغې خپلې اوبښکې اوچې کړې او ورته يې اووې ، ”مهوش مائي ډاټر، آئي ايم سوري مائي ډاټر،

وېرې سوري“ بيا به داسې نه کېږي زه تاپسې راغلې يم او تا ځان سره کورته بوځم ، سهېل چې د هغوي خبرې وورېدې نو د بېرو شمار يې په ځائ پرېښودو او د هغوي په ننداره شو. مهوش ورته په خپله وړه ژبه وائي ، ”ماما، مشر به بي مړه شوه ... ځان جي انکل مړ شو . هما آنتي چرته لاړه ... او ... او زاهد انکل هم چرته لاړو. هغوي چرته لاړل ماما.“ ډاکټر لائبه :. رابه شي لورې ، ته دعا کوه نو ټول به راشي. مهوش :. مشر به بي او ځان جي انکل به هم راشي؟ هغوي چې مړه شوي دي . د هغې په دې معصومانه تپوس هغوي ټول بيا په ژړا شي . هغه ترناوخته پورې ناسته وه او زرتاجې سره يې د شاکر خان د ځوانمردۍ په باره کښې خبرې کولې . بيا يې ځان سره د مهوش د بوتلو اجازت د پاره هغې ته خواست اوکړو . زرتاجې د هغې خواست قبول کړو، هغه يې د لاس نه اونيوه ، مخ لاس يې ورله اووښخل . بيا يې خپلې کمري ته بوتله صفا جامې يې ورته واغوستولي او نوې کېږي يې ورته په پښو کړي. بيا يې ورله سرگمنز کړو او د هغې غاړه غوټه او د کتابونو بېگ يې راواخستو او بهر په کت کښې يې کېښودو . سهېل هغې ته ډېر شېبه کتل او په خپل خيال کښې ډېر لرې تله وو. کله چې ډاکټر لائبې د زرتاجې نه اجازت واخستو او تله نو هغې په دواړه مخه ښکل کړه او په خندا يې رخصت کړه . د مور او د لور په خوشحالي کښې سهېل د مهوش د خيال نه اووتو . نه يې د هغه نه رخصت واخستو او نه يې د هغه په طرف اوکتل . هغه ، هغې ته او د هغې بې

رځی. ته یوه شېبه په ډکو سترگو کتل خو چې هغه په خوشحالی خوشحالی. موریس د کوره اوو ته نو هغه دومره خفه او غصه شو چې د بېرو دواړو ډهېروله یې په پښو لټې ورکړې، په ټول کور کښې یې اونوستلې او په دغه نوستلو نوستلو کښې هغه هم د کوره اوو تو. د مشر خان کور ته راغلې اخري معصومه جوړه هم اوو ته او د کور په بدمزگی. کښې نوره هم اضافه اوشوه. مهوش د ډاکټر لائې د پاره د دنیا د ټولو تحفونه لویه تحفه وه. کله چې دغه ورکه ملغلره هغې له په لاس ورغله نو هغې ته داسې محسوسه شوه چې د دنیا ټولې خزاني د هغې غېږ له راغلې. د هغې په دیدن نه د هغې د تېرو سترگو تنده ماتېده او نه د هغې زړه له قرار راتلو. هغه مهوش چې د هغې د سینې نه شو کېدلې وه، قدرت د هغې سینې له بیا راوسته. هغوي مور او لور ټوله شپه غېږ په غېږ پرته وي خو سهېل شپه په شپه د کلي نه اوو تو او د نامعلوم منزل په لور روان شو. تر ماسخوتنه پورې چې هغه کور ته لانه پوښو زرتاجې سره د هغه غم شو. هغه ورپسې د کور په ټولو کمرو کښې او ټولو گوتونو کښې او گرځېده خو چې هغه یې اونه موندو نو بیا یې د نوکرانو نه د هغه متعلق تپوسونه او کړل. چې د هغوي نه مایوسه شوه نو بیا یې ډاکټر لائې ته فون اوکړ او د هغه معلومات یې ترېنه اوکړل خو چې کله د هغې نه هم ناامیده شوه نو دا یې د قدرت د آزمائش یوه بله پېښه او گټله او په چپه خوله خپلې کمرې ته روانه شوه.

اسم باب

زاهد خان خان یو څو ورځې یو ځای بل ځای ته پرې کړې. هغه په زړو یارانو زړو هم جماعتو او په زړو ملگرو په دې غرض گرځېدو چې که چېرې هغه ته د پناې زړه پورې ځای ملاؤ شي نو هلته به ډېره شي خو چې کوم یار دوست ته به یې په خبرو خبرو کښې خپله قیصه تېره کړه نو د هغه به ډاکو شش وو چې هغه زرتزره لار شي او بلې شپې ته پاته نشي. ځینو ملگرو هغه له مشوره ورکړه چې غل نه یې نو د باچا نه هم مټه پرېږه خو هغه ته پته چې د ساز نه غل جوړول پولیس د پاره څه لویه خبره نه ده. ځینو ورله د ضمانت قبل از گرفتاري مشوره ورکړه خو د مشورې نه علاوه چاهم د هغه هېڅ مرسته اونکړه. هلته پولیس د هغه د گرفتاری په لټون کښې وو، او د هغه په کور او حجره یې پرله پسې څو څو چهاپې اوو هله خو هغه په لاس ورنه غی، هغه چې د ټولو نه مایوس شو نو علاقه غېر ته یې د تلو اراده اوکړه خو په دغه سیمو کښې د تره گرو خلاف اېرېشن روان وو نو د هغه په خیال هلته د هغه تگ د خطرې نه خالي نه وو. د خداې په دې دومره لویه دنیا کښې هغه د پاره د پناې او قرار ځای هېچرته نه وو. په دغه گرځېدو گرځېدو کښې هغه څو څو ځله پټ په پټه کلي ته لاړو خو بیا داسې غېب شو چې د مړ ژوندي یې هېڅ پته نه لگېده.

هلته هما د یوې قاتلې ملز مې په حبث په جېل کښې پرته وه. نه د

هغې ملاقات له څوك لارل او نه چا د هغې د خبر خيريت معلومات او كړل . هغه هما چې د شاكركان د ارام گاه په چمن كښې او د هغه په باغ كښې به لكه د مستې هوسۍ گرځېده . د وړمو ډك گلونه به يې بويول ، د باغ خوږې او لذیذې مېوې به يې خوړلې او په پسته بستره كښې به پرته وه ... هغه هما چې د هغه په غېږه كښې به پرته وه او هغه به د خوند خوند خيزونه خولې كښې وركول ، اوس د جبل په انسانيت سوز ، بدبودار ماحول كښې او چه ډوډۍ كړيوي او په اوچ فرش سملې ... هغه هما چې هر سحر او هر ماښام به يې د ارام گاه د واش روم په مرمرين تېب كښې په خوشبوداره صابن لامبل او صفا پستې جامې به يې اغوستې اوس يې په چونگ اوبو مخ لاس وينځو او د لامبلو څائې ورته نه ملاوېدو . په جبل كښې نن د هغې شلمه ورځ وه خو په غاړه كښې يې لا هغسې د واده هغه جوړه وه په كومه كښې چې هغه تانې ته راوستې شوې وه . هغه هما چې د هغه په غېږ كښې هغه پسې بې قراره وه او د هغه د جډايۍ لمحې يې نشوې برداشت كولې اوس د هغه د قتل په كېس كښې د يوې قاتلې ملزمې په حيث د خپل ژوند او د دنيا د ناكړدونه مايوسه په لويه نېټه د جبل په پنجره كښې بنديوانه پرته وه . كله كله به هغې ته دا احساس كېدو چې هغه واقعي سپېره ده . د هغې په وجه د مشر خان د خانۍ كور تبا ه شو ، هغه رسوا شو او د خلقو د خندا شو . د هغې راتلو سره مشر به يې لارې ، چا د پاره چې راغلې وه هغه لارو ، مې هم شو او

پرې هم شو . پرې په دې شو چې هغه د سوات كې والو له پناه وركړې وه . هغې خپل ځان د دې ټولې تباهي باعث گڼو . د هغې په زړه او ذهن كښې ډېر خيالونه ، ډېر يادونه او ډېرې خبرې وې خو چې د كومې واقعي خيال د هغې ژوند بې قراره كړې وو هغه د زاهد خان هغه غلط حركت وو چې هغه نه هغې هېرولې شو او نه هېرېدو بلكه د هغې په ذهن كښې لكه د زهرژن مار تاوېدو او وخت په وخت به يې ټكونه وركول . د هغې د مينې داستان دروغ شو او هغه د توقې خبره چې I will kill you رشتيا شوه او په هغې ټكې شوه .

د جبل د قيديانو او حوالتيانو ملاقات له به زنانه او نارينه راتلل او د قېدي او حوالتي نومونه به په چغه اخستلې كېدل . دغه نومونه به هغې اورېدل خو خپل نوم يې چرې هم د چا د خولې نه وونه رېدو . په دې دومره موده كښې د هغې ملاقات له هيڅوك رانه غلل . قاضي صېب او خوش نصيبه ابې د هغې د واقعي نه خبر نه وو . سهېل ماشوم وو او په دې چلونو نه پوهېدو ، د زاهد خان نه يې نه د ملاقات اميد وو او نه يې ورسره ملاقات كول غوښتل ، په مشر خان د دنيا غمونه پند وو خو په زرتاجې څه اوشو ؟ هغه د هغې ملاقات له ولې رانه غله . هغې په چپه خوله او ډكو سترگو لادغه سوچونه كول چې په دغه نومونو كښې د هغې نوم هم ناصافه واخستې شو . هغې اكر چه خپل نوم وورېدو خو د هغې دا خيال وو چې شايد دا د هغې په نوم شريكه څوك بله زنانه ده . چې په دغه نوم بل څوك پانه سپېدل نو

هغه پاسېده او زبانه پوليس سره د ملاقات ځائ ته روانه شوه چې هلته ورغله نو زرتاجه ولاړه وه او د سلام په اشاره يې په مسکا مسکا رابلله. چې کله د هغوي دواړو سترگې اولگېدې نو د هغوي مسکا په ژبا بدله شوه او د دواړو په مخونو لږې لږې اوښکې راماتې شوې. زرتاجې هغې ته په ژبا ژبا کښې اووې، ”بي بي تاد خان جي قتل په خپل سرولې واخستو“.

هما: ستا خبره رشتيا ده زرتاجې، ټولې دنيا ته پته ده چې زه بې گناه يم خو زه خپل ځان گنهگار گڼم. زرتاجې تانه زمونږ مينه پته نه ده خو قدرت ته دا منظوره نه وه او هغه يې رانه واخستو. چې هغه رانه لاړو نو بيا زما د ژوند څه فائده؟ هغه شهيد شو او د شهيد ځائ جنت وي. زه هم بې گناه شهادت غواړم چې د هغه په حورو کښې شامله شم. زرتاجه: اوه خدايه... داسې خبرې مه کوه بي بي. زه به ستا د پاره د وکیل بندوبست کوم او ته به انشاء الله روغه جوړه او صحي سلامت خپل کور ته راځي.

هما: خپل کور ته؟ زما خپل کور چرته هم نېشته. چې خان جي لاړو نو په هغه کور کښې زما څه پاتې شو؟... صرف تور او د ټول عمر پېغور...؟ ما د پاره د وکیل نيولو کوشش مه کوه زرتاجې، بس دا دعا راته کوه چې زرتزره هغه اووينم او د يوې ادني حورې په حبث د هغه په حورو کښې شامله شم.

زرتاجه: بي بي، ما د خان جي په ژوند ستاسو د واده د پاره د پرسوالونه

کړي وو خو ستا د مرگ سوال نشم کولې (ژاړي). هما: زرتاجي، زما په حال ژبا مه کوه. زه په خپل حال ډېره خوشحاله يم ځکه چې زه هغه منزل ته نژدې يم کوم چې زه غواړم. زرتاجه: خان بابا، ستا په کړون ډېر خفه ده.

هما: اوه، ما خو د باباجي هډو تپوس اونکړو. هغه څنگه ده؟ زرتاجه: د هغه تپوس مه کوه بي بي. هغه د هرڅه نه پاته ده. په خپله کمره کښې پروت ده او د ژوند پاتې ورځې شپې شماري. هما: سهېل څنگه ده؟ مهوش څنگه ده؟ سکول ته ځي راځي؟ زرتاجه: مهوش پسې ډاکټر لائبه راغلي وه او هغې ځان سره کورته بوتله. سهېل غريب ستا په وجه خفه ده. ستا د تلونه پس هغه سکول پرېښه ده او د تېرو خوړو نه چرته غېب شوه ده. د هغې په انکشاف د هغې سترگې يو ځل بيا ډکې شوې او هغې ته يې اووې، ”زرتاجي، سهېل د قاضيانو د کورنۍ اخري نارينه اولاد ده او زمونږ ټولو هغه ته سترگي دي خو داسې معلومېږي چې زما سپېرې په وجه د هغه مستقبل هم خداي مه که د تيرونه ډک شو.

زرتاجه: مامعاف کړه بي بي، زه تاته ډېره ملامته يم. هما: نه زرتاجي نه، تادي خداي چرې هم ملامته نه کړي. دېکښې ستا هيڅ غلطي نېشته. بلکه دا هرڅه د هغه چا په اشاره کېږي د چا په لاس کښې چې زمونږ د قسمتونو مزي دي. زمونږ خبرې، گرځېدل، ناسته پاسته، غم، خوشحالي، کاميابي ناکامي، مينه او

کرکه ، زمونږ په وس کښې نه ده بلکه دا هرڅه زمونږ د قسمت د مالک په لاس کښې دي. مونږ د ژوند په سمندر کښې په هغه کاغذي کشتۍ کښې د ژوند هلې ځلې کوو چې د سيلۍ گلۍ اوبادوباران نه علاوه په خپله روسته شي او د ژوند ختمه هنگامه شي. او دغه سمندر په چپو کښې داسې غېبه شي چې هډو نوم نشان يې پاتې نشي. “هغوي لا خبرې کولې چې د ملاقات وخت ختم شو او هغوي ته د تلو د پاره اووبلې شو. زرتاجې هغې له جامې پېزار ، د خوراک خڅاک خېزونه ، پېسي ، توليه صابن ، اینه گمنزه وغېره ورکړل هغوي دواړو يو بل ښکل کړل او د رخصت په وخت کښې ورته هغې اووې ، ”زرتاجې ، زما د طرفه د ارام گاه د چمن نه ښه ډېر گلونه اوشوکوه ، هغه ټول د خان جي په قبر واچوه او ما د پاره ترېنه بخنه اوغواړه“. دې سره دواړه په ژړا شي او د يو بل د سترگونه پناه شي.

دويمه برخه

وېلې کېږي چې د انسان بدن کمزورې شي نو د مختلفو بيمارو ښکار شي او چې په مټو او دولت کمزورې شي نو خپل خپلوان او ياران دوستان ترېنه پېزار شي . دغه حال د مشر خان هم وو. يوخوا هغه د عمر په لحاظ بوډا شوې او کمزورې شوې وو نو په دې وجه يې کټ نيولې وو بل خوا هغه په مټو کمزورې شوې وو. شاکرخان ترېنه لاړو او دغه شان زاهد خان هم ژوندې جار غېب شو. د هغه خپلې لونه ، حنا او بلقيس د هما په وجه د هغه کور ته نه راتلې

او کله چې د زاهد خان او هما واده جوړ شو نو د فون او موبائيل په ذريعه اختنه پوختنه هم پاتې شوه . هغه تاريخي حجره چې د هغې په رونق د مغلو د دربار مينه ماتېده او هر وخت به ډک دسترخوان چلېده ، اوس داسې شاړه شوه چې د يو خونوکرانو نه او د يو خو زميدارو نه علاوه هيڅوک ورته نه راتلل . د کور خدمتگارې زېتون به د ضرورت مطابق د کور او حجرې د پاره اخلي پخلې کوو او زرتاجې به د مشر خان د خوراک خڅاک او د دارو درملو خدمت کوو.

کله چې د مشر خان زور دشمن ، د ليوني خپلو هستم خان ته پته اولگېده چې هغه بوډا شوې دې او د هغه مټې پرېکړې شوي دي نو هغه او د هغه ډلې د مشر خان زميدار تنگول شروع کړل. د هغوي د تنگولو شروع يې دې نه اوکړه چې د هغوي د زمکو نه يې نهري اوبه واړولې او خکته يې خوشې کړې . د مشر خان زميدارو نه غوښتل چې هغه ته خپله ژړا فرياد اوکړي ځکه چې هغه ناجوړه وو او د خو ورځو نه يې کټ نيولې وو نو په دې وجه هغوي د هغه په پريشانۍ کښې اضافه کول نه غوښتل . هغوي خپلو کښې يوه غنډه اوکړه او د مشر خان په ځاي همایون خان او اکبر خان له ورغلل ځکه چې د هغوي زميدار هم په متاثرينو کښې شامل وو . هغوي د تصفيې د پاره هستم خان له خپل ناظران اولېږل او اخر دا چې هغه سره يې خپله فېصله اوکړه . فېصله داسې اوشوه چې همایون خان او اکبر خان ته نهري اوبه ازادې شوې خو د مشر خان په زميدارو بندې

شوي... د مشرخان زميدارو چې دا فېصله وورېده نو ټول زورېنده سرونه واپس شو. وېلے کېږي چې گوچر ازاروے نو کټاکتے ورله ازارکړه او چې زميدار ازاروے نو فصل ورله لټار کړه. دغه کار د مشرخان زميدارو سره هم اوشو. چې د هغوي په فصل اوښه او چې شوې نو د هغوي فصلونه مړاوے شو او لکه د هغوي يې سرونه تپت کړل خو کله چې هغوي ته د خپلې تباھۍ او بې غېرتۍ احساس اوشو نو هغوي ټولو سرونه اوچت کړل. ټول د مشرخان د کور لورے گېټ سره اودرېدل او چغې سورې يې وهلے. د هغوي په چغو لږو زرتاجه د کوره رااوته او ټول يې حجرې ته راغونډ کړل. د هغې په تپوس باندې هغوي ټولو په يوه خوله اووے چې، ”د ليوني خېلو هستم خان د مشرخان په زمکه نهري اوښه بندې کړي دي. ز مونږ فصلونه اوچ شواو مونږ تباه وېرېد شو. مونږ هرڅه ته تيار يو، خپله وينه هم تويولے شو او د بل هم خو چې د مشرخان له خواراته اجازت اوشي“.

زرتاجه: تاسو ټولو ته پته ده چې مشرخان ناجوړه دے. هغه تاسوله راوتے نشي.

يوزميدار: چې هغه راوتے نشي نو خوله خويې چلېدېشي کنه. ته ورشه هغه له زمونږ سلام ورکړه او مونږ د پاره ترېنه پېغام راوړه. د هغه په بې ډهه لهجه د هغې روځې خړې شي خو هغه خپله غصه ضبط کړي او وائي، ”تاسولر ايسارشي زه راخم“. هغه د هغې د بلې

خبرې انتظار اونکړي او ډېره په تېزۍ سره کورته ځي. چې کورته لاړه شي نو همایون خان ته فون کوي او ورته وائي، ”خان جي، زه د مشرخان خدمتگاره زرتاجه خبرې کوم. ز مونږ په زميدارو د ليوني خېلو هستم خان نهري اوښه بندې کړي دي...“

همایون خان د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”ستا په زميدارو...؟ ته د کله نه د مشرخان ميراث خوره شوې؟ په دې لانجو کېنې گوتې مه وهه. ته خدمتگاره يې او خدمتگاره اوسه“.

زرتاجه: خان جي، دېکېنې هيڅ شک نېشته چې زه د مشرخان خدمتگاره يم خو د مشرخان ټول زميدار راغلي دي او هغه ته ژر اډرېد کول غواړي خو هغه ناجوړه دے او د کوره وتے نشي. زه هغوي سره څه اوکړم؟ همایون خان: ته هيڅ نشي کولې. ستا چې کوم کار دے هغه اوکړه اوبس“.

زرتاجه: زه پوه نشوم خان جي؟

همایون خان: ته د هغوي د چايو اوبو خدمت اوکړه، دغه ستاکار دے. دې نه علاوه هيڅ.

زرتاجه: دغه به زه اوکړم خوته هستم خان سره خبره اوکړه چې دا مسله حل شي.

همایون خان: هستم خان بربنډ سپړے دے، زه د هغه د ډغرونه يم، البته مونږ ورسره خپله فېصله کړې ده او ز مونږ زميدارو ته اوښه خلاصې دي.

زرتاجه: خان جي، داخوتولي مشترکه اوبه دي. چې تاسو ورسره خپله فېصله کوله نو غنډه فېصله به موکړې وه. اوس زموږ زميدار څه اوکړي او چاته فرياد اوکړي؟

همايون خان: چې ته يې نوبل چاته د فرياد کولو څه ضرورت ده؟ دې سره د هغه د خوا خبرې بندې شي. دې نه پس هغه اکبر خان ته فون کوي خو د هغه رد عمل د هغه نه هم سخت وو. هغه ورپسې زياته کړه چې ”مشرخان سره نکاح اوکړه چې د هغه ميراث خوره شي“. اگر چۀ د هغه خبره په هغې ډېره بده اولگېده خو هغه له يې هيڅ جواب ورنکړ او په چپه خولۀ يې فون بندکړو. چې د دواړو نه مايوسه شوه نو د شاکر خان کمري ته ورغله، د هغه تصوير ته اوږدېده او په ډکو سترگو يې ورته اووې، ”خان جي، ستا مرگ صرف ستا مرگ نه وو بلکه د مشرخان د ټولې کورنۍ مرگ، تباهي اورسوائي وه. ستاتلو سره هرڅه لارل او هيڅ پاتې نشو. خان جي، زۀ ستاسو د کورنۍ بې عزتي نوره نشم برداشت کولې خو يو تپوس درنه کولې شم چې زۀ خپل سر، ستاسو د کورنۍ په عزت قربانولې شم؟“ هغه د تپوس په غرض د هغه تصوير ته په خير خير گوري او بيا مسکۍ شي. هغه د خپلو لېچونه بنگري اوباسي او يو خوا ته يې غورځوي. بيا خپلې مټې انځاري، خپله لوپټه پټکۍ کړي، بډې اووهي، خپل پروڼې لټي. کړي، د هغه کلاشن کوف په لاس کښې نيسي او گټه غاړې ته اچوي او د کمري نه اوځي. هغه په تلو تلو کښې زبتون ته

وايي، ”زيتون، د خان بابا خيال ساته“. دې سره هغه د پښو کېږي. يو خواته لږه کوي او ډېره په توندۍ سره بهراوځي. هغه په داسۀ حالت کښې حجرې ته ورشي چې د هغوي پرې د زرتاجې نه بلکه د زرتاج گمان راشي. هغه ټولو ته په اوچت اواز وائي، ”زما مشرانو! ماته ډېرافسوس ده چې مشرخان تاسو له راوتۀ نشي ځکه چې هغه ناجوړه ده او زاهد خان په کلې کښې نيشته خو تاسو دامۀ گڼي. چې د مشرخان کور وران شو او د هغه نغرۀ سوړ شو. په دغه سره ايره کښې لا داسۀ بڅري شته چې هغه د اغيار په کور اورلگولۀ شي. ماخپل شپږنگېدلي بنگري د خپلو لېچونه اوويستل او کلاشن کوف م په ده غرض راواخستو چې تاسو ته دا ثابتۀ شي چې تاسو يواځۀ نه يې بلکه د مشرخان خدمتگارۀ تاسو سره اوږه په اوږه او څنگ په څنگ ولاړه ده. تاسو ټول خپلو خپلو پټو ته لارښۍ، خپل بندونه او ورځونه خلاص کړي. او زۀ ورځم چې ستاسو په والۀ اوبۀ راواړوم“. هغه هغوي سره بله خبره اونکړي، کلاشن کوف په هوا کښې اوچت کړي او د نهر پلو روانه شي. زميدارو چې هغه په تلو اوليده نو ټول هغې پسې روان شو. چې نهر ته اورسېده نو هغه کلاشن کوف په لاس اوږدېده او يو څو زميدارو نهر ته ورتوپ کړو. د نهر خوله يې بنده کړه او ټولې اوبۀ يې په خپله والۀ راواړولۀ. هستم خان چې خبر شو نو هغه ورپسې سره د زامنو راغۍ او د راتلو سره يې په هغوي هوډي ډزې اوکړې. هغې ټولو زميدارو ته اووې، ”تاسو

ټول خپلو خپلو پټو ته لار شى، زۀ د دوي جواب كولې شم. او واقعي هم دغسې اوشوه هغوي ټول خواږۀ شو، خپلو خپلو پټو ته لارل او په گڼو خلقو كښې هغه او د مشر خان ډرائېور كمال پاتې شو. په تلو تلو كښې هستم خان او د هغۀ زامنو په هغوي يو بار او چلوو خو چې د هغوي د طرفه څۀ جوابي كارروائي اوشوه نو د هغوي حوصله نوره هم زياته شوه او په هغه طرف روان شو چرته چې د ولې خولۀ وه چې هلته اورسېدل نو د هغۀ يوزوي بډې وهله چې نه رته وركوز شي، د نهر اوبۀ خلاصي او د ولې خولۀ بنده كړي. د هغۀ بل زوي كلاشن كوف اوچت كړو او هوائي فائريې كوو. د هغۀ ډزۀ لا روانۀ وې چې زرتاجې د هغۀ كلاشن كوف په نخښه كړو. د ترك سره كلاشن كوف اولگېدو، دانه وانه شو او د هغۀ د لاس نه لاندې پرېوتو. هستم خان چې ډز پسې روستو او كتل نو ډز ته يې ځان جوړوو چې كمال پرې ډز او كړو. ډز سره د هغۀ د پښو د مينځ نه دوږه پورته شوه او هغه په شا شو. دواړه طرفېن مورچه شو او د ډزو سلسله شروع شوه. ماښام تيارۀ پورې ډزۀ كېدۀ خو د مړ ژوبل هيڅ پته نۀ لگېده. د هستم خان د طرفه ډزۀ بند شوۀ خو د زرتاجې او كمال له خوا لا هغسې يو يو ډز كېدو. كله چې د هغوي يقين پوخ شو چې هستم خان او د هغۀ زامن د شپې په تيارۀ كښې اوختېدل نو كمال زرتاجې ته اووې، ”داسې معلومېږي چې هغوي تختېدلي دي، راپاسه چې مونږ هم څو.“

زرتاجه: كماله زۀ نه پاسېدېشم اونه تلې شم. زۀ زخمي يم.

كمال (په يره) په... په كوم ځائۀ لگېدلې يې؟

زرتاجه: زۀ په رومبو ډزو كښې په پښه لگېدلي يم او داسې معلومېږي چې غوټه ماته ده. كمال زر زرد هغې د سر نه د پټكې لوپټه سپړي او د هغې ماته پښه پرې كلكه تړي. بيا هغې ته وائي، ”زرتاجې، كه ته بدنۀ گڼې نوماته په شاشه چې تاكورته اورسوم نو بيا به گورو.“

زرتاجه: نه كماله. كورته د اوږو په ځائۀ، ما هسپتال ته اورسوه. څه ورشه گاډۀ راوله. او هڼ په تلو تلو كښې زما كلاشن كوف هم ځان سره يوسه او د هستم خان هغه مات كلاشن كوف هم ځان سره يوسه. څه ورځه شابه، وخت مۀ ضائع كوه. هغه هم دغسې او كړي. د هستم خان د زوي مات كلاشن كوف لا هغسې پروت وو. هغۀ د هغې نه هم كلاشن كوف واخستو. هغه مات كلاشن كوف يې هم ځان سره واخستو او ډېر په تېزۍ سره روان شو. چې حجرې ته اورسېدونو هلته د حجرې گېټ سره ډېر خلق ولاړ وو او په ډزو يې تبصري كولۀ. د حجرې گېټ سره د ډاكټر لائبي گاډۀ ولاړ وو او هغه او مهوش دواړه گاډي سره ولاړې وې. د هغۀ په ورتلو سره خلقو د هغۀ نه د زرتاجې په حقله تپوس او كړو نو هغه ورته اووۀ چې هغه لگېدلي ده او هلته پرته ده. ډاكټر لائبي چې دا خبره وورېده نو هغۀ ته يې اووې، ”ته خپله وسله سمباله كړه او زراځه چې هغه هسپتال ته اورسوو هغۀ هم دغسې او كړل هغه چې خپله وسله سمباله كړه نو هغې سره گاډي كښې كېناستو. چې گاډۀ روان شو نو ډاكټر لائبي كمال ته

اووې، ”که تاسو په تانېه کښې رپورټ درج کول غواړئ نو بیا به سرکاري هسپتال ته اوړل غواړئ او که رپورټ درج کول نه غواړئ نو زه به یې خپل هسپتال ته یوسم.“

کمال: مېلمه مونږ رپورټ درج کول نه غواړو. دواړه طرفین ډزې وې، که هغوي کښې څه مرگ ژوبله شوې وي نو د هغې دعوی به اړو مرو په مونږ وي او مونږ به بیا د هغې علاج ته جوړ نشو. ښه به دا وي چې پرائېوېټ هسپتال ته یې یوسو چې چاته یې هلو پته نه لگي. په دغه خبرو خبرو کښې هغوي هلته اورسېدل. ډاکټر لائې چې گاډۍ اودروو نو دواړه ترېنه کوز شو. هغې د گاډي کهرکۍ لرې کړه او هغه ته یې اووې، ”ته ورشه هغه اوچته کړه او دلته یې راوړه.“ هغه هم دغسې اوکړل، لاس یې ورلاندې کړو، په غېږ کښې یې اوچته کړه او هغې سره یې په فرنټ سیت کښې کېنوله بیا ورته ډاکټر لائې اووې ”څه ته حجرې ته ورشه، د خپل کور او حجرې حفاظت کوه او زه به دا هسپتال ته اورسوم. څه ته ورشه، زه به تا سره رابطه اوکړم او وخت په وخت به دې دې د حال نه خبروم“ دې سره هغې گاډي له پښه ورکړه او په یو شخ د هغه ځائې نه اووته. د کمال خدشه په ځای وه. په دغه ډزو کښې د هستم خان یوزو لگېدلې وو اولاس ترینه الوته وو خو د هغه دعوی نه په زرتاجې شوې وه نه په کمال او نه د مشر خان په نوکریا زمیدار بلکه د همایون خان او اکبر خان په زامنو، یاسر او قیصر باندې شوې وه او دا معلومات د مشر خان

سرو ته هغه وخت اوشو چې پولیس د هغوي په کورونو شپه په شپه چهاپې اوو هلې او دواړه یې تانې ته بوتلل.

درېمه برخه

زرتاجه چې هسپتال ته اورسولې شوه نو هغه فوري طور اپرېشن تېهتر ته بوتلې شوه او د ډاکټر لائې په نگراني کښې د هغې د پښې اپرېشن شروع شو. د هغې د پښې هډوکۍ واقعي مات شوې وو. د ډېر محنت نه پس د راډونو په ذریعه د هغې د ماتې پښې پېوندونه ورغلل او پلستر ورته ولگېدو. دې نه پس هغه یوې خاص کمري ته منتقل کړي او د هغې ستنې او ډرېپونه شروع شو.

زرتاجه دوه شپې او دوه ورځې په هسپتال کښې وه. ډاکټر لائې هغې له دومره عزت ورکړو چې د علاج معالجې نه علاوه هغه او مهوش دوه شپې هغې سره د هغې په کمره کښې وه او یو ساعت د پاره یې هغه یواځې نه پرېښوده. په درېمه شپه یې ځان سره کورته بوتله او ماسخوتن یې کمال سره خبرې اوشوې. کمال هغې ته د ډزو د دعوي په باره کښې اووې چې، ”دا په یاسر او قېصر د 307 دعوي شوي دي او هغوي دواړه د تانې نه جبل ته لېږلې شوي دي.“ د هغه په انکشاف هغه مطمئن شوه او یوه لویه ساه یې واخسته.

زرتاجه ډاکټر لائې کره ښه په پخه پرته وه. هغه، هغې سره د هغې په کمره کښې وه او چې لږه به په ډډه اوخته نو هغه یا مرجانه به ورته په یوه پښه حاضرې ولاړې وې. چې کله به هغه د ډیوتۍ نه راغله نو بیا به

هغې سره ترناوخته پورې ناسته وه او دواړو به بلها خبرې كولې. په دغه خبرو خبرو كښې يو ځل د هما خبره راغله. دې خبرې سره هغې ته هغه وعده راياده شوه كومه چې هغې، هغې سره د وكيل نيولو په باره كښې كړې وه. ډاكټر لائبي چې د هغې د خولې نه دا خبره وورېده نو ورته يې اووې، ”هاؤ وكيل نيول ډېر ضروري دي گينې خداى مۀ كه د هغې سزا يقيني ده خوتۀ فكر مۀ كوه. ډاكار به زۀ او كړم. بڼۀ تكړه وكېل سره به خبره او كړم او په يو څو پيشيو كښې به د هغې كېس د هغې په حق كښې فېصله شي انشاء الله.“ په سبا هغه كچه رې ته لاړه او د هما د پاره يې وكېل هم اونيوو او د هغې د پېشۍ تاريخ يې هم راواخستو.

هلته د همايون خان، اكبر خان او هستم خان تر مينځه د شخړې په هوارولو كښې مشران گرځېدل خو هستم خان جوړې ته تيار نه وو. د مشرانو د ډېر كوشش نه پس هغه په دې شرطونو جوړې ته تيار شو چې هغه له به د هغۀ د زوي د ژوبلې تاوان هم وركوي، د هسپتال او د كېس خرچه به هم وركوي، عذر به هم وركوي او مشران به د هغوي مشتركه دشمن وي. د مشرانو په ډېر كوشش د مشتركه دشمن توكۀ ختم شو او د هغۀ په ځائۀ د لاتعلقي توكۀ اولگولۀ شو. په دې شرطونو د هغوي تر مينځه جوړه اوشوه د هغوي كېس ختم شو او ياسر او قېصر د جېل نه اووتل هستم خان ته پته وه چې د همايون خان او اكبر خان زامنو په هغوي ډزۀ نه دي كړۀ بلكه د مشران زميدارو او سړو كړي دي خو هغه ډېر ترې پډلۀ او لوبېدلۀ سړۀ وو. هغۀ ته معلومه وه چې مشران ناجوړه

دۀ او د هغۀ په كورنۍ كښې بل هيڅوك داسۀ نېشته چې هغه پرې دعوى او كړي او د هغې تاؤ تپ هغۀ ته اورسي. بله دا چې په هغوي دعوى او كړي نو په جوړه كښې به ترېنه تاوان او عذر هم واخلي او هغوي به ځان سره په ډله كښې هم شامل كړي. او هم دغسې اوشوه. هغۀ په يو غشي څو څو بڼكاره او كړل، دغه دواړه كورنۍ يې ځان ته كېنولې او د مشران كورنۍ د هغۀ گزار ته يواځې پاتې شوه.

د مشران كورنۍ سره اكر چۀ د همايون خان او اكبر خان تعلقات ختم شو خو هغه د دې هرڅۀ نه ناخبر وو. د زرتاجې ډيوټي زېتون كوله او د هغۀ د خوراك خاك او دارو درملو يې بڼۀ خيال ساتو خو د هغې په لاس د هغۀ تسلي نه كېده. هغۀ د زېتون نه څو څو ځله د هغې تپوس او كړو خو هر ځل به ورته هغې څۀ انه بهانه كوله. چې كله د هغۀ صبر تمام شو نو هغۀ ترېنه په سختۍ سره د هغې تپوس او كړو. د هغۀ په تپوس هغه لله گله شوه خو هغۀ تسلي وركړه او ورته يې اووۀ، ”گوره زېتون، ماته پته ده چې د مشرې بي بي او د شاكرد تلو نه پس د زمكې او اسمان ټولې بلاگانې زموږ په كور راپرېوځي. ماته داسې محسوسېږي چې ضرور څۀ داسې واقعه پېښه شوې ده چې د هغې په وجه هغه د دۀ كور نه تلې ده خو واقعه راته معلومه نه ده. تۀ ماته صفا صفا وايه چې زرتاجې سره څۀ شوي دي؟ هغه په خپله مرضۍ تلې ده او كه چا شړلي ده؟ هغه زما د خدمت نه تنگه شوې وه ياكه څۀ بله داسې خبره راغلې وه چې د هغې په وجه هغه تلې ده؟ چې اوشوه نو هغه ورسره كېناسته او ټوله

خبره يې ورته اوکړه . مشر خان چې د هغې خبره وورېده نو مُسکے شو خو په مُسکا کښې يې سترگي ډکې شوې او چې کله دغه ډکې سترگې هغه پټې کړې نو دوه غټ غټ څاڅاکي ترېنه اووتل او د هغه د سترگو په قوتو کښې لکه د غمو ځلېدل . زېتون غلې غوندې د هغه د کمري نه اووته او د کور په کار کښې مشغوله شوه .

﴿ څلورمه برخه ﴾

نن د دسترکت سېشن جج په عدالت کښې د هماغې پېشې وه . هغه او څه نورې ملزمانې د پېشې د پاره کچهرۍ ته راوستې شوې او د عدالت د کاروايي شروع کېدو نه مخکښې د کچهرۍ په يو وړوکي شان جېل کښې بندې کړې شوې . يوه شېبه پس ډاکټر لائبه او يو اجنبي سرې د هغې ملاقات له راغۍ . هغوي چې خپلو کښې روغ جوړ اوکړل نو ډاکټر لائبې ورته اووې ، ”هما ، ستا د کپس نه چې خبر شوم نو ډېره خفه شوم . زه ستا ملاقات له مخکښې راتلم خو د څه مصروفیاتو په وجه زما په راتلو کښې تاخیر او شو . بهر حال ماستا د پاره دے اېلوکېټ صېب سره خبره کړې ده . اودوي به ستا د کپس وکالت کوي.“ هما هغه ته په مُسکا سلام کوي . د هغې د مُسکا په جواب کښې هغه هم مُسکے شي . په لاس کښې نيولے يو کاغذ هغې له ورکوي او ورته وائي ، ”بي بي دا ستا وکالت نامه ده . په دے دستخط اوکړه چې خبره قانون ته درسته شي.“ هما هغه ته گوري او وائي ، ”سرماته د وکیل ضرورت نېشته“ هغه څه نور هم وېل غواړي خو ډاکټر لائبه د هغې

خبره پرېکوي او وائي ، هما پليز ، زما خبره اومنه پليز . منت درته کوم چې په وکالت نامه دستخط اوکړه پليز.“ د هغې د بيا بيا منت زارۍ په وجه هغې په وکالت نامه دستخط اوکړو . وکېل صېب د هغې شکريه ادا کړه او په مُسکا مُسکا روان شو . د هغه د تلو نه پس هما د هغې نه د مهوش په باره کښې تپوس اوکړو ، ډاکټر لائبه هغې ته په مُسکا وائي ، ”هغه م په سکول کښې داخله کړې ده ، سکول ته ځي راځي او بڼه خوشحاله ده خو کله کله تا او سهېل ياده وي .

هما: بي بي چې کورته لاړه شې نو د ورتلو سره هغه زما د طرفه په دواړه مخه ښکل کړه .

ډاکټر لائبه مسکۍ شي او وائي ، ”ښکلول خو زمونږ روزانه بلکه په ورځ کښې خو څو څله کېږي خوستا د طرفه ښکلول به پرې اضافه شي . هما: د زرتاجې نه خبرېږي ، هغه څنگه ده ؟ هغې د راتلو وعده کړې وه خو شايد د څه مجبورۍ په وجه پاتې شوه .“ ډاکټر لائبې هغې ته د هغې په حقله ټوله خبره اوکړه او په اخره کښې يې ورته دا انکشاف هم اوکړو چې هغه ، هغې سره د هغې په کور کښې ده . هغې لا هغې سره خبرې کولې چې په يوه زړه بورقه کښې مخ پټې يوه زنانه هغې ته اودرېده او ورته يې اووې ، ”بي بي ، د خداے په نامه يولس روپۍ راکړه ، زه ډېره مجبوره يم . بيماره مور راته په کټ کښې پرته ده چې د هغې علاج پرې اوکړم.“ دغسې خبرې به هغې روزانه په يو غوږ اورېدې او په بل به وتې خو دے اواز کښې دومره درد وو چې د

هغې ټول بدن يې اولړ ځوو. هغې د غاړې پرس کښې لاس ورکړو، د سل روپو يونوت يې ترېنه را اوويستو، د هما د سر نه يې تاؤ کړو او هغې ته يې اونيوو. نوټ لا هغسې د هغې په لاس کښې وو چې د بورقي نه اواز راغی، ”بي بي ته؟“... بي بي سلام عليکم، ډاکټر لائبي د هغې سلام واخستو خو چې کله هغې د مخ نه بورقه لرې کړه او مخ يې ښکاره کړو نو هغې ورته په جبرانيتا اووې، ”جان پري ته؟ تۀ دلته څه کوي؟ تا سوال کله نه شروع کړې دے دا ولې په تا څه اوشو. جان پري په ډکو سترگو هغې ته اوکتل خو د څه وېلو نه مخکښې د هغې پښو ته څکته شوه او ورته يې اووې، ”بي بي ما معاف کړه، ما تاسره او مهوش سره ډېر زياتې کړې دي“. ډاکټر لائبه هغه په دواړه لاسه اونيوه او هغه يې د خپلو پښو نه پاسوله. د هغې اوبښکې يې اوچې کړې او ورته يې اووې، ”جان پري، دا په تا څه اوشو، تۀ خو نيمه نه يې پاتې شوې. دا ولي؟“

جان پري: بي بي، بعضې خلق زمانې سره لوبې کوي او په بعضې خلقو زمانه لوبې کوي. څه موده مخکښې، ستا په کور کښې ما هم زمانې سره لوبې کولې خو چې ستا دکوره اووتم نو اوس راباندې زمانه لوبې کوي. ډاکټر لائبي هغې نه په ډډ اواز کښې تپوس اوکړو ”د گلي د کور نه راغلي يې؟“

جان پري: هاؤ بي بي يو څو ورځي وړاندې د هغې د کوره راغلې يم. ډاکټر لائبه: شېردل سره ستا واده اوشو؟ تۀ خو هغوي کره ډېره وې کنه.

جان پري: هاؤ بي بي، چې تا د کوره اوويستم او د اسرې څائے م پاتے نشو نو هغوي کره ډېره شوم. شېردل سره م واده اوشو او ډېر خوږ وخت تېرېدو خو څه موده پس عادل راغی. نو د هغه...“ ډاکټر لائبه د هغې د خولې نه خبره اخلي او وائي، ”عادل...؟ عادل څوک دے؟“ جان پري: عادل د هغه قاري نوم دے چاسره چې زۀ بدنامه شوے ووم. هغه دسوچي بابا زوے او د شېردل روروو. د هغه تعلق په قبائلي سيمه کښې يو عسکري تنظيم سره وو. د هغه په وېنا مونږ هم قبائلي سيمې ته لاړو خو هلته زماخوند قتل شو او څه موده پس عادل هم قتل شو. څه موده زۀ هلته هغوي سره ووم خو کله چې د مور پوښتنې د پاره کورته راغلم نو هغه په کټ کښې ناجوړه پرته وه. اوس زه د خپلې مور سره يم، تانه او بل نه خبر زکواۀ غواړم او د هغې علاج پري کوم. ډاکټر لائبه: سوال مۀ کوه. دا سل روپۍ اوس واخله، سبا له دے مور هسپتال ته راواله، د هغې علاج به هم مفت کېږي او تاته به خپله تنخواه په کور ملاوېږي.

جان پري: ته رشتيا وائي بي بي؟

ډاکټر لائبه: بالکل رشتيا. زۀ هم هغه ډاکټر لائبه يم لکه چې مخکښې ووم او زما کور اوس هغسې ستادے لکه چې مخکښې وو. ته اوس لاړه شه او سبا له هغه هسپتال ته راشه، نورې خبرې به بيا هلته اوکړو. دې سره هغه په خوشحالي خوشحالي روانه شوه. د هغې دتلو نه پس د هما وکیل راغی، هما له يې يو چټ ورکړو او ورته

يې اووے، ”بي بي، ستا د پېشي تاريخ بدل شو. دا چټ واخله، د بلې مياشتې په لسم تاريخ به ستا پېشي وي اوستا بيان به د جج په مخکښې ليکلې کېږي.“ هما د وکېل چټ د لوپټې پسکي پورې غوټه کړو او ډاکټر لائې ته يې په څېر څېر کتل. داسې معلومېده چې هغه په سترگو سترگو کېنې د هغې شکريه ادا کوي. په دېکښې د پوليس عمله راغله هغه يې د جېل نه اوويستله، په گاډي کېنې يې کېنوله او سنټرل جېل ته يې روانه کړه. هغه جېل ته چې هغې کېنې به د جېل پوليس، زنانه و قيديانو او حوالتيانو د هغې نه اکثر د تپوسونه کول چې، ”تاخپل خاوند ولې مې کړو؟ هغه دے خوبخ نه وو او که بل چاسره دے لارو؟ اوس دے يادېږي که نه؟ تا چې د چا د پاره خپل خاوند مې کړو هغه ستا ملاقات له راځي او که نه؟ اوس به څه کوي، ټول عمر به جېل کېنې تيره وي؟ چې دلته دے ځواني ختمه شي نو بيا په تاڅوک څه کوي؟ بيا به خبر، زکواۍ او سوال پسې گرځي؟ او شپه به چرته کوي؟ چرته د رېل گاډي په پټۍ، يا چرته د پل لاندې؟ هلته به ستاعزت محفوظ پاتې شي؟“ وغېره وغېره. دے تپوسونو نه به چې هغه تنگه شوه نو د هغې ډلې نه به پاسېده او چې بله ډله کېنې به ترېنه بيا دغسې تپوسونه کېدل نو بيا بلې او بيا بلې ډلې له. د هغې ورځ د سرومچو په گڼين او شپه يې په مېرټون وه هغه د خپل مقام نه ډېره لاندې پرېوته او د هغې لوړې ارادې په جوړوگرنگونو کېنې پرېوتې.

﴿يولسم باب﴾

همايون خان او اکبر خان سره د جوړې نه پس د هستم خان سترگې نورې هم سرې شوې. يوڅو ورځې پس هغه په هغه زمکه يو ځل بيا ترېکټر ورگډ کړو، کومه چې هغه مخکښې اړولې وه. د مشر خان زميدار چې په خپل پټې کېنې د هستم خان ترېکټر او سړي اولېدل نو هغه او د هغه ښځه مشر خان له په فرياد لارل. هغه سره په مرسته کېنې لس دولس زميدار نور هم لارل، زميدار په حجره کېنې کېناستل او زنانه د مشر خان کور او د هغه کمري ته په داسې حال کېنې ورغله چې هغه بالخت ته ډډه وهله وه او زېتون ورله اوږې منډلې. د ورتلو سره هغې، هغه ته سلام اوکړو او په ژړا کېنې يې ورته ټوله خبره اوکړه. مشر خان چې د هغې خبره وورېده نو د غصې نه په بېلې کېنې کېناستو او د کوزېدو هڅه يې کوله. زېتون چې د هغه په نيت پوه شوه نو ورته يې اووې، ”خان بابا، ته سمله، ارام اوکړه زه به حجرې ته ورشم او د دې د خاوند نه به معلومات اوکړم.“

مشر خان: نه زېتون، ته کور کېنه، زه په خپله ورځم، زېتون هغه ته خپلې سمې کړې او د هغې په سهاره هغه رورو د کمري نه اووتو او حجرې ته لاړو. هغه چې حجرې ته ورغی نو ټول زميدار او نوکران د هغه په احترام کېنې پاسېدل او تر هغې ولاړو چې ترڅو هغه په کټ کېنې ناست نه وو. کله چې هغه بالخت ته ډډه اووهله نو زېتون ترېنه کورته روانه شوه. د هغه په تپوس چې کله زميدار د هستم خان

د زور زياتي خبره شروع کړه نو د هغه د بدن وېښته بېر شو او کله چې هغه خبره ختمه کړه نو يو سوړ اسوبلې يې اوکړ او په ډکو سترگو يې خپل اسوبلې پسې ډېره شېبه بره کتل . د هغه په سترگو کښې غټې غټې اوښکې اوختې رااوختې خو ککو غورځېدو ته نه پرېښودې. هغه لاڅه وېلو ته خوله جوړوله چې دېکښې د مشر خان يو خوزميدار په منډه منډه حجرې ته راغلل او په سلگو سلگو کښې د هغه مخې ته اوږدېدل . په هغوي کښې يو زميدار اووے ، ”خان بابا ، د همايون خان او اکبر سړو هغه زمکه اړه وي کومه چې هغوي تاسو ته د مشر په حيث د حجرې د خرچې د پاره پرېښه وه .“

مشر خان :. همايون او اکبر هم ورسره دي ؟

زميدار :. نه خان بابا ، د هغوي زامن ياسر او قېصر راغلي دي ، هغوي ورته ولاړ دي او د هغوي سړي زمکه اړه وي .

مشر خان (طنزیه مسکا) خبر دا د کور خبره ده . دغه زمکه هغوي د مشرۍ په طور ماته پرېښې وه خو چې هغوي زما مشري نه مني نو څه هغوي مشران او زه کشر . دا څه دومره لويه مسله نه ده .

زميدار :. خان بابا هغوي زموږ فصلونه واړول .

مشر خان :. ستاسو د فصلونو تاوان ماته رسي . تاسو ته به پېسه پېسه ملاوېږي .

زميدار :. خان بابا ، د همايون خان او اکبر خان کشران ډېر نيغکي دي . هغوي وائي چې دغه زمکه به هم درې برخې کېږي ، د مشرۍ دا

حجره او ستاسو کور هم .

مشر خان (طنزیه مسکا) د حجرې او کور تقسيمول ته ضرورت نېشته . دا دواړه د هغوي شو . زما د حجرې او کور څوک پاتې شو؟ زه به ترېنه يو څو ورځوله د سوچي کورته لاړ شم .

يوزميدار :. يو څو ورځوله ؟ او بيا ... ؟

مشر خان (طنزیه مسکا) بيا به د کلي نه بهر په لويه هديره کښې يو وړوکې شان کور له . د هغه په دې خبره د ناستو ټولو زميدارو سترگې ډکې شي .

يوزميدار :. خان بابا د ليوني خېلو هستم خان سره به څه کوي؟

د هغه په تپوس مشر خان خاندې او په خندا خندا کښې يې د سترگو اوښکې روانې شي . ټول زميداريو بل ته په حېرانتيا گوري او په سترگو سترگو کښې د يوبل نه تپوس کوي چې ”دا خندا ده که ژړا؟“ هغه يوه شېبه خاموش وي بيا وائي ، ”داتول ليوني خېل مادومره يرولي وو چې مابه پرې پښې اوترپولې نو دوي ټولو به کورته منډه کړې خو ... خو په هغه وخت کښې زما ځواني وه او زما شاته خان بابا ولاړ وو ... خو اوس زه د چا شاه ته اوږدېږم ؟ چارشتياوېلې دي چې ،

نه غواړم ، عېشونه درنه نه غواړم اے د ځوانۍ عمره خوتېرېږه مه خوزه لا دومره کمزور ۛ نه يم ... زما په لاس کښې لا دومره طاقت شته چې زه ټوپک تينگولې شم . او زما په گوته کښې لا دومره زور شته چې زه پرې د ټوپک کوتر ۛ راڅکلې شم ... يه هلکه کماله ، ته ورشه

زما هغه تپوك راواخله چې لږ يې اوگورم او اندازه يې واخلم چې زما غوندې بوډا شوې او كمزورې شوې دے او كه نه ډز كولې شي .
 كمال: خان بابا چې مونږ يو نو ستا ډز ضرورت نيشته . ستا ډگوتې په اشاره به زمونږ گوتې چلېږي اوليوني خپل به كوتره كېږي .
 مشر خان: قرتې مۀ كوه مړه . ورشه زما هغه تپوك راؤړه . شابه زر كوه .“ ډ هغه په حكم كمال ډېر په توندي سره ډ مشر خان ډ كورگېټ سره اودرېدو او زېتون ته يې اووې ،“ بابي ، مشر خان تپوك غواړي ، هغه راواخله چې ورله يوسم .“

زيتون (په يره) ولې كماله ، خبره جوړ خرابه شوه .

كمال: نه بابي لاخرايه نه ده خو خپل احتياط ضروري دے . زيتون ډ مشر خان تپوك او گټه راخلي او هغه له يې وركوي . ډ هغه ډ تلو نه پس هغه ډ شاكر خان ډ كمري نه كلاشن كوف او گټه راخلي او بهر په كټ كښې يې اړدي . بيا ټول ورونه جرنده كړي . ډ لوپټې نه لكه ډ زرتاجې پټكې اووهي او خپل پروني لټي . كړي . بيا گټه غاړې ته واچوي ، كلاشن كوف په لاس كښې اونيسي او گېټ سره خوا كښې كلاشن كوف په لاس په دے غرض اودرېږي چې كله مشر خان پټو ته ځي نو هغه به ورپسې ځي . كمال چې تپوك او گټه مشر خان له وركړه نو هغه مَسكې شو ، ډ تپوك بولټ يې مخكښې روستو راخكو او ډ هغه ډ چال انداز يې واخسته . بيا يې ډ گټې نه پنځه كارتوسونه اوويستل ، په مېگزين كښې يې وركړل ، يو كارتوس يې

په بولټ مخكښې كړو او چمبرته يې اوسوو . بيا يې هغوي ته مخ كړو او وے وئيل ، “زۀ ډ لېوني خپلو ي خودولو له ورځم خو تاسو خوځي مۀ ، په خپل خپل ځاي كښي .“ هغه ډ پاسېدو كوشش كوي خويو مشر ، بوډا زميدار سليم بابا ډ هغه خواله ورځي او ورته وائي ، “خان جي ، لږه حوصله او كړه . په برينډ لټ مۀ ورځه . تا هغه متل نه دے اورېدلے چې اونې په ژړا كښې اړې ته اووې چې ، “كه لاسكے م نه وې دركړې نو تا به ولې زۀ رېېلم ؟“ هستم خان دومره سرے نه دے چې تاته پښه كېږدي خو داسې معلومېږي چې تۀ ډ خپله لاسه وهلے كېږے . زۀ وېم چې هستم خان له استاذے اولېږه او ډ هغه نه دا معلومات او كړه چې هغه په څۀ وجه او په كوم بنياد او ثبوت ستا په زمكه قبضه كول غواړي . كه هغه سره څۀ معقول ثبوت وي خو په هغې خبرې كېدېشي او كه ورسره نه وي نو ستا زمكه ، ستا زمكه ده . هغه يې درنه په سرولے او كورته اوړلے نشي . مشر خان چې ډ هغه په خبره سوچ او كړي نوسر اوړ كوي او وائي ، “خبره دې بده نه ده بلكه بنۀ ده خو هستم خان زما نرمي زما كمزوري اونه گڼي“؟

سليم بابا: ډ روستو كمزوري نه مخكښې كمزوري بنۀ ده . هغه كار نه دے پكار چې سرے پرې روستو پښېمانه شي . كه ډ هغه جواب معقول وو خو ډېره بنۀ ده او كه هيڅ بې هېڅه پنجه اچول غواړي نو بيا به ستا په ځائے ورسره زمونږ دا بچې پنجه نه بلكه پنجه اچوي . مشر خان: زۀ خو وېم چې تۀ په خپله ورشه او په خپله ورسره خبره او كړه .

سليم بابا: ډېره بڼه ده (هغه پاسي) يې دادې لارم درنه ، هغه ځان سره په تلو تلو کښې يو بل زميدار هم د لاس نه نيسي او ځان سره يې بوځي. هغوي چې هستم خان له ورغلل او هغه ته يې هغه خبره اوکړه کومه چې د هغه او مشر خان تر مينځه شوې وه نو هغه اووې چې ”دالس جرېبه ونډ مال ه زاهد خان د يو کال د پاره اجاره راکړې دے.“ چې کله ترېنه هغوي د ثبوت مطالبه اوکړه نو هغه چپ شو. يوه شېبه پس يې بيا اووې ، ”ماسره ثبوت شته راځي. چې درته يې اوبنائم.“ هغه هغوي د هغه ځائې نه روان کړل او يوداسې ځائې ته يې بوتلل چې هلته د مسلح کسانو يوه ډله ناسته وه او خپلو کښې يې گپې لگولې. هغوي چې هلته اورسېدل نو د هغوي ستړي مشي له ټول پاسېدل او هغوي سره يې روغ جوړ کول. په دغه کسانو کښې د نورو نه علاوه زاهد خان هم وو. د روغ جوړ نه پس هستم خان زاهد خان ته په مسکا اووې ، ”زاهد خان ، دا مشران راغلي دي او د دې زمکې د قبضي ثبوت رانه غواړي. دوي ته څه اووېم؟“

زاهد خان: زه ثبوت یم کنه. (مشرانو ته) که تاسو مشران رالېږلې يې نو لاړشي او هغوي ته وايي چې دا زمکه ما هستم خان کاکا جي له اجاره ورکړې ده .

سليم بابا: دېکښې هيڅ شک نېشته ، تابه ورکړي وي خو مونږ به هغوي ته څه ثبوت پېش کوو .

زاهد خان: که زه ابوسره په موبائېل خبره اوکړم نو بيا؟

سليم بابا: زاهده بچې ، د شاکرخان د مرگ نه پس ستا پلار ډېر يواځې دے . خپلو روڼو هم ترېنه لاس واخستو او د هر طرف نه پرې پچه غونډه ماته ده . په داسې حال کښې چې ته د هغه د ټول جائېداد واحد مالک يې ، او داسې حال کښې چې هغه ناجوړه دے او لکه زما يې د مرگ او ژوند هيڅ پته نه لگي ، تا هغه يواځې پرېښې دے . هلته ستا تر ونه هغه زمکه اړوي او قبضه کوي کومه چې هغوي هغه ته د مشرۍ په طور پرېښي وه او دلته د هستم خان د قبضي په وجه پرېشان دے . ته چې څه وائې هغسې به کېږي ځکه چې تانه سوا د هغه څوک دي خو بهتره خبره دا ده چې ته مونږ سره لاړشه او دا خبره هغه ته په خپله اوکړه .

زاهد خان: بابا ، تاته بڼه پته ده چې د خان جي د قتل په کېس کښې زه پوليس ته مطلوب یم . پوليس زموږ په کور او حجره څو څو چهاپې اووهلې خوزه په لاس ورنه غلم . هلته زما تگ د خطرې نه خالي نه دے . ما د کاکا جي په کور کښې پناه اخستې ده او دوي سره پروت یم .

سليم بابا: دا څه دومره لويه خبره نه ده بچې . چې پلار په تادعوي نه کوي نو پوليس ستا هيڅ نشي کولې . بله دا چې ته به ترڅو پورې داسې وړک گرځې ؟ ډېره بڼه موقعه ده . هغه په حجره کښې ناست دے او نور مشران هم ناست دي . که ستاسو تر مينځه څه خبره وي نو د هغې وضاحت او تصفيه به هم اوشي او خپل جواز به هم پېش

کړې. داسې دے خوښځه نه ده هستم خانه ؟

هستم خان: دا خو ډېر ښه خبره ده. زه هم دا غواړم چې دا زمکه ماته بې شړه او بې ډزه ډوزه پاتې شي. څه ورشه بچې، پرېره مټ او که څه اخوا دېخوا وو نوماته کال اوکړه. څه دے مشرانو سره ورشه. د هغه خبره د هغه زړه ته پرېوته او هغوي سره روان شو. چې هلته اورسېدل نو درې واړه حجرې ته ورغلل. زاهد خان د مشرخان سترې مشي له ورغی. د سترې مشي نه پس هغه هغه ته مخامخ په کټ کښې کېناستو. مشرخان، سلیم بابا نه تپوس اوکړو، ”سلیم خانه، تا هستم خان سره لیدل اوکړل؟ هغه څه اووے؟“

سلیم بابا: خان جي، هغه اووے چې دغه لس جریبه ونډه ماله زاهد خان اجاره راکړې دے او د ثبوت په طور یې راسره زاهد خان راولېږو. مشرخان (زاهد خان ته) ته هلته هستم خان سره وے ؟

زاهد خان: هاؤ ابو، دلته راباندې پولیس شو خو څله چهاپې اووهله خو خدایه ترېنه بچ کړم. د څه مودے نه ما د هستم خان کا کا جي په کور کښې پنائې اخستے ده.

مشرخان (طنزیه) هستم خان کا کا جي...؟

زاهد خان: هاؤ ابو، هغه ډېر د کار سرې دے او ما د پاره خو ډېر زیات دے.

مشرخان: دغه لس جریبه زمکه تاواقعي هغه له اجاره ورکړې ده ؟

زاهد خان: هاؤ ابودغه ما هغه له اجاره ورکړې ده.

مشرخان: زما د صلاح نه بغیر...؟

زاهد خان: هاؤ ابو، دا غلطې مانه شوې ده خو که ستاسو خوښځه نه وي نو دا زه واپس کولے هم شم.

مشرخان: نه داسې مټه کوه چې تا ورسره لوظ کړې دے نو زه ستا لوظ ماتول نه غواړم (سلیم بابا ته وائي) سلیم خانه، ستا خبره صحي ده. څه شکر دے چې خبره بې ډزه بې ډوزه ختمه شوه.

زاهد خان: ابو، ماته اجازت دے. زه لږ کور ته ورځم.

مشرخان: څه ورشه بچې ارام اوکړه او هن زما دا توپک هم کور ته یوسه. دې سره هغه پاسېدو، د مشرخان توپک یې ځان سره واخستو

او کور ته روان شو. چې کور ته ورغی. او زیتون اولیدو نو هغې ورسره روغ جوړ اوکړل او کمره یې ورته لرې کړه. هغه چې کمرې ته ورتلو نه زیتون ته یې اووے، ”زما د کمرې ورد بهر نه جرنده کړه، زه لږ ارام کوم“ د هغه د تلو نه پس سلیم بابا او مشران خان خپلو کښې خبرې کولے او نورو اورېدلے. مشرخان ډېر خوشحاله وو چې هغه د سلیم بابا په مشوره عمل اوکړو او د جنگ جهگړې نوبت رانه غی.

په دغه خبرو خبرو کښې سېفور کا کا راغی، هغه ته مخامخ کېناستو او وے وئېل ”خان بابا، زما زمکه لاره د هستم خان شوه خو ماله به د فصل تاوان څوک راکوي،“ مشرخان لا هغه له جواب نه وو ورکړے

چې یو گادے راغی، د حجرې مخې ته اودرېدو، دوه مسلح کسان ترېنه کوز شو او دواړه حجرې ته ننوتل. د حجرې خلغو چې هغوي ته

اوڪتل نو ٽولو ڀه چغه اووے ، ”شاڪرخان زنده باد“ مشرخان چي دَ شاڪرخان نوم وورڀدو نو ڀه هغه ڪڻبي دومره طاقت راغي. چي دَ ملاستي نه ڪڻناستو او ڀه ڪڻرانتيا وائي ، ”شاڪرخان؟“ دَ مشرخان نو ڪرزر هغه له ورمندہ ڪري او ورته ڀه چغه وائي ، ”خان بابا او مبارڪ شه ، ستا زوے شاڪرخان راغي.“ شاڪرخان ڀر ڀه تيزي سره دَ مشرخان خواله ورغي ، هغه ته ورتراڻو وڃي او وائي ، ”هاڻ بابا ، ستا ڀه دعا زه ٿوندے شوم او ستا سلام له راغلم.“

مشرخان:.. يه هلكه شاڪره. دا زه خوب وينم او ڪه تاپه وينه وينم؟ شاڪرخان:.. نه ابو، دا خوب نه دے بلڪه حقيقت دے. زه ٿوندے يم او ستا مخي ته ولايم.

مشرخان:.. او هغه چي مونڙ ٻڌ ڪري دے هغه ڇوڪ دے ، هغه ته نه وے؟

شاڪرخان:.. نه ابو هغه زه نه ووم، بل ڇوڪ دے.

مشرخان:.. دا ڇنگه او ڇه رنگه؟

شاڪرخان:.. دا لويه قيصه ده ابو ، ڇه وخت پس به درته ڀه خپله معلومه شي. ڀه دي به بيا خبري او ڪرو ڇو اوس ڀه لاره راتلم ، زمونڙ ڀه زمڪه ڪڻبي ليوني خپل او دَ هغوي تريڪترے گرڻي او فصل اڀه وي. داسي معلومڀري چي هغوي زمونڙ ڀه زمڪه حملة ڪري دے ده او ڀه زوري ڀي قبضه ڪوي. اوس زه دَ هغوي دَ مقابلي دَ ڀاره راغلم چي دي نه اوزگار شم نو بيا به درته ٽوله خبره او ڪرم.

مشرخان:.. نه بچے ، زمونڙ ڀه زمڪه حملة نه ده شوڀي بلڪه دغه ونڊ شوڀي ستا رور زاهد هستم خان له اجاره وركري دے.

شاڪرخان:.. تاسو ڀه اجازت؟

زاهد خان:.. نه بچے مانه اجازت نه دے اخسته شوے ڇو چي هغه ڀري تريڪتر ورگه ڪرو نو دَ زاهد دَ مخه ما اجازت وركرو.

شاڪرخان:.. دا خوداسي شوه لڪه چي هغه ته مونڙ ڳوڏي ماتڀي ڪري او ورته مو ڀه خپله اووے چي راسورڀره. ته ورشه ڪماله دَ جمات ڀه لوڊ سپيڪر ڪڻبي ٽولو ليوني خپلو ته اعلان او ڪره چي شاڪر راغلي دے او ٽول مقابلي دَ ڀاره راڻي.“ بيا ڀي ٽولو زميدارو ته اووے ، ڻي ورشي ، ٽول ٽوپڪے او ڪوتڪے راواخلي. چي هستم خان سره مقابله او ڪرو. بيا ڀي سحرگل ته اووے ، ”ته ورشه دَ ڊهولڪي تانگونه دے راکاره او ڊنگڀلے ڊهولے پتي ته راشه ،

مشرخان:.. شاڪره بچے لڙ ارام او ڪره. سترے راغلي... زما خولا تاته دَ ڪتو تنده هم نه ده ماته چي بيا رانه ڇي.

شاڪرخان:.. ابوڻه درته معلومه ده چي دَ ليوني خپلو سڀي هم ڀه خپل پتي ڪڻبي لڀدل نه غوارم او بيا چي يو سرے دومره ڪبرواخلي چي دَ ٽوپڪ او مٽو ڀه زور زمونڙ ڀه زمڪه قبضه ڪوي نو دَ داسي ٿوند نه ڇو مرگ ڀه شل چونگه ڀنه دے.

مشرخان:.. چي ڇي او خامخا ڇي نو ڻان سره دے رور بوزه چي مٽي دے مضبوط وي. هغه خپلو زميدارو او ڪسب ڪرو ته لاس

نيسي او وائي، ”دا ټول زما مټي دي...“ هغه نور هم څه وېل غوښتل چې د جومات په لور سپيکر کښې اعلان اوشو چې، ”ټولو لېوني خېلو او هستم خان ته دا اعلان دے چې شاکرخان راغله دے او مقابلې د پاره هغه ونډ ته را اوځي په کوم کښې چې د هستم خان تېرېکټر اړم دے او د هغه فصل اړه وي.“ چې دا اعلان ختم شو نو د ډهولکي اواز راغی، دې سره پاتې زميدار هم سره د ټوپکو او کوتکو را اوچلېدل او د شاکرخان په مشرۍ کښې د پټي په لور روان شو. چې د کلي نه اووتل نو شاکرخان د هستم خان د خبرولو د پاره يو هوائي ډز اوکړو، د هغه ډز پسې يو لوی بار اوچلېدو. يوه خوله د هغه په خوا کښې اوچلېده چې هغه ورته روستو اوکتل نو هغه زيتون وه. شاکرخان په تلو تلو کښې اوډرېدو، مټکې شو او هغې ته يې اووے، ”زېتون ته؟ ما د خپل ټوپک ډز اوپېژندو ځکه م درېسې روستو اوکتل ځه خورې واپس شه، کورته لاړه شه او مونږ د پاره ښه زېردسته چائے پخه کړه.“

زېتون: نه خان جي نه، ستا عزت په خپل ځای خو تاسو سره راغلي يم او تاسو سره به ځم... د هغې په خبره هغه يو ځل بيا مټکې شو او مخکښې روان شو. هستم خان ته چې د هغه د راتلو پته اولگېده نو هغه زاهد خان ته کال اوکړو خو چې هغه موبائيل اوچت نکړو نو بيا يې په زړه اوخوړه چې کېدېشي هغه راغلي وي. کله نه چې ورته د يوبل د خولې نه معلومه شوه نو بيا يې پوخ يقين اوشو. دې سره

يې د پټي نه تېرېکټرے اوويستلې او خپلو سړو ته يې د تلو حکم ورکړو خو چې هغوي په ځان پوهېدل نو د شاکرخان سړو ترېنه چاپېره گېره اچولے وه او د هر طرف نه په هغوي ډزے کېدے، ډزے لا روانے وې چې د مشرخان په وينا د پوليس لويه نږي را اورسېده او هغوي ټول په موقع اونيولے شو او په پوليس وېن کښې ډب ډهېرې واچولے شو.

شاکرخان او د تانې SHO په خپلو کښې يو بل سره تعارف اوکړو. شاکرخان هغه له د چايو بلنه ورکړه خو هغه ورته اووے، ”اوس نه بيا به شي.“

شاکرخان: بيا به کله شي؟

SHO: چې دوي تانې ته اورسوم نو بيا به راشم. ستاسو بيان به هم اوليکم او چايې به هم درسره اوځکم.

شاکرخان: ډېره م خوبښخه ده ځي ورځي.

د هستم خان او د هغه د سړو د نيولو نه پس مېدان شاکرخان ته صفا شو د شاکرخان سړي يو خوا بل خوا څه په پټو کښې گرځېدل، څه په مورچو کښې ناست وو او هغه او زيتون سره د ټولو نه يو خوا ته ناست وو هغې ورته ټولې خبرې اوکړي. د مشري بي بي د مرگ، د زاهد خان او د هما د واده، د هما د حوالات او جيل د تلو، د سهيل او د مهوش د تلو، د هستم خان د اوبو بندولو او د زرتاجي د مقابلې ټولې خبرې اوکړې. هغه دغه خبرې ډېره په خاموشي سره وورېدے. په اخره کښې

ترېنه هغه تپوس اوکړو، ”د زاهد څه پته لگي چې چرته دے.“
زېتون: هغه ژوندې جار غېب وو خو نن ستا د راتلو نه لږ مخکې
راغی، خپلې کمرې ته ننوتو او ماته يې وې چې ما پسې ور د بهر نه
جرنده کړه.

شاګر خان يوه لويه ساه واخسته او هغې ته يې اووے، ”څه خورې ته
کورته لاړه شه. ښه زبردسته چايې تياره کړه. د تانې SHO راځي
چې خوشحاله لاړ شي.“ دې سره هغه مسکې شوه او ورته يې اووې
، ”خان جي، ستا راتلو سره ما ستا او ستا د مېلمنو بندوبست کړې
دې. خپلې دواړه خوياندې م راغوستې دي او هغوي ته م وېلې دي،
شاګر خان او د هغه سړي ترناوخته پورې په پتي کښې په دے غرض
ناست وو چې کېدې شي د هغه مقابلې له د ليوني خپلو له خوا څوک
راشي خو چې څوک رانه غلل نو هغه خپلو سړو ته د تلو حکم اوکړو.
دې سره هغه مخکې شو او ټوله ډله ورپسې شوه. چې حجرې ته
اورسېدل نو د تانې SHO راغله وو او د مشر خان نه يې بيان اخستو.
چې د مشر خان بيان واخستے شو نو بيا د شاګر خان بيان اولیکلے شو
. په دېکښې چايې راغله، د کلي د خلقو د پاره بهر کېښودې شو او د
SHO د پاره يوې خاص کمرې ته يوړې شوه. د چايې څکلو په دوران
کښې SHO شاګر خان ته اووے، ”خان جي، ستا د قتل په کېس
کښې ستا زاهد خان ماته مطلوب دے، هغه څه شو؟“

شاګر خان: چې زه، روغ جوړ او صحي سلامت راغلم نو ټول کېس

ختم شو. اوس په هغه څه کوے. د هغه د خولې نه ايله دغه ټکي
اووتل چې هغوي د ډز اواز وورېدو. د ډز اواز سره په حجره کښې
ناست خلق بېر شو. په دېکښې د مشر خان د کور نه د چغو اوژړا اواز
هم راغی. اوزيتون هم ساه نيولې حجرې ته راغله هغې ژړل او په ژړا
کښې يې وئېل، ”خان بابا، خان جي، راشی زاهد خان خپل ځان
اوويشتو.“ دغه اواز دننه په کمره کښې شاګر خان هم وورېدو او SHO
هم وورېدو، هغه د چايو پيالي کېښوده، ډېر په تېزۍ سره د کمرې نه
اووتو او کور ته ورغی، چې د هغه کمرې ته ورغی نو هغه په خپل
بېد کښې سلگۍ وهلے. هغه هغه په غېږ کښې اونيوو، هغه ورته
يې اووے، ”مامعاف کړه خان جي، ماتاسره ډېر زياتې کړے دے.“
هغه د هغه په غېږ کښې اخري سلگۍ اووهي او همېشه همېشه د
پاره خاموش شي. هغه لا د هغه په غېږ کښې وو او د هغه د وينو ډکه
خولۍ يې صفا کوله چې مشر خان کمرې ته ورغی. هغه لکه د لاش د
هغه لاش ته يوه شېبه په چپه خوله کتل، بيا يې خپلې اوښکې
اوچې کړے او د يو نوکر په سهاره حجرې ته روان شو.

SHO په موقعه ناست وو. هغه د زاهد خان د خودکشی رپورټ
اولیکو او مړے يې مړده خاني ته اولېږو. دا ټول واقعات او واردات په
يوه ورځ کښې اوشو او نمر لاهم هغسې ځلېدو. سحرهستم خان د
مشر خان په زمکه حمله اوکړه، لږ ساعت پس وړک زاهد خان راغی،
د هغه نه پس شاګر خان راغی، هستم خان او د هغه سړي تانې ته لاړل

او د زاهد خان لاش مړده خانې ته لاړو. ماښام تياره د هغه جنازه اوشوه او د لاتيپن په رڼا کښې خاورو ته اوسپارلې شو.

دويمه برخه

په سباد هغه دکمرې د صفائي په وخت د هغه د بالخت لاندې يو خط اوموندلې شو. زېتون هغه راواخستو او مشر خان له يې ورکړو. مشر خان چشمې واچولې او د هغه لوستل يې شروع کړل. هغه چې اولوستلو نو مات رامات يې کړو او جېب کښې کېښودو. هغه لا د خط په متن سوچ کوو او په زړه کښې وې چې آيا رور داسې هم کېدې شي خو چې خپلې رورولۍ ته يې خيال شو نو بيا يې اومنله. په دې دې کښې هغه ډېر لرې لاړو او معلومه نه ده چې ترڅو پورې به په دغه خيالونو کښې ډوب وو چې هغه په کور کښې د چا د چغو اوژړا اواز وورېدو. هغه دغه ژړا ته متوجه وو چې زېتون د هغه کمرې ته راغله او ورته يې اووې، ”خان بابا، زرتاجه راغلې ده.“ هغه چې د زرتاجې نوم وورېدو نو برېښې پښې او سرتور سر د کټ نه کوز شو او د هغې په سهاره بهرته اووتو او د هغې خواله ورغی. زرتاجې چې هغه اوليدو نو د هغه په احترام کښې د ډاکټر لائبي په سهاره پاسېده. مشر خان د خپلې مينې د جزیې نه دومره مغلوب شو چې په ځان پوه نشو او د هغې لاسونه او تنده يې ښکل کړو او داسې يې ورته په څېر څېر کتل لکه د قطب نما ستنه چې په قطبي ستوري ولاړه وي. نه يې حرکت کولې شو او نه يې ترېنه نظر اړولې شو. کوم حال

چې د مشر خان وو هغه حال د زرتاجې هم وو. زېتون چې د مشر خان په حال پوه شو نو هغه يې د لاس نه اونيوو او په مزه مزه يې خپلې کمرې ته روان کړو. د هغه لونیو، حنا او بلقيس چې هغه د زېتون په سهاره کمرې ته په تلو اولېدو نو دواړو ورمنده کړه خو هغه ځان ته پرې نښودې او د لاس په اشاره يې د ځان نه لرې کړې. حنا او بلقيس دواړه پرون راغلې وې خو دا معلومه نه ده چې د شاکر خان مبارکۍ له راغلې وې او که زاهد خان تعذيت له.

د زرتاجې پښې ته لاهغسې پلستر پروت وو هغه د سهارې نه بغېر د گرځېدو قابله نه وه. د مشر خان د تلو نه پس د زېتون او ډاکټر لائبي په سهاره هغه د هغې کمرې ته بوتلې شوه او په خپل بېل کښې سملولې شوه. شاکر خان چې د زرتاجې د راتلو نه خبر شو نو هغه په حجره کښې مېلمانه په ځائې پرېښودل او د هغې سلام له کورته راغی، هغه په خپل بېل کښې پرته وه، مهوش ورسره ناسته وه او ډاکټر لائبه ورته مخامخ په بل کټ کښې ناسته وه. زرتاجې د هغه سلام ته د پاسېدو کوشش کوو خو هغه په سختۍ سره منعې کړه. هغه د هغې په اوږو سر کېښودو او ډېره شېبه دغسې پروت وو. کله چې د زرتاجې سلگۍ زياتې شوې نو هغه د هغې د اوږې نه سر اوچت کړو او د هغې اوښکې يې اوچولې. چې کله د هغې سلگۍ قلاړې شوې نو بيا يې مهوش ښکل کړه، ځان سره يې په غېږ کښې کېښوله او په ښکلولو ښکلولو کښې يې ورته اووې، ”ته خپل انکل پسې خفه وې؟“

مہوش: خان جي انکل، زۀ تا پسې دومره خفه ووم چې هره شپه به م دريسې پټ پټ ژړل او دا دعا به م کوله چې يالله زما خان جي انکل راولے .
شاكر خان (مسکے شي) ستا دعا قبوله شوه او زۀ راغلم .

مہوش: خان جي انکل، ته راغله او زاهد انکل لاپو. هغه به هم راشي؟ د هغې په دے معصومانه تپوس ټولو يوبل ته د حېرانتيا په نظر او کتل. زرتاجې د خبرې رخ بدل کړو او شاكر خان ته يې اووې،
”خان جي، تابی بي ته ستري مشي اونکړل.“

شاكر خان: بي بي ته به زۀ څنگه ستري مشي او کړم چې زما د خورزې د علاج نه يې انکار کړي وو. د هغۀ په خبره د هغې سترگې ډکې شي او هغۀ ته وائي، آئي ايم سوري، رييلي سوري، مامعاف کړه پلېز.“

شاكر خان: نه بي بي نه. چرې هم نه. تاماسره او زما خورزې سره لومے ظلم کړې دے.“ د هغې په مخ غټې غټې اوبښکې راماتې شي. مہوش چې هغې ته اوگوري نو د هغۀ د غېږ نه پاسي، د هغې خواله ورځي او د هغې اوبښکې اوچوي. شاكر خان مسکے شي او مہوش ته وائي، ”مہوش ته مانه خفه شوې Come on please.“

مہوش: زۀ تاسره خبرې نه کوم. ماسره خوله مۀ گډه وه.

شاكر خان: اوه مائي ډير نيس (Niece). آئي ايم سوري.

مہوش: ماته سوري مۀ وايه، ماما ته وايه.

شاكر خان (مسکے شي) چې ستا ماما ته سوري اووېم نويوه خوږه پفه به راکړې؟

مہوش: تۀ مخکښې سوري اووايه نو بيا هله.

شاكر خان: سوري مېډم.

ډاکټر لائبه: تېنک يو خان جي. زۀ په خپلو کړو پښېمانه يم. مامعاف کړه پلېز.

شاكر خان: تۀ به چرې هم معاف شوې نه وې خو که د خپلې خورزې نه مجبور نه ووم. هغه يوه شېبه ناست وو خو بيا بهراووتو او حجرې ته لاړو.

حجرې ته ډېر خلق راتلل او تلل. څوک د شاكر خان د نوے ژوند د مبارکۍ د پاره راتلل او څوک د مړي د تعذيت د پاره. په يو وخت کښې مبارکۍ هم وې او دعاگانې هم وې. په دغه کسانو کښې همایون خان او اکبر خان هم وو، د هغوي زامن ياسر او قېصر هم وو، د هغوي د طرفه د جرگي مشران هم وو او د هستم خان له خوا د جرگې مشران هم وو. مشر خان ترېنه سترگې پناه کړې وې، په خپله کمره کښې پروت وو البته شاكر خان به ورسره راشه درشه کول.

ماسخوتن چې شاكر خان د مېلمنو نه فارغ شو نو مشر خان خپلې کمرې ته او غوښتو هغه چې د هغۀ کمرې ته ورغی. نو هلته زرتاجه هم ناسته وه او زيتون هم ناسته وه. هغه چې هغۀ ته مخامخ کېناستو نو هغۀ ورته اووے، ”شاكره بچے، سباله ستا د رور درېمه ده. هغې د پاره به څۀ کوے؟“

شاكر خان: هاؤ ابو، ما د هغې بندوبست کړے دے. هيڅ فکر مۀ کوه، هرڅۀ به اوشي انشاء الله.

مشرخان: بڼه دا راته اووايه چې زاهد خودکشي ولې اوکړه ، هغه ته څه تکليف وو؟

شاکرخان: ابو، دالويه سانحه ده خوماته د هغه دخودکشي په باره کښې هيڅ معلومات نيشته ځکه چې داغوانه پس زما او د هغه ليدل کتل نه دي شوي خو داسې معلومېږي چې ياخوهغه ذهني مريض ووياد پوليس له خوازما د مرگ په شک کښې هغه ته د خپلې شرمندگۍ احساس شوو.

مشرخان: ستا مرگ سره د هغه څه تعلق دے ؟

شاکرخان: زما مرگ سره د هغه او هما دواړو هيڅ تعلق نه شته او نه وو خو پوليس په هر څه کښې گوتې وهي او د هر چا په کار کښې يې کار وي نو په دې وجه شايد هغه ته ذهني اذيت رسېدلې وي او په دې وجه يې خودکشي کړي وي ... او په خودکشي يې دومره توندي اوکړه چې ماسره يې لېدل کتل هم اوشو .

مشرخان: بڼه، ته خپل حال وايه ، ته څنگه اغوا شوې او تاسره څه اوشو .

شاکرخان: دالويه قيصه ده ابو خوزه چې چا اغوا کړې ووم هغه خپل انجام ته اورسېدو او زما په نامه بڼخ شو .

مشرخان: هغه څوک وو او تاسره د هغه څه تعلق وو.

شاکرخان: ابو، هغه نه ماليدلې دے ، نه م پېژندلې دے او نه م ورسره څه تعلق وو. زما اغوا داسې اوشوه چې ما د باغ په پټي کښې د

مازيگر نمونځ کوو او په قاعده ناست ووم چې د شانه څوک راغلل او زما پوزې ته يې رومال اونيوو. بيازه په ځان نه يم پوه شوې چې ماسره څه اوشو او چا اوکړل خوزه چې ما بڼام په هوش کښې راغلم نو زما سترگې اولاسونه تړلې شوي وو. ما چې حرکت اوکړو او د پاسېدو کوشش م کوو نو يوکس راغی. او زما سترگي يې پرانستې. ما چې د شمعي په تته رڼا کښې اخوايخوا اوکتل نوزه په يو غار کښې پروت وم او مسلح کسان رانه چاپېره ناست وو خوما هېڅوک اونه پېژندل. زما کوائف په يو کاغذ ليکلي شوي وو يو مسلح سرې چې شايد د هغوي مشروو، هغه په موبائيل ستا نمبر ملاؤ کړو او تاسو سره يې خبرې اوکړې بيا يې موبائيل ماله راکړو او ماتاسو سره خبرې اوکړې ، دې نه پس زما سترگي بيا وتړلې شوې، هغوي په پس پسو کښې يو بل ته څه اووې او زه يې د هغه ځائ نه بهر اوويستم . په گاډي کښې يې کېنولم او د هغه ځائ نه ډېر لرې يو بل ځائ ته يې اورسولم. دا يو کور وو ځکه چې د ورتلو سره پکښې ما د زنانه ؤ او ماشومانو خبرې وورېدې . زه يوې کوتې ته دننه کړې شوم، په يو ټکوري سملولې شوم او زما پښو ته بېړۍ واچولې شوې . دې نه پس زما سترگې پرانستې شوې . ورپسې پورې او د بهر نه جرنده شو. ماله به وخت په وخت يوې زنانه چايې ډوډۍ راوړه او زما د ضرورت خيال به يې ساتو. يوه ورځ زما د کوتې ورلرې کړې شو او دوه مسلح نقاب پوش زلمي راننوتل . يوماته وسله په لاس اوډېدو او بل زما د

پښو بېړۍ پرانستې او ماته يې اووے ، ”راپاسه ، راځه“ ما په زړه کښې وے چې شايد زما د ژوند شپې ورځې پوره شوې او درنگ ساعت له م وژني . مسلح کسانو کښې يوزمانه مخکښې روان وو او دوېم ما پسې وو . زه د هغوي په مينځ کښې داسې روان ووم لکه چې پښو کښې راله چا پېکړي اچولي وي . دي سره سره م شاهم خارتېده او په هر قدم راته دا احساس کېدو چې درنگ ساعت له راباندې د شانه ډز کېږي . په دغه تلوتلو کښې رومې سرې د يو ورځې ته اوږېدو او ماته يې اووے ، ”ما پسې راځه“ زه چې دغه کورته ورننوتم نو بهر په غولي کښې د دوو کتونو په مينځ کښې يو وړوکه مېز پروت وو . په مېز باندې د پلاستېک په يوه گوتۍ کښې څه غوټه پرته وه او د غوټې د پاسه يوه کپړا غوړېدلې وه . رومبي زلمي ماته په کټ کښې د کېناستو اشاره اوکړه او دويم زلمي د غوټې نه کپړا پورته کړه ، د پلاستېک د گوتۍ خوله يې اوسپړده او ماته يې اووے ، ”دا اوگوره څوک دے؟“ ما چې ورته اوکتل نو هغه په وېنو کښې لړلے شوے د چا سروو . زه دومره يرې واخستم چې ماترېنه مخ واړه وو . رومبي کس زمانه تپوس اوکړو ، ”اودے پېژندو ، دا د چا سردے؟“ ما هغه ته ذکرکې او حقارت په نظر اوکتل او ورته م اووے ، ”نه ... زه دانه پېژنم“ چې ما د هغه د پېژندگلو نه معذرت اوکړو نو هغه اووے ، ”يرېره مه ، دا د هغه چا سردے چا چې ستا په سر لس لاکهه روپۍ اخستے وے او مونږ له يې راکړي دي“ . دې سره هغه کوتي ته ننوتو

د شنو نوټونو لس بندلونو يې راوړل ، ماته په مېز کېښودل او وے وئېل ، ”که ستا يقين نه کېږي نو دا اوگوره ، دا هغه روپۍ دي چې ستا په سر اخستې شوې دي او مونږ له راکړې شوي دي“ . ماترېنه په يره تپوس اوکړو ، ”دا څوک دے؟“ هغه راته په لاپروائۍ اووے ، ”دا تپوس مة کوه . په خپله به درته معلوم شي“ . ماترېنه بيا تپوس اوکړو ، ”زما په سر د لس لاکهه روپۍ چا ورکړي دي ؟ دوېم سړي په فېصله کن انداز اووے ، ”دا به هم درته معلوم شي خو يو څو ورځې پس“ . ماترېنه په يره تپوس اوکړو ، ”ماسره به څه کوی؟“ ”تاسره هيڅ نه کوو . ته د وژلو سړے نه يې بلکه د ساتلو سړے يې . ته دا روپۍ اوشماره ، دا پوره لس لاکهه دي . دا واخله نو بيا به نورې خبرې کوؤ.“ ”نورې خبرې؟ زه پوه نشوم ؟ ماترېنه په ساه نيولي انداز تپوس اوکړو . ”رومې سرے . مونږ د پوليس ډيري نه دلته راغلي يو . ته چې کلي ته لاړ شے نو زموږ په يوه فېصله به کوے ، ”فېصله ، څه فېصله؟“ ماترېنه په حېرانتيا تپوس اوکړو .

دوېم سړي راته اووے . داکټر لائبي په مونږ د اغوا رپورټ کړې دې . هغې ته به اووې چې خپل رپورټ واپس واخلي . ستاد مخه مونږ هغه پريښي ده گيښي دا انجام به د هغې هم وي څه چې دے هلك سره اوشو . ماترېنه تپوس اوکړو ، ”داکټر لائبي سره ستاسو څه کېس دے ؟ د هغې کېس خو سوچي کاکا او د هغه زامنو سره دے“ . دې سره هغوي د مخونو نه نقابونه لرې کړل ، خټ خټ په خندا شو او

دواړو په يوه خوله اووے، ”مونږ د سوچي زامن يوکنه“. ماچې هغوي ته په خير خير اوکتل نو دواړه م اوپيژندل چې واقعي د سوچي کاکا زامن دي. بيا دواړه واره په واره راترغاړه وتل. مايوه لويه ساه واخسته او په خپله لمنه م د مخ او تندي خوله اوچه کړه. په دغه خندا خندا کښې سوچي کاکا اوگلی هم د کوتې نه رااووتل او د شېردل ښځه جان پري هم را اووته، د عليک سلبک نه پس ماشېر دل ته اووے، ”شېر دل، داسر زما د مخې نه لرے کړه.“ هغه دگوتی خوله بنده کړه، هغه يې د مېز نه اوچت کړو او لري يو گټ کښې يې کېښودو. بيا م ورته اووے ”داروپی هم اوچتے کړه، چې هغوي انکار اوکړو نو ما زورنه ورکړه او روپی يې اوچتې کړے. بياگلی او جان پري چایی راوړه او مونږ ټولو په غونډه اوڅکله.“

مشرخان: چې ستا تصفيه اوشوه نو بيا راتلے ولې نه، څه ته ايساروے؟ شاکرخان: دوه ورځي زه د هغوي مېلمه ووم خو په درېمه ورځ چې زه راتلم نويوه الميه اوشوه.

مشرخان: څه الميه؟

شاکرخان: الميه دا چې کوم کمانډر چې قتلولو د پاره زه عادل او شېر دل ته حواله کړے ووم هغه ته پته اولگېده چې هغوي زما په څائے اغوا کار قتل کړے دے. د هغه په بدل کښې هغه شېر دل قتل کړو. د هغه قتل زما په تېس کښې شوے وو نوماته دا خبره بې پښتو ښکاره شوه چې هغوي په دغه مصيبت کښې پرېږدم او زه ترېنه

پښې سپکې کړم. زه هم د هغوي په ډله کښې شامل شوم او زه او عادل تر هغې ورپسې وو چې د شېر دل بدل مو واخستو. يوڅو ورځي پس ز مونږ هغوي سره يوه بله مقابله راغله. په هغې کښې دوه کسان د هغوي نه مړه شو او ز مونږ د ډلې نه عادل مړ شو. بيا نور کمانډران او ملکان د جرگې په شکل کښې تر هغې گرځېدل چې جوړه اوشوه. په دے دوران کښې يوه بله واقعه پېښه شوه او هغه دا چې د شېر دل کونډه جان پري ژوندی جاړه غېبه شوه.

زرتاجه: خان جي، هغه غېبه نه ده بلکه خپل کورته راغلي ده. ماته ډاکټري د هغې خبره کړې ده د هغې مور ناجوړه ده او د هغې د خدمت د پاره راغلي ده، هغه غريبه خبر غواړي او په هغې د مور علاج کوي.

مشرخان: اوس سوچي او د هغه زامن څه حال کښې دي؟

شاکرخان: د هغوي جوړه شوې ده خو يوبل سره راشه درشه نه کوي. سوچي کاکا او د هغه زامن هلته خوشحاله نه دي خو د پوليس د يرې هلته ډېره دي. چې زه په ساه شم نو دغه مينه به ورله جوړوم چې خپل کلي ته راشي.

مشرخان: هغه به چرې جوړېږي، ولې نورې مينې لري دي. د گوجرانو مينه خالي ده. د ترکانو مينه خالي ده. دلته يې راوغواړه او جوړه جاړه ورله اوکړه.

زرتاجه: خان جي، تاخو د هما بي بي هډو تپوس اونکړو.

شاكر خان: د هغې تپوس م د زېتون نه كړې دے او دے راته ټوله خبره كړې ده. هغه غريبه زما په تيلو كښې سوزي.

زرتاجه: په خلورمه ورځ د هغې پېشي ده. ډاكټرې ورله وكيل نيولې دے په دغه تاريخ به عدالت كښې د هغې بيان ليكلے كېږي. شاكر خان: د هغې بيان ته به ضرورت پېښ نشي انشاء الله. چې زه ورشم نو ځان سره به يې راولم.

مشرخان: شاكره بچے، مونږ ته د شپې چافون كړے وو. زما سترگي لگېدلې وې نو موبائېل ستامور اوچت كړو معلومه نه وه چې هغې ته څه اوويلے شو خو هغې يوه چغه اووهله او مړه شوه او چې كله هغه موبائېل همالور اوچت كړو نو هغه راپرېوته او بېهوشه شوه.

شاكر خان: د دې معلومات ماته نېشته خو كېدېشي دغه داغواكار مقتول د ژړا فرياد چغې وې او په غلطۍ كښې ستاسو په موبائېل راغلې وي.

زرتاجه: نه، نه، داسې نه ده. هغه ريكارډنگ ستاسو په موبائېل بلكه د زاهد خان په موبائېل راغلے وو خو د هغه موبائېل تاسو سره پاتے شوے وو او هغه په غلطۍ كښې ستاسو موبائېل اوړے وو. په هغه نمبر چې ورسره بيا زاهد خان خبرې او كړے نو بيا د خان جي د مرگ تصديق اوشو.

مشرخان: سوال دا پېدا كېږي چې دغه ريكارډنگ يې زاهد ته ولې اوړوو؟ داسې معلومېږي چې ستا د قتلولو په سازش كښې د زاهد لاس وو.

شاكر خان: ابودا تاسو واي؟ زاهد خان زما رورو، زما لېچې او زما مټے وے. زما مينه، زما ننگ وو، هغه به داسے كار څنگه كړے وے؟ داسې نشي كېدې.

مشرخان په جېب كښې گوتې وهي او هغه ته وائي، پروڼ د زاهد د كمري د صفائي په وخت د هغه د كمري نه يو خط راوتے دے او زېتون ماله راكړے دے خو زما هغه چشمي اوس سم كارنه كوي، زه پرې پوه نشوم. هن دا خط په اوچت اواز اولوله چې مونږ ټول يې وورو. ”مشرخان هغه له خط وركوي شاكر خان چې خط اوسپري نو هغوي ته وائي“. ښه غوږ شي خط داسے دے.

د زاهد له خوا خان جي ته.

په خوله م نه جوړېږي چې تاته روراوېم... په خوله م نه جوړېږي چې تاته سلام او كړم، ځكه چې مانه د رورولۍ څه پرېښے دي او نه د سلام. د خط ليكلو نه لږه شېبه پس به ته د ډز اواز وورے، ډز سره به د چا د ژړا اواز هم وورے. دا ژړا به زما د مور پلار او خوياندو نه وي بلكه زموږ د خدمتگارې زيتون ژړا به وي. ته چې د ډز او د ژړا اواز پسې كورته راځے راځے نو هغه سترگې به پټې شوې وې كومې چې تاته كتل نه غواړي.

د ورك رور په راتلو رور خوشحاليږي او د مړ رور په ژوندي كېدو خو په جامو كښې نه ځايېږي، خوستا په راتلو زه دومره پرېشان او شرمنده شوم چې تاسره سترگې هم نشم لگولے ځكه چې ته ماد خپل طرفه

وژلے يې. اوستا د سر قيمت د لس لاکه روپو نه علاوه دغه لس جريبه ونډو چې نن پرې د قبضي کولو د پاره هستم خان حمله کړې وه. زۀ د هغه په ډله کښې ناست وو او د خپلې کورنۍ د تباهي نظاره م کوله... دې نه مخکښې هستم خان ز مونږ په زميدارو نهري اوبۀ بندي کړې وې او چې کله ز مونږ زميدارو اوبۀ خلاصې کړې نو هغه بذات خود او د هغه سپوږمې ډزې اوکړې ځکه چې زۀ د هغه په کور کښې د هغه په بستره کښې پروت ووم او هغه ته پته وه چې د مشر خان په کور کښې داسې هيڅوک نيسته چې د هغه د ډز جواب اوکړي، او که زرتاجې د هغه مقابلې ته وې کړې نو ز مونږ د زميدارو فصلونه به اوچ شوي وو.

دې نه مخکښې ما د هما بابي په عزت حمله کړې وه او که چرې هغې د خپل عزت په خپله تحفظ نه وې کړې نو اوس لږه شېبه پس زما کونډه بي بي زما سر ته ژړېده. ستا د واده نه مخکښې ما قاضي صېب له د يوې فرضي عسکري ډلې له خوا په مينگوره هوټل د خودکش حملې د همکې ورکړې وه چې د هغوي او د مشر خان په ذهنونو کښې د عسکري ډلې له خوا يره پېدا شي او ستا د قتل دعوی په دغه ډلې يقيني شي. ستا د واده د نکريزو په شپه ته زما په سازش د هستم خان زوي رستم خان او د هغه ملگرو د باغ د پتي نه اغوا کړې وې. ستا سر پرېکړې لاش ما په خپل لاس لحد ته کوز کړې دے او د خاورو په ډهږو کښې م ښخ کړې دے. خودا معلومه

نه ده چې ته څنگه ژوندې شوې او د قبر نه څنگه را اووتې. مړې نشي ژوندې کېدې خو داسې معلومه شوه چې ته بچ پاتې شوې يې... او... او چې ته بچ پاتې شوې نو هغه سر پرېکړې لاش د چاوو چې مونږ ښخ کړې و؟

اوس سوال دا پېدا کېږي چې هغه کوم وجوهات وو چې ماستا د وژلو سازش کوو، اوستا په وژلو کښې زما څه مقصد وو؟ ظاهره ده چې زر، زمين او وزن. چې ته د مينځ نه اوتې وې نو ستا خاني به ماته پاتې شوې وه، ستا مال او دولت به ماته پاتې شوې وو، ستا ټوله زمکه به ماته پاتې شوې وه او د ټولو نه لويه خبره، بلکه د لويو نه لويه خبره دا ده چې ستا ښاپېری، ناوې، د چا حسن او اداگانو چې زۀ لېونې کړې ووم، هغه به ماته پاتې شوې وه خو داسې اونشوه، زما سکيم ناکام شو او ستا د ژوند زېرې زما د مرگ پېغام شو.

زما د سازش په وجه که ته مړ شوې او که مړ نشوې خو ستا د مرگ اواز تر لرې پورې خورشو، ستا د مرگ د پېغام په وجه د ابو او ز مونږ ټولو د ژوند لويه سرمايه امي مړه شوه، زما په وجه هما بابي پېغله کونډه شوه او ستا د مرگ په الزام کښې هغه د گلو ښاپېری جېل ته لاړه. زما په وجه زرتاجه خور زخي شوه او داسې معلومېږي چې کوم لاش مونږ ښخ کړې وو هغه ستانه بلکه د رستم خان وو ځکه چې ستا مرگ سره هغه هم ژوندې جاړ غېب شو. ما د پاره د ژوند ټولې لارې بندي شوې او د پنائې او قرار يو ځای م پاتې نشو. البته د

مرگ لاره راته خلاصه ده ، ملك الموت راته په قهرېدلې سترگو گوري او نور مهلت نه راکوي ... ډز ته غوړې شه .

شاګر خان په اوچت اواز خط لوستو او هغوي ټولو بڼه په غور اوږېدو . چې کله هغه د زاهد خان آخري جملې له اورسېدو چې ، ” ډز ته غوړې شه “ نو د هغه په وينو ککړ لاش هغوي ته مخکېنې شو او ټولو په چغو چغو ژړل . خط د شاګر خان د لاس نه لاندې پرېوتو ، هغه په لوندو سترگو بهر ته اووتو او حجرې ته روان شو .

﴿ درېمه برخه ﴾

د کله نه چې شاګر خان کور ته راغلی وو نو په خپله کمره به تېرېدو را تېرېدو خونه يې خپلې کمرې ته کتل او نه دننه ورتلو بلکه بهر په حجره کېنې به په خپله کمره کېنې پروت وو . يوه ورځ زرتاجې هغه را اوغوښتو او هغه ته يې اووې ، ” خان چې ستا د کمرې ور ، ستا په انتظار کېنې ټوله ورځ او ټوله شپه لرې وي ، ته خپله کمره کېنې ولې نه سملي ؟ شاګر خان : زرتاجې دا هغه کمره ده چې دېکېنې زما د واده په شپه ، زما ناوې زما د راتلو انتظار کوو . په دغه انتظار انتظار کېنې هغه د دغه بېل نه اوچ فرش له لاره . ماته دا ډېره بې مناسبه ښکاري چې هغه په جېل کېنې په اوچ فرش پرته وي او زه د هغې په بستره کېنې ډډې په ډډې اوږم . ترڅو چې هغه راغلې نه وي زه به نه دغه کمرې ته ورشم او نه به په دغه بېل کېنې ډډه شم . “ او واقعي هغه هم دغسې کول . هغه په حجره کېنې په اوچ فرش سملاستو خو خپلې کمرې

ته نه ورتلو . د ډزو په سبا د هستم خان او د هغه د زامنو ضمانتونه اوشو او هغوي کور ته راغلل خو څه خپله يريدل او څه د کلي خلقو دومره يړول چې نه بهر ورسې شو او نه په خپل کور او حجره کېنې ايسار پدې شو . هستم خان او د هغه زامن د کلي په خلقو بڼه نه لگېدل ، هغوي غوښتل چې په څه طريقه هغوي د کلي نه وړک شي او په کلي کېنې امن راشي . د کلي د ځينې اوزگار خپلو له خوا به هر وخت هغوي له نوې نوې خبر راتلو چې شاګر خان له د علاقه غېر نه طالبان راغلي دي او درنگ ساعت له يا سبا بېگانه له د هغوي په کور او حجره خودکش حمله کېدونکي ده بله ورځ هغوي د مليانو ، عالمانو او خواؤ شا کلېو د مشرانو يوه لويه جرگه جوړه کړه او هغوي له يې د هرې فېصلي کولو واک ورکړو . د زاهد خان د درېمې په سبا د شاګر خان حجرې ته په داسې وخت کېنې جرگه راغله چې د سوچي کاکا د زامنو ، قدير او کبير نه علاوه د هغوي د ډلې نور کسان هم ناست وو .

چې د جرگې مشرانو د جوړې خبره شروع کړه نو شاګر خان ورته د هستم خان او د هغه د زامنو هغه ټولې وران کاري په گوته کړې چې په هغې کېنې د هغه په زميدارو نهري اوبه بندول ، د هغه په زميدارو ډزې کول ، د هغه فصل ته نقصان رسول او د هغه په زمکه ناجائز قبضه کول وو . د دې په بدل کېنې ترېنه هغه د لاکهونو روپو تاوان مطالبه او کړه . جرگې د هغه مطالبه او منله هغه سره د دومره لوی تاوان ادا کولو پېسې نه وي نو د هغې په بدل کېنې ورته هغوي د

هغه د کور او حجرې پرېښودو خواست اوکړو. هغه د چا خبره چې غل کنډر کول غوښتل چې ورپې او موندو. هغه لا د سوچي کاکا د زامنو د پاره د مينې جوړول غوښتل چې د هستم خان کور او حجره په لاس ورغله. وثيقه نويس را او غوښتې شو او د فصل د تاوان په بدل کښې د هستم خان د کور او حجرې د بيعي کاغذ د هغه په نامه اولیکلې شو. البته د جرگې په خواست هغه له په کور کښې د اوسېدو د پاره پنځه ورځې مهلت ورکړې شو او د جرگې مشر د هغه ضامن شو. شاکر خان کبير ته اووې، په شپږمه ورځ به د دې مشر نه د کور او حجرې چايبانې واخلې او د هستم خان کور ته په کډه راوړې. دې نه پس دعا يې خبر او شوه، چايې او خکلې شوه او ټول رخصت شو.

په دغه مازيگر د همايون خان او اکبر خان له خوا هم جرگه جوړه شوه او د مشر خان له حجرې ته راغله. مشر خان اگر چته د خپلو روڼو نه ډېر خفه وو خو د جرگې د مشرانو خبره يې کوزه نشوه غورځولې او جرگې ته کېناستو. د جرگې مشرانو چې د روغې جوړې خبره شروع کړه نو شاکر خان ورته د هغه ټول نقصان خبره اوکړه چې د هغوي په وجه د هغه فصل ته رسېدلي وو. هغوي د هغه ټول تاوان هم اومنو او هغه ټوله زمکه، کور او حجره يې هم ورته پرېښوده کومه چې هغوي مشر خان ته د مشرۍ په توگه پرېښي وه. وثيقه نويس را او غوښتې شو، کاغذ اولیکلې شو او د جرگې ټولو مشرانو پرې دستخطونه اوکړل. دې نه پس دعا يې خبر او شوه، چايې او خکلې

شوه او ټول رخصت شو.

زرتاجه اوس هغه زرتاجه نه وه لکه چې مخکښې وه. خه موده مخکښې هغه صرف د شاکر خان ذاتي خدمتگاره وه. د شاکر خان او د مشرې بي بي د تلو نه پس د مشر خان ذاتي خدمتگاره شوه او چې کله شاکر خان راغی او هغه ته د هغې د ايشار، وفا او قرباني پته اولگېده نو بيا د ټول کور مشر شوه. د هرې خبرې صلا مصلات به هغې سره کېدو او چې کومه خبره به هغوي دواړو جوړه کړه نو مشر خان به په پټو سترگو منله. چې کله شاکر خان کلي ته راغی نو د هغې دا خيال وو چې هغه نور ټول کارونه روستو کړي او هماسره زر ترزره ملاقات اوکړي ځکه چې يو هغه د هغه لاثاني او لافاني مينه وه بله د هغوي د کور عزت وو او د هغه په تېس کښې جېل ته لاړه. خو يوخوا مېلمانه تلل راتلل، بل خوا د هستم خان او د هغه د ترونو د روغې جوړې خبره راغله نو په دې وجه ورته د هغې خوله جوړه نشوه. چې کله به هغه د بهر نه کور ته لاړو نو د خپلې کمرې په ځاي به د زرتاجې کمرې ته تلو. هغې سره به شېبه گهړې کېناستو، د هغې نه به يې د هغې د بيمارۍ پوښتنه هم کوله او په نورزړه نوې به يې تبادله خيال هم کوو. د زاهد خان د درېمې نه پس چې کله هستم خان او د هغه ترونو سره روغه جوړه او شوه او ماسخوتن کور ته او د زرتاجې کمرې ته ورغی نو هغې ورته د هما د پېشۍ په باره کښې خبره اوکړه هغې ورته اووې چې هغه به هم د هغې پېشۍ له ځي خو د هغې د

بیماری په وجه شاکر خان هغه په سختۍ سره منعې کړه او ورته یې اووے چې ترڅو هغه بڼه شوې نه وي نو هیچرته نشي تلې. بهر حال هغه هغې سره بڼه پخه وعده اوکړه چې هغه به د هغې پېشی له خامخا ځي او په عدالت کښې به خپل بیان ورکوي. هغوي لا په دغه باره کښې خبرې کولې چې د ډاکټر لائې له خوا هم هغه ته کال اوشو او هغې هم هغه ته د هما د پېشی یاد دهاني ورکړه. د هغې نه پس د زرتاجې په موبائېل رېنگ راغی. هغې چې موبائېل اوچت کړو نو د هغې د هېلو سره د یو ماشوم اواز راغی او ورته اوویل شو چې ”آنتی د آيا نه خبریې، د هغې څه اوشو؟“

زرتاجه: اوه، سهېله دا ته یې، ”وارمه خطاکوه، سبا له د هغې پېشی ده. ستا خان جي راغلی دے او هغه به د هغې پېشی له ځي او ځان سره به یې راولي.“

سهېل: خان جي...؟ هغه چې مړ شو دے، هغه څنگه ژوند دے شو او راغی؟

زرتاجه: هغه مړ نه بلکه ژوند دے دے او بڼه روغ جوړ او صحي سلامت دے د خبره.

سهېل: دا دومره موده هغه چرته وو. کورته ولې نه راتلو؟ او چې نه راتلو نو کال یې ولې نه کوو؟ داسې معلومېږي چې ته ماسره هسې توقې کوي.

زرتاجه: نه کله نه. که ستا زما په خوله باور نشي نو دا دے ناست

دے په خپله ورسره خبرې اوکړه.

زرتاجه: شاکر خان له موبائېل ورکوي او ورته وائي، ”خان جي، سهېل سره خبرې اوکړه، سهېل چې کله د هغه خبرې ووري نو ډېر خوشحاله شي او د هما په باره کښې ترېنه تپوس کوي. هغه ورته وائي، ”سبا له د هغې پېشی ده. کېدېشي هغه بري شي. سبا له به هغه تاسره او نيا نيکه سره په خپله خبري اوکړي. ستا نيا نيکه د هغې نه خبر دي؟“

سهېل: نه خان جي، هغوي خبرنه دي. دا کال ما د هغوي نه پټ په پټه اوکړو.

شاکر خان: چې ترڅو هغه نه وي راغلي تر هغې هغوي مه خبره وه.

سهېل: هم دغسې م کړي دي او دغسې به کوم.

شاکر خان: سبا له ته کال مه کوه، هغه به تاسو ته په خپله کال اوکړي او ټولو سره به خبرې اوکړي، چې کال ختم شي نو زرتاجې د هغه نه په مسکا تپوس اوکړو، ”خان جي، تاسو خو داسې په يقين سره اووے لکه چې هغه به سبا له خامخا بري کېږي او کورته به راځي.“

شاکر خان: هغه زما په قتل کښې ملوټه ده. چې زه عدالت ته حاضر شم او خپل بيان ورکړم نو خبره ختمه شوه. هغه به خامخا بري کېږي انشاء الله.

زرتاجې دواړه لاسونه دعا ته اوچت کړل په سرتور سريې په جذباتي انداز د هغې د بریت د پاره دعا او غوښتله. دعا نه پس هغې هغه ته

اووې، ”خان جي، مونږ خو تاسره د يوې نه دويمه خبره نشو کولې او نه درنه گيله کوو، خو تا د دے هر څه نه هما بي بي ولې نه خبروله. هغه خو ستا لاثاني او لافاني مينه ده او د دغه مينې زه گواه یم. تا داسې ولې کول؟ تا ته دومره موقعه هم نه ملاوېده چې هغې ته دے يو کال کړے وے او که د هغې د وفا از مېښت دے اخستو؟“

شاکرخان: د هغې وفا د از مېښت محتاجه نه ده. د هغې له خوا زه مطمئن ووم خو ما د خپلې وينې يعنې د خپل روزا هډ د رورولې. از مېښت اخستو... زرتاجې، دا خبره اگرچه مامخکښې نه ده کړے ځکه چې مانه غوښتل چې د ابو په پرېشاني کښې اضافه اوشي خو د زاهد د خط نه پس د هغه د ارادو تاسو ټولو ته پته اولگېده. درستم خان د مرگ نه پس عادل او شېردل ماته د زاهد متعلق ټوله خبره کړے وه. د هغه د زراو زمين په مقوله زه قائل ووم خو د زن متعلق م د هغه امتحان اخستو. زما د مرگ نه پس اگر چه هما هغه سره واده کولې شو خو هغې انکار او کړو او هله يې هغه سره واده ته غاړه کېښوده چې تاسو ټولو مجبوره کړه.

زرتاجه: خان جي، ستا د ټلو نه پس کوم نارواسلوك چې هغې سره اوشو نو هغه زما په خوله نه جوړېږي. يو خوا هغې ستا په مرگ ژړا کوله، بل خوا يې په خپل عزت ژړا کوله. هغې ته معلومه وه چې ته قتل شوے يې خو ستا د ټلو نه پس ستا روح سره هغې رابطه کوله. په دے غرض به د هغې د کمرې ورهروخت لرے وو، چې ستا روح

مايوسه واپس نشي. ستاخوياندو به هغې ته سپېره او قاتله وېلي. دا ټولې خبرې به هغې اورېدې او په زړه به يې تېرولې. هغوي په دے کور کښې د هما بي بي وجود نشو برداشت کولې.

شاکرخان: ماته پته ده زرتاجې خو د هغوي دا لويې به د هغوي په سرونو کښې ماتېږي. سباله به هغه دے کور ته راځي. بيا که هغوي راځي او که نه راځي. دې سره هغه پاسي او بهر ته ځي. هغه چې حجرې ته لاړو نو هغه خپلې کمرې ته ورغی. او په اوچ فرش سملاستو. هغه ټوله شپه ډډې په ډډې اوختو خو خوب نه ورتلو. چې لږې سترگې به يې ورغلې نو هغه به ورته په مختلف شکلونو او عکسونو کښې مخکښې شوه، کله خندېدلې، کله ژړېدلې، کله مروره او کله قهرېدلې. هغه ته په هر شکل او هر انداز کښې هغه ښکلې، خوږه او پُرکشش ښکارېده، په دغه مشغوله کښې هغه ټوله شپه ټکے خوب اونکړو.

سحر چې هغه په ترڅو سترگو پاسېدو او ناشته يې اوکړه نو په گاډي کښې کېناستو او کچهری ته لاړو. هغه د کچهری نه بهر گاډے يو خواته اودرو خو د گاډي نه کوز نشو بلکه په گاډي کښې يې د هماغه راتلو انتظار کوو. لږه شېبه پس ډاکټر لائبه هم راغله. هغې گاډے يو خواته اودرو او د کوزېدو سره يې هغه ته کال اوکړو. د کال ورتلو سره هغه د گاډي نه کوز شو او د هغې خواله ورغی. د روغ جوړ نه پس هغوي د هماغه وکیل دفتر ته ورغلل. ډاکټر لائبې وکیل ته د هغه

متعلق خبره اوکړه. د هغې په انکشاف هغه ډېر خوشحاله شو. بيا يې د هغه نه هم تپوسونه اوکړل او چې کله مطمئن شو نو بيا يې په يو کاغذ د هغه نه حلفيه بيان واخستو او په بل يې د هغه داغوا متعلق ټول واردات اوليکل. وکيل چې مخکښې په کومو نکتو بحث کول غوښتل هغه ټولې يې رد کړې، د هغې دريکاره يې بيا جائزه اخسته او په نورو نکاتو يې سوچ کوو. د کپس په تيارېدو او د نکاتو په ريفرنس کښې ښه کافي وخت اولگېدو. هغه لا د فائل په مطالعه کښې لگيا وو چې د سېشن کورټ مخې ته د اردلي له خوا د هما وغېره، اواز اوشو. د اواز اورېدو سره يوخوا هما د پوليس په نگراني کښې د عدالت کمرې ته دننه شوه، بل خوا د هما وکيل، منشيان، ډاکټر لائبه او شاکرخان دننه ورغلل. هما تورې چشمې اچولې وې او د جج مخې ته په پړوني کښې پټه ولاړه وه. جج د هغې فائل پانه په پانه واوره وو، بيا يې د هغې بيان هغې ته، سرکاري وکيل ته او د هما وکيل ته په اوچت اواز ووره وو. دې نه پس يې هغې ته اوکتل او وې وئېل ”ته د خپل بيان تصديق کوي؟ هغې لا څه وېلو ته خوله جوړوله چې وکيل صفائي اووې، ”جناب عالي! دا به څنگه د هغه بيان تصديق اوکړي کوم چې پوليس د ډنډې په زور دې نه اخستې دې او په خپله مرضۍ يې ليکله دې“.

وکيل سرکار: جناب عالي! ملزمې يو ځل مخکښې د خپل بيان تصديق کړې دې. زما په خيال د بيا بيا تصديق ضرورت نېشته.

ملزمې همابي بي ښه په ډاگه اقرار کړې دې. چې دا د خپل محبوب شاکرخان عرف خان جي د مرگ په سازش کښې شريکه ده. دې د پاره زه عدالت ته خواست کوم چې د وخت ضائع کولو نه بغير ملزمې له سخته سزا ورکړي چې يوخوا د انصاف تقاضې پوره شي بل خوا د نورو د پاره يو مثال جوړ شي.

وکيل صفائي: جناب عالي! وکيل سرکار د خپل استحقاق نه نه صرف تجاوز کوي بلکه په جذباتي انداز د بدنيتۍ اظهار کوي.

جج (وکيل صفائي ته) ”ته د ملزمې د بيان په حقله څه وېل غواړې؟“
وکيل صفائي: جناب عالي! لکه څنگه چې مامخکښې عرض اوکړو چې د ملزمې همابي بي نه پوليس د ډنډې په زور بيان اخستې دې. زما موکله، پاکه، معصومه او باحيا بي ده. زه په انتهائي اعتماد سره دا ويلې شم چې نه دې بې وفائي کړې ده، نه د مقتول په سازش کښې ملوټه ده او نه دغه سوچ کولې شي.

وکيل سرکار: جناب عالي! وکيل صفائي د يوې ايمانداره محکمې د ايماندار پوليس اهل کارو په فرض شنائي بې ځايه الزام لگوي. جناب عالي! د وکيل صفائي د الزام تراشۍ دې نوټس واخستې شي، په سختو تېکو کښې دې د دې غندنه اوشي او آئنده د پاره دې وارننگ ورکړې شي چې محتاط وي او د ذاتي عناد نه اجتناب کوي.

وکيل صفائي: جناب عالي! که د خپل موکل يا موکلي صفائي پېش کولو ته غلط بياني وېلې شي نو زه او زما روڼه نوروکيلان به

تل دغلط بياني مرکتب وي. خو زه په انتهائي ذمه واري سره وېله شم چې دا بالکل حقيقت دے او زما د موکلي نه بيان په زور او زياتۍ اخستے شوے دے. زما د موکلي نه د هغه قتل سره څه تعلق شته او نه هغه دمقتول د قتل په کېس کېنې ملوښه ده. بلکه که زه دا اوویم نو دروغ به نه وي چې دا ټول کېس د دروغو پلنده ده او حقيقت سره هيڅ تعلق نه لري.

جج: ته په کوم بنياد او کوم دليل دے کېس ته د دروغو پلنده وائے؟ وکیل صفائي: نه زما موکله د فرضي مقتول د قتل په سازش کېنې ملوښه ده او نه شاکرخان عرف خان جي قتل شوے دے بلکه هغه روغ رمټ، صحي سلامت ستاسو په عدالت کېنې موجود دے او زما د موکلي د بې گناهۍ د ثبوت د پاره عدالت ته راغله دے. (شاکرخان ته)

راشه خان جي، د جج صېب مخې ته اوږېږه، شاکرخان چې د جج مخې ته اوږېږي نو جج، سرکاري وکیل او هما حېرانه شي چې سرپرېکړے لاش څنگه ژوندے شو او عدالت ته راغی.

وکیل صفائي جج له د هغه حلفيه بيان او د هغه د اغوا واداتي بيان ورکوي. جج چې د هغه بيانونه اولولي نو په اوچت اواز يې سرکاري وکیل ته اوري. بيا د هغه نه يو څو ټپوسونه کوي او چې کله مطمئن شي نو بيا وکیل سرکار ته وائي، ”د شاکرخان عرف خان جي په باره کېنې ته څه وېل غواړے؟“

وکیل سرکار: نه صېب، زه هيڅ وېل نه غواړم، جج د هما د فائل يو جائزه اخلي، دې نه پس د هغې په فائل يوه مختصره فېصله ليکي او وائي، ”عدالت ته معلومه شوه چې د شاکرخان عرف خان جي د مرگ کوم الزام چې په محترمه هما بي بي لگېدله وو او کوم بيان چې د هغې نه اخستلے شوے وو، هغه سراسر دروغ دے ځکه چې هغه ژوندے دے او په عدالت کېنې د هغه بيان واخستے شو. په دے بنياد عدالت د محترمه هما بي بي د باعزت بري کېدو حکم ورکوي.“ د جج په فېصله هغوي ټول خوشحاله شو. ډاکټر لائبه هما ته ورتراږه وته او هغې له يې مبارکي ورکړه، خو شاکرخان د عدالت د کمري نه اووتو، او د هغوي په انتظار کېنې بهر اوږېدو. بيا هغوي درې واړه د منشيانو او وکیل په څنگ کېنې دفتر ته لاړل. هلته يې منشيانو له هم انعامونه ورکړل او پوليس اهلکارو له هم. هما د وکیل په دفتر کېنې سنجېده ناسته وه، د هغې په خيال وگمان کېنې هم نه راتله چې شاکرخان ژوندے شوے دے، عدالت ته راغله دے او د هغه په بيان هغه بري شوې ده ځکه چې داسے خوبونه هغې ډېر ليدلي وو. دې نه پس چايي او خواږه راغلل، هغوي ټولو چايي او څکله او د وکیل د دفتر نه اووتل. په ټلو ټلو کېنې شاکرخان، هماته په مسکا اووے، ”هما، تاماته نه ستري مشي اووې او نه دې د نوے ژوند مبارکي راکړه.“

هما: خان جي، که دا خوب نه وي او حقيقت وي نو تاسره زما ډېرې

خبرې دي . چې مخکښې درته خپلې گېلې اوکړم نو بيا به مبارکي درکوم .“ په دغه تلو تلو کښې هغوي گادي له اورسي . ډاکټر لائې به هغوي له يو ځل بيا مبارکي ورکوي ، بيا د يو ضروري کار په بهانه او د مازيگر د ملاقات په وعده د هغوي نه اجازت اخلي او روانيږي . شاکر خان ، هماغه وائي ، ”راځه هماغه گادي کښې کېنه چې کورته ځو ، زرتاجه ډېر په شدت سره ستا انتظار کوي .“ هماغه ته په غټو غټو گوري او وائي ، ”خان جي ته ما چرته بوځي ؟“

شاکر خان .: واه ، واه ، ته لا خبر هم نه يې . زه تا خپل کورته بوځم ، ستا د واده سنگار شوې کمره ستا انتظار کوي ، هلته زرتاجه ، زېتون او ابو ستا انتظار کوي .

هما .: دغه ټولو ته زما له خوا سلام وايه خو زه ډېر په افسوس سره دا وایم چې هغه کورته زه نشم تلې .“ شاکر خان هغې ته د گادي کهرکۍ لږه کوي او وائي ، Come on Huma ، راځه پليز ، گادي ته خبره چې ځو ، نورې گېلې مانې به هلته کوو .

هما .: خفه نشي خان جي خو زه تاسره هغه کورته نشم تلې په کوم کښې چې زما ارمانونه اوسوزېدل ، ايرې شول او ماسره هيڅ پاتې نشو . زه به هغه جېل ته واپس لاړه شم کوم نه چې راوتې يم خو هغه کور ته به لاړه شم .

شاکر خان .: هما .؟ دا ته وايي هما .؟ ته .؟ ته .؟

هما .: خان جي ، په کوم کور کښې چې ماته سپيره وېلې کېږي ، په کوم

کښې چې ماته قاتله وېلې کېږي او په کوم کور کښې چې زما عزت ته لاس اچولې کېږي ، زه هلته څنگه او په کومو سترگو لاړه شم . شاکر خان .: بيا به داسې نه کېږي ، زه راغلم هرڅه به ټيک ټاک شي . اوس به تاته هيڅ قسمه تکليف نه وي . ځه چې ځو پليز . هما .: خان جي ، تاته اجازت دے ، ته چې ما چرته بوځي ، زه درسره ځم خو هغه کور ته درسره نشم تلې . د دغه کورنه . . . د دغه کورنه ماله د چا د وينو بوټي راځي . سوري خان جي وېري سوري ، زه تاسره هلته نشم تلې .

شاکر خان .: دې نه دا معلومېږي چې زموږ د ژوند لارې بيلې شوې .

هما .: د ژوند لارې د هر چا بيلې وي . البته د مرگ لاره يوه وي .

شاکر خان .: ستا د بې وفائي په باره کښې زه دا وېلې شم چې هماغه مرغۍ ده چې د هغې صرف ارزو کېدې شي خو چاله په لاس ورتلې نشي . هما .: دغه ټکوسره د دے ټکواضافه هم اوکړه چې چاله په لاس ورشي نو هغه دومره ناشکرته شي چې د بل په لاس يې د مينې او وفا د بڼو نه سپينه کړي .

هغې ايله په مشکله دغه ټکې اووې چې يو خوا نه يو ملنگ سگريټ په لاس راغی او د هغوي په خوا کښې اوږېدو ، بل خوا نه يوه رکشه راغله او هغوي سره خوا کښې اوږېده . هماغې رکشه اوليده نو هغه ته يې په ډکو سترگو اوکتل او ورته يې روغوندي اووې ، ”الوداع“ . هغه هغې ته په غټو غټو اوکتل خو د هغې د الوداع

جواب يې اونکړو او ګاډي کښې کېناستو . دواړه په يو وخت د بيل
بيل منزل په لور روان شو . ولاړ ملنگ چې په بيلو بيلو لارو د هغوي
روانګۍ ته اوکتل نو د سګريټ يولو ۛ کش يې واخستو او د کش په
لوګي لوګي کښې يې اوو ۛ .

نر ۛ نر ۛ لوګ ۛ ترې خېژي
د چا په نوې يارۛ اور اولګېدونه .

freepdfpost.blogspot.com